

Μητρόπολις Θηραϊκής περιοχής Εκπαιδευτικής Πολιτικής

A.Σ. Κρήτος σ.ν.

16/9/34

Ημέρα Χειρόγραφων

Δ. 1751

3162

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΚΑΤ' ΕΠΙΤΟΜΗΝ

ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΘΕΙΣΑ

Athenas

St. Pantazis.

ΙΠΡΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΝ, ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΔΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

A. S. Kyros

Δοκιμασίᾳ καὶ συστάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἰλαδος, καὶ ἐγκρίσει τοῦ Ἱποντρήσου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

ΜΕΤΑ ΠΙΝΑΚΟΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ, ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ΤΗΣ ΣΙΝΑΪΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΝΝΑΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. Γ. ΠΑΣΣΑΡΗ

(Όδος Εύριπιδου ἀριθ. 51).

1873.

0002

ΕΠΙΤΟΛΗ ΕΦΕΤΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Εἰς τὴν συναρμολόγησιν τῆς Ἱερᾶς ταύτης Ἰστορίας ὡφελήθην ἐκ πάντων τῶν ἐμοὶ ἐφικτῶν καὶ εἰς τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν χρησίμων βοηθημάτων. Πάντα δοκιμάσας ἐκράτησα τὸ καλὸν, κατὰ τὴν τοῦ εἰπόντος Ἀποστόλου παραγγελίαν. Εἶχον δὲ ἀδιαλείπτως ὑπ' ὄψιν ὡς μόνον καὶ κύριον δόηγόν, τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἦτοι τὰς Ἀγίας Γραφάς.

Ἐκτασιν εἰς τὸ βιβλίον ἔδωκα ἀνάλογον πρὸς τὸν παρὰ τοῦ νόμου περὶ Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων ὀρισμένον εἰς διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς Ἱερᾶς Ἰστορίας χρόνον. Ἔννοεῖται δὲ ὅτι ὁ παραδίδων τὸ μάθημα τοῦτο διδάσκαλος δύναται νῦν ἀναπτύσσῃ αὐτὸν, βοηθούμενος ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ ἄλλων παραδειγμάτων ὑπὸ τῆς ἀγίας ἡμῶν ὁρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἑκκλησίας βιβλίων.

Πάσαι αἱ γνώσεις κοσμοῦσι καὶ ἀναπτύσσουσι τὸ πνεῦμα ἡμῶν, μόνα δὲ τὰ ἱερὰ γράμματα σοφίζουσιν ἡμᾶς εἰς σωτηρίαν καὶ προφυλάττουσιν ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ψυχοφθόρου λύμης· διὸ καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῶν δέον νὰ γίνηται ἐν φόβῳ Θεοῦ, ἐν προσευχῇ καὶ παρακλήσει, ἵνα καρποφορῶσιν εἰς τὰς καρδίας τῆς νεότητος καὶ παραμένωσιν ἐφ' ἀπαντα τὸν βίον, καὶ παρασκευάζωσι παντὶ χριστιανῷ τὴν μέλλουσαν ἀτελεύτητον εὐδαιμονίαν, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν. Ἀμήν.

Σημ. Τῆς Ἰστορίας ταύτης ἔγειναν ὑπὸ τυποκλόπων ἐκδόσεις εἰς 8ον καὶ εἰς 32ον καὶ ψευδῶς φέρουσιν ὡς τόπον ἐκδόσεώς των τὰς Ἀθήνας. Πλὴν ἀντίτυπον τοιαύτης κατὰ κλεψιτικίαν ἐκδόγεως θὰ κατάσχεται καὶ θὰ ἐνεργῶνται τὰ τοῦ Νόμου. Αἱ γνήσιαι ἐκδόσεις φέρουσι τὴν ὑπογραφήν μού καὶ σφραγίδά μου.

Δ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ.

Πρωτ. 1884.

Αριθ.

Διεκπ. 1944.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

Ηρός τὸν κ. Δ. Παρταζῆν.

"Εχοντες ύπ' ὄψιν,

1) Τὴν ἡμέτεραν ἀναφορὰν, 17 τοῦ ληξαντος ἀρτι μηνὸς Μαρτίου, δι' ἣς καθυπεβάλετε ἡμῖν πρὸς ἐξέτασιν τὴν παρ' ὑμῶν φιλοπονθεῖσαν «ΙΕΡΑΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ κατ' ἐπιτο μήν».

2) Τὴν πρὸς ἡμᾶς ὑπ' ἀριθ. 11901, 5 μηνὸς ισταμένου ἀπάντησιν τῆς Ἱερᾶς Συγόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δι' ἣς αὕτη συνιστᾷ τὸ ὑμέτερον πόνημα ὡς χρησιμον διδακτικὸν βιβλίον, ὅπως εἰσαχθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα ὡς κείμενον τῆς διδασκαλίας τῆς Ἱερᾶς Ἰστορίας.

Γιωστοποιοῦμεν ὑμῖν ὅτι ἔγκρινομεν, ἵνα τὸ εἰρημένον πόνημα ὑμῶν χρησιμεύσῃ ὡς διδακτικὸν βιβλίον τοῦ μαθήματος τῆς Ἱερᾶς Ἰστορίας ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις τοῦ Κράτους.

'Εν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἀπριλίου 1861.

Ο 'Υπουργός

Μ. ΠΟΤΛΗΣ.

Πᾶν ἀντίτυπον, μὴ φέρον τὴν ὑπογραφὴν καὶ τὴν σφραγίδα ἐμοῦ τοῦ ἰδιοκήτου καὶ ἐκδότου τῆς Ἱερᾶς ταύτης Ἰστορίας Δ. Παρταζῆ, εἴραι ἡ κλοπιμαῖον ἡ προϊόντη τῆς ἐν τῇ ἀλιθοδαπῇ ἀηστρικῆς τῶν τυποκιτῶν συμμορίας· διθενθὲν ἢ ἐτερηγῆιαι κατάσχεσις αὐτοῦ καὶ θὰ γίνωνται αἱ κατὰ τὸν Νόμον καταδιώξεις.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΚΑΤ' ΕΠΙΤΟΜΗΝ.

Γεωγραφική εἰσαγωγή.

A'. Ἡ γῆ μετὰ τὸν κατακλυσμόν. Χαναάν.

Ἡ γῆ ἐκποικίθη μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ὑπὸ τοῦ Νῷς καὶ τῶν οἰών αὐτοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν.

Τὰ ὄνόματα τῶν τριῶν οἰών τοῦ Νῷς ἦσαν ταῦτα — Σὴμ,
Χάμ καὶ Ιάφεθ. Ὡς ἐξάγεται δὲ ἐκ τῶν Ἀγίων Γραφῶν, ὑπὸ^{τῶν ἀπογόνων τοῦ Χαναάν, υἱοῦ τοῦ Χάμ, ἐκποικίθη ἡ Χα-}
ναάν, κειμένη εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀσίας καὶ πλησίον τῆς
Αἰγύπτου καὶ τῆς Συρίας.

B'. Ονόματα.

Ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ὁ τόπος οὗτος ὄνομάζεται μὲ τὰ ἔξης
ὄνόματα, Γῆ Χαναάν, Γῆ Ἐβραίων, Γῆ Ιούδα, Ἀγία Γῆ, Γῆ
τῆς Ἐπαγγελίας, Γῆ Κυρίου ἢ Γῆ Θεοῦ· ὄνομάζεται ἔτι καὶ Γῆ
Φιλιστιέων (Παλαιστίνη νεωτερικώτερον).

1. Τὸ ἀρχαιότατον τῶν ὄνομάτων τοῦ τόπου τούτου εἶναι Γῆ
Χαναάν. Ὄνομάσθη δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ Χαναάν, υἱοῦ τοῦ Χάμ,
υἱοῦ τοῦ Νῷς διότι οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ κατέλαβον πᾶσαν τὴν
ἀπὸ Σιδῶνος μέχρι Γάζης κτλ. χώραν (Γεν. Λ, 19).

2. Γῆ Ἐβραίων ὡνομάσθη, διότι κατέλαβον αὐτὴν οἱ ἀπό-
γονοι τοῦ Ἀβραὰμ, οἵτινες ὡνομάσθησαν Ἐβραῖοι (περᾶται),
διότι ὁ Ἀβραὰμ κατοικῶν πέραν τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου διέβη
αὐτὸν καὶ ἤλθεν εἰς τὴν Χαναάν· ἥ καὶ ἄλλοις, ἀπὸ Χαθὲρ
τοῦ Κιναίν (Κριτ. Δ, 17). ἥ, ὅπερ καὶ ἐγκριτώτερον, ἀπὸ τοῦ
Ἐβρεψ ἀπογονού τοῦ Σήμ. (Γεν. ΙΑ).

3. Γῆ Ἰσραὴλ ὡνομάσθη ἀπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰακώβ,
ὅστις ὡνομάσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰσραὴλ, ἐξ οὖ καὶ οἱ Ἐβραῖοι
ὡνομάσθησαν Ἰσραὴλίται, υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ ἀπλός «Ἰσραὴλ».

4. Γῇ Ἰούδᾳ ὡνομάσθη κατὰ πρῶτον τὸ μέρος τῆς Χαναὰν, τὸ ὄποιον ἔλαβεν ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα· ὑστερὸν μετεδόθη εἰς τὸ ἐκ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν ἀποτελεσθὲν βασιλειον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ Ἰούδα φυλὴ ὑπερτέρης τῶν ἄλλων φυλῶν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐκ τῆς αἰγυμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος, ὡνομάσθη ἀπ' αὐτῆς πᾶσα ἡ Χαναὰν Γῇ Ἰούδα καὶ Ἰούδαια.

5. Ἀγία Γῇ ὡνομάσθη, ὡς φαίνεται, μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τῆς αἰγυμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος, διότι ἦτο ἡ ἐκλεγθεῖσα παρὰ τοῦ Θεοῦ Γῇ εἰς κληρονομίαν τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ του, καὶ ὁ τόπος, εἰς τὸν ὄποιον ὁ Θεὸς ἐλατρεύετο, καὶ ὑστερὸν διότι διέτριψεν ὁ λυτρωτὴς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν αὐτῇ.

6. Γῇ τῆς Ἐπαγγελίας ὡνομάσθη, διότι ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη (ἐπηγγείλατο) νὰ δώσῃ αὐτὴν εἰς τὸν Ἀβραὰμ ὡς αἰώνιον κληρονομίαν τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου.

7. Κυρίου Γῇ ἡ Γῇ Θεοῦ ὡνομάσθη, διάτι ἦτο αὕτη ὡς ιδία αὐτοῦ καὶ παρ' αὐτοῦ ἐδόθη εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας.

8. Παλαιστίνη καὶ Γῇ Φιλιστιείμ ὡνομάσθη ἐκ τῶν Φιλισταίων, διότι κατεῖχον μέγα μέρος χώρας μεσημβρινοδυτικῶς τῆς Χαναὰν παρὰ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Τοῦτο δὲ ἔγεινεν ὑστερὸν τὸ κοινότερον τῆς Χαναὰν ὄνομα. Λέγεται ἐνίστε καὶ Συρία Παλαιστίνη, ὡς ἀποτελέσασα μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Συρίας.

Λέγεται πολλάκις ἐν ταῖς ἀγγίαις Γραφαῖς καὶ ἀπλῶς Γῇ. Ἐκ τῆς ἐννοίας δὲ διακρίνεται πότε ἐννοεῖται ἡ Χαναὰν διὰ τοῦ ὄντας τούτου ἐν ταῖς Γραφαῖς, καὶ πότε ὅλη ἡ Γῇ.

Γ'. Ὁρια, ἔκτασις καὶ πληθυσμός.

"Ορια τῆς Οαναὰν ἦσαν τὰ ὅρη Λιθανος καὶ Ἀντιλιθανος καὶ Συρία πρὸς βορρᾶν. Ἡ ἔρημος Ἀραβία, ἡ χώρα τῶν Ἀμμωνιτῶν, τῶν Μωαβιτῶν καὶ τῶν Μαδιανιτῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἡ Ἐδώμ πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἡ Μεσόγειος θάλασσα (Μεγάλη θάλασσα κατὰ τὰς Γραφὰς) πρὸς δυσμάς.

Τὸ μέγιστον αὐτῆς μῆκος ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν ἦτο περὶ τὰ 180 ἀγγυλικὰ μίλια, τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς ἀπὸ 45 μέχρις 100 μιλίων, κατὰ τὴν θέσιν. Τὸ ἐμβαδὸν δὲ αὐτῆς ὑπελογίσθη εἰς 11,000 γεωγραφικὰ μίλια.

Ο πληθυσμὸς αὐτῆς ἐπὶ Δαδίδ ἀνέθεινεν εἰς 5,000,000 ψυχῶν.

Δ'. Ποταμοί καὶ λίμναι.

Οἱ εἰς ὑδάταυ κείσαντικάδειοι τοῖς αἰώνιοι καὶ νεότεροι
οἱ Ἰορδάνης, διορχόμενος διὰ τῶν λιμνῶν Μεσόφων καὶ Γεννησα-
ρὲτ καὶ χυνόμενος εἰς τὴν μεγάλην λίμνην, ἥτις ἐλέγετο Ἀλυκὴ
καὶ θάλασσα Ἀλῶν καὶ Ἀσφαλτίτις λίμνη καὶ τέλος Νεκρὰ
θάλασσα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ πολλοὶ χείμαρροι, οἷον ὁ τῶν Κέ-
δρων, ὁ Ιανών καὶ ἄλλοι.

Ε'. Ὁρη.

Αἴθανος πρὸς βορρᾶν, Κάρμηλος πρὸς τὴν θάλασσαν, Θαβὼν,
Γελέσουε, Γαριζίν, ὅρος Ἐλαιῶν κείμενον πλησίον τοῦ χειμάρρου
τῶν Κέδρων, καὶ ἄλλα.

ΣΤ'. Πρώτοι κάτοικοι καὶ γείτονα ἔθνη.

Οτε ὁ Ἀβραὰμ ἐκλήθη παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς ἐν Μεσοπο-
ταμίᾳ πόλεως Οὐρφαρίας καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἡ ἐπαγγελία τῆς κληρο-
νούματος τῆς γῆς Χαναάν, ἐκατοίκουν εἰς αὐτὴν τότε οἱ Κενναῖοι,
Κενεζαῖοι, Κεδμωναῖοι, Χετταῖοι, Φερεζαῖοι, Ῥαφαεῖν, Ἀμορραῖοι,
Χαναναῖοι, Εὐαῖοι, Γεργεσαῖοι καὶ Ἰεβουσαῖοι (Γεν. ΙΕ, 19—20).

Ἐπὶ τῶν ἑξῆς χρόνων τὰ ἔθνη ταῦτα ἑξώσθησαν ἐκ τῆς Χα-
ναάν ὑπὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ κατέλαβεν αὐτὴν ὁ
λαὸς οὗτος κατὰ τὴν δοθεῖσαν πρὸς τὸν Ἀβραὰμ ἐπαγγελίαν.

Οτε δὲ ὁ Μωϋσῆς ἑξήγαγε, κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, τοὺς
υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἵνα ἐλθόντες καταλάβωσι τὴν
ἐπαγγελθεῖσαν γῆν, ἐκατοικεῖτο αὕτη τότε ὑπὸ τῶν ἑξῆς ἐπτὰ
μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν ἔθνῶν — Χετταίων, Γεργεσαίων, Ἀμορ-
ραίων, Χαναναίων, Φερεζαίων, Εὐαίων καὶ Ἰεβουσαίων (Δευτερ. Ζ).
ταῦτα δὲ, βαθμηδόν καταπολεμούμενα ἐνικήθησαν ἑξηφαν-
θησαν δὲ ὄλοκλήρως ἐπὶ τοῦ βασιλέως Δαβὶδ. Περὶ τὴν γῆν δὲ
ταῦτην καὶ ἐν μέρει ἐν τοῖς ὄροις αὐτῆς ἐκατοίκουν οἱ Φιλι-
σταῖοι, οἱ Ἀμαλκῖται, οἱ Ἐδωμῖται, οἱ Ἀμμωνῖται, οἱ Μω-
βῖται καὶ οἱ Μαδιανῖται.

**Ζ'. Διανομὴ τῆς Χαναάν μεταξὺ τῶν
δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ.**

Ἄφ' οὐ ἥλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πλησίον εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγ-

γελίας, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου μέρος ἐδόθη εἰς τὰς φυλὰς τοῦ Ρουθὴν καὶ Γὰδ καὶ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς φυλῆς τοῦ Μανασσῆ. Μετὰ δὲ τὴν κατάκτησιν πάσης τῆς Χαναάν, τὸ πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἰορδάνου μέρος κατενεμήθη εἰς τὰς ὑποδοίπους ἐννέα φυλὰς καὶ εἰς τὸ ἔτερον ἥμισυ τῆς φυλῆς τοῦ Μανασσῆ. Ἡ διανομὴ αὕτη ἔγεινε κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Μωϋσέως ('Αριθ. ΚΣΤ'. Ἰησ. Ναυῆ ΙΔ'). Ἡ φυλὴ τοῦ Λευΐ, ὁρισθεῖσα εἰδικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔλαβεν ἕδον καληρον· δισκοφρίσθησαν δὲ οἱ Λευίται εἰς τὰς χώρας τῶν ἄλλων φυλῶν καὶ ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς πρὸς κατοικίαν τῶν τεσσαράκοντα καὶ ὅκτω πόλεις, αἴτινες ὠνομάζοντο ἴεραι ή λευίτει καὶ πόλεις, μεταξὺ τῶν ὄποιων ἦσαν καὶ αἱ λεγόμεναι φυγαδεύθριοι πόλεις, ἐξ τὸν ἀριθμὸν εἰς τὰς ὄποιας κατέφευγον, ὡς εἰς ἀσυλον, οἱ ἀκοսίως τινὰ φονεύοντες.

Αἱ δώδεκα αὕται φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἔγειναν ἐκ τῶν δέκα οἰῶν τοῦ Ἰακὼβ καὶ τῶν δύο οἰῶν τοῦ Ἰωσὴφ, τοὺς ὄποιους οἰοθέτησεν ὁ Ἰακὼβ, καὶ ἐδώκεν εἰς ἔκαστον ἵσα δικαιώματα πρὸς τὰ δοθέντα παρ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ιδίους αὐτοῦ οἰούς.

Οὗτω πέραν μὲν τοῦ Ἰορδάνου ἐγκατεστάθησαν τὸ ἥμισυ τῆς φυλῆς τοῦ Μανασσῆ, ἡ φυλὴ τοῦ Ρουθὴν καὶ ἡ τοῦ Γὰδ, ἐντεῦθεν δὲ αὐτοῦ, εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς Χαναάν, ἡ φυλὴ τοῦ Ἀσὴρ, ἡ τοῦ Νεφθαλείμ, καὶ τοῦ Ζαχουλών. Ἐν τῷ μέσῳ, ἡ φυλὴ τοῦ Ἰσαάχαρ, τὸ ἥμισυ τῆς φυλῆς τοῦ Μανασσῆ καὶ ἡ φυλὴ τοῦ Ἐφραΐμ. Εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη, ἡ φυλὴ τοῦ Βενιαμίν, ἡ τοῦ Ἰούδα, ἡ τοῦ Συμεὼν καὶ ἡ τοῦ Δαύ.

Η'. Τὸ κράτος τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ Σολομῶντος.

Οτε ἔγεινε βασιλεὺς ὁ Δαβὶδ, καθηπέταξεν ἀπασαν τὴν Χαναάν, διότι πολὺ μέρος αὐτῆς δὲν εἶχαν ἔως τότε ἔξουσιάσει οἱ Ἰσραηλῖται.

Οὕτως ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας κατελήφθη ἀπασά ὑπὸ τῶν Ἐβραίων διὰ τοῦ Δαβὶδ. δθεν περὶ τοῦ οἰοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ ἐρρέθη τὸ ἔξης. «Καὶ Σολομὼν ἦν ἔξουσιάζων ἐν πᾶσι τοῖς βασιλείοις ἀπὸ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων (τοῦ Εὐφράτου) καὶ ἕως δύοις Αἰγύπτου» (Γ. Βασ. Δ, 21).

Θ'. Βασιλεῖαι τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Ἰσραὴλ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος δέκα ἐκ τῶν φυλῶν ἀπε-

στάτησαν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ὁ Ρόδος ἄρι, ἔμειναν δὲ εἰς αὐτὸν μόνον αἱ φυλαὶ Ἰούδαιαι καὶ Βενιαμίν μετὰ τοῦ μέρους τῶν χωρῶν τῆς τοῦ Δαὰν καὶ τοῦ Συμεὼν τοῦ μεμιγμένου μὲ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδαι. Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ ὁ Ρόδος ἄρι οὗτος ἡ Ἰερουσαλήμ.

Αἱ δέκα ἀποστατήσασαι φυλαὶ συνέστησαν νέον βασιλεῖον, ὃνομασθὲν βασιλεῖον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνηγόρευσαν βασιλέα των τῶν Ἱεροβοάτων εἰς Συχέμ, καὶ πρώτη μὲν αὐτῶν πρωτεύουσα ἔγεινεν ἡ πόλις Θερσά, ἐπειτα δὲ ἡ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ Σαμάρεια.

I. Ἡ Παλαιστίνη ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν ὁμοίων.

Ἡ Παλαιστίνη ἔξουσιασθεῖσα ὑπὸ τῶν ὁμοίων διηρέθη εἰς πέντε ἐπαρχίας· Γαλιλαίαν, Σαμάρειαν καὶ Ἰουδαίαν, κειμένας ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου, Περαιάν καὶ Ἰδουμαίαν πέραν αὐτοῦ.

Ἡ Γαλιλαία, ἡ βορειοτάτη τῶν ἐπαρχιῶν, διηρέθη εἰς ἄνω καὶ κάτω Γαλιλαίαν. Ἡ ἄνω Γαλιλαία ἐκλήθη Γαλιλαία τῶν ἔθνων, διότι γειτνιάζουσα μὲ τὴν Συρίαν καὶ τὰς πόλεις Τύρου καὶ Σιδῶνα, εἰχε κατοίκους ἀναμίκτους. Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιελάμβανε τὰς χώρας τῶν φυλῶν Ἀστήρ, Νεφθαλεὶμ, Ζαβουλῶν καὶ Ἰστάχαρ. Πόλεις ἐπίσημοι εἰν Γαλιλαίᾳ ἦσαν αἱ ἔξης — Δάν, Ἀσώρ, Ἀκρὼ ἡ μετὰ ταῦτα Πτολεμαῖς, Καπερναοῦμ, Τιβερίας, Ναζαρὲτ, Ναΐν, κλπ.

Ἡ Σαμάρεια, κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς Χαναάν, περιελάμβανε τὰς χώρας τῶν φυλῶν Ἐφραὶμ καὶ τὰς τῆς ἡμισείας φυλῆς Μανασσῆ, ἐκτὸς μικρᾶς ταινίας αὐτῆς εἰς τὴν παραλίαν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας μέχρι τῆς Πτολεμαϊδος. Τῆς Σαμαρείας ὄνομασται πόλεις ἦσαν αἱ ἔξης — Βαιθανά, Ἰεράδελ, Σαμάρεια, γενομένη πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ, Συχέμ, Αἰνῶν, Θερσά, κλπ.

Ἡ Ἰουδαία περιελάμβανε τὰς χώρας τῶν φυλῶν Βενιαμίν, Ἰούδαι, Συμεὼν καὶ Δάν. Ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐπίσημοι πόλεις Ἠσαΐας — Γεριχώ, Γάλγαλα, Σηγώρ, Γαβαάων, Ραμά, Γαζέρ, Ἐμμαοῦς κώμη, Μασσηφά, Ἰερουσαλήμ ἡ μητρόπολις τοῦ βασιλείου τοῦ Δαΐδη καὶ Σολομῶντος καὶ τῶν ἔξης βασιλέων τοῦ Ἰούδαι. Βηθανία, Βηθλεὲμ, Χερών, Λύδη, Ἰόππη κλπ.

Περαιά. Περαιά ὡνομάζετο ἐνίστετε πᾶσα ἡ πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρα, ἀλλοτε δὲ μέρος μόνον αὐτῆς. Καὶ κατὰ μὲν τὴν

πρώτην σημασίαν τοῦ ὀνόματος περιελάμβανε τὴν Τραχωνίτιδα, τὴν Ἰτουραιάν, τὴν Γαυλωνίτιδα, τὴν Αύρανίτιδα, τὴν Βατανέαν, καὶ τὴν ιδίως Περαίαν καὶ τὸ πλεῖστον τῆς λεγομένης Δεκαπόλεως, συνισταμένης ἐκ δέκα πόλεων πολὺ ἀπομεμακρυσμένων ἀπ' ἀλλήλων. Εἰς τὴν Περαίαν ἦσαν ὄνομασται πόλεις αἱ ἔξης — Καισάρεια ἡ Φιλίππου, Βηθσαϊδὰ, Γάδαρα, Φανουσήλ, Βηθαβαρά, κλπ.

Η Ἰδουμαία περιελάμβανε τὸ ἔσχατον πρὸς μεσημβρίαν μέρος τῆς Χαναάν καὶ μικρὸν μέρος τῆς Ἀραβίας.

ΙΕΡΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ.

Ίερά Ιστορία λέγεται ἡ ἔκθεσις τῶν ἐν τῇ Παλαιῷ καὶ τῇ Νέᾳ Διαθήκῃ ἀναφερομένων γεγονότων, διὸ ὃν καταδεικνύεται ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου, ἡ πτῶσις τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς παρακοῆς του εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσίου ιστορία τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἡ παρασκευὴ τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας, καὶ ἡ τελείωσις τῆς ἀπολυτρώσεως ταύτης διὰ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

Σημ. Ἡ ίερὰ αὕτη ιστορία εἶναι ὅλη σχεδὸν εὐλημμένη περιληπτικῶς ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας Διαθήκης, ὅτοι τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Πᾶσα δὲ ἡ Ἁγία Γραφὴ εἴναι θεόπνευστος, γεγραμμένη παρὰ τῶν διαφωτισθέντων εἰς τοῦτο παρὰ τοῦ ἐκ Πατρὸς ἐκπορευομένου ἄγιου Πνεύματος θείων καὶ ιερῶν ἀνδρῶν, θεραπόντων τοῦ Κυρίου Προφητῶν, Ἀποστόλων καὶ Εὐαγγελιστῶν· ἡ μετὰ πίστεως δὲ καὶ εὐλαβείας ἀνάγνωσις αὐτῆς σοφίζει τὸν ἀνθρώπον εἰς σωτηρίαν καὶ στερεώνει αὐτὸν εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν· «Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφὰς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν» (ἰω. Ε, 39).

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου μέχρι τῆς κατὰ σάρκα γενήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

§ 1. Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ πλάσις τοῦ ἀνθρώπου.
(Γεν. Α. καὶ Β.).

Ἐν ἀρχῇ ὁ ἀναρχος Θεὸς ἐποίησε διὰ τοῦ λόγου αὐτοῦ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Ἡ γῆ ἦτο ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἦτο ἐπάνω εἰς τὴν ἀβύσσον, καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὄντας.

Εἰς δέξη ἡμέρας συγετέλεσεν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ μηδενὸς τὸν κόσμον ώς ἔξτης.

Τὴν πρώτην ἡμέραν εἶπεν ὁ Θεὸς καὶ ἔγεινε τὸ φῶς τὴν

δευτέραν, τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ· τὴν τρίτην, ἡ γῆ καὶ τὰ ἐπάνω εἰς αὐτὴν φυτά· τὴν τετάρτην, ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες· τὴν πέμπτην, οἱ ἵγιοις τῶν ὄμβάτων καὶ τὰ πετεινά· τὴν ἕκτην εἶπε καὶ ἔγειναν τὰ θηρία, τὰ κτήνη καὶ πάντα τὰ ἑρπετά, καὶ τέλος εἶπε τὴν αὐτὴν ἕκτην ἡμέραν «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὅμοιώσιν». καὶ λαβὼν χῶμα ἀπὸ τῆς γῆς ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς· ὠνόμασε δὲ αὐτὸν Ἀδάμ.³ Ἔπειτα εἶπεν ὁ Θεός· Δὲν εἶναι καλὸν νά ἦναι οἱ ἄνθρωποι μόνος, ποιήσωμεν εἰς αὐτὸν βοηθὸν οἰκεῖον· δθεὶς κατακοιμίσας τὸν Ἀδάμ, ἐλαβε μίαν ἐκ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ ταύτης ἐπλασε τὴν γυναῖκα (Εὔαν). Ἐξυπνίσας δὲ τὸν Ἀδάμ, τὴν ἔφερε πρὸς αὐτόν. Ὁ Ἀδάμ. ιδὼν τὴν Εὔαν εἶπε. Τοῦτο εἶναι ὄστοιν ἐκ τῶν ὄστων μου καὶ σάρξ ἐκ τῆς σαρκός μου. Ηὐλόγησε δὲ ὁ Θεός τὸ πρῶτον τοῦτο ζεῦγος τῶν ἄνθρωπων, εἰπὼν, Αὕτανεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ γεμίσατε τὴν γῆν καὶ ὑποτάξατε αὐτὴν καὶ ἐξουσιάσετε τοὺς ἵγιοις τῆς θαλάσσης καὶ τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα τὰ ἑρπετά, καὶ δῆλην ἐν γένει τὴν γῆν.

Αφ' οὗ ἐδημιούργησεν ὁ Θεός πάντα ταῦτα εἰς ἓξ ἡμέρας καὶ εἶδεν ὅτι ἦσαν καλὰ, ἐπαυσε τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ ηὐλόγησε καὶ ἡγίασεν αὐτὴν.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν εἰρημένων μανθάνομεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι παντοδύναμος, καὶ ἐπειδὴ τὰ πάντα ἔχειναν καλὰ, διδασκόμεθα ἐκ τούτου ὅτι εἶναι πάνσοφος, ἔτι δὲ ὅτι εἶναι πανάγαθος, διότι τὰ πάντα ἐποίησε διὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ προσδιώρισε διὰ τοῦ ιδίου παραδείγματος ἡμέραν ἀναπτύξεως, τὴν ὄποιαν χρωστοῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ φυλάξτωμεν, παύοντες ἀπὸ τὰ συνήθη ἡμῶν ἔργα τὴν ἡμέραν αὐτὴν καὶ ἀγιάζοντες τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Μὲς τοιαύτην ἡμέραν ὅρισεν ἡ ἀγία ἡμῶν Ἑκκλησία τὴν Κυριακὴν, διότι Κυριακὴν ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ Φίλος καὶ Λόγος; τοῦ Θεοῦ.

Οὐ Θεὸς εἶδεν ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν καλά· ὅθε εἰς οὐδένα συγχωρεῖται· ἡ ἐπικρίσις τῶν ποιημάτων τοῦ Δημιουργοῦ· ἂς λέγωμεν δὲ μετὰ τοῦ προφητανάκτος Δαΐδη, «Μὲς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύροιε· Πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας, ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου». (Ψαλ. 103).

Ἐπειδὴ τὸ σῶμα τοῦ ἄνθρωπου ἐπλάσθη ἐκ χώματος, δὲν πρέπει νὰ ἦναι διπερήφανος δι' αὐτό.

Διὰ τῆς πλάσεως τῆς Εὔκαρπης οὐ Θεός συγέστησε τὸν νόμιμον γάμον, ὅστις εἴναι δόσις καὶ ἀρεστὸς εἰς τὸν Θεόν.

Πρέπει νὰ ἡμεθε εὐγνώμονες εἰς τὸν Θεόν, διότι παρέδωκεν εἰς τὴν ἔξουσίαν ἡμῶν ὅλην τὴν γῆν καὶ ὅλα τὰ ζῶα, καὶ διότι ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ψυχὴν ἀθάνατον. Ἐπειδὴ δὲ μᾶς ἐπλασε κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν, χρεωστούμενον νὰ μὴ ἀσχηματίωμεν τὴν εἰκόνα ταύτην διὰ τῶν ἀμαρτιῶν, παραβαίνοντες τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

§ 2. Παράδεισος καὶ ἡ πτώσις τοῦ ἀνθρώπου.

(Γεν. Β. Γ.)

Κύριος ὁ Θεός ἐφύτευσε παράδεισον εἰς τόπον καλούμενον Ἐδέμ. Εἰς τὸν παράδεισον τοῦτον ἦσαν δένδρα παντὸς εἶδους ὥραια εἰς τὴν ὄρασιν καὶ οἱ καρποὶ αὐτῶν εἰς τὴν γεῦσιν. Εἰς τὸ μέσον δὲ αὐτοῦ ἦτο τὸ δένδρον τῆς ζωῆς καὶ τὸ δένδρον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Ο Θεός ἔλαβε τὸν ἀνθρώπον, τὸν ὃποῖον ἐπλασε, καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν παράδεισον διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰ ἐκεῖ καλὰ καὶ νὰ ἐργάζηται καὶ νὰ φυλάσσῃ αὐτόν. Εἶπε δὲ εἰς τὸν Ἄδαμ, Νὰ τρώγητε ἀπὸ πάντα τὰ εἰς τὸν παράδεισον δένδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ νὰ μὴ φάγητε· ἂμα δὲ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ θ' ἀποθάνητε. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ἄδαμ καὶ ἡ Εὔκαρπη ἦσαν εἰς τὸν παράδεισον ἀπαθεῖς, ἀναμάρτητοι, μακάριοι καὶ ἀθάνατοι καὶ ὅλα τὰ θηρία ἦσαν ἀβλαβῆ καὶ ὑποτεταγμένα εἰς αὐτούς.

Ο Θεός εἶχε ποιήσει, εἰς καιρὸν τὸν ὃποῖον δὲν γνωρίζομεν, ἀγγέλους, οἵτινες ἦσαν νοερά καὶ λογικά ὄντα καὶ καθαρά πνεύματα. Ἐπειδὴ δέ τινες αὐτῶν ἐπανεστάτησαν κατὰ τοὺς Θεοὺς, φαντασθέντες νὰ ἔξισθῶσι πρὸς αὐτὸν, ὁ Θεός τοὺς ἐδίωξεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

Οι πονηροὶ οὗτοι ἀγγελοι ἐγειναν δαιμονες, οἵτινες ἥθελησαν νὰ φέρωσιν εἰς ἀποστασίαν κατὰ τοὺς Θεοὺς ἐκ φθόνου καὶ τοὺς μακαρίους ἔως τότε ὄντας Ἅδαμ καὶ Εὔκαρπην. Ὁθεν καὶ ὁ πρῶτος τῶν διαβόλων, μετασχηματισθεὶς εἰς ὄφιν, ὅστις ἦτο τὸ φρονιμώτατον ὅλων τῶν ζώων, ἔξεπλάνησε τὴν Εὔκαρπην, εἰπὼν εἰς αὐτὴν, "Ἄν φάγητε ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ τὸ δένδρον τῆς γνώσεως, θὰ γενῆτε ὡς θεοὶ, γνωρίζοντες τὸ καλὸν καὶ τὸ πονηρόν· οὕτω δὲ κατέπεισεν αὐτὴν νὰ φάγῃ τὸν καρπὸν τοῦ ἀπηγορευμένου δένδρου· ἀφ' οὗ δὲ ἐφαγεν αὐτὸν, ἔλωκε καὶ εἰς τὸν ἄγδρα αὐτῆς

καὶ ἔφαγε, καὶ ἀμέσως ἐκατάλαβαν ὅτι ἦσαν γυμνοὶ καὶ ἔρρα-
ψαν φύλλα συκῆς καὶ ἔκαμαν περιζώματα. Ὁργισθεὶς δὲ ὁ Θεὸς
διὰ τὴν παράδεσιν ταύτην τῆς ἐντολῆς του, ἐδιωξεν αὐτοὺς ἐκ
τοῦ παραδείσου, καὶ κατηράσθη αὐτούς. Καὶ τὸν μὲν ὄφιν κατη-
ράσθη νὰ ἔρπη καὶ νὰ τρώγῃ γῆν, προσθέσας ὅτι θὰ θέσῃ ἔχθραν
μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῆς καὶ αὐ-
τοῦ, καὶ ὅτι αὐτὸν θὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως. Τὴν δὲ
Εὔαν κατηράσθη εἰπὼν· Μὲ λύπας νὰ γεννᾶς τὰ τέκνα σου, καὶ
νὰ ἦσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνδρός σου. Εἰς δὲ τὸν Ἀδὰμ εἰ-
πεν· Ἐπειδὴ ἡκουσας τῆς γυναικὸς σου, ἐπικατάρατος νὰ ἦναι ἡ
γῆ καὶ τὰ ἔργα σου, μὲ τὸν ἴδρωτα τοῦ πρωσώπου σου νὰ τρώ-
γῃς τὸν ἄρτον σου, ἔως νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἣς ἐλήφθης.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διδασκόμεθα, ὅτι χρεωστούμεν εἰς οἰκνότητας κατάστασιν
καὶ ἀν εἰμεθα, νὰ ἔργαζώμεθα, ἀποφεύγοντες τὴν ποιλλὰ κακὰ φέρουσαν ἀρ-
γίαν καὶ ὀκνηρίαν. Οἱ Ἀδὰμ εἰργάζετο εἰς τὸν παράδεισον κατὰ παραγγελίαν
τοῦ Θεοῦ.

Μανθάνομεν ἔτι, ὅτι ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἀμαρτία καὶ κάκιστον πρᾶγμα. Ἕ-
νεκεν αὐτῆς καὶ ἄγγελοι εἴκεπεσαν τῆς δόξης αὐτῶν καὶ ἔγειναν διάβολοι.

Ἡ παρακοὴ εἰς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ ἐπιφέρει ἐναντίον τοῦ παρηκόου
τὴν ὄργην τοῦ Θεοῦ. Ἐνακα τῆς παρακοῆς ἐξελίθησαν τοῦ παραδείσου καὶ ὑπε-
βλήθησαν εἰς θλίψεις καὶ ὁδύνας οἱ πρωτόπλαστοι. Ἀπὸ τότε δὲ εἰσῆλθεν ἡ
ἀμαρτία εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐξ αὐτῆς ὁ θάνατος. Μανθάνομεν ἔτι, ὅτι ὁ διά-
δολος ἔφερε τὸ φῦδος καὶ τὴν ἀπάτην εἰς τὸν κόσμον.

Οἱ διάβολοι ὑπὸ διάφορα σχήματα πειράζει πάντοτε τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν
παρακοῦει εἰς ἀμαρτίαν. Ότινα πρέπει νὰ ἡμεθα προσεκτικοί, καὶ νὰ λέγωμεν
πάντοτε πρὸς τὸν Θεόν «Μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν».

Βλέπομεν ἔτι εἰς τὸν ἀνωτέρω μετὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ,
παρηγορήσαντος τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ λυτρωτοῦ, ὅστις ἔμελλε
νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως, ἥτοι τὴν δύναμιν τοῦ διαβόλου.

§ 3. Ὁ Καίν φονεύει τὸν "Αβελ.

(Γεν. Δ.)

Οἱ Ἀδὰμ ἐγέννησε δύο υἱοὺς, τὸν Καίν καὶ τὸν "Αβελ". ὁ μὲν
Καίν ἦτο γεωργὸς, ὁ δὲ "Αβελ" ποιμέν. Ἐκαστος τῶν δύο τού-
των ἀδελφῶν προσέφερεν εἰς τὸν Θεόν θυσίαν, ὁ μὲν "Αβελ" ἐκ
τῶν πρωτοτόκων τῶν θρημάτων του, ὁ δὲ Καίν ἐκ τῶν καρ-

πῶν τῆς γῆς. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβελ ἔγεινεν εὐαρεστοτέρα εἰς τὸν Θεὸν παρὰ ἡ τοῦ Καΐν, διότι ὁ Ἀβελ ἦτο δίκαιος καὶ εὔσεβης. Ὁ Καΐν ἐλυπήθη καὶ συνθρωπὸς διὰ τὴν προτίμησιν τοῦ Ἀβελ ἔγεινε, δι’ ὃ παραμερίσας τὸν ἀδελφόν του ὁ Καΐν εἰς τὴν πεδιάδα ἐφόνευσεν αὐτόν. Εἴθις μετὰ τὸν φόνον ἤρωτησεν ὁ Θεὸς τὸν Καΐν· «Ποὺ εἶναι ὁ ἀδελφός σου»; Ὁ Καΐν ἀπεκρίθη δυσμενῶς· «Δεν ἡξέυρω, μήπως εἰμικι ἐγὼ φύλακς τοῦ ἀδελφοῦ μου»; Τότε ὁ Θεὸς ἐπαναλαμβάνει· «Τί ἔπραξας; ἡ φωνὴ τοῦ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου φωνάζει πρός με ἐκ τῆς γῆς νὰ ἥσαι ἐπικατάρατος εἰς τὴν γῆν, ἵτις ἔπιε τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου, νὰ στενάζῃς καὶ νὰ τρέμῃς». Ὁ δὲ Καΐν εἶπε· «Μέγιστον καὶ ἀσυγχώρητον εἶναι τὸ πταισμά μου· θὰ ἥμαι φυγὰς καὶ πλανώμενος εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ θὰ μὲ ἀποκτείνῃ πᾶς ὅστις ἥθελε μὲ εὑρεῖ.

Πρῶτος δὲ ὁ Καΐν οὗτος ὠκοδόμησεν ὑστερὸν πόλιν τὴν ὄποιαν ὀνόμασεν Ἐνώχ, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ οὐρῶν του.

Οἱ Ἀδάμ, ἀπέκτησε μετὰ ταῦτα ἄλλον οὐρῶν, τὸν ὄποιον ὠνόμασε Σήθ. Τούτου δὲ οἱ ἀπόγονοι ὑπῆρχαν εὔσεβεῖς, ἐνῷ οἱ τοῦ Καΐν ἔγειναν, ὡς ὁ πατὴρ αὐτῶν ἀσεβεῖς. Μεταξὺ τῶν ἀπογόνων τοῦ Σήθ ἀξιομνημόνευτοι μάλιστα εἶναι ὁ Ἐνώχ καὶ ὁ οὐρός του Μαθουσάλα. Καὶ τὸν μὲν Ἐνώχ, εὐαρεστήσαντα εἰς τὸν Θεόν, τὸν μετέθηκεν ὁ Θεὸς καὶ δὲν εὑρίσκετο, ὁ δὲ Μαθουσάλα ἔγεινε μακροβιώτατος πάντων τῶν ἀνθρώπων, ζήσας ἔτη ἐννεακόσια ἑζήκοντα ἐννέα.

Παρατηρήσεις.

Δύο τέκνα ἔγέννησε κατὰ πρῶτου ὁ Ἀδάμ, καὶ ὅμως βλέπομεν ὅτι τὸ ἐξ αὐτῶν ἔχειν ἀσεβές· ἐκ τούτου ἔξαγεται ὅτι ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου ἥσαν ἀγάθοι καὶ πονηροὶ ἀνθρώποι.

Οἱ Θεὸς προσδέχεται εὐμενῶς τὰς προσφορὰς τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν εὔσεβῶν καὶ εἰς αὐτὰς εὐαρεστεῖται. Οἱ φθόνοις εἶναι ἀμαρτία φέρουσα πολλὰς ἄλλας. ἐκ φθόνου ἐφόνευσεν ὁ Καΐν τὸν ἀδελφόν του.

Οἱ Θεὸς ἔγνώκειν ὅτι ὁ Καΐν ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του, διότι εἶναι πανταχοῦ παρὼν καὶ γινώσκει τί πράττει ἔκστος, ἀκόμη καὶ τί δικυοῖται.

Καὶ αὐτὸς ὁ πράττων τὸ κακὸν τιμωρεῖται οὐ μόνον μετὰ θάνατον, ἀλλὰ καὶ ζῶν, ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του.

§ 4. Κατακλυσμός.

(Γεν. ΣΤ.)

Αφ' οὐ ἐπληθύνθησαν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς, ἤρχισαν νὰ τρέπωνται εἰς πονηρίας καὶ νὰ παραλίδωνται εἰς παντὸς εἴδους κακίας. Ὁθεν ὁ Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ ἔξαλεῖψῃ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰ πετεινά. Διώρισε δὲ απὸ εὐσπλαγχνίαν εἰς διόρθωσιν τῶν ἄνθρωπων ἑκατὸν εἴκοσι ἔτη, ἀλλ' ὅμως οὐδόλως μετεμελήθησαν, μάλιστα δὲ περισσότερα κακὰ ἔπραττον.

Μόνος τότε δίκαιος ἄνθρωπος ἦτο ὁ Νῶε. Θέλων ὁ Θεὸς νὰ σώσῃ αὐτὸν, τὸν ἐπρόσταξε νὰ κατασκευάσῃ κιβωτὸν, τὸ μῆκος τριακοσίων πήγεων, τὸ πλάτος πεντήκοντα καὶ τὸ ὑψὸς τριάκοντα, καὶ νὰ ἀσφαλτώσῃ αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Ἀφ' οὐ ὁ Νῶε ἀπετελείωσε τὴν κιβωτὸν, ὁ Θεὸς ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ παραλάβῃ εἰς αὐτὴν ἀνὰ δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἐξ ὅλων τῶν ζώων, τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀνὰ ἑπτὰ ἐκ τῶν καθαρῶν, ὅσα δὲν ἤδυναντο νὰ ζήσωσιν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ τροφάς ικανάς. Εἰσῆλθον δὲ, ὅταν ὁ Θεὸς εἶπεν, ὁ Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ τρεῖς γενναῖοι αὐτοῦ, Σημ., Χαρ. καὶ Ιάρεθ, καὶ αἱ γυναικεῖς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὅλοι ὀκτὼ ἄνθρωποι καὶ τὰ ὄρισθέντα ζῶα. Ἀφ' οὐ ὁ Θεὸς ἔκλεισε τὴν θύραν τῆς κιβωτοῦ, διερήγαγησαν οἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, ἤνοιξαν οἱ καταφράκται τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔθρεξεν ἀδιακόπως ἐπὶ τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Ἐκ τούτου ἐπλημμύρισαν τὰ ὕδατα καὶ ὑψώθησαν δεκαπέντε πήγεις ὑπεράνω τῶν ὑψηλοτέρων ὄρέων, καὶ ἥτο ἡ γῆ οὕτω πλημμυρισμένη ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα πάντες δὲ οἱ ἔκτος τῆς κιβωτοῦ μείναντες ἄνθρωποι καὶ πάντα τὰ ζῶα κατεποντίσθησαν καὶ ἀπέθανον, ἡ δὲ κιβωτὸς ἐπέπλεεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ ὅτε ἤρχισαν νὰ ἀποσύρωνται τὰ ὕδατα, ἐκάθησεν ἡ κιβωτὸς ἐπάνω εἰς τὰ ὅρη Ἀραράτ. Ὁ Νῶε, διὰ νὰ πληροφορθῇ ἀν ἔπαισαν τὰ ὕδατα εἰς τὴν γῆν καὶ ἀν ἐφάνη ἡ ἔηρα, ἀπέστειλε τὸν κόρακα, ἀλλ' οὗτος δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κιβωτόν. Ἔπειτα ἀπέστειλε τὴν περιστεράν, ἥτις μὴ εύροισσα τόπον διὰ νὰ σταθῇ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν Νῶε. Μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἔστειλε πάλιν τὴν περιστεράν· αὐτη δὲ ἐπέστρεψασα ἐφερεν ἐλαίας κάρφος. Τέλος ἔστειλε μετὰ ἑπτὰ πάλιν ἡμέρας τὴν περιστεράν, ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν κιβω-

τὸν, ἐπειδὴ εἶχεν ἥδη ξηρανθῆ ἡ γῆ. Τελευταίον ὁ Θεὸς εἰπεν εἰς τὸν Νῷον καὶ ἐξῆλθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ του καὶ οἱ υἱοί του καὶ αἱ γυναικες τῶν υἱῶν του ἐξῆλθον δὲ καὶ δῆλα τὰ ἐν αὐτῇ ζῶα. Ἀμα ἐξελθόντες ὁ Νῷος, κατεσκεύασε θυσιαστήριον καὶ προσέφερεν εἰς τὸν Θεὸν θυσίαν, ἵτις ἐφάνη ἀρεστὴ εἰς αὐτὸν, καὶ πολλάγοντες ὁ Θεὸς τὸν Νῷον καὶ τοὺς υἱούς του, καὶ ἔδωκε σημεῖον διαθήκης, ὅτι δὲν θὰ γείνη πλέον κατακλυσμὸς, τὸ οὐρανιον τόξον, ὅπερ λέγεται ἱρις.

Παρατηρήσεις.

Μανθάνομεν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅτι ὁ εὔσπλαγχνος Θεὸς δίδει μὲν καιρὸν εἰς μετάνοιαν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τέλους τιμωρεῖ αὐτηρῶς τοὺς ἐπιμένοντας εἰς τὰς κακίας.

ὅτι ὁ Θεὸς, ὡς δίκαιος κριτής, δὲν ἔξιλοθρεύει μετὰ τῶν ἀσεβῶν καὶ τοὺς εὑσεβεῖς, ἀλλὰ σωζει αὐτοὺς, ὡς ἔσωσε τὸν Νῷον.

Οἱ μὴ ὄφελούμενοι ἐν καιρῷ μετανοίας, δὲν δύνανται νὰ σωθῶσιν ὕστερον ἄμφι ἀρχίση ἐκτελουμένη ἡ ὄργη τοῦ Θεοῦ.

§ 5. Υἱοὶ Νῷος, Πυρογοποία καὶ σύγχυσις γλωσσῶν.

(Γεν. Θ. ΙΑ.)

Ο Νῷος ἤρχισε νὰ γεωργῇ πάλιν τὴν γῆν, ἐφύτευσε δὲ καὶ ἀμπελῶνα. Ἐπειδὴ δὲ ἐπιειν οἶνον περισσότερον τοῦ δέοντος ἐμέθυσε καὶ ἐγύμνωθη εἰς τὴν σκηνήν του. Χάρι, ὁ υἱός του, ἴδων τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρός του, ἐξελθόντες τὸ πράγμα εἰς τοὺς δύο ἀδελφούς του, τὸν Σήμη καὶ τὸν Ιάφεθ. Οὗτοι δὲ, σεβόμενοι τὸν πατέρα αὐτῶν, ἐσκέπασαν αὐτὸν εὐσχήμως. Συνελθόντες δὲ ὁ Νῷος καὶ μαθών τὸ γεγονός, τοῦ μὲν Χάρι τὴν γενεάν, διότι ἀπρεπῶς οὗτος ἐφέρθη, κατηράσθη, τὸν δὲ Σήμη καὶ τὸν Ιάφεθ πολλάγησε προειπών εἰς αὐτὸν μὲν τὸ δυστυχές μέλλον τῆς γενεᾶς του, εἰς τούτους δὲ τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν τῶν ἀπογόνων των.

Μετὰ τὸν κατακλυσμὸν μίαν γλῶσσαν μόνον παγκόσμιον δωμίλουν οἱ ἀνθρώποι. Ὅτε δὲ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῷος ἐπληθύνθησαν, ἀπεφάσισαν, πρὶν ἡ διαταπαρῶσι, νὰ οἰκοδομήσωσι πόλιν καὶ πύργον, τοῦ ὄποιου ἡ κορυφὴ νὰ φθάνῃ ἔως εἰς τὸν οὐρανὸν, διὰ νὰ μένῃ τὸ ὄνομα αὐτῶν περίφημον εἰς τὴν γῆν. Ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς, ἀποφασίσας νὰ ταπεινώσῃ τὴν ὑπερφανίαν αὐτῶν, ἐσύγχυσε τὰς γλώσσας των, διότε δὲν ἐκαταλάμβανεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, καὶ οὕτως ἤναγκάσθησαν ν' ἀφήσωσιν ἀτελεῖς τὸ οἰκυδό-

μημα αὐτὸν, καὶ διεσπάρησαν εἰς ὅλην τὴν γῆν ἔκαστος μετὰ τῶν οἰκείων αὐτοῦ, τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν ὡνομάσθη σύγχυσις (βα-
θέλ) διότι ἔκει ὁ Θεὸς ἐσύγχυσε τὰς γλώσσας τῶν οἰκοδομούν-
των αὐτὸν, καὶ τοὺς διέσπειρεν εἰς πάσαν τὴν γῆν.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μανθάνομεν, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν οἰνοποσίαν,
διότι ἡ κατάχρησις φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀσχημοσύνας καὶ ἄλλα κακά· ὅτι
δοφείλομεν νὰ μὴ πειργεῖλμεν, ἀλλὰ νὰ διορθώνωμεν ὅπως δυνάμεθα τὰς τυ-
χὸν παρεκτροπὰς τῶν γονέων ἡμῶν, καὶ νὰ μὴ διαδίδωμεν εἰς ἄλλους ὅτι
ἄν τοιοῦτον εἰς τοὺς γονεῖς ἡμῶν τυχὸν βλέπωμεν. Οὕτω δὲ τιμώντες τοὺς γο-
νεῖς ἡμῶν θὰ ἔρχωμεν τὴν εὐλογίαν αὐτῶν ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

Οὐ Θεὸς προσέχει εἰς τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, καὶ δὲν εὐοδοῦται πᾶν ὅτι
γίνεται ὑπ' αὐτῶν παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς δεῖγμα τῆς ἀλαζονίας
των.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μανθάνομεν ἔτι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως
πολλῶν γλωσσῶν ἐπὶ τῆς οἰκουμένης.

Ὕποργοποιία δεικνύει, ὅτι πάλιν οἱ ἄνθρωποι ἡρχίσαν ν' ἀμαρτάνωσι καὶ νὰ
παρεκτρέπωνται τῆς κατὰ Θεὸν ὁδοῦ.

“Ἄς ἐνθυμηθῶμεν ἐδῶ τὸ: «Ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκο-
πιάσαν οἱ οἰκοδομοῦντες.»

§ 6. Κλήσις τοῦ Ἀβραάμ. Γένησις τοῦ Ἰσαάκ.

Γεν. ΙΑ.—ΙΗ.

‘Αφ' οὐδὲ διεσπάρησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἔγειναν ἔθνη, ἡρχίσαν νὰ
λησμονῶσι τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ περιπίπτωσιν εἰς εἰδῶλολα-
τρείαν.

Μεταξὺ τῶν κατοικούντων εἰς τὴν χώραν τῶν Χαλδαίων ἦτο
καὶ εὐεερής τις ἄνθρωπος, καταγόμενος ἐκ τοῦ Σῆμ οὗτον τοῦ
Νόε, λάτρης δὲ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὃνόματι
“Ἀβραάμ, τὸν ὅποιον ὑστερον ὁ Θεὸς ὠνόμασεν Ἀβραάμ, ὡς πα-
τέρα πολλῶν ἔθνων. “Ινα δι' αὐτοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων του δια-
τηρθῆ ἡ ἀληθῆς γνῶσις τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, ὁ Θεὸς εἶπεν
εἰς τὸν Ἀβραάμ: «”ἴτελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ τῆς ουγγενείας
σου, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου καὶ ἔλα εἰς τὴν γῆν τὴν ὅποιαν
θά σου δείξω· θὰ εὐλογήσω τὴν γενεάν σου καὶ διὰ σοῦ θὰ εὐ-
λογηθῶσιν δλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς». ‘Ο Ἀβραάμ ὑπακούσας εἰς
τὴν κλήσιν τοῦ Θεοῦ, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πατρίδος του μετὰ τῆς
γυναικός του Σάρρας, καὶ τοῦ Ἀνεψιοῦ του Λώτ. ”Ιλαβόν δὲ

μεθ' ἑαυτῶν τοὺς δούλους καὶ τὰς δούλας των καὶ ὅλα τὰ κτήνη καὶ τὰ ποίμνιά των.

“Οτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, εἰπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραὰμ· Τὴν γῆν ταύτην θὰ δώσω κληρονομίαν εἰς τοὺς ἀπογόνους σου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀβραὰμ καὶ ὁ ἀνεψιός του Λώτ εἶχον πολλὰ κτήνη καὶ ποίμνια, καὶ συνέβαινον ἐριδες, ἔχωρισθησαν, καὶ ὁ μὲν Λώτ ἐξέλεξε καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὴν περιγωρὸν τοῦ Ιορδάνου γῆν μοναχὸς, ὅπου ἦσαν τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα καὶ ἄλλα τρεῖς πόλεις, ὁ δὲ Ἀβραὰμ, εἰς Χαναάν.

Ἐισὶ δὲ ἐν πολέμῳ μεταξὺ τῶν Ἕγγωρίων ἡγμαλωτίσῃ ὁ Λώτ. Μαθὼν τοῦτο ὁ Ἀβραὰμ ἐπενυσε μετὰ 318 ἀνδρῶν καὶ ἤλευθέρωσε τὸν Λώτ. Ἐπανεργόμενον δὲ τὸν Ἀβραὰμ μετὰ πολλῶν λαφύρων, τὸν ἀπόκτησεν ὁ βασιλεὺς Σιδόμων, καὶ ὁ Μελιχισέδεκ βασιλεὺς Σαμὴλ καὶ ιερεὺς Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, ὅστις ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν. Ὁ Ἀβραὰμ δὲ ἀπέδωκε τὸ δέκατον τῶν λαφύρων εἰς αὐτὸν, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα εἰς τὸν βασιλέα Σιδόμων κρατήσας μόνον μερίδια ὑπέρ τῶν ξένων βοηθῶν του.

Ο Ἀβραὰμ δὲν εἶγε τέκνα, διότι ἡ γυνὴ αἵτοῦ Σάρρα ἦτο στείρα· καὶ οὐδὲ ὑπῆρχεν ἐλπὶς εἰς αὐτὸν ν ἀποκτήσῃ, διότι ἦσαν ἥδη καὶ αἴτος καὶ ἡ γυνὴ του γέροντες. Ἀλλ' ὅμως εἶχε πίστιν ὅτι ἥθελεν ἐκπληρωθῆ ἡ ἐπαγγελία του Θεοῦ, ὡς πάλιν ἔθεσθαισεν αὐτὸν ἐν ὁράματι ὁ Θεός.

Ἐνῷ δὲ ἐκάθητο τὸ μεσημέριον εἰς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς του, ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐν τῇ δρυὶ τῇ Μαυρῆῃ. Ἀναβλέψας ὁ Ἀβραὰμ εἶδε τρεῖς ἄνδρας, πλησίους του σταθέντας. Τοὺς ὑπεδέχθη λοιπὸν καὶ τοὺς ἐριλυζέντους λέγει δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν Ἀβραὰμ, ὅτι θέλει ἀποκτήσει υἱόν. Καὶ τῷ ὄντι ἡ Σάρρα ἔτεκεν υἱὸν, ἐνῷ αὕτη μὲν ἦτο ἐννενήκοντα ἔτῶν, ὁ δὲ Ἀβραὰμ ἐκατόν. Ὄνομάσθη δὲ τὸ γεννηθὲν παιδίον Ἰσαάκ.

Ο Ἀβραὰμ, πρὶν ἡ ἀποκτήση τὸν Ἰσαάκ, εἶχε γεννήσει υἱὸν ἐκ τῆς παιδίσκης του Ἀγαρ, κατὰ τὴν τότε συγκεχωρημένην εἰς τοὺς ἀτέκνους συνήθειαν, τὸν ὃποιον ὠνόμασεν Ἰσμαήλ. Τὴν Ἀγαρ μετὰ τοῦ Ἰσμαὴλ ἀπεμάκρυνεν ὑστερὸν ἐκ τῆς κατοικίας του ὁ Ἀβραὰμ, κατ' αἴτησιν τῆς Σάρρας.

Εἰς τὸν Ἀβραὰμ διετάχθη παρὰ Θεοῦ καὶ ἡ περιτομὴ, ἥτις ἦτο τύπος τοῦ ἀγίου βαπτίσματος.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν ἀγωτέρων διδασκόμεθα ὅτι ὁ Θεὸς φοντίζει περὶ τῶν πιστῶν αὐτοῦ, ἐλευθερώνων αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γενικῆς δικριτορᾶς.

Μανθάνομεν ὅτι πρέπει νὰ ἡμεθε φιλοξένοι: καὶ νὰ περιποιώμεθα τοὺς ἔρχομένους πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐὰν μὴ γνωρίζομεν αὐτούς.

Ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πιστὸς εἰς τὰς ἐπαγγελίκς του καὶ εἶναι δυνατὸν εἰς αὐτὸν ὅ, τι φαίνεται ἀδύνατον εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ πολλῶν ἄλλων καὶ ἐκ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰσαάκ.

§ 7. Σοδόμων καὶ Γομόρρων καταστροφή.

(Γεν. 10).

Εἰς τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρά, ὅπου ἐκατοίκησεν ὁ Λώτ, οἱ ἀνθρώποι ἔγειναν ἀσεβέστατοι, ἀσευνοι, οὐδένα νόμον ἡτικὸν φυλάττοντες. Ἐν ᾧ δὲ ἐσπέρουν τινὲς ἐκάθιπτο ὁ Λώτ παρὰ τὴν αὐλὴν τῶν Σοδόμων, ἵδων εἰτερομένους δύο ζένους, τοὺς ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Οὗτοι ἦσαν ἄγγελοι. Τὴν νύκτα οἱ Σοδομίται περιεκύλωσαν τὴν οἰκίαν καὶ ἀπαιτοῦσαν νὰ δοθῶσι πρὸς αὐτοὺς παρὰ τοῦ Λώτ οἱ δύο ζένοι. Ὁ Λώτ παρεκάλει τοὺς Σοδομίτας νὰ μὴ πονηρεύωνται καὶ κακουργῶσιν, αὐτοὶ δὲ ἐπέμενον καὶ ὕρμησαν κατὰ τοῦ Λώτ, ἀλλ’ οἱ ἄγγελοι εὐθὺς ἤπλωσαν τας χειράς των καὶ ἔσυραν τὸν Λώτ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἔκλεισαν τὴν θύραν, τοὺς δὲ Σοδομίτας ἐτύφλωσαν καὶ οὕτως ἀπῆλθον. Τότε οἱ ἄγγελοι λέγουσιν εἰς τὸν Λώτ, ὅτι ἐστάλησαν παρὰ Θεοῦ νὰ καταστρέψωσι τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ἔλακον δὲ τὸν Λώτ καὶ τὴν γυναικά του καὶ τὰς θυγατέρχς του, καὶ ἀφ’ οὗ τοὺς ἔξηγαγον ἐκ τῆς πόλεως, τοὺς διέταξαν νὰ σπεύσωσι φεύγοντες καὶ νὰ μὴ περιβλέψωσιν εἰς τὰ ὄπιστα. Ὁ Λώτ κατέφυγεν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Σηγώρ καὶ ἀνατέλαντος ἤδη τοῦ ἡλίου ἔπεισε πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ θειάριον εἰς τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρά καὶ δλην τὴν περίχωρον καὶ κατέστρεψεν αὐτὰ, ὡς καὶ τὰς πλησίους πόλεις Ἀδαμάλ καὶ Σαβωΐ, καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἔγεινεν ἡ Νεκρὰ Θάλασσα. Ἡ γυνὴ τοῦ Λώτ φεύγουσα ἔστρεψεν ὀπίστα τοὺς ὄφθαλμούς της νὰ ἴδῃ, παρακούσασα τὴν προσταγὴν τοῦ ἀγγέλου, καὶ εὐθὺς ἔγεινε στήλη ἄλατος.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῆς ιστορίας ταύτης μανθάνομεν ὅτι τῶν εὐσεβῶν τὰ οἰκήματα φυλάτ-

τουσιγ γεγελοι, και οτι ο Θεος εν τη δικαιοσύνη αύτου δὲν εξολοθρεύει τους εύσε-
σεβεῖς μετά τῶν ἀσεβῶν.

Οτι οταν παρακούωμεν τὰς περαγγελίας του Θεοῦ, τιμωρούμεθα, ώς ή γυνὴ^ν
του Λότ, ητις ἔγεινε στήλη ἄλατος διὰ τὴν ἐκ περιεργείας παρακοήν της.

§ 8. Θυσία του Ἰσαάκ.

(Γεν. KB.)

Ο Θεὸς δοκιμάζων τὴν πίστιν του Ἀβραὰμ εἶπεν εἰς αὐτὸν,
Ἄδει τὸν ἀγαπητόν σου οὐδὲν Ἰσαὰκ καὶ ὑπαγε εἰς τὸ ὅρος καὶ
ἔκει ὅπου ἦγώ σοι δεῖξω, θυσίαστον αὐτὸν εἰς ἐμέ. Ο Ἀβραὰμ
ἐγερθεὶς τῷ πρωῒ ἐπέσταξε τὴν ὅνον του, καὶ παραλαβὼν τὸν
Ἰσαὰκ καὶ σγίσας ξύλα ἤλθε μετὰ τρεις ἡμέρας εἰς τὸν τόπον
τὸν ὅποιον εἶπεν ο Θεός. Ἀφήσας δὲ τους δύο δούλους, τους
ὅποιους εἶχε μεθ' ἐχατοῦ, καὶ τὴν ὅνον, ἔθεσε τὰ ξύλα εἰς τὸν
ῶμον του Ἰσαὰκ καὶ ἤλθεν εἰς τὸν τόπον τῆς θυσίας. Οἰκοδομή-
σας δὲ ἔκει θυσιαστήρον καὶ συμποδίσας τὸν Ἰσαὰκ, ἐπέθεσεν
αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον. Αὐτὸς δὲ λαβὼν τὴν μάχαιραν
νὰ σφαξῃ τὸν οὐίον του, ἀκούει ἀγγελὸν Κυρίου ἐκ του οὐρανοῦ
λέγοντα Ἀβραὰμ, Ἀβραὰμ, μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χειρά σου εἰς τὸ
παιδίον, μὴ ποιήσῃς τίποτε εἰς αὐτὸν, τώρα ἐγνώριτα ὅτι φοβεῖ-
σαι τὸν Θεόν καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐφείσθης οὐδὲ του ἀγαπητοῦ σου
οὐίον δι' ἐμέ. Ο Ἀβραὰμ ἀναβλέψας εἰδε κριόν κρατούμενον εἰς τι
φυτὸν ἐκ τῶν κεράτων τοῦτον λαβὼν ο Ἀβραὰμ ἔθυσίασεν ἀντὶ^ν
του οὐίον αὐτοῦ. Καὶ ο Θεὸς πὺλόγησε πάλιν τὸν Ἀβραὰμ καὶ
ὑπεσχέθη ἐκ νέου, ὅτι ἐκ του γένους αὐτοῦ θὰ εὐλογηθῶσι πάντα
τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μακνιάνομεν, ὅτι καὶ οἱ ἀποδεδειγμένως πιστοὶ δοκιμάζονται
ἐνίστα παρὰ Θεοῦ, ὅστις ὅμως ἐλευθερώνει αὐτοὺς ἀπὸ τῆς δοκιμασίας ἀβλαβῶς.

Ο Θεὸς πὺλόγησε πάλιν τὸν Ἀβραὰμ. Ή ἐπαγγελία δὲ του Θεοῦ ὅτι ἐκ του
γένους αὐτοῦ θὰ εὐλογηθῶσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, δηλοῖ τὴν διὰ του Ἰησοῦ
Χριστοῦ εὐλογίαν, κατὰ σάρκα ἐκ του γένους αὐτοῦ γεννιθέντος. Ἐκ τούτου δὲ
διδικσκόμεθα, ὅτι πᾶσα δοκιμασία εἰς τους πιστούς γίνεται πρὸς καλόν.

Οφελόμεν δὲ νὰ ἐκπληρώμεν προθύμως τὸ θέλημα του Κυρίου διὰ πάσης θυ-
σίας. Αξιομίμητος εἶναι καὶ ή τύπείσθεια του Ἰσαὰκ, οὐδόλως ἀντισταθέντος,
ὅταν ἐτέθη εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπρόκειτο νὰ θυσιασθῇ.

§ 9. Μνηστεία τοῦ Ἰσαάκ.

(Γεν. ΚΔ.).

Γηράσας ἦδη ὁ Ἀβραὰμ καὶ ἀποθανούσης τῆς γυναικός του Σάρρας, ἐπειδύμησε νὰ λάβῃ ὁ νιός του Ἰσαὰκ γυναῖκα ἐκ τῆς φυλῆς του καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν Χαναναίων. "Οθεν καλέσας τὸν ἐπιστάτην του (Ἐλιέζερ) ἀποστέλλει: αὐτὸν μετὰ δέκα καμήλων φορτωμένων καὶ ἄλλων δούλων του εἰς τὴν πατρίδα του Μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν Ναγώρ, ὅπου ἐκατόκει τότε ὁ ἀδελφός του Ναγώρ. "Ερχεται λοιπὸν ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Ἀβραὰμ εἰς τὴν εἰρημένην πόλιν πρὶν δὲ εἰσέλθῃ προστυχήθῃ εἰς τὸν Θεὸν νὰ ὑποδείξῃ εἰς αὐτὸν τὴν μέλλουσαν νύμφην τοῦ Ἰσαάκ.

"Εξωθεν τῆς πόλεως ταύτης ὑπῆρχε φρέαρ, ἐκ τοῦ ὅποιου ἐλάμβανον ὕδωρ οἱ κάτοικοι καὶ ἐπότιζον καὶ τὰ θρέμματα αὐτῶν ἤρχοντο δὲ πρὸς τὸ ἐσπέρας αἱ θυγατέρες τῶν πολιτῶν νὰ ἀντλῶσιν ὕδωρ. Ἐν ᾧ δὲ ἐδέετο ἔτι ὁ ἐπιστάτης τοῦ Ἀβραὰμ, ἵδον ἔρχεται ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸ φρέαρ παρθένος ὡραιοτάτη, ὄνοματι Ρεβέκκα, θυγάτηρ τοῦ Βαθουὴλ, μίου τοῦ Ναγώρ, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραὰμ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγέμισεν αὕτη τὴν ὕδριαν τῆς, λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἐλιέζερ, Δός μοι νὰ πίω ἐκ τῆς ὕδριας σου· αὕτη δὲ προθύμως κατεβίβασε τὴν ὕδριαν τῆς ἐκ τῶν ὅμων καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, ὕστερον δὲ ἐπότισε καὶ τὰς καμήλους του. Ἐπειδὴ δὲ συνέβη ὅπως αὐτὸς εἴχε δεηθῆ εἰς τὸν Θεὸν, ἐσυμπέρανεν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ μέλλουσα νύμφη τοῦ Ἰσαάκ, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς εὐώδωσε τὴν ἀποστολήν του. "Οθεν ἐχάρισεν εἰς τὴν κόρην ἐνώπια καὶ δύο ψέλλια, καὶ ἥρωτησεν αὐτὴν ἀν ὑπῆρχε τόπος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός της νὰ καταλύσῃ. Ἡ κόρη λέγει εἰς αὐτὸν, Καὶ τόπος εἶναι, καὶ τροφὰς διὰ τὰς καμήλους ἔχυμεν. "Ἐπειτα τρέχει εἰς τὴν οἰκίαν καὶ λέγει τὰ γενόμενα εἰς τὴν μητέρα αὐτῆς. "Ερχεται δὲ μετ' ὄλιγον Λάζαν ὁ ἀδελφός της ἐκ τῆς πόλεως πρὸς τὸν ἐπιστάτην τοῦ Ἀβραὰμ καὶ λέγει εἰς αὐτόν. Εἴσελθε εἰς τὴν οἰκίαν μας, εὐλογημένες τοῦ Κυρίου, διὰ τί στέκεις ἔξω; Εἰσελθὼν οὐτος δὲν ἥθελησε νὰ φάγῃ πρὶν ἢ εἰπῃ τὸν σκοπὸν δι' οὗ ἥλθεν. Εἶπε λοιπὸν πρὸς τί ἐστάλη παρὰ τοῦ Ἀβραὰμ. Οἱ γονεῖς τῆς Ρεβέκκας, ἀμα ἀκούσαντες τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς ταύτης, εἰπον, Τὸ πρᾶγμα τούτο προέρχεται ἐκ Θεοῦ καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐναντιωθῶμεν. Ἡρώτησε δὲ τότε τὴν Ρεβέκκαν ὁ πατὴρ ἀν θέλη νὰ ὑπάγῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ

έδέχθη τὴν πρότασιν. Τότε ὁ ἐπιστάτης ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὅσα εἶχε φέρει δῷρα καὶ τὴν ἐπαύγιον, ἐτοιμάσαντες τὰ τῆς ὄδου πορίας, προέπειψαν τὴν Ρεβέκκαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς, δώσαντες εἰς αὐτὴν καὶ θεραπαίνας ἐπηυχήθησαν δὲ εἰς αὐτὴν πληθυσμὸν ἀπογόνων. Ἐν ᾧ δὲ ἤρχοντο εἰς Χαναὰν προϋπήντησε τὴν Ρεβέκκαν ὁ Ἰσαὰκ καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς μητρός του καὶ ἔλαβεν αὐτὴν γυναῖκα.

Ἡ Σάρρα ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 127 ἑτῶν· μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῆς ὁ Ἀβραὰμ ἔλαβε γυναῖκα τὴν Χεττούραν, ἐξ ἣς ἐγένητον ἔξι υἱούς· γενόμενος δὲ ἑτῶν 175 ἑτελεύτησεν εἰς καλὸν γῆρας.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μανθάνομεν ὅτι τὰ τέκνα πρέπει νὰ ὑπανθρεύωνται μὲ τὴν ἄποιντα τῶν ἑαυτῶν γονέων. ὅτι οἱ γονεῖς εἰς τοιαύτας περιστάσεις πρέπει γὰρ ἔρωτῶσι καὶ τὴν γνώμην τῶν τέκνων των, ὡς ἡρατήθη ἡ Ρεβέκκα.

Διδασκόμεθα ἔτι, ἐάν τύχωμεν εἰς ὑπηρεσίαν ἄλλου, ὅτι πρέπει πιστῶς καὶ τιμίως νὰ ἐκπληρῶμεν τὰ καθήκοντά μας, ἐπικαλούμενοι εἰς πᾶν ἔργον τὴν βούθειαν τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ δοῦλος τοῦ Ἀβραὰμ Ἐλιέζερ. Διὰ τῆς προσευχῆς κατευθύνονται αἱ τίμαιαι ἐπιχειρήσεις ἡμῶν.

§ 10. Εὐλογία τοῦ Ἰσαὰκ πρὸς τὰ τέκνα του.

(Γεν. ΚΕ – ΚΖ.)

Ἡ Ρεβέκκα ἦτο στείρα, ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς ἐπήκουος τῆς δεήσεως τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ἰσαὰκ, καὶ ἴδού εἴκοσι ἔτη μετὰ τὸν γάμον των συλλαβοῦσα ἡ Ρεβέκκα ἔτεκε δύο υἱούς διδύμους, ἐκ τῶν ὃποιων ὁ μὲν πρωτότοκος ὠνομάσθη Ἡσαῦ, ὁ δὲ δευτερότοκος Ἰακὼβ. Καὶ ὁ μὲν Ἡσαῦ ἦτο ἐπιτήδειος κυνηγός, ἀγροτικος καὶ τὸ σῶμά του ἦτο δασύτριχον, ὁ δὲ Ἰακὼβ ἦτο λείος καὶ πρᾶος, ἔργον δὲ εἶχε νὰ ποιμαίνῃ πρόσθιτα, ἔμενε δὲ εἰς τὸν οἶκον, καὶ τοῦτον ἡγάπα περισσότερον ἡ μήτηρ των Ρεβέκκα, ἐν ᾧ ὁ πατήρ ἡγάπα περισσότερον τὸν Ἡσαῦ, διότι ἔφερεν εἰς αὐτὸν κυνήγιον.

Ἐλθών ποτε ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὁ Ἡσαῦ πειναλέος, εὗρε τὸν Ἰακὼβ ἔχοντα μαγειρευμένας φακᾶς καὶ τοῦ ἔζητησε νὰ φάγῃ· ὁ Ἰακὼβ ἔδωκε τὰς φακᾶς εἰς τὸν Ἡσαῦ ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τῷ χαρίσῃ τὸ δικαιώμα τῆς πρωτοτοκίας· ὁ Ἡσαῦ παρεχώρησεν αὐτῷ, ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τῆς λαιμαργίας του.

Γηράσαντος ἥδη τοῦ Ἰσαὰκ, ἐξησθένησαν οἱ ὄφθαλμοί του καὶ

δὲν ἦδύνατο νὰ βλέπῃ εὐκρινῶς· καλέσας δὲ τὸν Ἡσαῦ λέγει εἰς αὐτὸν, Ὅπαγε εἰς τὴν πεδιάδα καὶ κυνῆγησον κυνῆγιον καὶ παρασκεύασόν μοι φαγητά, δῖπος ἐγὼ τὰ ἀγαπῶ, καὶ φέρε μοι νὰ φάγω, διὰ νὰ σ' εὐλογήσῃ ἡ ψυχή μου πρὶν ἣ ἀποθάνω. Ἀκούσασα ἡ Ῥεβέκκα τούτους τοὺς λόγους, διενοίηθη νὰ κατορθώσῃ, ὥστε ὁ Ἰσαὰκ νὰ εὐλογήσῃ τὸν Ἰακὼβ καὶ νὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ Ἡσαῦ. Καὶ ὁ Θεὸς εἶχεν ἥδη εἰπεῖ εἰς αὐτὴν, ὅτε ἦτο ἔγκυος, ὅτι ὁ μεγάλος θὰ ἦναι ὑπάδουλος τοῦ μικροτέρου. Ἡ Ῥεβέκκα λοιπὸν εἶπεν εἰς τὸν Ἰακὼβ καὶ ἔφερεν ἐκ τοῦ ποιμένου δύο ἑρφια· Ἄφ' οὖ δὲ τὰ ἐμάγειρευσεν, ἐνέδυσεν αὐτὸν μὲ τὰ ἐδύματα τοῦ Ἡσαῦ, καὶ διὰ νὰ γείνῃ δασύθιξ τὸς αὐτὸς ἐτύλιξε τοὺς βραχίονας καὶ τὸν τράχηλόν του μὲ τὰ δέρματα τῶν ἐριφίων καὶ ἔστειλεν αὐτὸν μὲ τὰ φαγητὰ πρὸς τὸν πατέρα. Ἐλθὼν δὲ εἶπε, Πάτερ, σήκω νὰ φάγῃς τὰ παραγγελθέντα φαγητὰ καὶ νὰ μὲ εὐλογήσῃς. Ὁ Ἰσαὰκ λέγει, Ποίος εἴσαι σὺ, τέκνον μου; ὁ Ἰακὼβ ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν, Ἔγὼ εἴμαι ὁ Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου νιός· ὁ Ἰσαὰκ ἐκάλεσεν αὐτὸν πλησίον του καὶ ψηλαφήσας αὐτὸν εἶπεν, «Η μὲν φωνὴ, φωνὴ Ἰακὼβ, αἱ δὲ γείρες, γείρες Ἡσαῦ». Τότε ὁ Ἰσαὰκ λαβὼν ἔφαγε τὸ φαγητὸν καὶ ὀσφρανθεὶς τὸν ὀσμὴν τῶν ἐνδύματων τοῦ Ἡσαῦ, κατεπείσθη καὶ ἡγάπησε τὸν Ἰακὼβ ἀντὶ τοῦ Ἡσαῦ. Μόλις δὲ ἔξελθόντος τοῦ Ἰακὼβ, ἔρχεται ὁ Ἡσαῦ, προσφέρων εἰς τὸν πατέρα του τὰ παραγγελθέντα φαγητά. Ὁ Ἰσαὰκ ἐκπατακὸς γενόμενος, εἶπε, Ποίος εἴσαι σὺ, τέκνον μου; ὁ δὲ ἀποκρίνεται, Ἔγὼ εἴμαι ὁ Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου. Ὁ Ἰσαὰκ ἐννοήσας τὸ πρᾶγμα λέγει, Ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μὲ ἔξηπάτησε καὶ ἔλαθεν αὐτὸς τὴν διὰ σὲ εὐλογίαν καὶ θὰ ἦναι εὐλογημένος. Ἀλλὰ καμφθεὶς εἰς τὸν θρῆνον τοῦ Ἡσαῦ, εἶπεν εἰς αὐτὸν, «Ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ σου ζήσῃ καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις». Διὰ ταῦτα ὀργισθεὶς ὁ Ἡσαῦ διενοίηθη νὰ φονεύσῃ τὸν ἀδελφόν του.

Παρατηρήσεις.

Αἱ τῶν γονέων εὐχαὶ μεγάλην ἔχουσι δύναμιν.

Ἡ λαιμαργία εἴναι πάντοτε ἐπικήμιος· ἔνεκεν αὐτῆς ἀπώλεσε τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ ὁ Ἡσαῦ.

Ἡ ἀπάτη ἀνακαλύπτεται ταχέως, ὡς ἡ τοῦ Ἰακὼβ, καὶ ἔχει δεινὰς συνεπιάς. Ὁ Ἰακὼβ ἡναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πατρίδος του καὶ νὰ φοβηταὶ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ἡσαῦ.

§ 11. Κλίμαξ τοῦ Ἰακώβ.

(Γεν. ΚΖ. ΚΗ.)

Κατὰ τὴν ἀπειλὴν τοῦ Ἡσαῦ, ἃν ὁ Ἰακὼβ ἔμενεν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, μεγάλως ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐκινδύνευε. Τοῦτο γνωρίζουσα ἡ Ρεβέκκα συνεδούλευσε καὶ παρεκίνησε τὸν Ἰακὼβ ν' ἀπέλθῃ πρὸς τὸν ἀδελφόν της Λάβαν εἰς Μεσοποταμίαν. Ἡ συμβουλὴ αὕτη ἤρεσε καὶ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰσαὰκ, δοτις καὶ ηὔλογησεν ἐκ δευτέρου τὸν Ἰακὼβ καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ ὅπου καὶ ἡ μήτηρ εἶπεν εἰς αὐτὸν, καὶ νὰ νυμφευθῇ μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ Λάβαν, διότι εἶχε πολὺ λυπηθῆ ὅτι ὁ Ἡσαῦ ἐπῆρε γυναικας ἀλλοφύλους. Ὁδοι πορῶν δὲ ὁ Ἰακὼβ ἐνυκτῶθη καθ' ὅδον· ὅθεν ἡ θαγκάσθη νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς τὸ ὄπαιθρον. Πλαγιάσας δὲ εἰς τὴν πεδιάδα, ἔθεσεν εἰς προσκεφάλαιον πέτραν· κοιμηθεὶς δὲ εἰδεὶς κατ' ὄναρ ὁ Ἰακὼβ κλίμακα, τῆς ὥποιας ἡ μὲν βάσις ἐστηρίζετο εἰς τὴν γῆν, ἡ δὲ κορυφὴ ἔφθανεν ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἄγγελοι Κυρίου ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῆς, ὁ δὲ Κύριος ἐστηρίζετο εἰς αὐτὴν καὶ εἶπε, Τὴν γῆν εἰς τὴν ὥποιαν κοιμᾶσαι θὰ δώσω εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους σου, καὶ ἐν σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου θὰ εὐλογηθῶσι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Ἐξυπνήσας ὁ Ἰακὼβ εἰπε περιφόρος, Πόσον εἶναι φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος· τοῦτο δὲν εἶναι ἀλλο παρὰ οἶκος Θεοῦ καὶ αὕτη εἶναι ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. Λαβῶν δὲ τὸν λίθον, τὸν ὥποιον εἶχε προσκεφάλαιον, ἐστησεν αὐτὸν εἰς μνημεῖον καὶ ηὔχηθη λέγων, Εἳν ὁ Κύριος μὲν διαφυλάξῃ καὶ μὲν ἐπιστρέψῃ καλῶς ἔχοντα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, θὰ καταστήσω τὸν λίθον τοῦτον οἶκον Θεοῦ καὶ θὰ προσφέρω εἰς τὸν Θεὸν τὸ δέκατον τῶν ὅσα ἦθελε μοὶ δώσει.

Παρατηρήσεις.

Οἱ ἄνθρωποις πρέπει νὰ διδῃ τόπον τῇ ὅργῃ. Ὁ Ἰακὼβ ἐπροτίμησεν, ὑπακούων εἰς τὸν γονεῖς του, νὰ φύγῃ μακρὰν αὐτῶν, παρὰ νὰ μένῃ καὶ νὰ εὑρίσκηται εἰς διαμάχην πρὸς τὸν ἀδελφόν του. Τοὺς ἐνθέψει καὶ στενοχωρίας δητας πιστοὺς παρηγορεῖ ὁ πανταχοῦ Θεὸς κατ' ιδίαν. Η εὐσέβεια τοῦ Ἰακώβ δεικνύεται καὶ ἐκ τῆς μνήμης καὶ τῆς καθιερώσεως τοῦ τόπου, ὅπου ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς, διὰ νὰ παρηγορήσῃ καὶ στηρίξῃ αὐτόν.

§ 12. Διπλοῦς γάμος τοῦ Ἰακώβ.

(Γεν. ΚΘ.)

'Ο Ἰακὼβ λοιπὸν ἐπορεύθη εἰς Λάβαν τὸν ἀδελφὸν τῆς μη-

τρός του κατοικοῦντα εἰς Χαρόπαν τῆς Μεσοποταμίας, διὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τῆς ἀπειλῆς τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰσαχοῦ, λάβῃ δὲ γυναικα ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ θείου του, κατὰ τὴν παραγγελίαν τῶν ἑαυτοῦ γονέων. Ὁ Λάβαν εἶχε δύο θυγατέρας ἐξ ὧν ἡ μὲν πρεσβυτέρα ἐλέγετο Λεία, καὶ εἶχεν ἀσθενεῖς ὀφθαλμούς· ἡ δὲ νεωτέρα ανομάλητο Ραχήλ καὶ ἦτο ὥραια.

Οδοιπορῶν ὁ Ἰακὼβ εἰς Χαρόπαν, εἰδε φρέαρ εἰς τὴν πεδιάδα καὶ ποιμένας μὲ τρία ποίμνια καὶ ἡρώτησεν αὐτοὺς περὶ τοῦ Λάβαν. Ἐν ᾧ δὲ ἐγίνετο λόγος περὶ αὐτοῦ, ἔρχεται ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ραχήλ μετὰ τῶν προβάτων εἰς τὸ φρέαρ. Ὁ Ἰακὼβ, εἰπὼν τίς εἶναι, ἐκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τὸ στάμιον τοῦ φρέατος καὶ ἐποτίσε τὰ πρόβατα αὐτῆς. Ἡ Ραχήλ ἀνήγγειλε παρευθὺς εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς, ὅτι ὁ οὐλὸς τῆς ἀδελφῆς του Ἰακὼβ εἶναι ἔξω τῆς πόλεως. Ὁ Λάβαν, ἀμα ἀκούσας τοῦτο, ἐξῆλθεν εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν καὶ τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸν οἶκόν του. Ὁ Ἰακὼβ διηγήθη εἰς τὸν Λάβαν τὰ περὶ αὐτοῦ. Αἰτήσαντος δὲ τοῦ Λάβαν νὰ ὄρισῃ ὁ Ἰακὼβ τὸν μισθὸν τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας του, ὁ Ἰακὼβ ἐπρότεινε νὰ ὑπηρετήσῃ αὐτὸν ἐπτὰ ἔτη καὶ νὰ λάβῃ εἰς γυναικα τὴν θυγατέρα του Ραχήλ. Ὁ Λάβαν εἰπεν ὅτι στέργει, ἀλλὰ πληρωθείσης τῆς ἐπταετίας, ἀντὶ τῆς Ραχήλ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δι' ἀπάτης τὴν Λείαν. Ἀνακαλύψας ὁ Ἰακὼβ τὴν ἐπιοῦσαν τοῦ γάμου του τὴν ἀπάτην, παρεπονέθη εἰς τὸν πενθερόν του. Οὗτος δὲ εἰπεν ἀπολογούμενος, Ὑπάρχει συνήθεια παρ' ἡμῖν νὰ ὑπανδρεύωμεν πρῶτον τὴν πρεσβύτεραν θυγατέραν καὶ ὑστερον τὴν μικροτέραν, καὶ ἐπρότεινεν εἰς αὐτὸν νὰ δουλεύσῃ ἔτερα ἐπτὰ ἔτη καὶ εἰς ἀντιμισθίαν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν καὶ τὴν Ραχήλ. Ἡστερέζεν ὁ Ἰακὼβ καὶ οὕτω μετὰ ἐπτὰ ἄλλα ἔτη ἔλασθεν εἰς γυναικα καὶ τὴν Ραχήλ, τὴν ὥποιαν ἡγάπησε περισσότερον παρὰ τὴν Λείαν. Ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔδωκε διὰ τοῦτο προτέρημα εἰς τὴν Λείαν τὴν εὐτεκνίχν, εἰς δὲ τὴν Ραχήλ τὴν ἐπί τινα καιρὸν στέρωσιν. Ἐκ τούτου ἐγεννήθη ἔρις μεταξύ των.

Παρατηρήσεις.

Καὶ πάλιν ἐνταῦθα μανθάνομεν, ὅτι τὰ τέκνα πρέπει νὰ ἐκτελῶσι τὰς ὑπηρεσίας τῶν γονέων αὐτῶν. Ἡ Ραχήλ ἔδοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς της. Οἱ ὥραιοι δὲν πρέπει νὰ ὑπερηφανεύωνται διὰ τοῦτο τὸ χάρισμα, διότι πολλάκις καταστέλλεται ἡ ὑπερηφανία δι' ἄλλου ἐλαττώματος, ὅπως ἔχαγεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἴστορίας.

Βλέπομεν ὅτι ἐνταῦθα ὅτι, ὅπως ὁ Ἰακὼβ ἤπάτησε τὸν πατέρα του, οὕτω καὶ

αὐτὸς ἡπατήθη παρὰ τοῦ πενθεροῦ του. Ἰδοὺ ἡ ἀληθεια τοῦ ῥητοῦ τοῦ Εὐαγγελίου σὲν ὃ μέτρῳ μετρεῖται, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν».

Δὲν πρέπει νὰ ἀγανακτῶμεν ὅταν πάσχωμεν ἐλλειψήν τινα, ὡς ἡ Ήρακλή, διότι ἡτο στέισα, ἀλλὰ νὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν νὰ διορθώνῃ τὰς ἐλλειψεις ἡμῶν.

§ 13. Ἐπιστροφὴ τοῦ Ἱακώβ.

(Γεν. ΛΒ. ΛΓ. ΛΕ.)

Ο Ἱακὼβ ἀπέκτησεν ἐκ μὲν τῆς Λείας υἱοὺς ἕξ, τοὺς ἔξι τοῖς, 'Ρουθὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδαν, Ἰσάχαρ, Ζαβουλὼν, καὶ θυγατέρα μίαν τὴν Δείναν' ἐκ δὲ τῆς Ῥαχὴλ υἱοὺς δύο, τὸν Ἰωσήφ, καὶ ὅταν ἐπανῆλθεν εἰς Χαναάν, τὸν Βενιαμίν, ἐκ δὲ τῶν παιδισκῶν του τέσσαρας, Δάν, Νεγθαλεὶμ, Γὰδ καὶ Ἀστρό.

Ἐπιστρέψων δὲ κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πατρίδα του Χαναάν μετὰ τῆς οἰκογενείας του ὅλης καὶ τῶν ποιμνίων του καὶ τῶν κτηνῶν του, εἰδὲ καθ' ὅδὸν στράτευμα ἀγγέλων Θεοῦ, τοὺς ὅποιους ἄμα ᾧδιν εἶπε, Στράτευμα Θεοῦ εἰναι. Μετὰ ταῦτα μαθὼν ὅτι ἔρχεται εἰς ἀπάντησίν του ὁ ἀδελφός του Ἡσαῦ μετὰ τετρακοσίων ἀνδρῶν, ἐφοβήθη, καὶ κατὰ πρῶτον παρεκάλεσε τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας του, ὕστερον δὲ ἔστειλεν εἰς τὸν ἀδελφόν του πλούσια δῶρα ἐκ τῶν ποιμνίων καὶ τῶν κτηνῶν, διά νὰ καταπράῦῃ αὐτόν.

Ἐν ὃ δὲ ἔμενε μόνος τὴν γύντα, ἀνθρωπός τις εἰς τὸ φαινόμενον ἐπάλαισε μὲ αὐτὸν καὶ ἔχώλανε τὸν μηρὸν αὐτοῦ. Ὅστερον δὲ ἐφανερώθη ὅτι ἐπάλαισε μὲ τὸν Θεὸν, ὅστις τῷ εἶπεν, Ἄφ' οὐ ἔστάθης ἴσχυρὸς μετὰ Θεοῦ, θὰ ἦσαι δύνατὸς μετὰ ἀνθρώπων, ἀλλὰ δὲν ἐφανερώσε τὸ δονομά του. Ο Ἱακὼβ ἐνοήσας ὅτι ὁ παλαίσας μετ' αὐτοῦ ἡτο ὁ Θεὸς, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, «Εἰδον τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον καὶ ἔσωθη μου ἡ ψυχή». Ηὔλογήθη δὲ παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ὠνομάσθη Ἰσραὴλ, (α) εἴκ οὖ ὄνουμάσθησαν κοι ὦνοι ἀπόγονοι αὐτοῦ Ἰσραηλῖται.

Αναβλέψας δὲ Ὅστερον ὁ Ἱακὼβ, εἰδὲν ἔρχόμενον τὸν ἀδελφόν του Ἡσαῦ, τὸν ὅποιον ἐπροσκύνησεν ἐπτάκις μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων του· δραμὼν δὲ ὁ Ἡσαῦ ἐνηγκαλίσθη καὶ ἐφίλησε τὸν Ἱακὼβ καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι. Ο Ἡσαῦ δὲν ἤθελησε νὰ δεχθῇ τὰ δῶρα, ἀλλὰ, ἐνδίδων εἰς τὰς παρακλήσεις

(α) Διότι ἐνίσχυσας μετὰ Θεοῦ κτλ, (Γεν. λθ, 28).

τοῦ Ἰακώβ, κατεπείσθη καὶ ἐδέχθη αὐτά· οὕτω χωρισθέντες ἀπῆλθον ἔκαστος εἰς τὰ ἕδια. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πατέρος των Ἰσαὰκ πλήρης ἡμερῶν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακὼβ, οἱ υἱοί αὐτοῦ.

Παρατηρήσεις.

Αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ ἀφεύκτως ἐκπληροῦνται. Ἰδοὺ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς διαθήκης αὐτοῦ, ὅτι θέλει πληθύνει τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ· δεικνύτρια τέκνα ἀπέκτησεν ὁ Ἰακὼβ.

Οἱ Ἰακὼβ διὸ τῆς ἀποστολῆς δόρων εἰς τὸν Ἡσαῦ καὶ τῆς προσκυνήσεώς του δεικνύει, ὅτι ἐπειθύμησε νὰ ἐπανορθώσῃ ὅπερ ἐπράξεν ἄδικον· τὴν διαγωγὴν του ταύτην πρέπει νὰ μιμώμεθα.

Η πίστις οὐδέποτε πρέπει νὰ μᾶς λείπῃ. Οἱ Ἰακὼβ ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ καὶ ηὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἐκδίκησεως τοῦ Ἡσαῦ. Τοῦ Θεοῦ τῇ βοήθειᾳ πρέπει νὰ ἐπικαλώμεθα πάντοτε, μάλιστα δὲ διάκις κίνδυνοι μᾶς ἀπειλοῦσι.

§ 14. Πώλησις τοῦ Ἰωσήφ.

(Γεν. ΛΖ.)

Οἱ Ἰακὼβ ἐπιστρέψας ἐκατοίκησεν εἰς Γῆν Χαναάν. Ἐκ τῶν διώδεκα υἱῶν του ἡγάπα περισσότερον τὸν Ἰωσήφ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ χιτῶνα ποικίλον ἐνέδιυσεν αὐτόν. Οἱ ἀδελφοὶ του διὰ τοῦτο, καὶ μάλιστα διότι κατέγγειλεν εἰς τὸν πατέρα κακήν τινα πρᾶξίν των, τὸν ἐμίσουν καὶ δὲν ἔζων ἐν εἰρήνῃ μὲν αὐτόν. Ήὔξησε τὸ μῖσος αὐτῶν καὶ τοῦτο, ὅτι εἶδεν ὁ Ἰωσήφ δύο ἐνύπνια, τῶν ὅποιών ἡ ἔξήγησις ἐφανέρωνεν, ὅτι ἔμελλον ποτε οἱ ἀδελφοί του καὶ οἱ γονεῖς του νὰ προσκυνήσωσιν αὐτόν.

Μετὰ ταῦτα ὅτε οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔδιοσκον τὰ πρόβατα τοῦ πατρός των εἰς Συχέμ, ὁ Ἰακὼβ ἔστειλε τὸν Ἰωσήφ νὰ ἔδη ἀνύιαίνωσιν αὐτοὶ καὶ τὰ πρόβατα, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ νὰ τὸ ἀναγγείλῃ εἰς αὐτόν. Οἱ ἀδελφοὶ του ἴδοντες μακρόθεν τὸν Ἰωσήφ ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς, εἴπον μεταξύ των, Ἰδού ἐρχεται ὁ ἐνύπνιαστής ἐκεῖνος, τώρα δές φονεύσωμεν αὐτόν. Οἱ Ρουθήν ἐναντιώθεις εἶπε, Μή χύνετε αἷμα, ἀλλὰ βάλετε αὐτὸν εἰς ἔνα ἐκ τῶν λάκκων τῆς ἐρήμου, εἰχε δὲ σκοπὸν νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὸν πατέρο του. Οθεν ἀφικρέσαντες αὐτοῦ τὸν ποικίλον χιτῶνα ἔρριψαν αὐτὸν εἰς λάκκον. Κατὰ παρακίνησιν δὲ τοῦ ἀδελφοῦ των Ιούδα, ἀπεφάσισαν, ἀπόντος τοῦ Ρουθήν, καὶ ἀνασύραντες τὸν Ἰωσήφ ἐκ τοῦ λάκκου, ἐπώλησαν αὐτὸν εἰς ἐμπόρους Ἰσμαηλίτας διαβαίνοντας ἐκεῖθεν. Τὸν ποικίλον δὲ

χιτῶνα αὐτοῦ χρίσαντες οἱ ἀδελφοὶ του μὲ αἷμα ἐριφίου, ἔστειλαν εἰς τὸν πατέρα. Ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ἰακὼβ εἶπε, «Θηρίον πονηρὸν κατέφαγε τὸν Ἰωσὴφ» καὶ ἐπένθησε τὸν Ἰωσὴφ ὡς πατὴρ πολλὰς ἡμέρας.

Οἱ ἔμποροι ἐλθόντες εἰς Αἴγυπτον ἐπώλησαν τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὸν Πετεφρῆν, μέγαν ἀξιωματικὸν καὶ ἀρχιμάγειρον τοῦ Φαραὼ (βασιλέως).

Παρατηρήσεις.

Πολλάκις τὰ ἐνύπνια δύνανται νὰ ἔχωσι σημασίαν, ὅταν μάλιστα βλέπωσιν αὐτὰ οἱ πιστοὶ καὶ καθαροὶ τὴν καρδίαν.

Ο φθόνος τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἰωσὴφ τοὺς ἔφερεν εἰς ἄλλην ἀμαρτίαν ἐπειδότειν τὴν ζωὴν των, τέλος τὸν ἐπώλησαν, καὶ ἡπάτησαν τὸν πατέρα των. Ο φθόνος εἶναι πολλῶν ἀμαρτιῶν ἥζεν.

Ο ἀθλὸς καὶ ἄκακος διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ ὃπου δήποτε καὶ ἂν εἴναι. Ο Θεὸς ἔτωσε τὸν Ἰωσὴφ, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ του ἤθελησαν νὰ τὸν φονεύσωσι, καὶ ἐπροστάτευσεν αὐτὸν πανταχοῦ, ὡς θέλομεν ίδετε.

§ 15. Ἰωσὴφ ἐν τῇ φυλακῇ.

(Γεν. ΛΘ. Μ.)

Ο Ἰωσὴφ ἦτο ὡραῖος καὶ εὔσεβης καὶ ἐνάρετος καὶ ὑπηρέτει πιστῶς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πετεφρῆ, ὅστις ἤγαπησε τὸν Ἰωσὴφ καὶ ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν αὐτὸν τὴν οἰκονομίαν ὅλου τοῦ οἴκου του. Ἀλλ' ἡ γυνὴ τοῦ Πετεφρῆ, ἀσεβῆς καὶ πονηρά, ἐσυκοφάντησεν ὡς ἀτιμον τάχα τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὸν ἄνδρα της, ὅστις πιστεύσας εἰς τὴν διαβολὴν τῆς γυναικός του καὶ ὀργισθεὶς, διέταξε καὶ ἐρήμων τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὴν φυλακὴν ἐφυλακίσθησαν δὲ εἰς τὴν ἴδιαν φυλακὴν καὶ ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τοῦ Φαραὼ, ὑποπεσόντες εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως τούτου. Ο Ἰωσὴφ διὰ τὴν ἀγαθότητά του ἀπήλαυσε τὴν ἀγάπην ταῦ ἀρχιδεσμοφύλακος, ὅστις κατέστησεν αὐτὸν διὰ τοῦτο ἐπιστάτην τῶν ἀλλῶν δεσμωτῶν.

Ἐχων δὲ ταιρύτην ἔζουσίχν ὁ Ἰωσὴφ, ἐπεσκέψθη τοὺς δύο ἐν τῇ φυλακῇ θεράποντας τοῦ βασιλέως. Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς κατηφεῖς καὶ ἐρωτήσας αὐτοὺς ἔμαθεν, ὅτι εἶχον ίδει ἐνύπνια καὶ δὲν εὑρίσκον ἔξηγητήν. Ο μὲν ἀρχιοινοχόος εἶδε τρία κλήματα ἀμπέλου φέροντα ὄριμα σταφύλια, ἐκ τῶν ὅποιων ἐκθλίψας οἶνον εἰς τὸ ποτήριον τοῦ Φαραὼ ἔδωκεν εἰς αὐτόν. Ο δὲ ἀρχισιτοποιὸς εἶχεν ίδει τρία κάνιστρα, ὃν τὸ ἐπάνω εἶχεν ἐξ ὅλων τῶν

πραγμάτων, ὅσα αὐτὸς παρεσκεύαζε νὰ τρώγῃ ὁ Φαραὼ, καὶ ὅτι τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρχοῦ κατέτρωγον αὐτά. Οἱ Ἰωσήφ, ἀκούσας τὴν ἐνύπνια, εἶπεν εἰς μὲν τὸν ἀρχιοινοχόον, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ τὸν καταστήσῃ ὁ Φαραὼ εἰς τὴν προτέραν θέσιν του τὸν παρεκάλεσε δὲ νὰ ἐνθυμηθῇ τότε καὶ αὐτόν.

Εἰς δὲ τὸν ἀρχισιτοποιὸν εἶπεν, ὅτι τὸ ἐνύπνιόν του δηλοῖ ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ ὁ Φαραὼ, καὶ τὸ σῶμά του κρεμασμένον θὰ καταφίγωσι τὰ ὄρνεα.

Τῷ ὅντι, τὴν τρίτην ἡμέραν, ἑορτάζων ὁ Φαραὼ γενέθλια, ἡμέραν δωρεῶν καὶ χαρίτων, τὸν μὲν ἀρχιοινοχόον ἀποφυλακίσας κατέστησε πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν, τὴν ὅποιαν εἶχε, τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν. Οἱ ἀρχιοινοχόοις ὅμως φαινεται ὅτι ἐκ τῆς χαρᾶς του ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσήφ.

Παραγρήφοεις.

Οἱ Θεὸς δὲν ἔγκαταλείπει τοὺς εὔσεβες καὶ ἐὰν εἰς μεγάλας δυστυχίας πεπίσσωστοι μάλιστα ὑψώνεις αὐτοὺς, ὡς τὸν Ἰωσήφ καὶ εἰς τὸν οἶκον του Πετεφρῆ καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ὕστερον. Διὰ τῆς θείας βοηθίας εὐκόλως δύναται τις νὰ ἀποφεύγῃ πάντα πειρασμόν· οὕτω ὁ Ἰωσήφ ἐφέρθη τιμίως εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πετεφρῆ καὶ δὲν ἥμαρτησεν. Οἱ κακοὶ δὲν λείπουσιν ἐκ τοῦ κόσμου· θέντε πρέπει νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ περιπτώμεν εἰς τὰς παγίδας αὐτῶν.

§ 16. Δόξα τοῦ Ἰωσήφ.

(Γεν. ΜΑ.)

Δύω ἔτη μετὰ τὴν ἀνωτέρω τύχην τοῦ ἀρχισιτοποιοῦ καὶ τοῦ ἀρχιοινοχόον, εἶδεν ὁ Φαραὼ τὰ ἔξης ἐνύπνια. Πρῶτον ὅτι ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ποταμοῦ τῆς Αἰγύπτου Νείλου ἐπτὰ παχεῖαι βρόες, κατόπιν δὲ αὐτῶν ἀνέβησαν ἄλλαι ἐπτὰ ἵσχναι καὶ κατέφαγον τὰς πρώτας ἐπτὰ παχεῖας. Δεύτερον δὲ ἀνέφυησαν ἐπτὰ στάχυες καλοὶ καὶ τούτους κατέπιον ἀλλοὶ ἐπτὰ λεπτοὶ καὶ ἄθλοι, κατόπιν φυέντες. Ἐγερθεὶς ὁ Φαραὼ, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς μάντεις καὶ τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύπτου, ἀλλ' οὐδεὶς ἡδυνήθη νὰ ἔξηγήσῃ τὰ ἐνύπνιά του. Οἱ ἀρχιοινοχόοις, ἐνθυμηθεὶς τότε τὸν Ἰωσήφ, διηγήθη εἰς τὸν Φαραὼ τὰ περὶ αὐτοῦ. Οθεν εὐθὺς προσεκλήθη ὁ Ἰωσήφ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰωσήφ τὴν διήγησιν τῶν ἐνύπνιών εἶπεν, Λί έπτὰ βρόες αἱ καλαὶ, καὶ οἱ ἐπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ δηλούσιν ἐπτὰ ἔτη εὐθηνίας πολλῆς πλήρῃ· αἱ ἐπτὰ βρόες αἱ ἵσχναι

καὶ οἱ ἐπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ σημαίνουσιν ἐπτὰ ὕστερον ἔτη λιμοῦ. Συνεδούλευσε δὲ τὸν Φαραὼ νὰ διορίσῃ ἄνδρα φρόνιμον καὶ συνετὸν ἐπιστάτην εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, νὰ συνάξῃ τὸν πλεονάζοντα σῖτον τῆς εὐτυχίας, διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ ἐπτὰ ἔτη τῆς ἀφορίας. Οἱ λόγοι τοῦ Ἰωσήφ ἤρεσαν εἰς τὸν Φαραὼ· ὅθεν κατέστησεν αὐτὸν ἀρχοντα δεύτερον μετὰ τὸν ἑαυτόν του εἰς πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον τὸν ἐφόρεσε τὸ ἴδιον του δακτυλίδιον, καὶ ἐνδύσας αὐτὸν λαμπρὸν στολὴν καὶ θέσας περιδέραιον χρυσοῦν περὶ τὸν λαιμὸν του, ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὴν δευτέραν βασιλικὴν ἀμάξιν καὶ διὰ κηρύκων ἀνέδειξεν αὐτὸν κύριον πάσης γῆς Αἴγυπτου.

Παρατηρήσεις.

Οἱ τῆς δυστυχίας η τῆς εὐτυχίας καἱρὸς ἔρχεται ἐκ Θεοῦ.

Οἱ σοφοὶ καὶ πεπισθεμένοι δὲν ἐμποροῦσι νὰ λύσι τὰς ἐκφράσεις τῆς θείας βουλῆς. Οἱ εὔσεβες ὅμως καὶ πιστοὶ τοῦ Κυρίου ἐννοοῦσι καὶ τὰς εἰκονικῶς παριστανομένας βουλὰς αὐτοῦ, ὡς ἡ Ἰωσὴφ ἐννόησε καὶ ἐξήγησε τὰ ἐνύπνια τοῦ Φαραὼ.

Οἵταν ἔχωμεν εὐθηνίαν, πρέπει νὰ ἡμεθα οἰκονόμοι, ἵνα μὴ στερώμεθα τῶν ἀναγκαίων, ἢν δυστυχία ἐπέλθῃ.

Οἱ δίκαιοι ἐπὶ τέλους λαμβάνει τὴν θέσιν του. Οἱ Ἰωσὴφ δὲν ἤδη μόνης πρὸς τὸν Θεὸν δι’ ὅσα ἔπαθεν οὕτως ἐδικαιώθη ἐπὶ τέλους.

§ 17. "Ἐλευσις ἀδελφῶν Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον.

(Γεν. ΜΒ. ΜΓ. ΜΔ.)

Κατὰ τὰ ἐνύπνια τοῦ Φαραὼ, μετὰ ἐπταετῆ εὐθηνίαν, ἥλθεν ἡ ἐπτὰ ἔτη διαρκέσασα σιτοδείᾳ, ἥτις ἔφθασε καὶ μέχρι τῆς Χαναὰν, ὅπου ἐκατοίκει ὁ Ἰακὼβ. Κατὰ τὰ ἐπτὰ δυστυχῆ ἔτη ὁ Ἰωσὴφ ἤνοιξε τὰς ἀποθήκας, ὅπου ἐφύλαττε τὰ περισσεύματα, καὶ ἐχορήγει σῖτον εἰς τοὺς ἐρχομένους ν' ἀγοράζωσι. Μαθὼν ὁ Ἰακὼβ ὅτι πωλεῖται στοι εἰς Αἴγυπτον, ἀπέστειλεν ἐκεὶ τοὺς υἱούς του νὰ ἀγοράζωσι, κρατήσας μόνον τὸν Βενιαμίν, ὅστις ἦτο ὁ νεώτατος πάντων. Ἐλθόντες οἱ υἱοὶ Ἰακὼβ πρὸς τὸν Ἰωσὴφ ἐπροσκύνησαν αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐγνώρισαν, ἐν ὃ αὐτὸς πάρκυτα ἀνεγνώρισε τοὺς ἀδελφούς του, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ ἀποδείξῃ. Οἱ Ἰωσὴφ προσποιούμενος ὅτι θεωρεῖ αὐτοὺς ὡς κατασκόπους, διέταξε νὰ τοὺς φυλακίσωσιν. Αὐτοὶ εἶπαν, ὅτι εἰναι δώδεκα ἀδελφοὶ εἰρηνικοὶ καὶ οὐχὶ κατάσκοποι, καὶ ὅτι ὁ μὲν νεώτατος ἔμεινε παρὰ τῷ πατρὶ, ὁ δὲ ἄλλος, δὲν ὑπάρχει. Οἱ Ἰωσὴφ τότε

προστάσσει νὰ στείλωσιν ἔνα ἔξ αὐτῶν νὰ φέρῃ τὸν νεώτατον ἀδελφόν· ὡς ἥκουσαν τοῦτο, εἰπον ἐδραῖστὶ μεταξύ των, «Διατελοῦμεν εἰς ἀμαρτίαν διὰ τὸν ἀδελφόν μας Ἰωσήφ» καὶ ἄλλα. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἰωσήφ, ὅστις ἐπροσποείτο ὅτι δὲν γνωρίζει τὴν διάλεκτόν των, καὶ συγκινηθεὶς παρεμέρισε καὶ ἔκλαυσε.

Τελευταῖον κρατήσας τὸν Συμεὼν, ἀπέστειλε τοὺς λοιποὺς πρὸς τὸν πατέρα των, διατάξας τοὺς ἀνθρώπους του νὰ γεμίσωσι τοὺς σάκκους των σίτου καὶ κρυφίως νὰ δέσωσι τὰ χρήματά των εἰς τὸν σάκκον ἔκάστου. Ὁτε ἥλθον εἰς τὸν πατέρα των καὶ εὗρον τὸ ἀργύριόν των εἰς τοὺς σάκκους ἐταράχθησαν αὐτοί τε καὶ ὁ πατέρας των. Ἄφ' οὖ δὲ ἐτελείωσεν ὁ σίτος ὁ Ἰακὼβ ἀπέστειλε πάλιν εἰς Αἴγυπτον τὰ τέκνα του ν ἀγοράστωσιν. Οὕτοι δὲ δὲν ἥθελησαν νὰ καταβῶσιν εἰς Αἴγυπτον ἀνευ τοῦ Βενιαμίν, φοβούμενοι τὸν Ἰωσήφ. Ὁ Ἰακὼβ ἐπείσθη ἐγγυηθέντος τοῦ υἱοῦ του Ἰούδα, καὶ ἔστειλε μετ' αὐτῶν καὶ τὸν Βενιαμίν. Ἄμα δ' ἐλθόντες εἰς Αἴγυπτον, παρέδωσαν εἰς τὸν οἰκονόμον τοῦ Ἰωσῆφ τὸ ἀργύριον, τὸ ὄποιον εὗρον εἰς τοὺς σάκκους των ἀλλ' αὐτὸς δὲν τὸ ἐδέχθη εἰπών, «Ο Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς θησαυροὺς εἰς τοὺς σάκκους». Ὁ Ἰωσῆφ ἐδέχθη αὐτοὺς μετὰ χαρᾶς, εἰς δὲ τὸν οἰκονόμον ἀδελφόν του Βενιαμίν εἶπεν, «Ο Θεὸς ἐλεήσαι σε, τέκνον»· συνταραχθεὶς δὲ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του ἔκλαυσεν· ὑστερὸν παρεκάθισεν αὐτοὺς εἰς συμπόσιον κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἡλικίας των, διὰ τὸ ὄποιον ἤπόρουν.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω βλέπομεν ὅτι ἐπηλήθευσε τὸ ἐνύπνιον τοῦ Ἰωσῆφ, ὅτι οἱ ἀδελφοί του θελον τὸν προσκυνήσει. Ὁ Θεὸς γνωρίζει τὰ πάντα πρὶν γένωσιν.

Όταν πειρεχώμαθε εἰς κινδύνους, τότε ἐνθυμούμεθα τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, ὡς οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσῆφ ἐνεθυμίθησαν τὸ κακόν, τὸ ὄποιον ἔκχριαν εἰς τὸν Ἰωσῆφ. Ἀξιομέμητος εἶναι ἡ πρασφότης καὶ ἡ ἀμνησικαλία τοῦ Ἰωσῆφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς του, ὅστις οὐ μόνον τοὺς ἐσυγχώρησεν, ἀλλὰ καὶ ἔκλαυσεν ἐκ συγκινήσεως ἴδων αὐτοὺς ζῶντας καὶ εὐεργετούμενους παρ' αὐτοῦ.

§ 18. Φανέρωσις τοῦ Ἰωσῆφ εἰς τοὺς ἀδελφούς του.

(Γεν. ΜΔ. ΜΕ.)

«Οτε ἥθελησαν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσῆφ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ ἴδια, προσέταξεν οὗτος τὸν οἰκονόμον νὰ γεμίσῃ τοὺς σάκ-

καὶ τῶν καὶ νὰ θέσῃ πάλιν ἐντὸς αὐτῶν καὶ τὸ ἀργύριον ἐκάστου. Εἰς δὲ τοῦ Βενιαμίν τὸν σάκκον προσέταξε νὰ βάλῃ μετὰ τοῦ ἀργυρίου του καὶ τὸ ἀργυροῦ ποτήριον. Τὸ πρωῖ, καθὼς ἀνεγώρησαν, προσέταξεν ὁ Ἰωσῆφ τὸν οἰκονόμον του νὰ τοὺς καταδιώξῃ· καταλαβὼν δὲ οὕτω αὐτοὺς τοὺς ἥλεγκες, διότι ἔκλεψαν τάχα τὸ ἀργυροῦ ποτήριον τοῦ Ἰωσῆφ. Αὗτοὶ δὲ μὴ ἔχοντες εἶδησιν τῶν γενομένων εἴπον, Εἰς ὅντινα εὑρεθῇ τὸ ποτήριον, ἃς θανατωθῇ καὶ ἡμεῖς ἃς γενῶμεν δοῦλοι τοῦ κυρίου ἡμῶν. Γενομένης ἐρεύνης καὶ εὑρεθέντος τοῦ ποτηρίου εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν, ἔσχυσαν τὰ φορέματά των καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν. Ὁ Ἰωσῆφ τοὺς ἥλεγκες διὰ τὸ γεγονός, οὗτοι δὲ δὲν ἤξευραν τί νὰ εἴπωσιν· ὁ Ἰουδᾶς δὲ εἰπεν εἰς τὸν Ἰωσῆφ, ὅτι μένουσιν παρ' αὐτῷ δοῦλοι πάντες. Ὁ Ἰωσῆφ ἀποκρίνεται, ὅτι μόνος ἔκεινος, εἰς τὸν ὄποιον εὑρέθη τὸ ποτήριον, νὰ μείνῃ δοῦλος, καὶ οἱ ἄλλοι ν' ἀπέλθωσι. Τότε ὁ Ἰουδᾶς τῷ λέγει νὰ κρατήσῃ αὐτὸν καὶ ν' ἀφήσῃ τὸν Βενιαμίν, διότι ὁ γέρων πατήρ των θὰ ἀποθάνῃ ἐκ τῆς λύπης, ἂν μὴ ἐπανέλθῃ ὁ Βενιαμίν. Ὁ Ἰωσῆφ μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατηθῇ περισσότερον, ἐγνωρίσθη εἰς τοὺς ἀδελφούς του, ἥρωτησε περὶ τῆς ὑγείας τοῦ πατέρος του, κατεφίλησε τὸν Βενιαμίν, καὶ ἀπέστειλεν ὅλους μὲ δῶρα πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ παρήγγειλε νὰ ἔλθωσι μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκογενειῶν των καὶ τῷ πραγμάτων των νὰ κατοικήσωσιν εἰς Αἴγυπτον. Ἔστειλε δὲ καὶ ὁ Φαραὼ, μαθὼν τὰ γενόμενα, ἀμάξας διὰ νὰ μεταφέρωσι τὸν Ἰακὼβ καὶ τοὺς περὶ αὐτόν. Ὁ δὲ Θεὸς εἰπεν εἰς τὸν Ἰακὼβ νὰ μὴ φοβηθῇ νὰ ὑπάγῃ εἰς Αἴγυπτον καὶ ὑπεσχέθη, ὅτι πάλιν θὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς Χαναάν.

Οἱ Ἰακὼβ, πρὶν ἡ ἀναχωρήσῃ εἰς Αἴγυπτον, προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, ὁ Θεὸς δὲ ἐνίσχυσεν αὐτὸν νὰ κατέλθῃ εἰς Αἴγυπτον. Οὕτω κατέλθον πάντες εἰς Αἴγυπτον, συμποσούμενοι εἰς ἑδομήκοντα πέντε ψυχάς. Ὁ Ἰωσῆφ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς πρὸς οἰκησιν ἀρίστην γῆν, τὴν Ῥαμεσσῆ ὄνομαζομένην, καὶ τοὺς ἐπεμελεῖτο, παρέχων εἰς αὐτοὺς ἀφθονα τὰ ἀναγκαῖα.

Παρατηρήσεις.

Οἱ Θεοὶ, φροντίζων δείποτε διὰ τοὺς εὐσεβεῖς εἰς τὰς γενικὰς ἀντιτυχίας, ἰδοὺ ἔλαβε πρόνοιαν περὶ τοῦ Ἰακὼβ, καταστήσας τὸν Ἰωσῆφ ἄρχοντα ἐν Αἴγυπτῳ.

Οἱ Θεοὶ δύναται νὰ στρέψῃ εἰς ἀγαθὸν τὰ κακὰ ὑπολαμβανόμενων τοῦτο ἔ-

πεν δὲ Ἰωσὴφ εἰς τοὺς ἀδελφούς του, «Τιμαῖς ἑδουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρα, δέ Θεὸς ἑδουλεύσαστο περὶ ἐμοῦ εἰς ἄγαθα».

Ἀπέδωκε δὲ καλὸν ἀντὶ κακοῦ εἰς τοὺς ἀδελφούς του, καὶ οὕτω ὀφείλομεν νὰ ποιῶμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς πάντας ἀνθρώπων.

§ 19. Θάνατος τοῦ Ἰακὼβ καὶ τοῦ Ἰωσῆφ.

(Γεν. ΜΘ. Ν.)

Οὐκέτι οὐδεὶς τοῦ Ἰακὼβ μίσει τοῦ Ἰωσῆφ, τὸν Ἐφραὶμ καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ ηὐλόγησεν αὐτούς· εἴπε δὲ εἰς τὸν Ἰωσῆφ, Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω· ὁ Θεός μου θὰ ἔναι μὲ σᾶς, καὶ θὰ σᾶς ἐπιστρέψῃ ἐντεῦθεν εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων τας (δηλαδὴ τὴν Χαναάν.) Ἐπειτα καλέσας ὁ Ἰακὼβ τοὺς μίσους του ὄλους ηὐλόγησεν αὐτοὺς χωριστὰ ἔκαστον. Ἀξιοσημείωτος δὲ εἶναι ἡ πρὸς τὸν Ιούδαν εὐλογία αὐτοῦ αὔτη, ηὗτις ἦτο προφητεία περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰσοῦ Χριστοῦ, «Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μερῶν αὐτοῦ, ἔως ὃν ἔλθῃ ὁ ἀπόκειται· καὶ αὐτὸς προσδοκίᾳ ἐθνῶν». Μετὰ τὴν εὐλογίαν τῶν τέκνων, ἀπέθανεν ὁ Ἰακὼβ ἐκατὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἑτῶν· παρῆγγειλε δὲ νὰ τὸν θάψωσιν εἰς Χαναάν, ἐκεὶ ὅπου ἐτάφη ὁ Ἀβραὰμ καὶ ἡ Σάρρα, ὁ Ἰσαὰκ καὶ ἡ Ρεβέκκα καὶ ἡ Λειά. Οὐκέτι οὐδεὶς τοῦ Ἰωσῆφ ἐζήτησεν ἀδειαν παρὰ τοῦ Φαραὼ καὶ ἀνέβη μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ καὶ Αἰγύπτιοι ἄρχοντες εἰς Χαναάν καὶ ἔθαψαν τὸν πατέρα αὐτοῦ, πενθήσαντες ἑπτὰ ἡμέρας. Οτε ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον ἐφοβήθησαν οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσῆφ μὴ μνησικακῆσῃ καὶ ἐζήτησαν συγχώρησιν παρ’ αὐτοῦ ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἰακὼβ. Οὐκέτι κλαύσας ἐβέβαιώσεν αὐτοὺς, ὅτι θὰ τοὺς ἀγαπᾷ καὶ θὰ τοὺς βοηθῇ. Γενόμενος δὲ ὁ Ἰωσῆφ ἑτῶν ἐκατὸν δέκα καὶ προσιθανθεὶς τὸν θάνατον του, εἰπεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του, ὅτι θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Χαναάν καὶ ὥρκισεν αὐτοὺς νὰ λάβωσι τότε μεθ’ ἑαυτῶν τὰ ὄστα του, καὶ οὕτως ἀπέθανεν εἰς ἡνήν.

Παρατηρήσεις.

Ὀφείλομεν νὰ φυλάττωμεν τὰς παραγγελίας τῶν γονέων ἡμῶν οὐ μόνον ζώντων, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον.

Οἱ πάγκαλος Ἰωσῆφ ὑποδεικνύει εἰς ἡμᾶς τύπον βίου ἐναρέτου καὶ εὐεσθοῦς. Αἱ γείνωμεν σωφρονες, φιλάδελφοι, ἀμυντίσκανοι, συμπαθητικοί, ὑπομονητικοί καὶ χρηστοί ὡς ὁ Ἰωσῆφ. οὕτως δέ Θεὸς θὰ ἔναι: μὲν ἡμᾶς πανταχοῦ καὶ εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς ἡμῶν βοηθός καὶ ὑπερασπιστής. Όταν γενῶμεν

τοιοῦτοι, οὐ μόνον εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλοὺς θά ἡμεθα χρήσιμοι,
ὅς ἔγεινεν ὁ Ἰωσὴφ εἰς ὅλον τὸ γένος αὐτοῦ.

§ 20. Η ἐν Αἰγύπτῳ δουλεία τῶν Ἰσραηλίτῶν
καὶ ὁ Μωϋσῆς.

(Ἐξοδος Α. Β.)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ Φαραὼ, ἥρχισεν ἀλλοις νέος Φαραὼ (Βασιλεὺς) νὰ φοβήται τὴν αὐξῆσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν εἰς Αἴγυπτον παροικούντων Ἰσραηλίτῶν· ὅθεν ἀπεφασίσθη νὰ καταθλίψωσιν αὐτοὺς μὲ ἀγγαρείας καὶ βαρύτατα ἔργα, διορίζοντες σκληρούς καὶ ἀπανθρώπους ἐπιστάτας τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ οὕτω οἱ Ἐβραῖοι ἐπληθύνοντο. Ο Φαραὼ τότε προσέταξε τὰς μαίας τῶν Ἐβραίων νὰ φανεύσωσι πᾶν γεννώμενον ἀρσενικὸν παιδίον, ὅπαν μαΐωνται τὰς Ἐβραίκς. Αἱ μαίαι φοβού μενοι τὸν Θεό, δὲν ἔξετέλουν τὸ προσταχθὲν ἀνοσιούργημα, ἐλεγον δὲ ὅτι αἱ Ἐβραίκαι τίκτουσι πρὶν καταφθάνωσιν αὔται. Τότε ὁ Φαραὼ διέταξε νὰ ρίπτηται εἰς τὸν ποταμὸν πᾶν ἄρσεν γεννώμενον εἴξεν αὐτῶν. Η Ἐβραία Ἰωχαέδ, γυνὴ Ἀμβράμ, τίξασα ἄρρεν, ἔθηκεν αὐτὸν εἰς ἀσφαλτωμένην θίβιν (κόφαν) καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τὰς ὥχθας τοῦ ποταμοῦ. Καταβάσα τὴν θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ εἰς τὸν ποταμὸν νὰ λουσῇ καὶ εύροιστα τὸ παιδίον, ἐπῆρεν αὐτὸν καὶ τὸ ἔδωκε νὰ τὸ θρέψῃ αὐτὴ ἡ μήτηρ τευ, τὴν ὁποίαν ἐπρομήθευσεν εἰς τὴν βασιλόπαιδα τὸ παραφυλάττουσα τὴν θίβιν ἀδελφὴ τοῦ παιδίου. Αφ' οὗ ἐμεγάλωσεν ὁ Μωϋσῆς, ἐμαθε τὴν καταγγήν του καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τὰ δύστυχάματα τῶν ὅμοιγενῶν του. Ἰδών δέ ποτε Αἰγύπτιον δέροντα Ἐβραίον, ἔθινάτωσεν αὐτόν φορητείς δὲ τὸν Φαραὼ, ὅστις μαθὼν τὸ γεγονός ἔζήτει νὰ τὸν φονεύσῃ, ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον εἰς γῆν Μαδιάμ, καὶ ἐκεῖ λαβών γυναικα τὴν Σεπφώραν, θυγάτερα τοῦ Ἰοθόρ ιερέως τῆς Μαδιάμ, ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του.

Παρατηρήσεις.

Αἱ εὐεργεσίαι ταχέως ὑπὸ ἀχαρίστων λησμονοῦνται· οὕτω οἱ Αἰγύπτιοι: ἐλημόνησαν πλέον τὸν εὐεργέτην τῶν Ἰωσὴφ, καὶ ἐτυράννουν τοὺς Ἐβραίους.

Τὸ παράδειγμα τῶν μαϊῶν διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι πρέπει νὰ φοβῶμεθα τὸν Θεὸν μᾶλλον παρὰ τὸν ἀνθρώπους, καὶ ν' ἀποφεύγωμεν τὰς κακὰς πράξεις.

Ο Θεὸς φυλάττει πάντας καὶ σώζει ἀπὸ παντὸς κινδύνου ἐκεῖνον, ὅστις μέλλει νὰ χρησιμεύῃ εἰς μέγα τι καὶ γενικὸν καλόν.

§ 21. Ἰστορία τοῦ Ἰώθ.

Εἰς τὴν Αὐσήτιδην γάρ τον ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους περίπου τούτους ἀνθρωπός τις εὐσεβῆς ὄνομαξόμενος Ἰώθ. Ἡτο δὲ πλουσιώτατος καὶ εἶχεν ἐπτὰ υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας, οἵτινες ἐφιλέσυντο ἀμοιβαίως συμπαραλαμβάνοντες καὶ ταῖς τρεῖς ἀδελφάς των. Ὁ πατὴρ δὲ αὐτῶν προσέφερε θυσίας εἰς τὸν Κύριον ὑπὲρ τῶν τέκνων του, φοβούμενος μήπως κατὰ διάνοιαν ἀμαρτάνωσιν εἰς τὰς εὐθυμίας των.

Οὐ μακάριος οὗτος ἀνθρωπὸς ὑπεδήθη, κατὰ θείαν παραχώρησιν, διὰ νὰ δοκιμασθῇ ἡ εὐτέλεια του, εἰς τρομερὰ δυστυχήματα.

Κατ’ ἀρχὰς ληστρική τις συμμορία ἤρπασε τὰ ζεύγη τῶν βιωνῶν καὶ τοὺς ὄντος του· ὃς ερον πέρ εἰ τοῦ οὐρανοῦ κατέστρεψε τὰ ποιμνιά του, καὶ ἵππες ἐπῆραν τὰς καμήλους του καὶ ἀπέκτειναν τοὺς ὑπιρέτας του. Ἀνεμος δὲ σφοδρὸς κατέρρεψε τὸν οἶκον ὃπου ἦσαν συνηθροισμένα καὶ συνέτρωγον τὰ τέκνα του πάντα, καὶ καταπλακώθηντα ἀπέθαναν ὑπὸ τὰ ἔρείπια. Μαθὼν ταῦτα πάντα ὁ Ἰώθ ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του, ἐκειρε τὴν κόρην τῆς κεφαλῆς του καὶ πεσών κατὰ γῆς εἰς προσκύνησιν τοῦ Θεοῦ λέγει, «Οὐ Κύριος τὰ ἔδωκεν, οὐ Κύριος τὰ ἐπῆρε, ἀς ἦναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εἰλογημένον».

Η δοκιμασία τῆς πίστεως τοῦ Ἰώθ ἔξετάθη μέχρι τοῦ σώματός του, προσβληθέντος ὑπὸ πληγῶν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, τὰς ὁποίας ἔξει μὲ δστροκον, καθήμενος ἐπὶνω εἰς τὴν κοπρίαν ἔξωθεν τῆς πόλεως. Η γυνή του ἴδοισα αὐτὸν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, τὸν παρείητος νὰ εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ν’ ἀποθάνῃ ὁ ὑπομονητικὸς ὅμως Ἰώθ ἀπεκρίθη. «Διὰ τί ἐλάλησας ὡς μίκη τῶν ἀφρόνων γυναικῶν; ἀφ’ οὐ τὰ ἀγαθὰ ἐδέλθημεν ἐκ γειρᾶς Κυρίου, δὲν θέλεις νὰ ὑποφέρωμεν καὶ τὰ κακά;»

Φ.λοι τοῦ Ἰώθ τρεῖς βασιλεῖς ἐλθόντες εἰς αὐτὸν καὶ ἰδόντες τὴν ἀθλιωτάτην αὐτοῦ κατάστασιν, ἐμειναν ἐπτὰ ἡμέρας καὶ ἐπτὰ νύκτας γωρίες νὰ λαλήσῃ οὐδεὶς πρὸς αὐτὸν λόγον. Ο Ἰώθ, συγκινηθεὶς τότε κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του, ὥπερ ἦτο πλάγιον τι παράπονον πρὸς τὸν Θεόν.

Τότε οἱ φίλοι του ἤρχισαν διαλόγους μετ’ αὐτοῦ, ζητοῦντες νὰ ἀποδεξιωσιν ὅτι εἴς ἀμαρτιῶν πάσχει. Ἐλθὼν ὑστερὸν ἀλλος κατέκρινε τὸν Ἰώθ, νομίσαντα ὅτι δὲν ἡμάρτησεν. «Ἐρχεται τότε φωνὴ οὐρανόθεν ἐξελέγχουσα τὸν Ἰώθ καὶ αὐτούς. Ο Ἰώθ αἰσθανθεὶς τὴν παρεκτροπὴν του, ἐζήτησεν εἰθὺς συγχώρισιν παρὰ τοῦ Κυ-

ρίου. Μετὰ ταῦτα πάδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ ἐπιφέρῃ θεραπείαν εἰς τὰ παθήματα τοῦ θεράποντος αὐτοῦ. "Οὗτον ἔθεράπευσεν αὐτὸν καὶ ἐδωκεν εἰς αὐτὸν πλείονα τῶν δυνών ἀπώλεσεν. Ἀπέκτησε πάλιν υἱὸν ἐπτά καὶ θυγατέρας τρεῖς καὶ πούμνια διπλάσια τῶν δυνών πρὸ τῆς δοκιμασίας του εἰχεν. Οὕτως ὁ Κύριος πύλογησε τὰ ἔσχατα τοῦ Ἰώβ πλείον ἢ τὰ προτερινά του. "Ἐγκες δὲ ὁ Ἰώβ ἐκάτην τεσσαράκοντα ἔτη μετὰ τὴν πληγὴν ταῦτην. "Ολα δὲ τῆς ζωῆς του τὰ ἔτη ἔγιναν 248, καὶ εἶδεν ἐγγόνους αὐτοῦ μέχρι τῆς τετάρτης γε εῖχε.

ΠαρατηρήσεΙΣ.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἱστορίας μανθάνομεν ὅτι ὁ Θεὸς παραγωρεῖ ἐνόστε νὰ δοκεμάζωνται καὶ αὐτοὶ οἱ ὄμολογοι μένων εἰσεσθεῖς, διὰ νὰ ἀποδεικνύηται, ὅτι δὲν εἴναι τοιοῦτοι μόνον ὅταν εὐτυχῶσι παρὰ Θεοῦ.

Όταν δὲ δοκιμασθῇ ἡ πίστις διὰ πολλῶν δοκιμασιῶν, ὁ Θεὸς ἀνταμείβει τοὺς παθόντας καὶ παρ' αὐτῷ τὴν ἴσασιν τῶν παθημάτων προσδοκῶντας.

Οἱ Χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζηται καὶ νὰ μικροφυγῇ ὅταν περιπίπτῃ εἰς ταλαιπωρίας. Ὁ Απόστολος Ἰάκωβος (Α. 12) λέγει, «Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν».

Ἄξιοσημείωτον προφητικὸν λόγον περὶ τοῦ Μεσσίου εἶπεν ὁ Ἰώβ πάσχων (Κεφ. ΙΘ'), «Οἶδα γὰρ ὅτι ἀέννας ἔστιν ὁ ἔλκειν με μέλλων ἐπὶ γῆς ἀναστήσει δέ μοι τὸ δέρμα τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα».

§ 22. Σκλήρυντις τῆς καρδίας Φαριώ.

(ΕΞ. Γ. ΙΑ)

Βόσκων ὁ Μωϋσῆς τοῦ Ιοθόρ τὰ πρόβατα, καὶ μιᾶς τῶν ἡμερῶν εὑρεθεὶς εἰς τὸ ὄρος Χωρῆς ἐν τῇ ἑρήμῳ Σινᾶ, εἰδὲ βάτον καιομένην καὶ μὴ καταφλεγομένην. Ἐκ τῆς βάτου ταύτης εἶπεν εἰς αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς, «Εἶδον τὰ δυστυχήματα τοῦ λαοῦ μου εἰς Αἴγυπτον καὶ κατέβην νὰ τὸν ἀπελευθερώσω». Προσέταξε δὲ τὸν Μωϋσῆν νὰ γνωστοποιήσῃ τοῦτο εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τὸν Φραώ καὶ νὰ ἔξαγάγῃ τὸν λαὸν ἐκ τῆς γῆς Αἴγυπτου. «Ο Μωϋσῆς ἐδίστασε, θεωρήσας ἔκυρτὸν ἀνάξιον τοιαύτης ἀποστολῆς» ὁ Θεὸς ὅμως ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἔζουσίκην νὰ ποιῇ σημεῖα καὶ θαύματα, καὶ διὰ νὰ βεβαιώσῃ αὐτὸν μετέβαλε τὴν μὲν ποιμενικὴν ῥάβδον του εἰς ὄφιν, καὶ πάλιν μετεποίησεν αὐτὴν εἰς ῥάβδον, τὴν δὲ χειρά του ἔκαμε λεπράν, καὶ πάλιν ιάτρευσεν αὐτὴν, καὶ εἶπε νὰ κάμη τὰ αὐτὰ διὰ γὰρ γείνη πιστευτὴ ἡ θεία ἀποστολή του εἰς Αἴγυ-

πτον. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἴσχυρονος καὶ βραδύγλωσσος. ἐδώκεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς βοηθὸν τὸν εὐγλωττὸν ἀδέλφον του Αἰχών.

Οτε ἤκουσεν ὁ Φαραὼ παρ' αὐτῶν ἐλθόντων τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, τοῦ νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς Ἔβραιούς νὰ ἔξελθωσιν εἰς τὴν ἔρημον νὰ λατρεύσωσι Κύριον τὸν Θεὸν αὐτὸν, ἐσκλήρυνε τὰ ἔργα των καὶ ἐκακοποίει αὐτοὺς περισσότερον. Ὁ Μωϋσῆς ἔκαμεν ἐνώπιον τοῦ Φαραὼ τὸ θαῦμα τῆς φάρδου ἀλλ' αὐτὸς, ἐπειδὴ καὶ οἱ Αἴγυπτοι μάγοι ἔκαμαν τὸ αὐτό, δὲν ἐπέισθη. Ὅθεν ὁ Θεὸς ἀπέστειλε διὰ τοῦ Μωϋσέως ἐπὶ Φαραὼ δέκα βραείας πληγὰς εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἕξ δὲν ἐπαθον μόνον οἱ εἰς γῆν Γεσέμ οικοῦντες Ἔβραιοι. Καθ' ἔκαστην πληγὴν, ὁ Φαραὼ ὑπέσχετο ν' ἀφήσῃ τὸν λαὸν νὰ ἔξελθῃ. ἀλλ' ἄμα παρερχομένης ταύτης, μετεμελεῖτο. Αἱ πληγαὶ ἦσαν αὕται· 1, τὰ ὄμβατα μετεβλήθησαν εἰς αἷμα· 2, βάτραχοι κατεκαλύψαν δόλον τὸν τόπον 3, ἐπῆλθον πανταχόσε σκνίπες· 4, κυνόμυιαι δηκτικαΐ· 5, θάνατος εἰς τὰ κτήνη μόνον τῶν Αἴγυπτίων· 6, ἔλκη εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῷα· 7, χάλαζα μετὰ τρικυμίας καὶ πυρὸς· 8, ἀκρίδες κατατρώγουσαι ὅτι ἔμενεν ἀφθαρτον ἐκ τῆς χαλάζης· 9, πυκνότατον σκότος· 10, θάνατος πάντων τῶν πρωτοτόκων ἀνθρώπων καὶ ζώων τῶν Αἴγυπτίων.

Πρὶν ἐπέλθῃ ἡ τελευταία αὕτη πληγὴ, ὁ Μωϋσῆς, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, παρήγγειλεν εἰς τοὺς Ἔβραιούς νὰ σφάξῃ ἔκαστη οἰκογένεια, ἢ ἂν ἦναι μικρά, μετ' ἀλλης δμοῦ, ἐνὸς ετους ἥριον καὶ νὰ χρίσωσι τὴν φλιάν τῶν θυρῶν των μὲ τὸ αἷμα, διὰ νὰ σωθῶσιν ἀπὸ τοῦ ἔξολοθρευτοῦ παντὸς πρωτοτόκου τῶν Αἴγυπτίων ἀγγέλου, νὰ φάγωσι δὲ τὸ ἀρνίον αὐτὸν ὅπτὸν μετὰ ἀρτου αἷζυμου καὶ νὰ ἦναι ἔτοιμοι εἰς ἀναχώρησιν. Αὕτη εἶναι ἡ σύστασις τοῦ ἔβραικον πάσχα, τὸ ὅποιον ἔορτάζουσι κατ' ἔτος, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἔξόδου των ἐξ Αἴγυπτου.

Παρατηρήσεις.

Ωταν εὐσεβῆς λαός ταλαιπωρῆται ὑπὸ δουλείαν, ὁ Θεὸς παρίσταται εἰς αὐτὸν βοηθός. Αἱ κακώσεις βασανίζουσι μὲν τὸ σῶμα, ἀλλὰ δὲν ἔξολοθρεύουσιν οὔτε τὸν πληθυσμὸν, οὔτε τὴν πίστιν τῶν εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν ἐλπιζόντων.

Οἱ σκληροκάρδιοι μένουσι διὸ παντὸς τοιοῦτοι πρὸς ὅλεθρόν των. Εἰς τὰ ἐπερχόμενα δεινὰ κατ' αὐτῶν φαίνονται ὄπωσοῦν ταπεινούμνοι, ἀλλ' ὅταν ταῦτα παρέρχωνται, αὐτοὶ ἀναλαμβάνουσι τὴν προτέραν ἀπάνθρωπον φύσιν των, καὶ ἐπὶ τέλους καταστρέφονται.

§. 23. "Εξοδος ἐξ Αἰγύπτου.

(Εξ. ΙΔ - ΙΕ).

Ο Φαραὼ, τρομάξας ἐκ τῆς δεκάτης πληγῆς, ἐκάλεσε τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν τὴν νύκτα καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς, «Ἐξέλθετε πάντες καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη σας ἐκ τοῦ λαοῦ μου καὶ ὑπάγετε νὰ λατρεύσητε τὸν Θεόν σας, εὐλογήσατε δὲ καὶ ἐμέ». Οἱ Ἐβραῖοι, δανεισθέντες παρὰ τῶν Αἰγυπτίων χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη καὶ κοσμήματα καὶ φορέματα, καὶ παραλαβόντες πάντα τὰ πράγματα αὐτῶν, ἀνεγέρησαν ἐκ Ραμμεσσῆ, ὅντες, πλὴν τῶν Δευτῶν, περὶ τὰς 600,000 πεζῶν, δηλ. ἀνδρῶν δυναμένων νὰ ὀπλοφορῶσι.

Ἐξελθόντες ἐπῆραν τὴν πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὁδὸν διὰ τῆς ἑρήμου ὡδήγει δὲ αὐτοὺς ὁ Θεὸς τὴν μὲν ἡμέραν διὰ στύλου νεφέλης, τὴν δὲ νύκτα διὰ στύλου πυρὸς, καὶ οὕτως ἔφθασαν μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ἡ νεφέλη αὗτη ὡδήγει αὐτοὺς καὶ ὑστερὸν πανταχοῦ προπορευμένη, προεψύλαττεν αὐτούς, ὅταν ἐστρατοπέδευον, ἀπὸ τοῦ καύσωνος τοῦ ἥλιου, ίσταμένη ἀνωθεν αὐτῶν, τὴν δὲ νύκτα ἐφώτιζεν αὐτούς. Ὅταν ίστατο ἡ νεφέλη ἐπάνω τῆς σκηνῆς, ἐστρατοπέδευον, ὅταν δὲ ὑψοῦτο, ἐπανελάμβανον τὴν ὁδοιπορίαν.

Ο Φαραὼ, μεταυελθήσεις διότι ἀφῆκε τοὺς δούλους αὐτοῦ ὑπέλθωσι, κατεδίωξεν αὐτοὺς μεθ' ὅλης τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως του, καὶ ἐπλησίασεν εἰς αὐτοὺς ἐστρατοπεδευμένους πλησίους τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης εἰς Βελσεφών. Ο Μωϋσῆς τότε, κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἐκτείνεις τὴν ῥάβδον του ἐπὶ τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης, ἐχώρισεν αὐτὰ ἐνθεν καὶ ἐνθεν καὶ οἱ Ἐβραῖοι: διῆλθον εἰς τὸ πέραν μέρος ἀδρόγχοις ποσίν. Ἄμα διαβάντων τῶν Ἐβραίων, ὁ Μωϋσῆς ἐξέτεινε τὴν χειρά του καὶ ἐπανῆλθον τὰ ὕδατα καὶ κατεποντίσθησαν οὕτω οἱ διώκοντες αὐτοὺς Αἰγύπτιοι. Ἔψαλαν δὲ καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν ἄνδρες καὶ γυναικες τῶν Ἐβραίων μετὰ τὴν τοιαύτην διάβασίν των.

Παρατηρήσεις.

Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τέλους ἐκτελεῖται, ὃσον καὶ ἂν ἀντισταθῶσιν οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι. Οἱ ὑπερήφανοι καὶ αισθάνεις καταβάλλονται ὑπὸ τῆς θείας ὥργης καὶ αἰσθάνονται τὴν ἀδυναμίαν των.

Οἱ κόποι τῶν ἀδικουμένων παρὰ τῶν δεσποτῶν αὐτῶν δὲν χάνονται. Οἱ ιού-

δαῖοι, λαβόντες τὰ πολύτιμα πράγματα τῶν Αἰγυπτίων, ἀπεζημιώθησαν τρόπῳ τινὰ διὰ τὴν σκληρὰν δουλείαν των.

Οὐ Θεὸς ὁδηγεὶ καὶ προστατεύει τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ νύκτα καὶ νήμέραν. Καταστρέφει δὲ πᾶσαν δύναμιν κακοποιὸν, ὡς τοὺς Αἰγυπτίους κατεπόντισεν ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.

§ 24. Τὸ Μάννα καὶ διαγωγὴ ἐν ἑρήμωφ.

(Εξ. ΙΕ. ΙΣΤ. κλ.)

Ἄπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁ Μωϋσῆς ὥδηγησε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ πρὸς τὴν ἑρήμονα Σοῦρο, χωρὶς εἰς τριῶν ἡμερῶν ὄδον νὰ ἀπαγτήσωσι πηγὴν ὑδάτος. Φθάσαντες εἰς Μερόπαν εὗρον ὕδωρ πικρὸν, ἀλλ’ ὁ Θεὸς ἔδειξεν εἰς τὸν Μωϋσῆν ξύλον, ὃπερ ρίψας εἰς τὴν πηγὴν ἐγλύκανε τὸ ὕδωρ. Ἐκ Μερόπαν ἦλθον εἰς Αἴλειμ, ὃπου ἦσαν δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων καὶ ἔθδομηκοντα στελέχη φοινίκων. Μετὰ ταῦτα ἦλθον εἰς τὴν ἑρήμονα Σίν, τὴν δεκάτην πέμπτην ἡμέραν τοῦ δευτέρου μηνὸς ἀπὸ τῆς ἑξάδου των ἐξ Αἰγύπτου.

“Οτε ἐξητάλθησαν αἱ ζωοτροφίαι τὰς ὄποιας εἶχον πάρει οἱ Ἰσραηλῖται, ἥρχισαν νὰ γοργύζωσι κατὰ τοῦ Μωϋσεως καὶ Ἀσρῶν ἀλλ’ ὁ Θεὸς τὸ μὲν ἐσπέρας ἀποστέλλει ὅρτυγας ἀντὶ κρέατος εἰς τροφὴν των, τὴν δὲ ἐπιῦσαν τὸ πρωὶ κατεκάλυψε τὴν γῆν εἰδὸς σπέρματος κοριάνδου λευκὸν (μάννα), εὐχέρεστον εἰς τὴν γεύσιν, πίπτον οὐρανόθεν· τοῦτο δὲ ἐπιπτεν ἐκτοτε πᾶσαν πρωΐαν, πλὴν τῆς ἡμέρας τοῦ σαββάτου. “Οταν δὲ ἐπτεροῦντο ὑδάτος, ὁ Μωϋσῆς ἐκτύπα τὴν ῥάβδον αὐτοῦ εἰς τὴν πέτραν καὶ ἔρρεει ὕδωρ. Ἐνδυμάτων καὶ ὑποδημάτων χρείαν δὲν ἔλαβον, διότι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἵητη, καθ’ ἀδιέτριβον εἰς τὴν ἑρήμονα, δὲν ἐφθάρησαν ἐκεῖνα τὰ ὄποια εἶχαρχης ἐφόρουν. (Δευτ. ΚΘ. 5, Νευμ.. Θ. 24.).

Ἐνῷ δὲ εὐρίσκοντο εἰς τὸ ὄρος Χωρῆθ, προσεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Ἀμληκιτῶν, φυλῆς νομάδος τῶν μερῶν αὔτῶν. Ὁ Μωϋσῆς διώρισε τότε τὸν Ἰησοῦν Ναυῆ νὰ τοὺς κατυπήσῃ, αὐτὸς δὲ ὑψώσε τὰς χεῖρας καὶ τὴν ῥάβδον ἐπὶ ὅρους πρὸς τὸν Θεόν καὶ οὕτω κατετροπώθησαν οἱ ἐγχροί των αὐτοῖς.

Τὸν Μωϋσῆν συνεδούλευσεν ἐλθὼν ὁ πενθερός του Ἰούθρος νὰ διευθετήσῃ τὸν λαὸν καὶ καταμερίσῃ αὐτὸν ὑπὸ ἀρχηγούς καὶ κριτὰς νὰ διοικῶσι καὶ κρίνωσιν αὐτὸν, ὅπερ καὶ ἐποίησεν. Γετερούν δὲ αὐτὸς ὁ λαὸς ἐξέλεγε τοὺς κριτὰς αὐτοῦ,

Παρατηγήσεις.

Ο Θεὸς προνοεῖ καὶ φροντίζει πάντοτε διὰ τὸν λαόν του, ἀλλ' οἱ ἀνθρώποις ταχέως λησμονοῦσι τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ, καὶ παραβλέπουσι τὴν μακροθυμίαν του.

Τὸ σάββατον δὲν κατέπιπτε μάννα, διότι ἡ ἡμέρα αὕτη ἔπρεπε νὰ δαπανᾶται εἰς δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ οὐχὶ εἰς ἔργα ἀφορῶντα εἰς τὴν καλοπέρασιν τοῦ ἀνθρώπου. Παρεκτὸς δὲ τούτου, μία ἡμέρα τὴν ἑδομάδα ἀναπαύσεως ἀπὸ τῶν συνήθων ἔργων καὶ εἰς τὴν ὑγείαν εἶναι ωφέλιμος. Ο προσδιορισμὸς τῆς ἀγίας ταύτης ἡμέρας εἴναι ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν, καὶ ὁ μὴ τηρῶν αὐτὴν προσηκόντως καὶ εἰς τὸν Θεὸν ἀμαρτάνει καὶ τὴν ὑγείαν του καταστρέφει.

Η δύναμις τοῦ στρατοῦ, ὅταν συνοδεύηται καὶ μετὰ τῆς δεούσης εἰς Κύριον προσευχῆς, φέρει τὴν ἀπὸ τῶν ἔχθρῶν ἀπαλλαγὴν καὶ τὴν γίκην.

§ 25. Σινᾶ. Δέκα ἐντολαί.

(ΕΞ. ΙΘ. Κ. ΚΑ. ΚΕ. κλ.)

Τὸν τρίτον μῆνα μετὰ τὴν ἔξοδον ἐξ Αἰγύπτου οἱ Ἰσραηλῖται ἥλθον εἰς τὴν ἔρημον Σινᾶ καὶ ἐστρατοπέδευσαν ἐμπροσθεν τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ἐκεὶ διέταξεν ὁ Θεὸς νὰ γητεύσωσι καὶ νὰ ἦναι καθαροὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ πρωῒ, μέγα καὶ πυκνὸν νέφος ἐκάλυψε τοῦ ὄρους αὐτοῦ τὴν κορυφὴν καὶ ἔγειναν βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ μέγιστος ἥχος σάλπιγγος¹ καὶ ἐφοβήθη πᾶς ὁ λαός, ὁ δὲ Μωϋσῆς ἐξῆγαγε τὸν λαὸν καὶ τὸν ἔφερε πλησὸν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, τὸ ὄποιον ἐκαπνίζετο ὅλον «διὰ τὸ καταβεβηκέναι τὸν Θεὸν ἐν πυρὶ ἐπ' αὐτό». Ο Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, τὸ ὄποιον ἥρχιζε νὰ καπνίζῃ καὶ νὰ τρέμῃ. Παρήγγειλεν ὅμως εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ προχωρήσωσιν ὑπεράνω τῶν προπόδων τοῦ ὄρους. Ο Θεὸς εἶπεν δὲ τὴν ἥθελε θανατωθῆ πᾶς παραβάτης τῆς προσταγῆς ταύτης. Τότε εἰς τὸν ἀναβάντα Μωϋσῆν, τὸν ὄποιον ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ ὄρος, εἶπε τὰς δέκα ἐντολὰς, τὰς ὅτοίας ἐν συνόψει ἐκθέτομεν ἐνταῦθα.

1. Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σου ὅστις σὲ ἐξῆγαγον ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ἐκ τοῦ τόπου τῆς δουλείας² δὲν θέλεις ἔχει ἄλλους θεοὺς πλὴν ἐμού.

2. Δὲν θέλεις κάμει εἰς τὸν ἐχυτόν σου εἰδῶλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα ὃσα εἶναι εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, καὶ ὃσα εἰς τὴν γῆν

κάτω καὶ εἰς τὰ ὑδάτα ὑποκάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς.

3. Δὲν θέλεις λάθει ἐπὶ ματαίῳ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

4. Ἐνθυμοῦ νὰ ἀγιάζῃς τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων· ἐξ ἡμέρας νὰ ἔργαζης καὶ νὰ κάμψῃς ὅλα σου τὰ ἔργα, τὴν ἑδόμην δὲ ἡμέραν ν' ἀναπαύσῃς καὶ σὺ καὶ τὰ τέκνα σου καὶ οἱ ὑπηρέται σου καὶ τὰ κτήνη σου διότι εἰς ἐξ ἡμέρας ἐποίησε Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑδόμην διὰ τοῦτο πὐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑδόμην καὶ ἤγιοσεν αὐτήν.

5. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὐτυχύσῃς καὶ μαρχορόνιος γείνης ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Οὐ φονεύσεις.

7. Οὐ μοιχεύσῃς.

8. Οὐ κλέψεις.

9. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

10. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τίποτε, τὸ ὅποιον εἶναι τοῦ πλησίον σου· οὔτε τὴν οἰκίαν του, οὔτε τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε τὰ πράγματά του.

"Ἐπειτα ὁ Θεὸς ἐλάλησε πάλιν εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ν' ἀναβῆ πρὸς αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος, διὰ νὰ δώσῃ τὰς λιθίνας πλάκας, εἰς τὰς ὅποιας ἔγραψε τὰς δέκα ἐντολὰς, διὰ νὰ διδάσκῃ τὸν λαόν. Ἀφήσας ἐπιστάτην τοῦ λαοῦ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρὼν, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος ὁ Μωϋσῆς καὶ ἐκεῖ ἔμενεν χωρὶς νὰ φάγῃ ἢ νὰ πίῃ, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν διάφορα ἀλλα νομοθετήματα καὶ προσέταξεν αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ τὴν σκηνὴν, τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, τὴν τράπεζαν τῶν ἀρτῶν τῆς προθέσεως καὶ τὴν χρυσῆν λυχνίαν καὶ ἀλλα ἀφορῶντα εἰς τὰς ἱεροτελεστίας διὰ νὰ τηρῶσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

"Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μωϋσῆς ἦργοπόρησεν εἰς τὸ ὄρος, οἱ Ἰσραηλῖται νομίσαντες ὅτι ἔχάθη, ἡνάγκασαν τὸν Ἀαρὼν καὶ κατεσκεύασεν ἐκ τῶν χρυσῶν ἐνωτίων τῶν γυναικῶν καὶ τῶν θυγατέρων των μοσχάριον χρυσοῦν χωνευτὸν, περὶ τὸ ὅποιον ἐθυσίαζον καὶ ἔρρευον. Ὁ Μωϋσῆς ἐν τῷ ὄρει ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ νὰ συγχωρήσῃ τὸν λαόν του, ὅτε ὁ Θεὸς εἶδεν ὅτι ἀντ' αὐτοῦ ἐλάτρευον τὸ μοσχάριον. Ὅτε δὲ καταβὰς ὁ Μωϋσῆς εἶδεν αὐτὸν καὶ τὴν κατάστασιν ταύτην τοῦ λαοῦ, κυριεύθεις ὑπὸ ἀγανακτήσεως, ἔρριψε καὶ ἐσπάσε τὰς ὅποιας ἔφερεν εἰς χειράς του δύο πλάκας τοῦ νόμου, καὶ

λαβών τὸ μοσχάριον ἐποίησεν αὐτὸ κόνιν, τὴν ἔθηκεν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ὑπεγρέωσε τοὺς Ἰσραηλῖτας νὰ πίωσιν ἐξ αὐτοῦ, διὰ νὰ βδελυχθῶσι περισσότερον τὸ εἴδωλον, κατέσφαξε δὲ διὰ τῶν Λευϊτῶν τοὺς πρωταιτίους ἔως τρεῖς χριλάδων. Ἐγραψε δὲ πάλιν ὁ Θεὸς εἰς δύο ἄλλας πλάκας τας αὐτὰς δέκα ἐ τολής, διὰ νὰ τὰς φυλάττῃ ὁ λαὸς, κατέστησε δὲ καὶ τὸν Ἀκρὸν μέγιν ἀρχιερέα τοῦ λαοῦ.

Παρατηρήσεις.

Ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια εἶναι: ἄστατος καὶ ἡ πίστις ἐκλείπει, ἀν μὴ στερεώνηται διὰ διπνεκοῦς προσευχῆς καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὸν Θεόν.

Ο Θεὸς γίνεται ἵλεως εἰς τοὺς ἀμαρτάνοντας διὰ τῆς δεήσεως τῶν δικαίων καὶ τῆς μετανοίας.

Αἱ δέκα ἐντολαὶ πρέπει νὰ ἴησι ὁ ἀπαράδικος κανῶν τῆς διαγωγῆς ἡμῶν, ἀν θέλωμεν νὰ ἥμεθα ἀρεστοὶ εἰς τὸν Θεὸν τὸν γράψαντα αὐτὰς, εὐτυχεῖς εἰς τὸν παρόντα βίον, καὶ μακάριοι εἰς τὴν μέλλουσσαν ἀτελεύτητον ζωήν.

§ 26. Πλάνη ἐν τῇ ἐρήμῳ.

(Ἄριθ. ΙΓ. ΙΔ. Δευτερ. Α. Ιησ. Ναυῆ Β. Γ. κλ.)

Προχωροῦντες οἱ Ἰσραηλῖται ἦλθον εἰς Κάδης κατὰ τὴν ἔρημον Φαρὰν ὅχι μακρὰν τῆς Χαναάν. Ἐντεῦθεν ἀπέστειλεν ὁ Μωϋσῆς, κατὰ παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ, δώδεκα ἐκλεκτοὺς ἄνδρας, ἀνὰ ἓνα ἐξ ἑκάστης φυλῆς, διὰ νὰ ἐλθωσι καὶ κατασκοπεύσωσι τὴν γῆν Χαναάν. Μετὰ τεσαράκοντα ἡμέρας ἐπανελθόντες εἰς Κάδης, διηγήθησαν θαυμάσια πράγματα περὶ τῆς γονιμότητος τῆς γῆς τὴν ὅποιαν ἔζητασαν, καὶ εἰς δεῖγμα ἔφεραν καὶ ἄλλα προϊόντα καὶ σταφυλὴν, τὴν ὅποιαν μόλις ἐστήκωνταν δύο ἄνδρες· ἄλλα, ἔξαιρουμένων τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ τοῦ Χάβελ, οἱ ἄλλοι κατετούμαξαν τὸν λαὸν, διηγούμενοι τοὺς κινδύνους, τοὺς ὅποιους ἐμελλον ν' ἀπαντήσωσιν εἰς αὐτήν. Ἐλεγον δὲι αἱ πόλεις αὐτῶν ἔχουσιν τείχη μεγάλα καὶ ὀχυρὰ καὶ οἱ κάτοικοι εἶναι γίγαντες. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάβελ ἀντέκρουσαν τοὺς λόγους αὐτῶν, ἀλλ' ὅμως οἱ Ἐβραῖοι δειλιάσαντες ἔζητησαν νὰ ἐκλέξωσιν ἀρχιγόνον νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ εἰς Αἴγυπτον. Ο Θεὸς ὁρισθεὶς διὰ τὴν ἀπιστίαν των, ἀπεφάσισε νὰ τοὺς ἐξολιθισεύῃ, ἀλλ' ἔξιλέωσεν αὐτὸν ὁ Μωϋσῆς διὰ προσευχῆς. Κατεδικάσθη ἐν τοσούτῳ παρὰ Κυρίου ὁ λαὸς νὰ πλανᾶται τεσσαράκοντα ἑτη εἰς τὴν ἐρήμον καὶ νὰ μὴ ἀξιωθῇ νὰ ζήσῃ καὶ ἰδῃ τὴν Χαναάν μηδεὶς ἐξ ὅσων ἐξ-

ῆλθον ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, παρεκτὸς τοῦ Χάβελ καὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ.

Πλανώμενοι οἱ Ἰουδαῖοι, πολλάκις ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ Μωϋ-
σέως ἐνθυμούμενοι τὴν Αἴγυπτον. Λευίτης δέ τις, Κορὲ ὄνομαζό-
μενος, ἐστασίκεστρος μετὰ τῆς συναγωγῆς του κατὰ τοῦ Μωϋσέως.
Μετὰ τοῦ Κορὲ ἥσκαν καὶ ὁ Δαθᾶν καὶ ὁ Ἀβειρῶν καὶ ὁ Αὔνάν[·] ἀλ-
λ’ ἐτιμωρήθησαν παρὰ Θεοῦ διὰ τὸ κίνημά των τοῦτο κατὰ τῆς
νομίμου ἀρχῆς, ἐσείθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς
μετά τοῦ Κορὲ ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

Μετὰ ταῦτα οἱ νεοὶ Ἰσραὴλ ἐβαρύνθησαν τὸ μάννα καὶ τὰς
ταλαιπωρίκς, καὶ ὀλιγοψυχήσαντες κατελάλουν πρὸς τὸν Θεὸν
καὶ κατὰ τοῦ Μωϋσῆ. Ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς τότε ὄφεις θα-
νατηφόρους. Προσπεσόντες δὲ εἰς τὸν Μωϋσῆν ἔλεγον δι: ἡμάρ-
τυσαν καὶ ἔζήτουν θεραπείαν. Ὁ Θεὸς τότε διέταξε τὸν Μωϋ-
σῆν καὶ ἐποίησεν ὅφιν χαλκοῦν καὶ ἔστησεν αὐτὸν εἰς ὑψηλὸν μέ-
ρος· οἱ δακνόμενοι βλέποντες εἰς αὐτὸν δὲν ἀπέθνησκον.

Πλανήνεντες εἰς τὴν ἔρημον τριάκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη, ἐπανῆλ-
θον εἰς Κάδης καὶ ἐκείθεν εἰς τὸ ὅρος[·] Ὡρ ὅπου ἀπέθανεν ὁ Ἀκ-
ρῶν, 123 ἑτῶν γενόμενος. Ἐλθόντες δὲ εἰς γῆν Μωὰς, ἀνεμίγθη-
σαν μὲ τοὺς Μωαβίτας καὶ περιέπεσαν εἰς εἰδωλολατρείαν, δι’ ὃ
καὶ ἐτιμωρήθησαν θεόθεν.

Ο Μωϋσῆς ἐπέστρεψεν εἰς τὰς φυλὰς Γὰδ καὶ Ρουθὴμ καὶ τὸ ἦ-
μισυ τῆς φυλῆς Μανασσῆν νὰ ἐγκατασταθῶσι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ
Ιορδάνου, ἔξαφανιζόντες τοὺς πρώην κατοίκους, ἵνα μὴ μένῃ ἔγκος
εἰδωλολατρείας. Ἀνανεώσας δὲ τὴν διαθήκην τοῦ Ἰσραὴλ μὲ τὸν
Θεόν, καὶ ἀπαριθμήσας εἰς τὸν λαὸν τὰ πρὸς αὐτὸν εὐεργετήματα
τοῦ Θεοῦ, προέτρεψεν αὐτὸν νὰ μένῃ πιστὸς εἰς τὰς ἐντολὰς καὶ
τὸν νόμον[·] ὕστερον ἀνέβη εἰς τὸ ὅρος Ναβαῦ, ἐκ τοῦ ὅποιου ἔδει-
ζεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελείχς, καὶ αὐτοῦ ἀπέ-
θανεν ὁ Μωϋσῆς 120 ἑτῶν δύο μῆνας πρὶν συμπληρωθῶσι τὰ
τεσσαράκοντα ἔτη τῆς ἐν ἐρήμῳ πλάνης τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Παρατηγήσεις.

Ἐχοντες ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς ἀγίας Γραφὰς, δὲν πρέπει νὰ δυσπι-
στῶμεν περὶ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν καὶ ἀν παρουσιάζωνται εἰς ἡμᾶς ἐμπό-
δια, ὄφειλομεν νὰ ἐπικαλλῷμεθα τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ προχωρῶμεν, οὐ-
δόλως στρέφοντες τὰ βλέμματα ἡμῶν πρὸς τὴν ἀμαρτίαν, ὡς οἱ ὀλιγόπιστοι
ἴστρεπλιται, οἵτινες εἰς πᾶσαν δυσκολίαν πέθελον γὰς ἐπιστρέψωσιν εἰς Αἴγυπτον.

Πρέπει ν' ἀκούωμεν τοὺς ἐν πίστει κηρύττοντας τὴν ἀλήθειαν, καὶ οὐχὶ τοὺς Κηποῦντας ν' ἀποστρέψωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ καλοῦ.

Οὐ διώθεταις χαλκοῦς ὄφις ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως προδιετύπου τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὅπως ὅσοι ἔθλεπον εἰς τὸν ὄφιν δὲν ἀπέθνεσκον, οὔτω καὶ ὅσοι ἀποθλέπουσιν ἐν πίστει εἰς τὸν Ἐσταυρωμένον, ακρονομοῦσι τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ σώζονται ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς ἀμαρτίας.

§. 27. Ἰησοῦς Ναυῆ.

(Ιησ. Ναυῆ.)

Διάδοχος τοῦ Μωϋσῆ ἀνεδείχθη θεόθεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Οὗτος ὠδήγησε τοὺς Ἰσραηλίτας μέχρι τοῦ Ιορδάνου· σταθέντων δὲ ἐν τῷ ἱεύματι αὐτοῦ τῶν ἵερέων, φερόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ἥιεγωρίσθησαν καὶ ὁ λαὸς διέβη αὐτὸν ἀδρόχοις ποσίν. Οὐ Ιησοῦς Ναυῆ διευθύνθη πρὸς τὴν Ἱεριχώ, ἵνα κυριεύσῃ αὐτὴν διὰ τῶν ὅπλων. Ἐλαθε δὲ παρὰ Κυρίου ἐντολὴν καὶ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς μὲ τὰς σάλπιγγας καὶ περιέφερον τὴν κιβωτὸν περὶ τὰ τείχη, καὶ οὕτως ἐκρημνίσθησαν καὶ ἥλωθι ἡ Ἱεριχώ καὶ ἐθανατώθησαν πάντες οἱ κατοικοὶ αὐτῆς, ἐκτὸς τῆς Ῥαζῆς, γυναικὸς ἦτις εἶχεν ὑποδεχθῆναι καὶ προφυλάξει δύο κατασκόπους, τοὺς ὄποιους εἶχε στείλει ὁ Ἰησοῦς Ναυῆ.

Οἱ βασιλεῖς τῆς Χαναὰν ἤγωσαν τὰς δύναμεις των κατὰ τῶν Ἰσραηλίτῶν μόνον δὲ οἱ Γαβαωνῖται προσετέθησαν εἰς τοὺς Ἐθραίους καὶ ὑπηρέτουν αὐτούς. Διὰ τούτο πέντε βασιλεῖς ἔξεστράτευσαν κατὰ τῶν Γαβαωνιτῶν ἀλλ᾽ ὁ Ἰησοῦς Ναυῆ, ἐλθὼν ἐκ Γαλγάλων, ὑπερησπίσθη αὐτούς· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡμέρα δὲν ἤρκει διὰ νὰ κατατροπώσῃ ἐντελῶς τοὺς πολεμίους, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαὼν καὶ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἴλων. Οἱ φωτῆρες ἔστησαν μίαν ἡμέραν καὶ οὕτως ἐτελείωσεν ἐπιτυχῶς τὸν πόλεμον.

Νικητὴς ὁ Ἰησοῦς Ναυῆ τούτων καὶ ἀλλων βασιλέων τῆς Χαναὰν, διεμοίρασεν αὐτὴν εἰς τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

Αἰσθανθεὶς ὁ Ἰησοῦς Ναυῆ προσεγγίζοντα τὸν θάνατόν του, συνεκάλεσεν εἰς Σιλὼ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς δικαστὰς καὶ ὁφοῦ ἀπηρίθμησε τὰς εἰς τὸ ἔνγος των εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ, συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ μένωσι πιστοὶ εἰς τὸν Θεόν. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἀπέθανεν 110 ἑτῶν.

Παρατηρήσεις.

Ο Θεὸς φροντίζει πάντοτε νὰ ὑπάρχωσιν οἱ δύνησιν τῶν ἄνθρωπον εἰς τὰ ἐπιγγελμένα ἀγαθά. Τοὺς ἔχθρους τῶν πιστῶν καταβάλλει ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου, ὅταν ἐπικαλῶνται αὐτήν.

Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι οὐδέποτε παύουσι τοῦ νὰ γουθετῶσι τὸν λαόν· καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τῶν συσταίνουσι τὴν εἰς τὸν Κύριον πίστιν καὶ οὕτως ἀποθνήσκουσιν ἐν εἰρήνῃ, συλλογιζόμενοι ὅτι ἐπράξαν, ὅπως ἡδυνθησκούν, τὸ καθῆκον αὐτῶν.

§ 28. Δεβεώρα. Γεδεών. Ἀβιμέλεγ.

(Κριτ. Δ. Ε. ΣΤ. Ζ.)

Μετὰ τὸν θάνατον Ἰησοῦ Ναοῦ οἱ Ἰσραηλῖται ἔζεκλιναν πάλιν ἀπὸ τῆς ἐδοῦ τοῦ Κυρίου καὶ διὰ τοῦτο, κατὰ θείαν παραχώρησιν, κατεδιώκοντο καὶ πολάκις ὑπεδουλώθησαν ὑπὸ τῶν ἐγγωίων βασιλέων, τοὺς ὅποιους δὲν εἶχον ἐτηλῶς ἔζαλεῖψει. Ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἰασίν ἀπηλευθέρωσεν αὐτοὺς μετὰ εἰκοσαετῆ δουλείαν ἡ Δεβεώρα καὶ ὁ προσκληθεὶς ὑπ' αὐτῆς ὡς στρατηγὸς Βοράκ. Ἡ Δεβεώρα ἦτο προφῆτις, καὶ καθημένη ὑπὸ φοίνικα ἔκρινε τὸν λαὸν, ἐρχόμενον πρὸς αὐτήν.

Τεσσαράκοντα ἔτη ἐκτοτε οἱ Ἐβραῖοι εἶχον εἰρήνην, ἀλλ' ἀμαρτήσαντες πάλιν, ὑπεδουλώθησαν ὑπὸ τῶν Μαδιανιτῶν, ἐκ τῶν ὅποιων τοὺς ἡλευθέρωσεν ὁ Γεδεών, κατὰ θείαν εὐσπλαγχίαν.

Διαταχθεὶς ὁ Γεδεών παρὰ ἀγγέλου Κυρίου εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἐδίστασεν, ἀναλογιζόμενος τὰς μικρὰς του δυνάμεις· ἀλλ' ὁ ἀγγελος διὰ θαύματος ἐπεισεν αὐτὸν, καὶ οὕτω συναθροίσας τοὺς Ἰσραηλῖτας μετέβη εἰς καταδίωξιν τῶν Μαδιανιτῶν, λαβὼν τριακοσίους μόνον ἄνδρας. Τούτους θέσας εἰς τρία διάφορα μέρη, ὥπλισεν ἔκαστον μὲ σάλπιγγα καὶ λαμπάδα ἐντὸς ὑδρίας ἀνημμένην. Πλησιάσαντες οὕτω εἰς τοὺς πολεμίους ἐκ τῶν τριῶν μερῶν περὶ τὸ μεσονύκτιον συνέτριψαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Γεδεών, ἔκαστος τὴν ὑδρίαν του καὶ ἀνεφάνη αἴφνης ἡ καιομένη λαμπάς, καὶ αἱ σάλπιγγες δὲ ἥχησαν πανταχόθεν καὶ πάντες ἐφωναζάν. «Ἡ ἡρόμοραί τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεών». Οἱ Μαδιανῖται ἐπιληκτοὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Ἔζησε δὲ μετὰ τὴν ἥτταν τῶν Μαδιανιτῶν κριτὴς τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Γεδεών 40 ἔτη καὶ ἀπέθανεν. Ἐζήτησαν δὲ οἱ Ἰσραηλῖται ν' ἀναγορεύσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐδέχθη.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεδεών ὁ νόθος μίος του Ἀβιμέλεχ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφούς του, νομίμους μίοὺς τοῦ Γεδεών πάντας, ἔκτος ἐνὸς, καὶ ἀγηγορεύθη βασιλεὺς ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του κατοίκων τῆς Συγέμου ἀλλὰ μετὰ τοίᾳ ἐτη ἐφονεύθη ὑπὸ λιθοῦ, τὸν ὅποιον ἔβρισε γυνή τις κατὰ τῆς κεφαλῆς του.

Μετὰ τοῦτο ἔγεινε κριτῆς τοῦ Ἰσραὴλ ὁ Θολᾶς 23 ἐτη, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Ἰασίρ, 22 ἐτη.

Παρατηρήσεις.

Αυτηρὸν ὅτι οἱ ἄνθρωποι ταχέως λησμονοῦσι τὸν Θεὸν, καὶ ἐκ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν ὑποπίπτουσιν εἰς δυστυχήματα.

Η θεία εὐσπλαχνία οὐδέποτε ἐγκαταλείπει τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ἐπιζητῇ αὐτήν. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἴώμενος. Διὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ σώζει ἐκ τῶν δεινῶν τὸν λαόν του.

§ 29. Ρούθ.

(Βιβλ. Ρούθ.)

Συνέβη εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Κριτῶν λιμός μέγας. Ο ἐκ Βηθλεὲμ Ἐλιμέλεχ κατέψυγε τότε εἰς τῶν Μωαβίτων τὴν χώραν μετὰ τῆς γυναικός του Νωεμίλην καὶ τῶν δύο υἱῶν του. Ἀποθανόντος ἐκεῖ τοῦ Ἐλιμέλεχ, ἐμεινεν ἡ χήρα Νωεμίλην μετὰ τῶν δύο υἱῶν της, οἵτινες ἐνυμφεύθησαν γυναικας Μωαβίτιδας, τὴν Ὀρφά καὶ τὴν Ῥούθ. Ἀποθανόντων καὶ τῶν δύω υἱῶν ἐκεῖ, ἡ δυστυχής Νωεμίλης ἀπεφάσισε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρὶδα της παρηκολούθησε δὲ αὐτὴν ἐπιμόνως ἡ Ῥούθ, εἰποῦσα, Ο λαός σου θὰ ἦναι λαός μου καὶ ὁ Θεός σου Θεός μου. Ἀφ' οὗ ἥλθον εἰς Βηθλεὲμ, ἡ Ῥούθ μὲ ἀδειαν τῆς πενθερᾶς ὑπῆγε νὰ σταχυολογήσῃ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Βοὸς εἰς τὸν ἀγρὸν, διέταξε τοὺς θεριστὰς ν' ἀφίνωσιν αὐτὴν νὰ σταχυολογῇ. Αὕτη δὲ ἔπεισε καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Βοὸς, διότι κατεδέχθη νὰ φανῇ τόσον εὔνους πρὸς αὐτήν. Ὁ Βοὸς τῇ εἶπεν, "Εμαθα ὅτι ἐφέρθης καλὰ πρὸς τὴν πενθεράν σου καὶ εἴθε νὰ σὲ ἀνταμείψῃ ὁ Θεός. "Εβαλε δὲ αὐτὴν νὰ φάγῃ μὲ τοὺς θεριστὰς του, καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ν' ἀφίνωσιν ἐπίτηδες στάχυα, διὰ νὰ συνάζῃ ἀφθονώτερα ἡ Ῥούθ. Ἐλθοῦσα τὸ ἐσπέρας εἰς τὴν οἰκίαν, διηγήθη εἰς τὴν πενθεράν της τὰ γεγονότα. Αὕτη δὲ τὴν ἐσυμβούλευσε νὰ σταχυολογῇ μόνο, εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Βοὸς καὶ ὅχι ἀλλαχοῦ. Ὁ Βοὸς, γιωρίσας τὸν καλὸν χαρακτῆρα τῆς Ῥούθ, ἀπεφάσισε

νὰ νυμφευθῇ αὐτήν. Ἐρωτηθέντες δὲ περὶ τούτου παρ' αὐτοῦ οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως Βηθλεέμ, εἶπον, Εἴθε νὰ εἰλογήσῃ ὁ Κύριος ως τὴν Ῥαχὴλ καὶ τὴν Λειάν τὴν εἰτερχομενην εἰς τὸν οἰκόν σου γυναικα ταύτην, καὶ νὰ διαφημισθῇ τὸ ὄνομά της εἰς τὴν Βηθλεέμ. Οὕτω λοιπον ὁ Βοοζ ἐνυμφεύθη αὐτὴν καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν, τὸν ὃποιον ὡνόμασεν Ὡδηγό· τούτον λαβοῦσα ἡ Νωεμίλη ἀνέθρεψε.

ΠαρατηρήσεΙΣ.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ιστορίαν βλέπομεν ὅτι ἡ ἀρετὴ ἐκτιμᾶται, καὶ οἱ ἀγαθοὶ ἀνθρώποι δύνανται δι' αὐτῆς νὰ λάβωσιν ἀνέλπιστα ἀγαθὰ καὶ ν' ἀξιωθῶσι μεγάλου ὄνόματος.

Πολλοὶ φρόνιμοι ἀνθρώποι προτιμῶσι νὰ λαμβάνωσι γυναικας ἐναρέτους, καὶ πτωχαὶ ἀν ἥνας αὔται.

Οὐδὲ τῆς Φούθ ἔγεινε πάππος τοῦ βασιλέως Δασδίδ. Ἡ διαγωγὴ τῆς Φούθ κατέστησεν αὐτὴν προμήτορα βασιλέως καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἔγεινεν ἀκουοτόν.

§. 30. Σαμψών.

(Κριτ. ΙΓ. ΙΔ. ΙΖ. ΙΣΤ).

Οἱ Ἰσραηλῖται, ὑποπεσόντες εἰς εἰδωλολατρείαν ἐγκατελείφθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν κατάλιψιν τῶν Φιλισταίων ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀλλ᾽ ἐλεήσας αὐτὸν ἐπὶ τέλους προσδιώρισεν ἐκδικητὴν τὸν Σαμψών, υἱὸν τοῦ Μανωὲ, ἐκ τῆς φυλῆς Δάν.

"Ἄγγελος Θεοῦ πρεῖπεν εἰς τοὺς γονεῖς του τὴν γέννησίν του. Ὡς ναζειραῖος δὲ (ἀφερωμένος) ὥφειλε νὰ μὴ πίνη οἶνον, νὰ μὴ τρώῃ κρέας ἀκάθαρτον καὶ νὰ μὴ κόψῃ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του. Ἔγεινε δὲ ἐκ νεκρᾶς του ἡλικίας ῥωμαλέος. Ἡμέραν τινὰ κατεξέγχισε λέοντα ἐπιπεσόντα κατ' αὐτοῦ. Ἐντρουοι ἔμαθαν οἱ Φιλισταῖοι τὰ περὶ τοῦ Σαμψών. Ἐφόνευσε μίαν ἡμέραν τριάκοντα Φιλισταίους· ἀλλοτε συνέλαβε τριακοσίας ἀλώπεκας καὶ, δέστας αὐτὰς ἀνὰ δύο ἐκ τῶν οὐρῶν, ἔβαλεν ἀνὰ μέσον τῶν δύο οὐρῶν λαμπάδα καὶ τὰς ἀφῆκε νὰ τρέξωσιν εἰς τὰ σπαρτὰ καὶ τὰ ἀλλα κτήματα τῶν ἀλλοφύλων, τὰ ὅποια οὕτω κατεκάησαν. Οἱ Φιλισταῖοι ἀπήτησαν νὰ παραδοθῇ εἰς αὐτοὺς ὁ Σαμψών· θίθεν ἐδόθη εἰς αὐτοὺς δεδεμένος, ἀλλὰ διαρρήξας τὰ δεσμὰ ἐφόνευσε χιλίους ἐξ αὐτῶν μὲ μίαν σιαγόνα δόνου.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σαμψών ἔγεινε κριτής τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη. Οἱ Φιλισταῖοι περιεκύλωσαν τὴν πόλιν Γάζαν, ὅπου ἔτυ-

χε νὰ ἦναι ὁ Σαμψών, διὰ νὰ συλλάβωσιν αὐτὸν, ἀλλ᾽ αὐτὸς σηκωθεὶς περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἐπῆρε τὰς πύλας τῆς πόλεως εἰς τὸν ὄμον του καὶ τὰς ἀνεβίβασεν εἰς τὸ ὅρος.

Οἱ Φιλισταῖοι ἔφθειραν διὰ χρημάτων μέαν κακὴν γυναικα φίλην τοῦ Σαμψών, Δαλιδὰ ὄνομαζομένην, διὰ νὰ μάθῃ καὶ φανερώσῃ εἰς αὐτοὺς ποῦ ἡτο ἡ δύναμις του. Ἐξαπατηθεὶς παρὸ αὐτῆς ὁ Σαμψών, ὥμολοδγησεν ἐπὶ τέλους διὰ ἡ δύναμις του κεῖται εἰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του. Αὕτη δὲ, ἀποκοιμίσασα αὐτὸν, ἔβαλε κουρέα καὶ ἔξυρισε τοὺς βοστρύχους του καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τοὺς Φιλισταίους, οἵτινες εὐθὺς τὸν ἐτύφλωσαν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς Γάζαν καὶ τὸν ἔδεσαν μὲ χαλκᾶς ἀλύσεις καὶ τὸν ἔβαλαν νὰ γυρίζῃ μύλον εἰς τὴν φυλακήν. Ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸν, αὔξηθείστης τῆς κόμης του, ἐπανῆλθεν ἡ δύναμις του. Οἱ Φιλισταῖοι τότε πανηγυρίζοντες εἰς τὸν ναόν των τὴν ἑορτὴν τοῦ θεοῦ των Δαχῶν, ἔφεραν τὸν Σαμψών νὰ τὸν περιγελάσωσι, καὶ τὸν ἔστησαν μεταξὺ δύο στύλων, οἵτινες ὑπεστήριζον ὅλον τὸ οἰκοδόμημα. «Ο Σαμψών ἐπικαλεσθεὶς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἔριψε μὲ τὰς χειράς του τοὺς στύλους εἰπὼν, «Ἀποθανέτω ἡ ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων». Τὸ οἰκοδόμημα δὲ καταπεσὸν ἐφόνευσε περισσοτέρους ἢ δύος ἑτανάκτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ὁ Σαμψών· 3,000 ἦσαν μόνον εἰς τὸ δῶμα βλέποντες ἐμπαιζόμενον τὸν Σαμψών, καὶ πάντες ἐφονεύθησαν. ἡτο δὲ 20 ἔτη κριτῆς τοῦ Ἰσραὴλ.

Παρατηρήσεις.

Ο ἄνθρωπος διφείλει νὰ προσέχῃ μὲ ποίους συναναστρέφεται, καὶ νὰ μὴ προσελκυηται ἀπροσέκτως παρὰ τῶν διεφθαρμένων καὶ ἐπιθεούλων, μηδὲ νὰ ἐμπιστεύηται ἀνευ δικαιολογημένης ἀνάγκης τὰ μυστικά του εἰς ἄλλους, διότι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ τὸν ἐπιθεούλευνται, ως ἡ Δαλιδὰ τὸν Σαμψών.

Ο Σαμψών ἔχασε καὶ τοὺς ὄφειλμούς του καὶ τὴν ζωὴν του, διότι ὑπῆρξεν ἀπρόσεκτος εἰς τὴν διαγωγὴν του καὶ τὰς φιλίας του καὶ τὰς συναναστροφάς του.

Οἱ Φιλισταῖοι ἐτιμωρήθησαν καὶ διὰ τὴν ἀσέβειάν των καὶ διότι ἤθέλησαν νὰ ἐμπαιξῶσι τυφλὸν καὶ ἀσθενῆ νομιζόμενον ἄνθρωπον.

§ 34. Ἡλί.

(Α. Βασιλ. Β. Γ. Δ.)

Μετὰ τὸν Σαμψών ἔλαβε τὴν ἱερατικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν ἀρχὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ μέγας ἱερεὺς Ἡλί, ὃστις ἐκατοίκει εἰς Σι-

λώ. Οι υἱοὶ του Ὁφνὶ καὶ Φινεές ἡσαν ἀσεβέστατοι καὶ ἐφερον ἐμπόδια εἰς τὴν ὑπὸ του λαοῦ λατρείαν του Θεοῦ, ἀρπάζοντες τὰ κρέατα τῶν θυμάτων, καταφροιοῦντες τὰς παρατηρήσεις τῶν θυσιαζόντων καὶ ἄλλας αἰσχρότητας πράττοντες. Ὁ Ἡλὶ, περιορισθεὶς εἰς ἀπλὰς συμβουλὰς πρὸς τὰ τέκνα του, δὲν ἐπαιδεύεν αὐτὰς αὐστηρότερον. Ὅθεν ὁ Θεὸς ἐμήνυσεν εἰς αὐτὸν διὰ προφήτου τὸν ὅλεθρον του οἴκου του· ὑστερὸν δὲ καὶ εἰς τὸν νέον Σαμουὴλ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς ὅτι ἥθελε τημωρήσει τὸν οἶκον του Ἡλὶ· καὶ τοῦτο ὁ Σαμουὴλ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν Ἡλὶ. Καὶ τῷ ὄντι, ἔρχεται μετ' ὀλίγον μηνυτῆς εἰς τὸν Ἡλὶ ἐκ του πολέμου τῶν Ἰσραηλιτῶν μὲν τοὺς Φιλισταίους καὶ ἀναγγέλλει εἰς αὐτὸν, ὅτι οἱ δύο του υἱοὶ ἐφονεύθησαν εἰς τὴν μάχην, ὅτι τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, τὴν ὄποιαν εἶχον φέρει μεθ' ἑαυτῶν οἱ υἱοὶ Ἡλὶ, ἐπῆραν οἱ Φιλισταῖοι καὶ πολὺς ἐφονεύθη λαός. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡλὶ καὶ πεσὼν ἐκ τῆς καθέδρας του εἰς τὰ ὄπιστα, συνέτριψε τὸν νῶτόν του καὶ ἀπέθανεν. Οἱ δὲ Φιλισταῖοι ἔθεσαν τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν γαδὸν του θεοῦ των Δαγῶν, τὸν ὄποιον παρίστανον κατὰ τὸ ἡμίσυ ἀγθρωπον καὶ κατὰ τὸ ἡμίσυ ἰχθύν.

Παρατηρήσεις.

Δεινῶς τιμωροῦνται οἱ ἀμελοῦντες τὴν ἡθικὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων των γονεῶν. Οἱ γονεῖς ὀφείλουσιν οὐ μόνον νὰ συμβουλεύσωσιν ἀλλὰ καὶ νὰ τιμωρῶσι τὰ τέκνα των, ἂν μὴ ὑπακούωσιν εἰς αὐτούς.

Οὕτων παραβλέπωμεν τὰ σφάλματα τῶν ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν μας καὶ δὲν τιμωρῶμεν αὐτοὺς, ἀφ' οὐ δὲν ἀκούνουσι συμβουλὰς, γίνονται ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ χειρότεροι. Οὕτων μάλιστα τις ἔχῃ ἀξιώματα, πρέπει αὐστηρότερος νὰ ἴησαι πρὸς τοὺς οἰκείους του, διὰ νὰ διέῃ καλὸν περάδειγμα καὶ σεβαστότερος νὰ καθίσταται εἰς τὸ κοινόν, καὶ αὐτοὺς νὰ ὠφειλῇ οὕτω.

§. 32. Σαμουὴλ.

(Α. Βασιλ. Α—1.)

"Αννα ἡ γυνὴ του Ἐλκανᾶ ἦτο στείρα καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τοῦτο μεγάλως. Παρεκάλεσε δὲ τὸν Θεόν νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὴν τέκνον, τὸ ὄποιον καὶ ὑπεσχέθη νὰ ὀφιερώσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του Κυρίου. Ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τῆς δεήσεως αὐτῆς καὶ ἔτεκεν αὐτὴ τὸν Σαμουὴλ. Ἔνθυμηθείσα δὲ τὴν ὑπόσχεσίν της, ἐφερε τὸ τέκνον της, ἀφ' οὐ τὸ ἀπεγαλάκτισεν, εἰς Σιλὼ καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὸν εἰς τὸν Θεόν, παραδώσατα αὐτὸν εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἡλὶ.

Ο νέος Σαμουὴλ ηὔζανε πιστὸς καὶ εὐάρεστος εἰς τὸν Θεὸν γνόμυνος καὶ δὲν ἐμιμεῖτο τὰς κακὰς πρᾶξεις τῶν οἱών του Ἡλί, διὸ καὶ μέγας προφήτης τοῦ Θεοῦ καὶ κριτὴς του Ἰσραὴλ ἔγεινε.

Γράσσας δὲ ὁ Σαμουὴλ, ἀνέθεσε τὴν ἔξουσίαν του εἰς τοὺς δύο του οἵους Ἰωὴλ καὶ Ἀβιὴλ, ἀλλ ὁ λαὸς δὲν ηὔχαριστεῖτο, διότι αὐτοὶ ἦσαν ἀδικοι καὶ διεσφείροντο διὰ τῶν δώρων.

Οτε δὲ ὁ Ναθὰλ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀμμωνιτῶν εἰσέβαλεν εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, ὁ λαὸς ἐφοβήθη ἐκ τούτων καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἥλθον πρὸς τὸν γέροντα Σαμουὴλ καὶ ἔζητον νὰ τοῖς δώσῃ βασιλέα. Ο Σαμουὴλ κατ ἀρχὰς τοὺς ἀπέτρεψεν, ἀλλ ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ πρᾶξῃ διὰ τὸν λαὸς ζῆτει, χρίων εἰς αὐτοὺς βασιλέα.

Παρατηρησεις.

Οὐδέποτε μένει ἀπαρηγόρητος ὁ ἀπὸ καρδίας συντετριμμένης εἰς τὸν Θεὸν προσευχόμενος.

Οι εὐσεβεῖς ἄνθρωποι δὲν λησμονοῦσι τὰς ὑποσχέσεις αὐτῶν.

Ο Σαμουὴλ, πιστὸς εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, δὲν ἐφέρει ἐκ τοῦ παραδείγματος τῶν οἱών του Ἡλί. Ή ἀληθῆς εὐσέβεια σώζει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς δολερᾶς ἀμαρτίας.

Ο Σαμουὴλ δὲν ἤθελησε νὰ καινοτομήσῃ εἰς τὸ πολίτευμα, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἔλαβε τὴν ἀδειαν τοῦ Θεοῦ. Ο ἄνθρωπος ὅφελει νὰ πράττῃ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

§ 33. Σαούλ.

(Α. Βασιλ. Θ—ΚΑ.)

Ο Σαμουὴλ, ὑπακούσας εἰς τὸν Θεὸν, ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας βασιλέα. Ο Σαούλ, ζητῶν τὰς ἀπολεσθείσας ὅνους τοῦ πατούς του Κίς, ἤλθε καὶ εἰς τὸν Σαμουὴλ νὰ ἔξετάσῃ περὶ αὐτῶν. Ο Σαμουὴλ ὑπεδέχθη αὐτὸν καὶ τὸν ἔχρισε βασιλέα. Ήτο δὲ ὁ Σαούλ ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ἰσχυρὸς, ἥμερος δὲ καὶ ἀπλοὺς κατὰ πρῶτον. Ο Σαμουὴλ ἔχρισεν αὐτὸν καὶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, συνθροισμένου εἰς Μασσηρά. Κατ ἀρχὰς ὁ Σαούλ ἐδείχθη καλὸς, καὶ πολλοὺς τῶν ἔχθρῶν ἐνίκησε καὶ κατέστρεψεν ἀλλ ὕστερον κατέστη ὑπερήφανος καὶ ἀπειθῆς εἰς τὰ προστάγματα τοῦ Κυρίου. Ἐπρόσταζε ποτε αὐτὸν ὁ Θεὸς νὰ θανατώσῃ τοὺς Ἀμαληκίτας ὅλους ἀνδράς καὶ γυναικας καὶ τὰ κτήνη των ὅλων. Ο Σαούλ, παρακούσας, ἀφῆκε ζῶντα τὸν βασιλέα Ἀγάγ καὶ τὰ ἔξαιρετα τῶν προβάτων αὐτοῦ καὶ ἀρνίων. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς διὰ τοῦ

προφήτου Σαμουὴλ, ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὸν, ὅτι θὰ τὸν ἀπορρίψῃ τῆς βασιλείας, ἐπειδὴ παρήκουσε τὴν θείαν παραγγελίαν. "Ἐπεμψε δὲ ὁ Θεὸς τὸν Σαμουὴλ εἰς Βηθλεὲμ πρὸς τὸν Ἰεσσαὶ, εἰπὼν, ἐκ τῶν οἵων αὐτοῦ νὰ ἔκλεξῃ βασιλέα διάδοχον τοῦ Σαούλ.

"Ο Σαμουὴλ πορεύεται εἰς Βηθλεὲμ πρὸς τὸν Ἰεσσαὶ· ἐκ τῶν οἵων δὲ αὐτοῦ εὑρίσκει ὅτι ὁ μικρότερος, ὁ βρόσκων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὰ πρόβατα, Δαβὶδ ὄνομαζόμενος, ἦτο ὁ παρὰ Θεοῦ προσδιωρισμένος διάδοχος τοῦ Σαούλ, καὶ γρίει αὐτόν. "Εκτοτε δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἦτο μετὰ τοῦ Δαβὶδ.

Πάσχων δὲ Σαούλ ἐκ μελαγχολίας, εὗρισκεν ἀνακούφισιν ἐκ τῆς μουσικῆς· θέν συνέστησαν εἰς αὐτὸν τὸν Δαβὶδ ὡς καλὸν κιθαριστήν· καλέσας δὲ αὐτὸν ὁ Σαούλ, ὥφελήθη τῷ ὅντι καὶ ὑπεργάπησεν αὐτόν.

Παρατηρήσεις.

ὅπως εἰς τὸν Σαούλ τὸ ἀξιωμα τῆς βασιλείας ἐδόθη παρὰ Θεοῦ ἀπροσδοκήτως, οὕτω καὶ εἰς ἡμᾶς πολλάκις δίδονται θεόθεν ἀνέλπιστα ἀγαθά· ἀλλὰ αἱ βελτιώσεις τῆς καταστάσεως ἡμῶν δὲν πρέπει νὰ μᾶς καθιστῶσιν ὑπερηφάνους καὶ ὑπερόπτας, οὐδὲ ἀπειθεῖς εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου καὶ τὰ προστάγματα τῆς Ἑκκλησίας, ἀλλὰ μάλιστα ταπεινοτέρους καὶ προθυμοτέρους εἰς τὸ πράττειν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἦλθεν εἰς τὸν Δαβὶδ, ἀφ' οὗ ἀπερρίφθη ὁ Σαούλ, ὅστις κατελήφθη ὑπὸ πονηροῦ τότε πνεύματος καὶ ἔπεσεν εἰς μελαγχολίαν. Ὁταν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀφαιρῆται ἐξ ἡμῶν, καταλαμβανόμεθα ὑπὸ μυρίων κακῶν καὶ πράττομεν ἔργα φέροντα ἡμᾶς εἰς ἀπώλειαν.

§ 34. Γολιάθ καὶ Δαβὶδ.

(Α. Βασιλ. ΙΖ.)

Παρατεταγμένων ὄντων τῶν Φιλισταίων ἀπέναντι τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἐπαρουσιάζετο ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας μεταξὺ τῶν δύο στρατοπέδων γίγας τις λεγόμενος Γολιάθ, Φιλισταῖος, προκαλῶν εἰς μονομαχίαν Ἰσραηλίτην πολεμιστὴν, ἵνα διὰ ταύτης κριθῇ ἡ τύχη τοῦ πολέμου. "Ο Σαούλ ὑπεσχέθη τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον καὶ πλούσια δῶρα εἰς ὃν τινα ἤθελεν εὑρεθῆ νὰ ἀντιπολεμήσῃ τὸν Γολιάθ, ἀλλ' εἰς μάτην, οὐδεὶς ἐτόλμα· ὁ δὲ Γολιάθ ἐνέπαιξε τοὺς Ἰσραηλίτας. "Ο Δαβὶδ ἐλθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον νὰ φέρῃ τρόφιμα εἰς τοὺς ἀδελφούς του, ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν. "Ο Σαούλ τὸν ἀπέτρεπεν, ὡς νέον παιδίον, καὶ ἐπομένως ἀνίκανον,

ἀλλ' ὁ Δαβὶδ, πεποιθὼς εἰς τὸν Κύριον, ἐπέμενε, καὶ λαβὼν μόνον βακτηρίαν, σφενδόνην καὶ πέντε λίθους, οὐδὲν δὲ προφυλακτικὸν ἄλλο ὅπλον, εἰπε πρὸς τὸν Γολιάθ, — Σὺ ἔρχεσαι πρὸς με μὲ φορφαίαν καὶ δόρυ καὶ ἀσπίδα, καὶ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σὲ ἐν ὄνόματι Κυρίου Σαβαώθ. — Βελών δὲ ἔνα τῶν λίθων εἰς τὴν σφενδόνην ὁ Δαβὶδ τὸν ἔξεσφενδόνησε κατὰ τοῦ Γολιάθ· ὁ λίθος ἐκτύπησεν αὐτὸν κατὰ μέτωπον καὶ ὁ Γολιάθ ἐπεσε κατὰ γῆς· δραμῶν δὲ ὁ Δαβὶδ τοῦ ἐπῆρε τὴν μάχαιραν καὶ ἔκοψε τὴν κεφαλήν του. Οἱ Φιλισταῖοι ἴδοντες τοῦτο ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Μετὰ τὸ συμβάν τοῦτο αἱ γυναικὲς ἔξελθοῦσαι τῶν πόλεων τοῦ Ἰσραὴλ, ἔφαλλον ἐνώπιον τοῦ Σαούλ λέγουσαι, «Ἐπάταξε Σαούλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ Δαβὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ». Ὁ Σαούλ διὰ τοῦτο ὑπέβλεπεν ἐκτοτε τὸν Δαβὶδ· ἔζήτησε μάλιστα ποτε, ὅτε ἐκιθάριζεν ἐνώπιον αὐτοῦ, νὰ τὸν φονεύσῃ. Ὁ Ἰωνάθαν ὄμικος, ὁ οἰδὸς τοῦ Σαούλ, ἡγάπα πολὺ τὸν Δαβὶδ καὶ τὸν ἔκρυψε, διὰ νὰ μὴ τὸν φονεύσῃ ὁ πατέρος του Σαούλ, τὸν ὅποιον μάλιστα κατεπράῦνε ἀλλ' ὕστερον πάλιν ἔζήτει νὰ τὸν φονεύσῃ. Ὁ Δαβὶδ καταδικόμενος οὕτω ὑπὸ τοῦ Σαούλ ἐκρύθη, καὶ ἐν ᾧ ἔτυχεν εὐκαιρία νὰ φονεύσῃ τὸν Σαούλ, ἐσεβάσθη αὐτὸν ὡς βασιλέα χριστὸν Κυρίου· τότε δὲ ὁ Σαούλ μεταμεληθεὶς ὠμολόγησε τὸ ἄδικον καὶ προεἶπε τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἔχθροῦ του. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀπέθανε καὶ ὁ Σαμουὴλ κρινας τὸν Ἰσραὴλ 21 ἔτη πρὸ τῆς βασιλείας Σαούλ, καὶ ζήσας 98 ἔτη.

Παρατηρήσεις.

Ἐάν δὲ θεός ἤναι μεθ' ἡμῶν, οὐδεὶς καθ' ἡμῶν. Τοῦτο διδασκόμεθα ἐκ τῆς ιστορίας ταύτης τοῦ Δαβὶδ, ὅστις διὰ τῆς εὐσεβείας του κατέβαλε τὸν Γολιάθ καὶ ἤλευθέρωσε τὴν πατρίδα του. Ὁ δυνατὸς δὲν πρέπει νὰ καυχᾶται εἰς τὴν δύναμίν του, ὅπως ὁ Γολιάθ, διότι ὁ Κύριος ταπεινώνει τοὺς ὑπερηφάνους καὶ ἀνύψωνει τοὺς ταπεινούς.

Οὐ φύρωνος φέρει πάντοτε κακὰ ἀποτελέσματα. Ὁ Σαούλ ἐπειδούλευσεν ἐκ φύρου τὴν ζωὴν τοῦ Δαβὶδ, ἀλλ' ὁ Δαβὶδ ἐσώθη, καὶ ὅτε ἤδηνατο αὐτὸς νὰ φονεύσῃ τὸν ἔχθρον του Σαούλ, ἐσεβάσθη αὐτὸν ὡς χριστὸν Κυρίου, καὶ τοῦτο μᾶς διδάσκει ὅτι ὅφείλομεν νὰ σεβάμεθα πᾶσαν παρὰ Κυρίου καθισταμένην ἀρχὴν καὶ ἔξουσίαν.

§ 35. Βασιλεία Δαβὶδ.

(Β. Βασιλ. Α.—ΙΕ.)

Εἰς τινα μάχην πρὸς τοὺς Φιλισταίους ἐφονεύθησαν οἱ τρεῖς

υἱοὶ τοῦ Σαούλ, αὐτὸς δὲ πληγωθεὶς καὶ φοβηθεὶς μὴ πέσῃ ζῶν εἰς χεῖρας τῶν ἔχθρῶν του ἐξόφθη ἐπὶ τοῦ ζίφους του καὶ ἐφοιεύθη. Μετὰ ταῦτα ἀνεκηρύχθη εἰς Χερῷν ὁ Δαβὶδ βασιλεὺς ὑπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα.

Ο Δαβὶδ ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς πολλοὺς τῶν ἔχθρῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν, διότι ὁ Κύριος ἦτο μετ' αὐτοῦ. Κατέβαλε δὲ τὸν ἀρχιστράτηγον τοῦ Σαούλ Ἀβεννήρ, ὅστις εἶχεν ἀναγορεύσει βασιλέα τῶν ἀλλων φυλῶν τὸν οὐδὸν τοῦ Σαούλ Ἰσθοσθε (ἢ Μεμφισθε) καὶ οὕτω ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ δῆλος. ὅλων τῶν φυλῶν. Κυριεύσας τὴν κατεχομένην ὑπὸ τῶν Ἰεβουσαίων Ἱερουσαλήμ, κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου του καὶ ὥκοδόμησεν εἰς αὐτὴν ἀνάκτορον. ἔφερε δὲ μετὰ μεγάλης πομπῆς τὴν Κιβωτὸν τῆς διαθήκης εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπεφάσισε νὰ οἰκοδομήσῃ καὶ λαμπρὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τεθῇ αὔτη ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὸν, ὅτι τὸ ἕργον τοῦτο ἀπέκειτο νὰ πράξῃ ὁ οὐρανός (ὁ Σολομών). Ο Δαβὶδ διέταξε τὰ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ μεγαλοπρεπῶς ἐποίησε δὲ καὶ ψαλμοὺς πρὸς δοξολογίαν τοῦ Γύστου.

Νικήσας τοὺς Φιλισταίους, Μωαβίτας καὶ Ἀμμωνίτας, ὀνύψωσε τὴν βασιλείαν του εἰς τὴν μεγίστην αὐτῆς δόξαν. Πάντες οἱ λαοὶ ὑπετάγησαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ Εὐφράτου μέχρι τῆς μεγάλης (μεσογείου) θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους Λιβάνου μέχρι τῆς ἀραβικῆς θαλάσσης.

Ἐν τῇ δόξῃ του ὁ Δαβὶδ ἐξέκλινεν εἰς ἀμαρτήματα, προκαλέσαντα τὴν ὄργὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐπῆρε τὴν Βηροσαβεὲ, γυναικα τοῦ ἀξιωματικοῦ του Ούριου, καὶ ἐνήργησε νὰ φονευθῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὗτος εἰς τὴν μάχην, ταχθεὶς εἰς τὰς πρώτας τάξεις καὶ ἀσθηθῆτος ἀφεθεὶς παρὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου τοῦ Δαβὶδ Ἰωάβ. Ο Θεὸς ἀπέστειλε πρὸς τὸν Δαβὶδ Νάθαν τὸν προφήτην νὰ ἐλέγξῃ αὐτὸν διὰ τοῦτο. Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ Νάθαν, ὅτι εἴναι ἄξιος θανάτου διὰ τὸ ἔγκλημά του. Ο Δαβὶδ μετεμελήθη καὶ ταπεινωθεὶς εἶπεν, «Ἔμαρτον εἰς τὸν Θεὸν» καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἐποίησε τὸν πεντηκοστὸν τοῦ ψαλτηρίου ψαλμὸν, «Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κτλ.» Καὶ συνεχώρηθη μὲν αὐτὸς, ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἀπέθανε τὴν ἑδόμην ἡμέραν ὁ ἐκ τῆς Βηροσαβεὲ γεννηθεὶς πρωτότοκος οὐρανοῦ του. Η ἀμαρτία δὲ αὔτη καὶ ἄλλα ἔφερεν ἐπακόλουθα, ὡς ἔχῆς θάτιδωμεν.

Παρατηρήσεις.

Ἐν ὅσῳ μὲν ὁ Δαβὶδ ἐτίθει τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καθίκοντα αὐτοῦ, ηὔδαιμόνει καὶ ὁ Κύριος ἦτο βοηθός του εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ· ἡμαρτίας δὲ παρεκκλίνας τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ὑπεβλήθη εἰς θλίψεις καὶ τιμωρίας.

Ἡ μετάνοια τοῦ Δαβὶδ, γενομένη εἰλικρινῶς καὶ ἀπὸ καρδίας, ἐπροκάλεσε τὴν μακροθυμίαν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος παρασύρεται πολλάκις εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ νικᾶται ὑπὸ τῶν παρουσιαζομένων πειρασμῶν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἔθεσεν εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχὴν τὸ αἴτημα, «Μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.»

Μόνη ἡ μετάνοια δύναται νὰ μᾶς σώζῃ ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς προσευχὴς νὰ μᾶς προφυλάττῃ ἀπὸ αὐτάς.

§ 36. Ἀβεσσαλὼμ. Τέλος τῆς βασιλείας Δαβὶδ.

(Β. Βασιλ. Ε—ΚΔ.)

Ἀβεσσαλὼμ ὁ υἱὸς τοῦ Δαβὶδ, νέος ὥραιότατος, συνώμοσε κατὰ τοῦ πατρός του καὶ προσείλυσε διὰ τεχνασμάτων πολλοὺς καὶ ἴσχυροὺς ὄπαδούς, ἐπιθυμήσας νὰ λάβῃ αὐτὸς τὴν βασιλείαν.

Ἐκραγεῖσης τῆς στάσεως, φαίνεται εἰς αὐτὴν καὶ ὁ σύμβουλος τοῦ Δαβὶδ Ἀρχιτόφελ. Ὁ Δαβὶδ φεύγει ἐξ Ἱερουσαλήμ, προσπίπτει εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, δεικνύει ἀκραν ταπεινοφροσύνην καὶ ἐπιεικειαν. Διαβάς δὲ τὸν Ἰορδάνην εὐρίσκει ὑποδοχὴν καὶ πίστιν εἰς τοὺς ἐκεῖ ὑπηκόους του καὶ παρασκευάζεται εἰς πόλεμον. Καὶ αὐτὸς μὲν κατὰ συμβουλὴν τῶν στρατηγῶν του, δὲν ἔχει ληθεύειν εἰς τὴν μάχην, ἀποστείλας δὲ αὐτοὺς παρήγγειλε νὰ φεύσθωσι τοῦ υἱοῦ του Ἀβεσσαλὼμ καὶ νὰ μὴ τύχῃ καὶ τὸν φονεύσωσι. Νικηθεὶς ὁ Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸ δάσος Ἐφραΐμ ἐτράπη εἰς φυγὴν ἐν ὕδατι ἔφευγεν ἐπὶ ἡμέρου, περιεπλάκη ἡ κόμη του εἰς τοὺς κλάδους δένδρου καὶ ἐκρεμάσθη ἐξ αὐτῆς. Ἔκει δὲ οὕτω κρεμάμενον τὸν ἔφονευσεν ὁ Ἰωάν. Κατακόψαντες δὲ αὐτὸν ὑστερὸν σωρεύουσι σωρὸν λίθων ἐπὶ τοῦ τάφου του. Ὁ Δαβὶδ μαθὼν τοῦ υἱοῦ του τὸν θάνατον θρηνεῖ ἀπαρηγόρητα, φωνάζων, «Τέ μου, υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, υἱέ μου Ἀβεσσαλὼμ, τίς δώῃ τὸν θάνατόν μου ἀντὶ σου; Ἀβεσσαλὼμ υἱέ μου, υἱέ μου.

Ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰωάν ὁ Δαβὶδ ἀφίνει τὸν θρῆνον καὶ παρουσιάζεται εἰς τὸν λαὸν καὶ ἐπιστρέφει εἰς Ἱερουσαλήμ· κατέβαλε δὲ καὶ ἄλλην στάσιν, τοῦ Σεβεὲ, ἐναντίον του, καὶ οὕτω ἀπας ὁ Ἰσραὴλ ὑπετάγη αὐθις εἰς τὸν νόμιμον βασιλέα αὐτοῦ.

Ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ ὁ Δαβὶδ ἐπειθύμησε, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Κυρίου, νὰ ἀπαριθμήσῃ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ. Ἐμετρήθησαν ἥδη 500,000 ἄνδρες δυνάμενοι νὰ ὑπλοιφορῶσιν εἰς τὴν φυλὴν Ἰουδα, καὶ 800,000 εἰς ἄλλας φυλάς. Ἀλλ' ὁ Θεὸς, πρὶν τελειώσῃ ἡ ἀπαριθμητικῆς ὅλων, στέλλει τὸν προφήτην Γάδ πρὸς τὸν Δαβὶδ καὶ διατάττει νὰ ἐκλέξῃ ἐκ τριῶν προταθέντων κακῶν, ὅποιον ἥθελε, διὰ τὴν ἀμαρτίαν του ταύτην, 1), λιμὸν τριετῆ. 2), φυγὴν τρίμηνον ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν του· 3) λοιμὸν τριήμερον. Ὁ Δαβὶδ ἐπροτίμησε νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ καὶ προέκρινε τὴν τρίτην ποινήν· ἀρχεται λοιπὸν ὁ λοιμὸς καὶ ἀποθνήσκουσιν ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἀρίστου 70,000. Ὁ Δαβὶδ ἴδων τὸν ἔξολοθρευτὴν ἄγγελον ἐκτείνοντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐκφωνεῖ πρὸς τὸν Θεόν, «Ἐγὼ ἐπραζα τὴν ἀδικίαν, ἐγὼ ἀς τιμωρηθῶ». Ὁ Θεὸς εἰσακούσας τῆς δεήσεως τοῦ μετανοοῦντος Δαβὶδ, παύει τὸ κακόν· ὁ δὲ ἄγγελος ἔστη ἐπάνω εἰς τὸ ἀλώνιον Ὁρᾶ, ὅπου μετὰ ταῦτα ἐλτίσθη ὁ ναὸς διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ὅποιου εἶχεν ὁ Δαβὶδ μεγάλην προετοιμασίαν ὑλικοῦ καὶ χρημάτων.

Γηράσας ὁ Δαβὶδ, ἀναγορεύει βασιλέα τὸν ἐκ τῆς Βηρυσαθεὲς δεύτερον οὐρανού του Σολομῶντα, τὸν ὅποιον ἐσυμβούλευσε νὰ ἥναι πιστὸς εἰς Κύριον τὸν Θεόν. Ὁλίγον δὲ ὕστερον ἀπέθανεν ἔδομηκοντούτης. Ἔβασιλευσε δὲ ὅτα τεσσαράκοντα ἔτη, ἔχων πρωτεύουσαν ἐπτὰ ἔτη περίπου τὴν Χερσόνησον καὶ τριάκοντα τρία τὴν Ἱερουσαλήμ.

Παρατηρήσεις.

Δὲν πρέπει νὰ ἐπιθυμῶμεν ν' ἀποκτῶμεν δι' ἀρπαγῆς ὅτι δὲν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς. Πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἀνωτέρους ἡμῶν ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα εὐπιειθεῖς καὶ οὐδέποτε ἐπιθύουσι, διότι ἐπιφέρομεν, ως ὁ Ἀθεοσαλῶμ, τὸν ὅλεθρόν μας.

Οἱ φοβούμενοι τὸν Θεὸν γονεῖς δὲν εἴναι φιλέσθικοι κατὰ τῶν τέκνων αὐτῶν, οὐδὲ κατ' οὐδενὸς ἄλλου· ἀλλ' ὅμως ἡ ἀγάπη καὶ ἡ τρυφερότης αὐτῶν δὲν εἴναι ίκανη νὰ ἐπάρῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς θείας ὀργῆς τὰ ἀσεβῆ καὶ ἐπιθύουσα τέκνα. Θλίβονται δὲ δεινῶς οἱ γονεῖς, ὅταν συμβαίνῃ κακὸν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν.

Η μεγάλη δόξα φέρει ἐνίστε τὸν ἄνθρωπον εἰς ἔργα ἀπαρέσκοντα εἰς τὸν Θεόν.

Ο Δαβὶδ ἐτιμωρήθη πάλιν, διότι διὰ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ὑπηκόων του ἐδείξεν ἐπαρσιν. Ή μετάνοιά του ἐπέφερε πάλιν τὸ θεῖον ἔλεος.

§ 37. Σολομών.

(Γ. Βασίλ. Α—Ε).

Ο Σολομὼν ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρός του εἰ-

κοσαετής περίπου. "Ελαβε δὲ γυναικα μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ Φαραὼ καὶ ἐλθὼν εἰς Γαβαῶν ἔμυσίασεν εἰς τὸν Κύριον.

Ἐρωτηθεὶς δὲ κατ' ὄντα παρὰ Κυρίου, τι ἥθελε νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὸν, ὁ Σολομὼν ἐζήτησε σοφίαν, καὶ ὁ Θεὸς ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν καὶ σοφίαν καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν. Παρευθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας του δύο κακῆς διαιγωγῆς γυναικες ἐδωσαν ἀφορμὴν νὰ δειξῃ τὴν σοφίαν του· ἐκατέρα αὐτῶν εἶχε παιδίον, ἐν ᾧ δὲ ἐκοιμῶντο εἰς τὸ αὐτὸ οἰκημα, ἐπλάκωσεν ἡ μία τὸ τέκνον της καὶ τὸ ἔθανάτωσε· τὸ ἔναλε δὲ πλησίον τῆς ἀλλης, καὶ ἐπῆρε τὸ ἔδικόν της. Τὸ πρώι ἐφιλονείκουν περὶ τοῦ ζῶντος παιδίου, καὶ ἥλθον εἰς τὸν Σολομῶντα ν' ἀποφασίση. Ὁ Σολομὼν διέταξε νὰ σχίσωσι τὸ ζῶν παιδίον καὶ νὰ δώσωσι τὸ ημισυ εἰς τὴν μίαν, καὶ τὸ ἄλλο ημισυ εἰς τὴν ἄλλην. Τότε ἡ μὲν ἀληθὴς μῆτρη τοῦ παιδίου παρεκάλεσε τὸν βασιλέα νὰ δώσῃ τὸ παιδίον εἰς τὴν ἄλλην καὶ νὰ μὴ τὸ φονεύσῃ· ἡ δὲ ἄλλη ἐπροτίμα νὰ τὸ σχίσωσι. Τότε ὁ Σολομὼν ἐννοήσας ποίᾳ εἶναι ἡ ἀληθὴς τοῦ παιδίου μήτηρ, διέταξε καὶ ἐδόθη εἰς ταῦτην τὸ παιδίον.

Τὸ ὄνομα τοῦ Σολομῶντος ἔγεινε σεβαστὸν καὶ φοβερὸν οὐ μόνον ἐντὸς τῶν ὄριων τοῦ ἑκτεταμένου βασιλείου του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ περὶ αὐτὸ ἔθνη. Πανταχόθεν ἀπεστέλλοντο εἰς αὐτὸν μεγαλοπρεπὴ καὶ πλούσια δώρα· θεν χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν λαόν του, ἐπεδείκνυε μεγαλοπρέπειαν ἀνήκουστον ἔως τότε. Ἡ Ἀγία Γραφὴ λέγει περὶ αὐτοῦ τὰ ἀξιοσημείωτα ταῦτα, «Καὶ εἰρήνη ἦν αὐτῷ ἐκ πάντων τῶν μερῶν κυκλόθεν. Καὶ κατώκει Ἰουδαῖς καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες ἔκαστος ὑπὸ τὴν ἀμπελὸν αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ἀπὸ Δὰν καὶ ἔως Βηρσαθεὶ πάσας τὰς ἡμέρας Σολομών» (Γ. Βασιλ. Δ.).

Ο Σολομὼν κατεσκεύασε στάλον, διὰ τοῦ ὅποιου ἐκομίσθησαν τοσοῦτοι θησαυροὶ, ὡστε κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφὴν τότε εἰς Ἱερουσαλήμ ὁ ἄρρυνος καὶ ὁ χρυσὸς ἥσον τόσον κοινὰ, ὡς οἱ λίθοι, καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ Λιθάνου κέδροι ὡς τὰ κοινότατα ξύλα.

Παρατηρήσεις.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Σολομῶντος εἴναι ἀξιομίμητον. — Εζήτησε παρὰ τοῦ Θεοῦ σοφίαν, καὶ ὁ Θεὸς ἐδωκεν εἰς αὐτὸν οὐ μόνον σοφίαν, ἀλλὰ καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν. Ἐν ὅσῳ ἔμενε πιστὸς εἰς ὅ,τι ἡ θεόθεν σοφία ὑπηγόρευεν εἰς αὐτὸν ηὔδοκει με καὶ ἐνδοξός ἐγίνετο καὶ οἱ λαοὶ του ηὔδαιμόνουν.

Ο Θεὸς ἐπτακούει τὸν εἰλικρινὸς προσευχόμενον καὶ εὐλογα καὶ ὀφέλιμα πράγματα ζητοῦντα.

Διὰ τῆς θείας σοφίας γνωρίζομεν τὰ καθήκοντα ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς ἡμᾶς αὐτὸύς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ διακρινόμεθα εἰς οἰανδήποτε κοινωνικὴν θέσιν εὑρεθῶμεν. Όθεν ἀς μὴ παύωμεν ζητοῦντες παρὰ τοῦ Θεοῦ σοφίαν καὶ σύνεσιν ἐν πᾶσι.

§ 38. Οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ.

(Γ. Βασιλ. Ε—ΙΑ.)

Ο Σολομὼν ἔχων τόσον πολὺν πλοῦτον, καὶ προσέτι τὰς προετοιμασίας τοῦ πατρός του Δαβὶδ, ἤρχισε νὰ οἰκοδομῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τοῦ μέρους, τὸ ὅποιον εἶχε δεῖξει εἰς αὐτὸν ὁ πατὴρ του εἰς τὸ ὄρος Ἀμορία, τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ.

Χιλιάδες πολλαὶ ἐργατῶν καὶ ἐπιστατῶν ἤσχολοῦντο εἰς προετοιμασίαν τῆς ὅλης καὶ οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ. Τὸ τέταρτον ἔτος τῆς βασιλείας του ἔθηκεν ὁ Σολομὼν τὸ θεμέλιον τοῦ ναοῦ, καὶ μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἐτῶν ἀδιάκοπον ἐργασίαν ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια αὐτοῦ ἐν τῷ μέσῳ μεγίστης συδρόης λαοῦ ἐκ πάντων τῶν μερῶν τοῦ βασιλείου. Μετὰ πομπῆς μετεκόμισαν εἰς αὐτὸν τὴν Κιβωτὸν τῆς διαθήκης, ἥτις περιεῖχε τὰς δύο πλάκας, εἰς ἀς ἐγραψεν ὁ Θεὸς τὰς δέκα ἐντολάς. Ἀφ' οὗ τὴν ἀπέθεσαν οἱ ιερεῖς εἰς τὰ Ἀγια τῶν Ἀγίων καὶ ἐξῆλθον, ἐνεπλήσθη νεφέλης δάσης Κυρίου ὁ ναὸς. Τότε ὁ Σολομὼν ηύλόγησε τοὺς συνθροισμένους ἐκεῖ καὶ γονυπετήσας καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας προσηκήθη ἐκτενῶς, δενθεὶς τοῦ Θεοῦ γὰρ εὐλογήση τὸν Ἰσραὴλ καὶ νὰ ἐπακούσῃ τῶν δεήσεων αὐτοῦ ἐν τῷ ἴερῷ.

Αμα δὲ τελειωθείσης τῆς προσευχῆς, κατέβη πῦρ οὐρανόθεν καὶ κατέκαυσε τὰ ὄλοκαυτώματα. Ἐθύσιασε δὲ ὁ Σολομὼν 22,000 βιῶν καὶ 12,000 προβάτων καὶ εἰστίασε τὸν λαὸν καὶ ἐπανηγύρισε τὰ ἐγκαίνια ἑπτὰ ἡμέρας αὐτὸς καὶ δλος ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ.

Ἀκούσασα ἡ βασίλισσα Σεβᾶ τὴν φήμην τοῦ Σολομῶντος, ἦλθε πρὸς αὐτὸν φέρουσα πλουσιώτατα δῶρα. Ὁμιλήσασα δὲ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀκούσασα τὰς σοφὰς ἀποκρίσεις του εἰς τὰ ἐρωτήματά της, καὶ ἰδοῦσα τὰ ἔργα αὐτοῦ εἴπεν, δτι ἡ σοφία του ὑπερβαίνει τὴν φήμην, τὴν ὁποίαν ἤκουσε περὶ αὐτοῦ.

Ἐμεγαλύνθη δὲ ὁ Σολομὼν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον. Πολύτιμα δῶρα ἔφερον εἰς αὐτὸν οἱ ἐρχόμενοι ἔνοι νὰ τὸν ἴδωσι.

Παρεκτός τοῦ ναοῦ, ὁ Σολομὼν ὠκοδόμησε λαμπτὸν ἀνάκτορον, περιετέχισε πολλὰς πόλεις, ἔκτισε καὶ τὴν περιώνυμον

Παλμύραν (Θεοδούλο) εἰς τὴν ἔρημον, ἔγραψε δὲ καὶ σοφώτατα καὶ διδακτικώτατα βιβλία.

Ἄλλ' ὁ τόσον εὐσεβής καὶ σοφὸς Σολομὼν δὲν ἡδυνήθη ἐπὶ τέλους νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τῶν πειρασμῶν τοῦ κόσμου τούτου. Παραδοθεῖς εἰς πολλὰς γυναικας ἀλλοφύλους, κατήντησε πρὸς χάριν των νὰ γένη καὶ αὐτὸς εἰδωλολάτρης καὶ εἰς ψευδεῖς θεοὺς θυσιαστήρια ἀνήγειρε καὶ ἔθυσαζεν. Ὁθεν ὁ Θεὸς προεἶπε τὴν μετὰ θάνατον τοῦ Σολομῶντος διαιρέσιν τοῦ βασιλείου του, καὶ προοίμια τῆς παραχρῆς ἤργισαν ζῶντος ἔτι αὐτοῦ, δηλ. ἀποστασίαι καὶ ἐπιθυουλαῖ. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς, δtti χάριν τοῦ Δαείδ δὲν θὰ διαρρήξῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Σολομῶντος, ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον του, καὶ δtti πάλιν χάριν τοῦ Δαείδ δὲν θὰ χάσουν οἱ διάδοχοι του τὸ δόλον τῆς βασιλείας, καὶ οὕτω ἔγεινε. Φαίνεται δὲ δtti ιδῶν ὁ Σολομὼν τὰ ἀποτελουμένα δεινὰ, συνηλθεν εἰς ἑαυτὸν καὶ μετενόησεν. Ἄλλ' ὅμως αἱ δοθεῖσαι προφητεῖαι ἐπηλήθευσαν, ώς θὰ ἴδωμεν κατωτέρῳ. Ὁ Σολομὼν ἀπέθανεν ἔξηκοντούτης βασιλεύσας τεσσαράκοντα ἔτη.

Ο Σολομὼν εἶπεν ώς συμπέρασμα καὶ τέλος τῶν διδασκαλιῶν του, «Τὰ πάντα εἴναι ματαιότης... Τὸν Θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλασσε, δtti τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος, καὶ δtti ὁ Θεὸς θέλει κρίνει πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ ἄνθρωπου, ἀγαθὴν καὶ πονηράν» (Ἐκκλ. i6.).

Παρατηρήσεις.

Ο Θεὸς δὲν ἔχει ἀνάγκην ναῶν, δὲν κατοικεῖ, κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, εἰς χειροποιήτους ναοὺς, ἀλλὰ ἡμεῖς ἔχομεν ἀνάγκην αὐτῶν, ἵνα συνερχόμενοι ἐν δύναμει τοῦ Κυρίου, διδούσχωμεν αὐτὸν, ἀκούωμεν εὐλαβῶς τὰς θείας τελετὰς, καὶ ἀνυψώμεν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὸν Θεόν. Ο Θεὸς εὐλογεῖ τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τῶν ἐκκλησιῶν, τότε δὲ μᾶλλον εὐπρεπίζονται, δταν καὶ εἰς αὐτὰς συνεργόμενοι ἔχωντας κεκοσμημένην τὴν καρδίαν των μὲ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ. Ο πως νεφέλη θείας δόξης ἔγειμισε τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος εἰς τὰ ἐγκαίνια, οὕτω καὶ ἐν δόξῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἴναι μεταξὺ ἡμῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ὅπου ἀλλού συναθροίσθωμεθα ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Γράσσας ὁ Σολομὼν ἐξέκλινε καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ἐγκατέλιπεν αὐτόν. Βέβαια, δταν ὁ ἄνθρωπος παραδίδηται εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ὁ Θεὸς ἐγκαταλείπει αὐτόν.

§ 39. Διαιρέσις τοῦ βασιλείου. Ροβοάμ. Ιεροβοάμ.

(Γ. Βασιλ. II, ΙΓ. Β. Παραλ I—IV.)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος ἡ μὲν φυλὴ τοῦ Ἰουδα

καὶ ἡ τοῦ Βενιαμίν ἔμειναν πισταὶ εἰς τὸν αὐτὸν Ῥοβοάμ. αἱ δὲ ἄλλαι δέκα φυλαὶ ἀπεστατησαν ἀπ' αὐτοῦ, διότι δὲν ἐδέγηθι τὰς προτάσεις αὐτῶν περὶ ἐλαττώσεως φόρων, καὶ διότι παρὰ τὴν συμβουλὴν τῶν φρονίμων, αὐθαδῶς ἀπήντησεν εἰς αὐτάς ἑτέθησαν δὲ ὑπὸ τὸν δοῦλον τοῦ Σολομῶντος Ἱεροβοάμ, καὶ οὕτως ἔγειναν δύο βασίλεια, ἐξ ὧν τὸ μὲν τῶν δύο φυλῶν ὠνομάσθη βασίλειον Ἰούδα, καὶ πρωτεύουσα αὐτοῦ ἔμεινεν ἡ Ἱερουσαλήμ, τὸ δὲ τῶν δέκα φυλῶν ὠνομάσθη βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ὁποίου πρωτεύουσα ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Ῥοβοάμ. ἔγεινεν ἡ Σαμάρεια, κτισθεῖσα ὑπὸ Ἀμβρί, τοῦ ἔκτου μετὰ Ἱεροβοάμ βασιλεύοντος εἰς τὸ βασίλειον Ἰσραὴλ.

Οὐ Ῥοβοάμ ηθέλησε νὰ καταπολεμήσῃ τὰς ἀποχωρισθείσας δέκα φυλὰς, ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Σαμαίου ἀπηγόρευσεν εἰς αὐτὸν τοῦτο. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ῥοβοάμ περιεποιήθη τὴν εἰδωλολατρείαν ἐτιμωρήθη διὰ τοῦ βασιλέως Αἴγυπτου Σουσακείμ, ὅστις ἔξεγερθεὶς ἐναντίον τοῦ Ῥοβοάμ καὶ ἐπιδραμών εἰς τὸ βασίλειόν του ἤπασε τοὺς θησαυροὺς τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ καὶ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου.

Οὐ δὲ τοῦ Ἰσραὴλ βασιλεὺς Ῥοβοάμ, ἵνα μὴ μεταβαίνῃ ὁ λαὸς αὐτοῦ νὰ θυσιάζῃ εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν καὶ σχετίζεται μὲ τοὺς ὄμογενεῖς του, ἔστησε χρυσᾶς δαμάλεις εἰς Βαιθὴλ καὶ εἰς Δάν, καὶ ἡνάγκασε τὸν λαὸν του νὰ θυσιάζῃ εἰς αὐτάς. Διὰ τὴν ἀμαρτίαν του ταύτην ἐτιμωρήθη παρὰ Θεοῦ διὰ πολλῶν δυστυχημάτων καὶ τῆς ἀρπαγῆς μερῶν τοῦ βασιλείου του παρὰ τοῦ Ἀβιὰ, διαδόχου τοῦ Ῥοβοάμ.

Οἱ δὲ εὐσεβεῖς Ἱερεῖς καὶ Λευΐται, ἀφέντες τὰς εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ πόλεις των, ἥλθον εἰς τὸ τοῦ Ἰούδα· καὶ ἀλλοι δέ τινες ἐκ τοῦ λαοῦ τῶν ἀπεστατησασῶν δέκα φυλῶν ἔμειναν ὑπὸ τὸν Ῥοβοάμ.

Παρατηρήσεις.

Οἱ νέοι ἔχουσιν ἀνάγκην τῶν νουθεσιῶν τῶν φρονίμων πρεσβυτέρων. Ή αὐθαδῆς ἀπόκρισις τοῦ Ῥοβοάμ διηρέθισε τοὺς λαούς του καὶ ἀπεστάτησαν. Ποτὲ ἡ σκληρότης δὲν ἔχει καλὰ ἀποτελέσματα.

Άλλα καὶ οἱ ἀποστατοῦντες ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς πίστεως καὶ εἰς ἀσέβειαν περιπτώντες τιμωροῦνται θεόθεν. Αἱ ἀποστατήσασαι δέκα φυλαὶ περιέπεσαν εἰς εἰδωλολατρείαν καὶ παρήκουσαν τοὺς στελλομένους πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν προφῆτας παρὰ τοῦ Θεοῦ· ὅθεν τὸ νέον βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ κακῶς ἀπωλέσθη. Τὸ αὐτὸν ἔπαθε καὶ τὸ τοῦ Ἰούδα, ἀλλὰ ἐπανωρθώθη αὐτὸς, διότι εὐσεβέστεραὶ οἱ συγκροτοῦσσαι αὐτὸν φυλαὶ ἑστάθησαν. Οὐ Θεὸς παιδεύει δικαίως καὶ πάλιν θεραπεύει ἐν τῇ οὐσπλαγχνίᾳ αὐτοῦ τοὺς μεταγοοῦντας.

§ 40. Βασιλεῖς Ἰούδα, πάντες ἐξ οἴκου Δαβὶδ
(πλὴν τῆς Γοθολίας).

1. Ροθοὰμ, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Σολομῶντος, ἔβασιλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ εἰς τὰς φυλὰς Ἰούδα καὶ Βενιαμίν ἔτη 17.

2. Ἀβιᾶ ἐνίκησε τὸν Ἱεροθοὰμ βασιλέα Ἰσραὴλ καὶ ἐκυρίευσε τόπους τινὰς αὐτοῦ ἔβασιλευσε δὲ ἔτη 3.

3. Ἀσὰ ἔβασιλευσε 40 ἔτη· κατέβαλε τὴν εἰδωλολατρείαν ἐνίκησε, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ, τὸν Ζαρὲ βασιλέα Αἰθιόπων, εἰσβαλόντα εἰς τὸ βασίλειόν του μὲν ἐν ἐκατομύριον. Ὅστερον ὥμως ἡμάρτησε, βαλὼν πεποίθησιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους μᾶλλον ἢ εἰς τὸν Θεὸν, διὸ δὲ καὶ κατεκρίθη.

4. Ἰωσαφάτ ἔβασιλευσεν ἔτη 25· κατέστρεψε τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ ἀπέστειλε Δευτίας εἰς τὰς πόλεις ν' ἀναγινώσκωσι τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Κατέστησε δικαστάς ὡχύρωσε τὸ βασίλειόν του καὶ ἐκίνησε τοὺς εἰσβαλόντας εἰς αὐτὸ Μωαβίτας καὶ Ἀμμωνίτας.

5. Ἰωρὰμ, ἀνάζιος διάδοχος τοῦ Ἰωσαφάτ· ἔλαβε γυναῖκα τὴν Γοθολίαν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ Ἀχαϊᾶ καὶ τῆς Ἰεζάβελ· εἰσήγαγε τὴν λατρείαν τοῦ Βάσλ, διὸ προσεβλήθη ὑπὸ νόσου· ἔβασιλευσε δὲ ἔτη 7.

6. Ὁχοζίας ὁ υἱὸς του ἔβασιλευσεν ἐν μόνον ἔτος, διότι ἐπεστευσεν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Βασαλμύια εἰδώλου· ἐφονεύθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰηοῦ, βασιλέως Ἰσραὴλ.

7. Γοθολία, γυνὴ τοῦ Ἰωρῆμ, ἀπέκτεινε πάντας τοὺς βασιλικοὺς γόνους καὶ ἔλαβε τὴν ἔξουσίαν· ἐσώθη δὲ ἀπὸ τὸν φόνον μόνος ὁ Ἰωάς, υἱὸς Ὁχοζίου, βρέφος ὧν ἡ Γοθολία τέλος ἐφονεύθη.

8. Ἰωάς ἐνεθρονίσθη ἐπταετῆς ὑπὸ τοῦ Ἰωδαὲ ἀρχιερέως· ἐπεσκεύασε τὸν ναὸν· ἀλλ ὑστερον εἰσήγαγε τὴν εἰδωλολατρείαν ἀποθανόντος τοῦ Ιωδαέ· ἀπέθανε δὲ κατιλεύσας ἔτη 39 καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν δούλων του.

9. Ἀμασίας ὁ υἱὸς του βασιλεύει ἔτη 29· ἐνίκησε τοὺς Ἐδωμίτας, ἡττήθη ὑπὸ Ἰωάς βασιλέως Ἰσραὴλ, καταστρέψαντος τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὸν ναὸν λεηλατήσαντος καὶ τίχμαλωτίσθη· ἐλευθερωθεὶς δὲ ἐθανατώθη.

10. Ἄζαρίας (Οζίας) ἔβασιλευσε 52 ἔτη· Ἐν ὅσῳ ἦζη ὁ προφήτης Ζαχαρίας καὶ τὸν ἐσυμβούλευε, διετέλει εύσεβής· ἀνήγειρε τὰ τελή τῆς Ἱερουσαλήμ· ἐνίκησε τοὺς ἔχθρούς του. Θελήσας δὲ

παρὰ τὸν νόμον νὰ θυμιάσῃ εἰς τὸν ναὸν, κατέστη λεπρὸς διὰ βίου, διὰ τοῦτο ἐδιοίκει ἀντ' αὐτοῦ ὁ υἱὸς του Ἰωάθαμ.

11. Ἰωάθαμ, εὐσεβῆς ἐβασίλευσε 15 ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του· κατέστησε δὲ ὑποτελεῖς τοὺς Ἀμμωνίτας.

12. Ἄχαζ, υἱὸς τοῦ Ἰωάθαμ, ἐβασίλευσε 15 ἔτη· ἦτο εἰδωλολάτρος, καὶ ἔγεινεν ὑποτελής τοῦ βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας Θαλγαθφαλλασάρ.

13. Ἔζεκίας ὁ υἱὸς του, εὐσεβῆς περιεποιήθη τὰ ἱερά· κατέστρεψε τὴν εἰδωλολατρείαν· ὁ Σεναχηρείμ εἰσέβαλεν εἰς τὸ βασίλειόν του, ἀλλ' ἔξηγοράσθη ἡ εἰρήνη παρὰ τοῦ Ἔζεκίου· βασιλεύσας δὲ 29 ἔτι, ἀπέθανε.

14. Μανασσῆς, ἀσεβέστατος πάντων ἐβασίλευσεν ἔτη 55. ἤχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀσσαρδῶν διαδόχου τοῦ Σεναχηρείμ καὶ ἤχθη εἰς Βαβυλῶνα· μετενόπησε καὶ ἐπεκαλέσθη τὸν Κύριον· ὃθεν σωθεὶς ἐπανῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπέθανε μετ' οὐ πολὺ.

15. Ἀρμών ἐβασίλευσε δύο ἔτη· ἀνενέωσε τὴν εἰδωλολατρείαν· ἐφονεύθη δὲ ὑπὸ τῶν δούλων του.

16. Ἰωσίας ἐβασίλευσε 31 ἔτη· εὐσεβῆς κατέλυσε πανταχοῦ τὴν εἰδωλολατρείαν· ἀνεκαίνισε τὸν ναὸν· ἐφονεύθη ἐν πολέμῳ ὑπὸ Νεχαὼ βασιλέως Αἰγύπτου.

17. Ἰωάχαζ ἀνέβη τὸν θρόνον· μετὰ τρεῖς μῆνας ἐκθρονίσας αὐτὸν ὁ Νεχαὼ, κατέστησε βασιλέα τὸν πρεσβύτερον υἱὸν τοῦ Ἰωσίου Ἐλιακείμ. (*Ιωακείμ*).

18. Ἐλιακείμ (ὁ καὶ Ἰωακείμ) ἐβασίλευσεν 11 ἔτη· κατέστη ὑποτελής τοῦ κυριεύσαντος τὴν Ἱερουσαλήμ Ναβουχοδονόσορος· ἀπεστάτησεν ὅμως δίς καὶ ἐφονεύθη.

19. Ἰωαχείμ (ὁ καὶ Ἰεχονίας) ἐβασίλευσε τρεῖς μῆνας· ἤχμαλωτίσθη καὶ ἀπῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν προκρίτων.

20. Σεδεκίας θείος Ἰεχονίου ἐβασίλευσεν 11 ἔτη· ἀπεστάτησεν ἀπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος. Αἰχμαλωσία Ἰουδαίων, 585 π. Χ.

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰουδα διήκεσεν ἀπὸ Ἱεροβοάμ μέχρι καταλύσεως αὐτοῦ ἔτη 388.

§ 41. Βασιλεῖς Ἰσραὴλ.

1. Ἱεροβοάμ· ιδρυτὴς τῶν δαμάλεων εἰς Βαιθὴλ καὶ Δὰν καὶ καταστροφεὺς τῆς ἀληθοῦς λατρείας τοῦ Θεοῦ.

2. Ναβāδ, ἀσεβῆς ὡς ὁ Ἱεροβοάμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ του Βαασά, βασιλεύσας 3 ἔτη.

3. Βασιλ., ἐβασίλευσεν ἕως 22 ἔτη κατέστρεψεν αὐτὸν ὁ Ζαμβρί.

4. Ἡλά., ἐβασίλευσε δύο ἔτη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ζαμβρί.

5. Ζαμβρί, ἥρπασε τὴν βασιλείαν ὀλίγας ἡμέρας· ἐκάπι μετὰ τοῦ ἀνακτόρου του καταπονθῆσες ὑπὸ τοῦ Ἀμβρί.

6. Ἀμβρί ἔκτισε τὴν Σαμάρειαν καὶ κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου του.

7. Ἀχαΐδ., διεδέχθη τὸν πατέρα του Ἀμβρί· ἐβασίλευσε 22 ἔτη ἐφονεύθη. Ο προφήτης Ἡλιού ἤλεγξεν αὐτὸν καὶ τὴν γυναικά του Ἰεζέθελ.

8. Ὁχαζίας, ἐβασίλευσε 2 ἔτη διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του.

9. Ιωράμ ἀδελφὸς Ὁχαζίας διεδέχθη αὐτὸν· ἐνίκησε τοὺς Μωαβίτας καὶ ἐβασίλευσε 12 ἔτη.

10. Ἰηοῦ ἐφόνευσε τὸν Ιωράμ καὶ ἐχρισθη ὑπὸ τοῦ προφήτου Ἐλισσαιὲ βασιλεὺς Ἰσραὴλ.

11. Ιωάχαζ διεδέχθη τὸν πατέρα του Ἰηοῦ· ἐβασίλευσε 17 ἔτη· ἐτέρει, ὡς ὅπατήρ του μεμιγμένην τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν χρυσῶν δαμάσλεων.

12. Ιωάς υἱὸς Ἰωάχαζ· ἐβασίλευσε 16 ἔτη· ἐνίκησε καὶ κατέβαλε τὸν Ἀζαὴλ ἐχθρὸν τοῦ βασιλείου του.

13. Ἰεροδοάμ. 6'. ἐβασίλευσε 41 ἔτη· ἐνουθέτησαν αὐτὸν οἱ προφῆται Ὡσηὲ, Ἄμως καὶ Ἰωνᾶς.

14. Ζαχαρίας υἱὸς Ἰεροδοάμ. ἐβασίλευσε μετὰ 11 ἔτῶν ἀναρχίαν· ἀλλὰ μετὰ ἐξ μήνας ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Σελλούμ.

15. Σελλούμ. ἐβασίλευσεν ἔνα μῆνα καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Μαναήμ.

16. Μαναήμ (Δ. Βασιλ. ΙΕ'. 19). ἐβασίλευσε 10 ἔτη· ἔγεινεν ὑποτελής τοῦ Φούλ βασιλέως Ἀσσυρίων χάριν προστασίας.

17. Φακείας υἱὸς Μαναήμ. ἐβασίλευσε 2 ἔτη καὶ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Φακεέ.

18. Φακεέ, ἐβασίλευσεν 20 ἔτη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ὡσηέ.

19. Ὡσηὲ, μετὰ 9 ἔτη ἀναρχίας, ἀρπάσας τὴν βασιλείαν καὶ βασιλεύσας 9 ἔτη ἡγμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Σκλημανασσάρ καὶ ἀπνίγθη εἰς Ἀσσυρίαν μετὰ πλήθους λαοῦ του, ἐν οἷς ἦτο καὶ ὁ θεοσεβής Τωβίτ. Οὕτω καταλύεται ἡ βασιλεία Ἰσραὴλ μετὰ 255 ἔτη ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, 722 π. Χ.

Tὰ περὶ τῶν βασιλέων τοῦ ίούδα καὶ Ἰσραὴλ ἴστοροῦνται κατ' ἔκτασιν ἐφ Γ'. καὶ Δ'. Βασιλεῖῶν καὶ Β' Παραλειπομένων.

Ἐκ τῶν εἰς αἰγαλωσίαν ἀπαχθέντων ἦσαν καὶ θεοσεβεῖς ἄνδρες, οἵτινες ἐνέσπειραν, ὅπου κατεστάθησαν, τὸν ἰδέαν τοῦ μονού ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τὴν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεστίου προσδοκίαν.

§ 42. Ἡλιού.

(Γ. καὶ Δ. Βασιλ.).

Εἰς τὸν βασιλέα Ἀχαϊόν, εἰσαγαγόντα τὴν εἰδωλολατρείαν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ χάριν τῆς ἀσεβοῦς γυναικός του Ἱεζαέλ, θυγατρὸς βασιλέως Σιδώνος ἐμφανισθεὶς ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ Ἡλιού, εἴπεν εἰς αὐτὸν ἐκ Θεοῦ, «Τὰ ἔτη ταῦτα δὲν θὰ πέσῃ οὔτε δρόσος, οὔτε βροχὴ, εἰμὴ διὰ λόγου ἐλ τοῦ στόματός μου». Εἶτα ἀπῆλθε, κατὰ παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν χείμαρρόν Χορρᾶθ, καὶ ἐκεῖ ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς καὶ ἔφερον εἰς τὸν προφήτην πρωὶ καὶ δειλινὸν ἄρτον καὶ κρέας οἱ κόρακες πρὸς τροφὴν του, ὑδωρ δὲ ἔπινεν ἐκ τοῦ χειμάρρου. Ἄφ' οὗ δὲ ἐκ τῆς ἀνυδρίας ἐξηράνθη ὁ χειμάρρος, μετέβη πάλιν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, εἰς Σαρεπτὰ τῆς Σιδώνιας. Εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως ταύτης ἀπήντησε χήραν τινὰ συνάζουσαν ἔνδιάρια καὶ τῆς ἐζήτησεν ὄλιγον ἄρτον καὶ ὄλιγον ὑδωρ· ἡ γυνὴ ἀπεκρίθη, «Δὲν ἔχω εἰμὴ ὄλιγον ἄλευρον ἐν τῇ ὑδρίᾳ καὶ ὄλιγον ἔλαιον εἰς τὸ ἔλαιοδοχεῖον, καὶ ἀφ' οὗ φάγωμεν μετὰ τῶν τέκνων μου καὶ ταῦτα πλέον θὰ ἀποθάνωμεν». Μὴ φοβήσαι, λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἡλιού, οὔτε τὸ ἄλευρον θὰ ἐκλείψῃ, οὔτε τὸ ἔλαιον θὰ ὀλιγοστεύσῃ μέχρις οὗ ὁ Θεὸς ἀποστείῃ βροχὴν, ὅπερ καὶ ἐγένετο, διότι ἐκτοτεὶ ἡ χήρα ἐτρεφεν ἔκατην, τὰ τέκνα της καὶ τὸν προφήτην ἐν ὅσῳ διήρκει ἡ δυστυχία.

Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἀπέθανε τὸ τέκνον της. Οἱ Ἡλιού δεηθεῖς τοῦ Κυρίου ἀνέστησεν αὐτό. Τρία ἔτη διήρκεσεν ἡ ἀνομβρία καὶ ὁ λιμός· τότε ὁ Ἡλιού πορεύεται, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν Ἀχαϊόν, ὅστις ἴδων τὸν προφήτην λέγει εἰς αὐτὸν, Σὺ εἶσαι ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραὴλ; Ὁχι ἐγώ, ἀπεκρίθη ὁ Ἡλιού, ἀλλὰ σὺ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου, διότι ἀφήσατε τὸν ἀληθινὸν θεὸν καὶ ἀκολουθεῖτε τὸν Βάαλ. Τώρα στεῖλε καὶ συνάθροισον πρὸς ἐμὲ ὅλους τοὺς Ἰσραηλίτας πρὸς τὸ Καρμήλιον ὅρος καὶ τοὺς 450 προφήτας τοῦ Βάαλ, καὶ τοὺς τρεφομένους ὑπὸ τῆς Ἱεζαέλ 400 προφήτας τοῦ ἀλσοῦς. Ἄφ' οὗ δὲ συνήχθησαν οὗτοι, λέγει ὁ Ἡλιού πρὸς πάντας, Ἐάν οἱ Κύριοις εἰναι ὁ Θεὸς, ἀκολουθήσατε αὐτόν· εάν δὲ ὁ Βάαλ εἰναι ὁ Θεὸς ὑπάγετε δπίσω αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἀπεκρίθη, ὁ Ἡλιού εἶπε, Φέρετε δύο βόας τὸν μὲν ἔνα νὰ θυσιάσωσιν οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ, τὸν δὲ ἄλλον ἔγω· εἰς οὐ τινος δὲ θῦμα πέσῃ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, ἐκείνου ὁ Θεὸς εἴναι ἀληθινὸς Θεός· ἔστερζεν ὁ λαὸς εἰς τοῦτο. Πρῶτοι ἔσφαξαν τὸ ἑκυτῶν θῦμα οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ καὶ τρέχοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριον ἐφώναζαν ἀπὸ πρωΐ μέχρι μεσημβρίας. Ὁ Ἡλιού ἐμπαιζόντων αὐτοὺς λέγει, Φωνάζετε δυνατώτερα, διότι ὁ Βάαλ ἡ ὑποθέσεις ἔχει ἡ κοιμᾶται. Τότε ἥρχισαν κράζοντες μεγάλη τῇ φωνῇ καὶ κατακοπτόμενοι μέχρις αἰματοχυσίας, ἀλλ᾽ εἰς μάτην. Ὁ Ἡλιού τότε λέγει καὶ σφάζουσι τὸν ἰδίκόν του βοῦν, καὶ ποιήσας θυσιαστήριον ἐκ δώδεκα λίθων, ἔθεσε τὴν θυσίαν καὶ εἶπε καὶ ἔχυσαν καὶ νερὸν ἐπ' αὐτῆς καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Ἀφ' οὗ δὲ ἔγειναν ὅλα ἔτοιμα, ἐπικαλεῖται ὁ Ἡλιού τὸν Θεὸν καὶ πάραυτα καταπίπτει πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγε τὸ ὄλοκαύτωμα. Τοῦτο ἰδόντες ὁ λαὸς ἔπεσαν καὶ ἐπροσκύνησαν κράζοντες, Ἀληθῶς Κύριος, αὐτὸς εἴναι ὁ Θεός. Εἶπε δὲ ὁ Ἡλιού εἰς τὸν λαὸν καὶ συνέλαβαν τοὺς ψευδοπροφήτας, τοὺς ὃποιούς ἀπαγαγόντες εἰς τὸν χείμαρρόν Κεισῶν ἔσφαξαν αὐτοὺς ἔκει· πάραυτα δὲ τότε διὰ προσευχῆς τοῦ Ἡλιού ἔβρεζεν ἀφθόνως καὶ ἐδροσίσθη ἡ γῆ.

Παρατηρήσεις.

Τοὺς εὐσεβεῖς ἐλέγχει ὁ Θεὸς διὰ τῶν λειτουργῶν αὐτοῦ. Πολλάκις οἱ κηρύττοντες τὴν θείαν ἀλήθειαν καταδιώκονται παρ' αὐτῶν καὶ κακολογοῦνται, ὡς ὁ Ἡλιού παρὰ τοῦ ἀσεβοῦς Ἀχαλέ. Ὁ Θεὸς φροντίζει πολλάκις ἐκτάκτως περὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ. Οὕτως ἔθρεψε τὸν Ἡλιού εἰς τὸν χείμαρρον, ὅτε συνέθη πεινα, ὅμοιός καὶ εἰς Σαρεπτά.

Ἀπέβλεψε δὲ εἰς τὴν πτωχὴν χήραν καὶ διὰ τοῦ προφήτου του ἔθρεψε καὶ αὐτήν· τοῦτο δηλοὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἀξιώνει τῆς προστασίας αὐτοῦ πάντα καλὸν ἀνθρώπον, οἰαςδιπότος ἐν τῷ κόσμῳ καταστάσεως.

Οἱ μὴ λατρεύοντες τὸν ἀληθινὸν Θεόν μάτην κοπιῶσι καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῶν πολλάκις καὶ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ἐπέρχεται· οὕτω μάτην ἀγωνισθέντες οἱ τοῦ Βάαλ προφῆται κατεστράφησαν, ἔξελεγχθείσης τῆς πλάνης των.

§ 43. Ἀμπελος Ναδουθαι. Ἀνάληψις Ἡλιού.

(Γ. καὶ Δ. Βασιλ.)

Ἡ πονηρὰ Ἱεζαύσελ, ὅργισθείσα κατὰ τοῦ Ἡλιού διὰ τὸν θάνατον τῶν προφητῶν της, ἡβουλήθη νὰ τὸν φονεύσῃ· ἀλλ᾽ ὁ προφῆτας φεύγει εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου λαβὼν διὰ θαύματος ἀπαξ

τροφὴν, ὠδοιπόρησε τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Ἐλθὼν δὲ οὕτως εἰς τὸ ὅρος Χωρῆς λαμβάνει παρὰ Θεοῦ ἐντολὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ μέρη τῆς Δαμασκοῦ νὰ χρίσῃ βασιλέα τῆς μὲν Συρίας τὸν Ἀζαήλ, τοῦ δὲ Ἰσραὴλ τὸν Ἰηοῦ, καὶ προφήτην διάδοχὸν του ν' ἀναδείξῃ τὸν Ἐλισσού. Ἀπελθὼν ὁ Ἡλιού καὶ ἀπαντήσας τὸν Ἐλισσοῖς ἀρτοτριῶντα ἔρριψεν ἐπάνω του τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ παρευθὺς ἤκολούθησε τὸν Ἡλιού, ἀφ' οὗ ὑπῆγε καὶ ἀπεχαιρέτησε τοὺς γονεῖς του.

Ναζουθαὶ ὁ Ἰσραὴλ: οἱ εὑχεῖς ἀμπελον· ταύτην ἐζήτησεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαᾶς ν' ἀποκτήσῃ δι' ἀγροᾶς, ἢ δι' ἀνταλλαγῆς, ἐπειδὴ συνώρευε μὲν διόν του κτῆμα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ναζουθαὶ δὲν ἔστεργε ν' ἀποξενώσῃ τὸ πατρικόν του κτῆμα, ὁ Ἀχαᾶς ἐλυπήθη καιρίως καὶ δὲν ἥθελε μηδὲ νὰ φάγῃ. Ἡ γυνὴ του Ἱεζάβελ μαθοῦσα τὴν αἵτιαν τῆς ἀθυμίας του, ἐνεργεῖ διὰ ψευδομαρτύρων καὶ καταδικάζεται εἰς θάνατον ὁ Ναζουθαὶ καὶ λιθοβολεῖται· πηγαίνει δὲ τότε ἡ κακὴ γυνὴ εἰς τὸν Ἀχαᾶς καὶ τῷ λέγει, Ἀνάστα νὰ κληρονομήσῃς τὴν ἀμπελον, διότι ὁ Ναζουθαὶ καταδικασθεὶς ἔθανατώθη. Καὶ ὁ μὲν Ἀχαᾶς λαμβάνει τὴν ἀμπελον, ὁ δὲ Θεὸς ἀποστέλλει Ἡλιού τὸν προφήτην πρὸς αὐτὸν καὶ τῷ προλέγει τὰ δεινὰ ἐπακόλουθα τοῦ συμβάντος τούτου, καὶ πρὸς τούτοις διὰ τὸ αἴμα του θὰ λείξωσιν οἱ κύνες ὅπου ἐλεῖξαν τὸ τοῦ Ναζουθαὶ, καὶ διὰ κύνες θὰ καταφάγωσι τὸ σῶμα τῆς Ἱεζάβελ. Ταῦτα ἐπληρώθησαν μετ' ὀλίγον καιρού. Ο Ἀχαᾶς πληγωθεὶς ἀπέθανε καὶ οἱ κύνες ἐλεῖχον τὸ ἐκ τῆς ἀμάξης ῥέον αἷμά του. Τὴν δὲ Ἱεζάβελ ἐπέταξαν ἐκ τοῦ παραθύρου, καὶ μέρος τοῦ σώματός της κατεπατήθη, μέρος δὲ ἔφαγον οἱ κύνες καὶ ἀνεπανόρθωτος ἔξολοι θρευμός ἐπῆλθεν εἰς τὸν οἰκον ὅλον τοῦ Ἀχαᾶς.

Συνοδευόμενος ὁ Ἡλιού ὑπὸ τοῦ Ἐλισσοὶ ἦλθεν εἰς τὰς Ὑγίας τοῦ Ἰορδάνου ἀπλώσας δὲ τὴν μηλωτὴν του ἐγώρισε τὰ ὕδατα καὶ διέσθη μετὰ τοῦ Ἐλισσοί· ἀφ' οὗ δὲ ἐπρογώρησαν εἰς τὴν ἐρημον καὶ ἦσαν συνομιλοῦντες, αἴφνης ἄρμα πύρινον καὶ ἵπποι πύρινοι ἀνέλαβον τὸν Ἡλιού καὶ ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν.

Παρατηρήσεις.

Ο Θεὸς φυλάττει τοὺς δούλους αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καταδιωγμῶν τῶν ἴσχυρῶν, ὡς τὸν Ἡλιού ἀπὸ τῆς Ἱεζάβελ.

Ο Ἀχαᾶς παρέβη τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἐπιθυμήσας τὸ κτῆμα τοῦ πλησίου

του. Ή Ἱεζάρχει παρέσθι ἄλλην ἐντολὴν, ἐνεργήσασα νὰ φονευθῇ ὁ Ναθουθᾶς· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀχαΐς καὶ ἡ Ἱεζάρχει δεινῶς διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθησαν.

Μὴ ἐπιθυμῆτε μηδέποτε ὅτι δὲν εἶναι ιδικόν σας. Ή ἐπιθυμία, κατὰ τὴν ἀγίαν Γραφὴν, γεννᾷ τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἡ ἀμαρτία φέρει τὸν θάνατον καὶ τὴν αἰώνιαν τιμωρίαν.

Οἱ πιστοὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τοὺς εὐσεβεῖς διδασκάλους αὐτῶν ἀξιοῦνται χάριτος, ὡς ὁ Ἑλισσαῖος, ὅστις διεδέχθη τὸν Ἡλιού καὶ ἔλαβε θεόθεν τὴν χάριν αὐτοῦ.

§ 44. Ἐλισσαῖος.

(Δ. Βασιλ.)

Οἱ Ἡλιού ἀναλαμβανόμενος εἰς οὐρανοὺς ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἡ μηλωτὴ του εἰς τὸν Ἐλισσαῖο, ὅστις διαιρέσας δι' αὐτῆς τὰ ῥεῖνα τοῦ Ἰορδάνου καὶ διαβάς ἀδρόχοις ποσὶν, ἤλθεν εἰς Ἱεριχὼ, ὃπου μὲ δλίγον ἄλας καὶ διὰ προσευχῆς κατέστησε πόσιμα τὰ ἔως τότε πονηρὰ ὄδατα. Ἐντεῦθεν ἀναβαίνων εἰς Βαιθὴλ, ὑθρίσθη καθ' ὄδον ὅποι παιδῶν λεγόντων εἰς αὐτὸν, Ἄναβα φαλακρὲ, ἀνάβα φαλακρέ. Κατηράσθη δὲ αὐτὰ ἐν ὄνόματι Κυρίου, καὶ ἐν τῷ ἀμαζέωρμησαν ἐκ τοῦ δάσους δύο ἄρκτοι καὶ κατεσπάραξαν τεσσαράκοντα καὶ δύο ἐξ αὐτῶν.

Οτε ὁ Ἰωάννης βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ὁ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰουδα, καταδιώκοντες ἐκ συμφώνου τὸν βασιλέα Μωαβίτῶν, ἤλθον εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐνόμισαν ὅτι κῆθελον ἀποθάνει δι' ἐλλειψιν ὄδατος, ὁ Ἐλισσαῖος προειπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὄδωρο θὰ εὑρεθῇ ἀφθονον εἰς τοὺς στρατούς των καὶ ὅτι θὰ νικήσωσιν.

Τστερώτερον ἀνέστησε νεκρὸν παιδίον ἵστρευσε τὸν Ναιμὰν ἀρχιστράτηγον τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, πάσχοντα λέπραν ἐτύφλωσε στρατιώτας ἐλθόντας νὰ τὸν συλλάβωσιν ἐτιμώρησε διὰ λέπρας τὸν δοῦλόν του Γιεζεί, διότι κυρφίως ζητήσας ἔλαβε παρὰ τοῦ Ναιμὰν χρήματα καὶ δῶρα, ὅπερ διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἐγγνώρισεν ὁ Ἐλισσαῖος.

Ταῦτα καὶ ἄλλα θαύματα ἔπραξεν ὁ πιστὸς εἰς τὸν Κύριον προφήτης οὗτος.

Παρατηρήσεις.

Η ὁργὴ τοῦ Κυρίου καταπίπτει καὶ τιμωρεῖ τοὺς καταφρονοῦντας τοὺς ἀγίους αὐτοῦ λειτουργούς. Οὕτως ἐτιμωρήθησαν τὰ παιδία τὰ καταγελάσαντα τὸν Ἐλισσαῖο. Όφειλομεν τέλειον σέδας εἰς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Θεοῦ, τὸν Ἱερὸν αληφόν. Οἱ ἀφειρωμένοι εἰδίκῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κυρίου προσεύχωνται ὑπὲρ ἡμῶν, διδάσκουσιν ἡμᾶς καὶ τελετουργοῦσι τὰ πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν μυστήρια καὶ τὰς

τελετάς. Ο μὴ σεβόμενος τὸν κλῆρον καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ μὴ τιμῶν προσκούντως τοὺς λειτουργοὺς, τιμωρεῖται δεινῶς ἐνίστε μὲν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἀφεύκτως δὲ καὶ πάντοτε εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

§ 45. Ἰωνᾶς ὁ προφήτης.

(Προφ. Ἰωνᾶ Α. Δ.)

Οἱ κάτοικοι τῆς Νινεῦ, μεγίστης πόλεως καὶ πρωτευούσης τῶν Ἀσσυρίων, ἐγένοντο κάκιστοι καὶ ἀσεβέστατοι. Ὁ Θεὸς διέταξε τὸν προφήτην Ἰωνᾶν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ καὶ κηρύξῃ μετάνοιαν. Ὁ Ἰωνᾶς, θέλων ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀποστολὴν ταῦτην, κατέβη εἰς Ἰόππην καὶ ἐπεβιβάσθη εἰς πλοῖον τὸ ὅποιον ἀπέπλεεν εἰς Θαρσεῖς· ἀλλ' ὁ Θεὸς διηγειρε τρικυμίαν καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευσε νὰ καταποντισθῇ. Οἱ πλέοντες ἔβαλον κλῆρον νὰ μάθωσι τίς ὁ αὐτίος τοῦ κινδύνου· εὑρέθη δὲ τοιοῦτος ὁ Ἰωνᾶς, διὸ εἶπε καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ δὲ Θεὸς προσέταξε κῆτος καὶ κατέπιε τὸν προφήτην, ὅστις ἔμεινε ζῶν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας καὶ προσῆγετο ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους εἰς τὸν Θεόν. Ἔπειτα τὸ κῆτος ἐξῆμεσεν αὐτὸν εἰς τὴν ξηρὰν ἀβλαβῆ. Τότε ὁ Θεὸς λέγει πάλιν εἰς αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς Νινεῦ.

Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς αὐτὴν κηρύττει, «Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡ Νινεῦ θὰ καταστραφῇ». Οἱ κάτοικοι πάντες καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῶν, συναισθανθέντες τὴν ἀπειλὴν τοῦ Θεοῦ, ἥλθαν εἰς μετάνοιαν εἰλικρινῆ καὶ ταπείνωσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ἐλεήσας αὐτοὺς σώζει τὴν πόλιν. Ἀλλ' ὁ Ἰωνᾶς λυπηθεὶς διότι δὲν ἐξετελέσθη ἡ προφητεία του, ἐξῆλθε τῆς πόλεως καὶ ἡσύχαζεν εἰς τι μέρος. Ἐκεὶ ἐφύτρωσε κολοκύνθη καὶ ἐσκιάζει αὐτόν. Ἀλλ' αὐτοῦ οἱ προστατεύσαντες τῆς κολοκύνθης, ὁ Ἰωνᾶς ἐλυπήθη σφόδρα καὶ ἐπεθύμει ν' ἀποθάνῃ. Τότε εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ παρασκευάσας ταῦτα Θεὸς, Σὺ ἐλυπήσῃς τὴν κολοκύνθην τὴν ὅποιαν δὲν ἐφύτευσας, καὶ ἐγὼ δὲν ἔπρεπε νὰ λυπηθῶ τὴν μεταμεληθεῖσαν μεγάλην πόλιν Νινεῦ;

Παρατηρήσεις.

Οἵταν ἀξιώμεθα θείας κλήσεως, δὲν πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν αὐτήν. Ὡπου καὶ ἀν ὑπάγωμεν ὁ Κύριος μᾶς εὑρίσκει. Καὶ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης εἴναι ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου.

Οἵταν πολλοὶ πάσχωμεν ἔνεκεν ἐνὸς, οὕτος ὁ φείλει, μιμούμενος τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰωνᾶ ἐν τῷ πλοίῳ, νὰ θυσιάζῃ ἐστὶ τὸ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἄλλων. Προ-

θύμως ἃς ἐκπληρῶμεν τὸ παρὰ Θεοῦ ἐπιβαλλόμενον εἰς ἡμᾶς καθῆκον καὶ ἃς ἀφίνωμεν εἰς τὸν Κύριον τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐπιταττομένης ἡμῖν ὑπηρεσίας.

Πρέπει νὰ ἀκούωμεν τοὺς κήρυκας τῆς μετανοίας καὶ οὕτω σιωζόμεθα ἀπὸ τῆς ἐπαπειλουμένης καταστροφῆς τῶν σωμάτων καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Η τριήμερος διαμονὴ τοῦ Ἰωάννη εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήπους προδιετύπου τὴν τριήμερον διαμονὴν εἰς τὸν τάφον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

§ 46. Τωβίτ.

(Β.6. Τωβίτ.)

Ἐκ τῶν αἰχμαλωτισθέντων ὑπὸ τοῦ καταλύσαντος τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ βασιλέως Ἀσσυρίας Σαλμανασσάρου καὶ εἰς Νινευὶ ἀπαγχθέντων Ἰσραὴλιτῶν ἦτο καὶ ὁ γέρων Τωβίτ, ἀνὴρ εὐσεβῆς καὶ φιλάνθρωπος εἰς ἄκρον. Κοιμηθεὶς ποτε ἐκ κόπου ἔξωθεν τῆς οἰκίας του ἐν Νινευῇ, ἐτυφλώθη ἐκ κόπρου πτηνῶν καταπεσούσης εἰς τοὺς ὄφθαλμούς του. Μὴ δυνάμενος δὲ οὕτω νὰ ἐργάζηται, περιέπεσεν εἰς δύστυχίαν μεγάλην. Ἐνθυμηθεὶς τότε ὅτι συγγενής του τις ὄνοματι Γαβαὴλ, κατοικῶν ἐν Ράγοις τῆς Μηδείας, τοῦ ἐχρεώστει δέκα τάλαντα ἀργυρίου, ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ τὸν εὔσεβην καὶ ἀγαθὸν οὐάν του Τωβίαν, νὰ λάβῃ τὰ ὀφειλόμενα. Φοβηθεὶς δὲ ὁ Τωβίτ μὴ ἀποθάνῃ, ὡς ἐπεθύμει, ἐκάλεσε πλησίον του τὸν Τωβίαν, καὶ πρῶτον συνέστησεν εἰς τὴν ἀγάπην καὶ προστασίαν αὐτοῦ τὴν γυναικά του καὶ μητέρα τοῦ Τωβίου, εἴτα δὲ συνεδούλευσεν αὐτὸν διὰ μακρῶν νὰ ἥναι εὔσεβης καὶ νὰ φυλλάτῃ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἀποφασίσας δὲ ὁ Τωβίτ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἐπίζητην τοῦ ἀργυρίου, εὗρε κατὰ παξαγγελίαν τοῦ πατρός του ὁδηγόν. Ὁ εὑρεθεὶς ὁδηγός ἦτο ὁ Ἀγγελος Κυρίου Ραφαὴλ, τὸν ὄποιον ὅμως ὡς ἀνθρωπὸν ὑπέλαθεν ὁ Τωβίας.

Ἄναχωρήσαντες οἱ δύο ἔφθασαν ἐσπέρας εἰς τὸν ποταμὸν Τίγριν. Ὁ Ραφαὴλ εἶπεν ἐνταῦθα εἰς τὸν Τωβίαν νὰ συλλάβῃ ἵχθυν τινα καὶ νὰ φυλλάτῃ καλῶς τὴν καρδίαν, τὸ ἥπαρ καὶ τὴν χολὴν αὐτοῦ, ὅπερ καὶ ἐποίησεν ὁ Τωβίας. Ἐλθόντες δὲ εἰς Ράγους, κατέλυσαν, κατὰ συμβουλὴν τοῦ Ἀγγέλου, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συγγενοῦς τοῦ Τωβίτ Ραγουήλ.

Ο Ραγουήλ οὗτος εἶχε θυγατέρα μονογενῆ ὄνοματι Σάρραν, ἣτις εἶχε λάβει ἀλληλοδιαδόχως ἐπτὰ ἄνδρας, τῶν ὁποίων ἐκαστος ἐφονεύετο τὴν πρώτην τοῦ γάμου του νύκτα ὑπὸ τινος δαιμονίου, τὸ ὄποιον ὠνομάζετο Ἀσμοδαῖος. Ὁ Ἀγγελος συνεδού-

λευτε τὸν Τωβίαν νὰ ζητήσῃ γυναικα τὴν Σάρροαν, ταύτην· ὅτε δὲ ὁ Τωβίας εἶπεν εἰς τὸν Ῥαφαὴλ τὴν ἴστορίαν τοῦ Ἀσμοδαίου, οὗτος τοῦ παρήγγειλε νὰ ἐνασχολῆται εἰς προσευχὴν τρεῖς πρὸ τοῦ γάμου του ἡμέρας, καὶ τὴν νύκτα τοῦ γάμου νὰ καύσῃ ἐπὶ ἀνθρώπων τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἥπαρ τοῦ ἰχθύος καὶ οὕτως ἡ δύναμις τοῦ δαιμονίου ἦθελε καταπαύσει. Καὶ οὕτως ἔγεινε. Τὴν ἐπιοῦσαν τοῦ γάμου ἐδόξασαν πάντες τὸν Θεόν, ὅτι ἐσώθη ὁ Τωβίας καὶ ἐπανηγύρισαν τοὺς γάμους δεκατέσσαρας ἡμέρας καλέσαντες καὶ τὸν Γαβαὴλ εἰς αὐτοὺς, ὅστις ἐδώκε καὶ οὕτα εἰς τὸν Τωβίτ ἐχρεώστει.

Ἐπανελθὼν δὲ ὁ Τωβίας μετὰ τῆς γυναικός του καὶ τοῦ Ῥαφαὴλ εἰς τὸν πατέρα του, ἔχρισε τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ μὲ τὴν χολὴν τοῦ ἰχθύος, κατὰ συμβούλην τοῦ Ἀγγέλου, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἄφ' οὖ δὲ ἑώρτασαν ἐπτὰ ἡμέρας, ἐζήτησαν ὕστερον νὰ πληρώσωσι τὸν Ῥαφαὴλ διὰ τοὺς κόπους του· ἀλλὰ τότε ἐφανερώθη οὕτος ὅτι ἦτο ἄγγελος Κυρίου καὶ ἀνελήφθη εἰς οὐρανόν.

Παρατηρήσεις.

Ο Θεὸς εἴγαι πάντοτε μὲ τοὺς εὔσεβες καὶ βοηθεῖ αὐτούς.

Εἰς οὐδεμίαν περίστασιν δὲν πρέπει ν' ἀπιστῶμεν εἰς τὸν Θεόν. Ο Τωβίτ, καίτοι μεταξὺ εἰδωλολατρῶν κατοικῶν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν, ἔμεινε πιστὸς εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων του.

Ο Τωβίας, εὐσεβὴς ὢν, ὑπήκουσεν εἰς τὸν πατέρα του καὶ ἀνέλαβε μακρινὴν ὅδοιπορίαν, ἥτις καὶ αὐτὸν εὐτυχῆ κατέστησε καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ. Ἅγγελος Κυρίου συνοδεύει πάντα εὔσεβη ἀνθρώπουν, ὡς τὸν Τωβίαν, καὶ προφυλάττει αὐτὸν ἀπὸ παντὸς κινδύνου.

Ἀπαλλαττόμενοι τῶν κινδύνων, πρέπει νὰ δοξολογῶμεν τὸν Θεόν, διότι αὐτὸς εἴναι ὁ σώζων.

Τοὺς ὑπηρετοῦντας ἡμᾶς προθύμως πρέπει νὰ ἀμείβωμεν.

§ 47. Ἰουδίθ.

(Βιβλ. Ἰουδίθ.)

Ολοφέρνης ὁ στρατηγὸς τοῦ Ναβουχοδονόσορος ἐπολιόρκει τὴν πόλιν Βετυλούαν. Οἱ πολιορκούμενοι εἶχον ἥδη ἀποφασίσει, ἔνεκεν ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων, νὰ παραδοθῶσι μετὰ πέντε ἡμέρας. Ὑπῆρχε τότε ἐν τῇ πόλει αὐτῇ γυνὴ χήρα ὥραιοτάτη καὶ εὔσεβὴς ἄμα, ὀνόματι Ἰουδίθ. Αὕτη ἀπεφάσισε, πιστεύουσα εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ν' ἀπαλλάξῃ τῆς καταστροφῆς τὴν πόλιν

καὶ τοὺς συμπολίτας της. Ὅθεν ἀποβαλοῦσα τὰ πένθιμα ἐνδύματα, ἐνδύεται τὴν λαμπροτέραν στολὴν της καὶ καλλωπίζεται· προσευχήσα δὲ εἰς τὸν Κύριον, ἔξερχεται τῆς πόλεως μετὰ μιᾶς ὑπηρετίας καὶ ἔρχεται εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀσσυρίων· συλληφθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν φυλάκων, φέρεται εἰς τὸν Ὁλοφέρην, ὃστις θαυμάσας τὴν γυναικαν, εἶπε νὰ τὴν εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν σκηνὴν του. Ἐδόθη δὲ παρ’ αὐτοῦ, κατ’ αἴτησίν της, ἄδεια νὰ ἔξερχηται ἀκαλύτως ἐκ τοῦ στρατοπέδου τὴν νύκτα διὰ νὰ προσεύχηται εἰς τὸν Θεόν της. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Ὁλοφέρης συμποσιάζων ἐκάλεσε καὶ τὴν Ἰουδίθ νὰ παρεμφεθῇ. Καταθεβαρημένος δὲ ὑπὸ τῆς πολυποσίας, ἔβυθισθη εἰς βαθὺν ὕπον· ώσαύτως καὶ οἱ φύλακές του. Ἡ Ἰουδίθ τότε λαβοῦσα τὴν μάχαιράν του ἀποκόπτει τὴν κεφαλήν του καὶ φέρει αὐτήν νύκτα, ὅτε ἐσυγχωρεῖτο νὰ ἔξερχηται τοῦ στρατοπέδου, εἰς τὴν Βετυλούν καὶ δεικνύει αὐτήν. Συνελθόντες οἱ κάτοικοι καὶ ιδόντες τὴν κεφαλήν τοῦ Ὁλοφέρνους, ἐδόξασαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀπροσδόκητον σωτηρίαν των.

Τὸ πρῶτη ἔξελθόντες τῆς πόλεως ἐδίωξαν τὸν κατατρομασμένον διὰ τὸ γεγονός ἔχθρικὸν στρατὸν καὶ ἐπῆραν ἄπειρα λάφυρα. Ὁ μέγας ἵερεὺς, ἀκούσας τὸ συμβόλιον, ἔρχεται εἰς Βετυλούν ἐξ Ἱερουσαλήμ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ιδὼν τὴν Ἰουδίθ λέγει πρὸς αὐτήν, «Σὺ εἶσαι τὸ καύχημα τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τοῦ γένους ἡμῶν· κατώρθωσας αὐτὰ εὑδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ, νὰ ἤσαι εὐλογημένη παρὰ τῷ παντοκράτορι Κυρίῳ εἰς τὸν ἀπανταχόντα χρόνον.»

Παρατηρήσεις.

Ἐκκεστος διφείλει, ὡς ἡ Ἰουδίθ, ἐν ὄντας καὶ βοηθείᾳ τοῦ Κυρίου, νὰ ἐκτίθεται εἰς πάντα κίνδυνον ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, καὶ ὁ Θεὸς θὰ εἴναι μετ’ αὐτοῦ.

Η προσευχὴ εἴναι ἐν πολέμῳ τὸ συντελεστικώτερον ὅπλον κατὰ τῶν ἀδίκων ἔχθρῶν. Οἱ μικρὸς Δαδίδ ἐφόνευσε τὸν γίγαντα Γολιάθ. Ἡ ἀσθενὴς γυνὴ Ἰουδίθ ἀπεκεφάλισε τὸν μέγαν στρατηγὸν Ὁλοφέρνην. Ἐκ τούτου δεικνύεται ὅτι ὁ Θεὸς μεταχειρίζεται πολλάκις εἰς μεγάλα ἔργα μικροὺς καὶ ἀδυνάτους, τοὺς ὅποιους ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐνισχύει καὶ γίνονται ὅργανα τῆς σωτηρίας πολλῶν.

§ 48. Ἡ εἰς Βασιλῶνα αἰχμαλωσία.

(Δ. Βασιλ. ΙΖ.—ΚΕ)

Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι τὸ μὲν βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ κατελύθη

τὸ 722 π. χ. καὶ οἱ αὐτὸς συγκροτοῦντες ὑπέπεσαν εἰς δουλείαν.
Τὸ δὲ βασίλειον τοῦ Ἰούδα διήρκεσε μέχρι τοῦ 585 π. Χ.

Οἱ βασιλεὺς Ναθουχοδονόσορε ἐλθών εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅτε ἔκα-
σίλευεν ὁ Ἰωακεὶμ, ἐπόρθησεν αὐτὴν καὶ ἀπήγαγε τοῦτον δέ-
σμιον εἰς Βαβυλῶνα· ὕστερον δὲ καὶ τὸν διάδοχον αὐτοῦ οἱόν
του Ἱερονίμαν μετὰ τῶν προκρίτων.

Μετὰ ἐννέα ἔτη ἥγη μαλάτισε καὶ τὸν ἔσχατον τῆς Ἱερουσα-
λήμ βασιλέα Σεδεκίαν, καὶ ἐσφάζεν ἐνώπιόν του τοὺς οἰούς του
καὶ αὐτὸν τυφλώσας ἔρριψε διὰ βίου εἰς τὸ ἐν Βαβυλῶνι δεσμω-
τήριον. Μετὰ ἔνα μῆνα ὁ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ναθουχοδονόσο-
ρος Ναθουζαρδάν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔκαυσε τὸν ναὸν
τοῦ Σολομῶντος καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, κατέστρεψε τὰ
τείχη τῆς πόλεως καὶ κατεδάφισεν αὐτὴν ὄλοκλήρως· ἐσφάγη ὁ
ἀρχιερεὺς, πολλοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ἔζηκοντα πρόκριτοι παρὰ τοῦ
Ναθουχοδονόσορος, εἰς τὸν ὄπιον τοὺς ἔφερεν ὁ Ναθουζαρδάν.
Απαντα δὲ τὸν λαὸν ἀπήγαγεν εἰς αἰχμαλωσίαν, ἐκτὸς πτω-
χῶν τινων γεωργῶν καὶ ἐργατῶν, τῶν ὅποιων οἱ πλεῖστοι κατέ-
ψυγον ὕστερον εἰς Αἴγυπτον, λαβόντες μεν ἔσωτῶν καὶ τὸν πρ-
φῆτην Ἱερεμίαν, ὅστις δεινοπαθῶς εἴγε θρηνήσει τὴν καταστρο-
φὴν τῆς Ἱερουσαλήμ.

Οἱ εἰς αἰχμαλωσίαν Ἰουδαῖοι δὲν ἤδυναντο νὰ λησμονήσωσι
τὴν Ἱερουσαλήμ. Οἱ Ναθουχοδονόσορε μετεχειρίσθη αὐτοὺς, ὕστε-
ρον φιλανθρώπως, καὶ εἰς τινας μάλιστα ἐδωκεν ἀξιωματα· ἀφῆ-
κεν αὐτοὺς νὰ ἔχωσιν ιδίους κριτὰς τῶν ὑποθέσεών των κατὰ
τοὺς νόμους των. Ἐτρεφον δὲ πάντοτε ἐλπίδα, ὅτι, κατὰ τὰς
προφητείας, τὰ ὑψωθέντα διὰ τῆς πτώσεως αὐτῶν ἔθην θὰ κα-
τεστρέφοντο, καὶ αὐτοὶ θὰ ἐπέστρεφον εἰς τὴν πατρίδα των καὶ
θὰ ἀγοικοδόμουν τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου.

Παρατηρήσεις.

Τὴν κατάλυσιν τῶν βασιλεῶν Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ ἔφερε πρῶτον ὁ ἔξ ἀμαρ-
τιῶν εἰς δύο βασίλεια διαιμελίσμος αὐτῶν. Ἡ ἀσθετική τοῦ λαοῦ, ἀδιακόπως εἰς
εἰδωλολατρείαν ἐκπίπτοντος, ἐπέφερεν ἐπὶ τέλους καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ὁ
Θεὸς δίδει εὐκαιρίας μετανοίας καὶ μακροθυμεῖ. Τὸ παράδειγμα τῆς καταλύ-
σεως τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἐσφρόνισε τὸ τοῦ Ἰούδα· θέντν κατελύθη
καὶ αὐτὸς καὶ ἀπήγθησαν οἱ Ἰουδαῖοι εἰς αἰχμαλωσίαν. Ἡ δυστυχία φέρει πολ-
λάκις τὸν ἀνθρώπων εἰς συναίσθησιν· θέντν μετὰ δακρύων ἐνθυμοῦντο τὴν πα-
τρίδα των καὶ εἰς αὐτὴν ἀπέβλεπον.

Η στέρησις τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πατρίδος εἴναι τὰ ὀδυνηρότατα τῆς καρ-

δίας βάσανα. Όθεν πρέπει νὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν εὔσεβοῦντες νὰ φυλάττῃ
ἡμᾶς ἀπὸ τοιαύτης σκληρᾶς δοκιμασίας.

§ 49. Ὁ Δανιὴλ καὶ ἡ Σουσάννα.

(Δαν. Προοίμιο.)

Ο βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ διέταξε τὸν ἀρχιευνοῦχον αὐτοῦ
νὰ ἐκλέξῃ ἀμέρπτους καὶ εὑφεῖς νέους ἐκ τῶν αἰχμαλωτισθέν-
των μετὰ τοῦ Ἰωακείμ, βασιλέως Ἰούδα, εὐγενῶν Ἰουδαίων, καὶ
νὰ ἐκπαιδεύσωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν σοφίαν τῶν Χαλδαίων καὶ νὰ
τοὺς τρέφωσι μὲ φαγητὰ τῆς βασιλικῆς τραπέζης.

Μεταξὺ τῶν οὗτω ἐκλεχθέντων νέων ἦσαν καὶ οἱ νέοι τότε
τὴν ἡλικίαν Δανιὴλ, Ἀνανίας, Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ. Ο βασιλεὺς
Ναβουχοδονόσορ προσέταξε νὰ τοὺς τρέφωσι καλῶς καὶ νὰ τοὺς
ἐκπαιδεύσωσι κατὰ τὴν σοφίαν τῶν Χαλδαίων καὶ οὕτω νὰ τοὺς
παρουσιάσωσιν εἰς αὐτόν. Ἀλλ' οὗτοι παρεκάλεσαν τὸν ἐπιστά-
την αὐτῶν νὰ τοὺς τρέφῃ μὲ ὄσπρια καὶ τὰς ἐπιτρεπομένας παρὰ
τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως τροφὰς, ὅπερ καὶ κατώρθωσαν. Διέμε-
νον δὲ πιστοὶ εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἔτηρουν τὰ τῆς πίστεως
αὐτῶν· ἐπέδωκαν δὲ εἰς τὰς σπουδάς των καὶ ἀπέκτησαν σο-
φίαν· ὁ Δανιὴλ μάλιστα καὶ προφητικὸν χάρισμα παρὰ τοῦ Κυ-
ρίου ἥλαβε, καὶ ὑπέρ τοὺς ἄλλους ἀνεδείχθη· ὡνόμασαν δὲ τὸν
μὲν Δανιὴλ Βαλτάσαρ, τὸν δὲ τρεῖς ἄλλους παῖδας, Σεδράχ, Μι-
σάχ καὶ Ἀβδεναγώ.

Οἱ Ἰουδαῖοι, ἀν καὶ αἰχμαλώτοι, ἐκρίνοντο ὅμως κατὰ τοὺς
νόμους αὐτῶν. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωακείμ, ἐπισήμου Ἰουδαίου,
ἔκρινον τὸν λαὸν δύο πρεσβύτεροι, ἄνδρες πονηροὶ καὶ ὑποκριταί.
Οὗτοι ἐπεβούλευσαν τὴν τιμὴν τῆς γυναικὸς τοῦ Ἰωακείμ· ἀλλ'
αὐτὴ ἐνάρετος οὖσα, προετίμησε νὰ μένῃ πιστὴ εἰς τὰς ἐντο-
λὰς τοῦ Θεοῦ παρὰ νὰ ἀμαρτήσῃ. Οἱ ἐπίβουλοι τῆς ἀρετῆς της
τὴν ἐσυκοφάντησαν εἰπόντες ὅτι τὴν εἶδον νὰ αἰσχρουργῇ πρὸς
ἐκδίκησιν· προσαχθεῖσα δὲ τὴν ἐπιοῦσαν καὶ κριθεῖσα κατὰ τὴν
πιστευθεῖσαν συκοφαντίαν τῶν δύο αἰσχρῶν πρεσβυτέρων, κατε-
δικάσθη εἰς θάνατον, κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως· ἐνῷ δὲ ἐφέ-
ρετο νὰ θανατωθῇ, κράζει ὁ νέος Δανιὴλ, «Εἴμαι καθαρὸς ἀπὸ
τοῦ αἵματος ταύτης», κατέκρινε δὲ τὸν λαὸν διότι ἐπίστευσεν
εἰς τοὺς συκοφάντας. Ο λαὸς τότε ἐπέστρεψεν εἰς τὸ δικαστή-
ριον, ὅπου ὁ Δανιὴλ ἀπέδειξε καθαρώτατα τὴν γενομένην συκο-
φαντίαν· διότι ἐξετάσας χωριστὰ ἔκαστον τῶν δύο ψευδομαρτύ-

ρων, ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἦσαν σύμφωνοι εἰς τὴν κατηγορίαν τὴν ὅποιαν ἔκαμπαν, εὑρεθέντες εἰς ἀντίφασιν. Ὁθεν ἡ μὲν ἐνάρετος καὶ εὐσεβῆς Σουσάννα ἀθωωθεῖσα ἀπελύθη πρὸς χαρὰν τῶν γονέων, τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῶν οἰκείων της, οἵτινες ἐδόξασαν τὸν Θεόν, διότι ἐσώθη ἡ μπόληψις καὶ ἡ ζωὴ τῆς Σουσάννης, οἱ δὲ δύο παράνομοι καὶ ἐπίθουλοι ἐκεῖνοι ἀνδρες καταδικασθέντες ἐθανατώθησαν.

Παρατηρήσεις.

Οὐδεμίκις ἔξι ἀνθρώπων περιποίησις καὶ τιμὴ πρέπει νὰ ἀπαλλοτριώνῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς πίστεως ἡμῶν.

Πρέπει νὰ εἴμεθα ἄγκρατεῖς εἰς ὅλα, ὡς δὲ Δανιὴλ καὶ οἱ ἄλλοι τρεῖς παιδεῖς, προτιμήσαντες νὰ τρώγωσιν ὅσπρια, κατὰ τὸν νόμον τῶν πατέρων των, καὶ οὐχὶ φαγητὰ, ἀπηγορευμένα ὑπὸ τοῦ νόμου.

Ο πιστὸς καὶ εὐσεβῆς ἄνθρωπος καὶ ἑαυτὸν καὶ ἄλλους σώζει ἐκ τῶν κακῶν, ὡς δὲ Δανιὴλ τὴν Σουσάνναν.

Οἱ ἐπίθουλοι καὶ συκοφάνται εἴξελέγχονται καὶ τιμωρούνται καὶ οἱ ἀθῶι γλυτώνουσιν ἀπὸ τὴν ἀδίκον ποιηνήν. Οὕτως ἴκανοποιεῖται ἡ ἀρετὴ καὶ χαρὰ γίνεται: εἰς τοὺς οἰκείους τῶν ἀδώνων.

Οἱ ἀδίκοι χριταὶ εἴναι βδελύγματα καὶ δὲν ἀποφεύγούσι τὴν θείαν ἐκδίκησιν.

§ 50. Ἔνυπνιον Ναθουγχοδονόσορος.

(Δαν. κεφ. Β.)

‘Ο βασιλεὺς Ναθουγχοδονόσορος εἶδεν ἐνύπνιον, τὸ ὅποιον τόσον τὸν ἐτάραξεν, ὥστε ὅτε ἔξύπνησε δὲν τὸ ἐνθυμεῖτο πλέον. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς τῶν μάγων καὶ τῶν σοφῶν ἤδυνθη, κατὰ τὴν προσταγήν του, νὰ μαντεύσῃ τί ἐνύπνιον εἶδε καὶ τί ἐσήμανεν, ἀπεφάσισε νὰ τοὺς φονεύσῃ πάντας. Τότε ὁ Δανιὴλ ἐμήνυσεν εἰς τὸν βασιλέα νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν καιρὸν διὰ νὰ εἴπῃ καὶ ἔξηγήσῃ τὸ ἐνύπνιον. Προσευχήθεις ὁ Δανιὴλ καὶ οἱ τρεῖς ἄλλοι παιδεῖς ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Ναθουγχοδονόσορα καὶ εἴπεν εἰς αὐτὸν, Ἔνυπνιάσθης, βασιλεὺ, καὶ εἰδες εἰκόνα μύηλην, ἔχουσαν τὴν κεφαλὴν χρυσῆν, τὸ στῆθος καὶ τοὺς βραχίονας ἀργυροῦς, τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς μηροὺς χαλκίνους, τὰς κνήμας σιδηρᾶς καὶ τῶν ποδῶν μέρος σιδηροῦν καὶ μέρος ὀστράκινον. Λίφνιδίως δὲ ἐκόπη ἀφ’ ἑαυτοῦ, χωρὶς ἐνεργείας χειρῶν, λίθος ἐκ τοῦ ὅρους καὶ κτηπήσας τὴν εἰκόνα μετέβαλεν αὐτὴν εἰς κόνιν, ἥτις ἐχάθη. Ὁ λίθος δὲ οὗτος κατέστη ὅρος μέγα, τὸ ὅποιον ἐσκέπασεν ὅλην τὴν γῆν’. ‘Ο Δανιὴλ ὑστερὸν ἔζηγησε τὸ ἐνύπνιον, προφητεύσας ὅτι διὰ

τῶν διαφόρων ὑλῶν ἐδηλοῦντο διάφορα βασίλεια καὶ ἡ τύχη αὐτῶν, καὶ ἔξηγησεν αὐτά· περὶ δὲ τοῦ λίθου εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀναστήσῃ βασιλείαν τοῦ οὐρανοῦ, οἵτις θὰ καταλύσῃ ὅλας τὰς βασιλίας τῆς γῆς καὶ θὰ μένῃ εἰς τοὺς αἰώνας, (ἐννόει δὲ ὁ Δανιὴλ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ). Ἱερεῖσι δὲ ὁ Δανιὴλ τὸν βασιλέα, ὅτι ταῦτα ἔξ ἀπαντος θὰ γείνωσιν. ‘Ο Ναζουχοδονόσορ εἶπε τότε εἰς τὸν Δανιὴλ, ‘Ο Θεός σου εἶναι Θεὸς θεῶν καὶ κύριος βασιλέων ἀποκαλύπτων μυστήρια. ’ Γένος δὲ τὸν Δανιὴλ εἰς μέγα ἄξιόματα διώρισε δὲ, κατ’ αἴτησίν του, καὶ τοὺς τρεῖς παῖδας εἰς ὑπηρεσίαν, καὶ ἔγεινεν ὁ Δανιὴλ μέγας καὶ πολὺς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως.

Παρατηρήσεις.

Ο Θεὸς σοφίζει τὸν πιστὸν αὐτοῦ καὶ γίνεται οὗτος αἴτιος νὰ δοξάζηται τὸ όνομα τοῦ Ἰψίστου.

Η προσευχὴ πρέπει νὰ προηγήται παντὸς ἔργου. Οἱ τρεῖς παῖδες προσηυχήθησαν ὑπὲρ τοῦ φίλου αὐτῶν Δανιὴλ. Ὁ Θεὸς ἀκούει τὴν δέησιν τῶν δικαίων. Όθεν διείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ προσευχώμεθα καὶ τοὺς λειτουργοὺς τοῦ Κυρίου καὶ τοὺς εὐσέβεις ἄνδρας νὰ παρακαλῶμεν νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ ἡμῶν, διότι πολὺ ισχύει τοῦ δικαίου ἡ δέησις.

Η εὐσέβεια πολλάκις ἀνταμείβεται καὶ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον. Ο Δανιὴλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες ἔλαβαν μεγάλα ἄξιόματα παρὰ τοῦ Ναζουχοδονόσορος, ὥστις μάλιστα, ἀν καὶ εἰδωλολάτρης, ἀνεγνώρισε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑπερχήλην τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

§ 51. Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ.

(Δαν. κεφ. Γ.)

Ολίγον καιρὸν μετὰ ταῦτα ὁ Ναζουχοδονόσορ ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν ὑπερμεγέθη, ἔστησεν αὐτὴν εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Βαβυλῶνος Δεσιράν καὶ προσέταξεν ὅλους, ἵνα ἀμα δοθέντος σημείου διὰ φωνῆς σάλπιγγος καὶ ἀλλων μουσικῶν, ὄργάνων πέσωσι καὶ προσκυνήσωσι τὴν εἰκόνα αὐτήν. Οἱ τρεῖς παῖδες φίλοι τοῦ Δανιὴλ, Ἀνανίας, Ἀζαρίας καὶ Μισαὴλ, δὲν ήθέλησαν νὰ προσκυνήσωσι τὸ εἰδωλον τοῦτο, ἐπειδὴ ἀντέβαινεν εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ ἡ τοιαύτη πρᾶξις. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενον μὴ θέλοντες νὰ παρανομήσωσιν, ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ καύσωσιν ἐπταπλασίας κάμινον πυρὸς καὶ νὰ ῥίψωσιν εἰς αὐτὴν τοὺς τρεῖς παῖδας. Ριφθέντες εἰς αὐτὴν οἱ παῖδες οὐδὲν κακὸν ἐπαθαν, διότι ἀγγελος Κυρίου κατέβη εἰς τὴν κάμινον καὶ ἐμπόδιζε τὴν δύναμιν τοῦ πυρὸς.

νὰ βλάψῃ αὐτοὺς, οἵτινες μετὰ τοῦ ἀγγέλου ἐν τῷ μέσῳ τῆς καμίνου ὕμνουν τὸν Θεόν. Ὁ Ναβουχοδονόσορος ἴδων εἰς τὴν κάμινον τέσσαρας ἀντὶ τριῶν καὶ φοβηθεὶς, διέταξε νὰ ἔξελθωσιν ἐκ τῆς καμίνου οἱ τρεῖς παιδες· ἔξηλθον καὶ οὕτε τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἦτο βεβλαμμένη, οὕτε ὁσμὴν τοῦ πυρὸς εἶχαν. Ὁ Ναβουχοδονόσορος ἐκπεπληγμένος προσέταξε νὰ μὴ τύχῃ καὶ βλασφημήσῃ τις τὸν Θεὸν τοῦ Σεδράχ, τοῦ Μισάχ καὶ τοῦ Ἀβδεναγώ, ἀλλως θὰ τιμωρηθῇ. Ἐτίμησε δὲ εἰς Βασιλῶνα τοὺς πιστοὺς εἰς τὸν Θεόν τρεῖς παιδες, ἀνυψώσας αὐτοὺς εἰς ἀξιώματα μεγάλα παρὰ τῷ λαῷ αὐτῶν.

Παρατηρήσεις.

Οὐδεμία τιμωρία καὶ βάσανος πρέπει νὰ μᾶς φοβίζῃ καὶ νὰ ἀρώμεθα ἐκ τοῦ τοιωτοῦ φόδου τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Μυράδες μαρτύρων ὑπέστησαν ἀπέρρους βασάνους ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τῆς πίστεως καὶ ἀπολαύσουσιν ἥδη τὸν γλυκύτατον παράδεισον.

Ο Θεὸς εἴχει πάντοτε μὲ τοὺς πιστοὺς εἰς αὐτόν. ὅπως οἱ τρεῖς παιδες ἔμειναν ἀβλαβεῖς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς, οὕτω καὶ πᾶς χριστιανὸς, ἵτοι μος εἰς θάνατον ὑπὲρ τῆς ἀγίας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως, ἀπαλλάσσεται τοῦ αἰνιῶν πυρὸς τῆς κολάσεως καὶ ἀγάλλεται ἐν οὐρανοῖς μετὰ τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.

§ 52. Ἐτερον ἐνύπνιον τοῦ Ναβουχοδονόσορος.

(Δαν. Δ.)

Μετά τινα καιρὸν εἶδεν ὁ αὐτὸς βασιλεὺς τὸ ἔξης ὄραμα. Δένδρον ἐν τῷ μέσῳ τῆς γῆς εἶδε πεφυτευμένον, ἡ κορυφὴ του ἔφθανε μέχρις οὐρανοῦ· οἱ κλάδοι του ἔξετείνοντο μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τοῦ κόσμου· ἐκ τοῦ καρποῦ ἐτρέφοντο πολλὰ ζῶα· εἰς τοὺς κλάδους του ἐφώλευντα τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰς τὴν σκιάν του ἐκατοίκουν θηρία τοῦ ἀγροῦ. "Ἄγγελος δέ ἐξ οὐρανοῦ φωνάζει, Νὰ κοπῇ τὸ δένδρον καὶ νὰ διασκορπισθῶσι τὰ φύλλα καὶ οἱ καρποὶ αὐτοῦ, νὰ ἀφεθῇ δὲ μάνον ἡ ῥίζα, καὶ νὰ ἀλυσσοδεθῇ ὁ διὰ τοῦ δένδρου ἐννοούμενος, ἀφ' οὗ μεταβληθῇ ἡ φύσις αὐτοῦ εἰς θηρίον, ἔως οὗ παρέλθωσιν ἐπτὰ καιροί. Οὐδεὶς ἡδυνήθη πάλιν νὰ ἔξηγήσῃ τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῦ βασιλέως παρεκτὸς τοῦ Δανιήλ, ὅστις ἔξήγησεν αὐτὸ δόπιας καὶ συνέβη ὑστερον. Εἶπε λοιπὸν εἰς τὸν Ναβουχοδονόσορα, Σὺ, βασιλεῦ, θὰ διωχθῆς ἐκ τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων καὶ θὰ κατοικήσῃς μὲ ἄγρια θηρία, ἔως οὗ μετὰ ἐπτὰ ἔτη γνωρίσῃς ὅτι τοῦ ὑψίστου Θεοῦ εἶναι ὅλαι αἱ βασιλεῖαι καὶ τὰς δίδει εἰς ὅν τινα εὐαρεστεῖται.

‘Η ἐξήγησις αὕτη τοῦ Δανιὴλ ἐπηλάθευσεν οὕτω. Μετὰ ἐν ἔτος
ἐν ᾧ περιεπάτει ὁ Ναθουχοδονόσορ εἰς τὸν ναὸν τῆς βασιλείας
τοῦ, εἶπε. «Δὲν εἴναι αὕτη ἡ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, τὴν ὅποιαν
ἔγω γεορδόμησα εἰς κατοικίαν τῆς βασιλείας μου μὲ τὴν δύναμιν
μου καὶ εἰς τὴν λάμψιν τῆς δόξης μου;» Ἐν ᾧ δὲ ἔλεγε ταῦτα,
γίνεται ἐμμανῆς καὶ νομίζει ὅτι μετεβλήθη εἰς θηρίον. Οἱ ἀν-
θρωποι τότε τὸν ἐδίωξαν καὶ ἔζη μετὰ τῶν θηρίων τρεφόμενος
ώς ἐκεῖνα. Ἀλλ ὅτε ἤλθεν ὁ διωρισμένος καιρὸς, ὑψώσει τοὺς
ὄφια λαμπούς του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐδοξολόγησε τὸν Θεόν. Τότε
ἐπανέρχεται εἰς ἔκυτὸν, καὶ λαβὼν τὴν προτέραν μορφήν του βα-
σιλεύει πάλιν.

Παρατηρήσεις.

Όταν ὁ ἀνθρωπος φθάνῃ εἰς τὸ ἔπαχρον τῆς εὐδαιμονίας καὶ λησμονῇ ὅτι
πᾶν ἄγαθὸν θεόθεν ἔρχεται, ἐπίκειται εἰς αὐτὸν βαρεῖα συμφορὰ καὶ ἔρχεται
αὕτη, ἂν μὴ προλάβῃ τις αὐτὴν διὰ ταπεινόσεως ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τῶν
ὅλων. “Αν ἀφίσῃ τις τὴν ἀμαρτίαν νὰ κυριεύσῃ αὐτὸν, ἀποθηριοῦται ἡ καρδία
του, μισεῖται καὶ διώκεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μόνον διὰ τῆς μετανοίας
δύναται πάλιν νὰ ἀξιωθῇ συγχωρήσεως, νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν προτέραν ἐν Κυρίῳ
θέσιν του, καὶ να γείνη ὠφέλιμος εἰς ἔκυτὸν καὶ εἰς ἄλλους.

§ 53. Ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

(Δαν. Ε.)

Τὸν Ναθουχοδονόσορα, βασιλεύσαντα 43 ἔτη, διαδέχεται ὁ
υἱὸς του Βαλτάσαρ. Ἐν ᾧ οὗτος εἶχε μέγα συμπόσιον, εἰδὲν εἰς
τὸν τοῦχον χείρα γραφουσαν λέξεις, τὰς ὅποιας δὲν ἐκαταλάμ-
βανε, καὶ ἐκ τῶν κληθέντων σοφῶν καὶ μάγων οὐδεὶς ἤδυνθη
ν ἀναγνωστὴ τὰ γραφέντα. Μόνος ὁ Δανιὴλ ἐξήγησε ταῦτα εἰπὼν
εἰς τὸν Βαλτάσαρ, ὅτι ἡ βασιλεία του θὰ περιέλθῃ εἰς τοὺς Μή-
δους καὶ τοὺς Πέρσας. Καὶ τῷ ὄντι τὴν αὐτὴν νύκτα ἐιριεύθη ἡ
Βαβυλὼν, ἐφονεύθη ὁ Βαλτάσαρ, καὶ Δαρεῖος ὁ Μῆδος παρέλαβε
τὴν βασιλείαν τῆς Βαβυλῶνος.

Ο νέος βασιλεὺς ὑψώσειν ἐν τιμῇ καὶ ἀξιώματι τὸν Δανιὴλ,
διὸ καὶ ἐφθόνουν καὶ ἐπειδούλευνον αὐτὸν οἱ μεγιστάνες διὰ τὸ
ἀξιώματος του. Γνωρίζοντες οὗτοι ὅτι ὁ Δανιὴλ προσηύχετο τρὶς τῆς
ἡμέρας βλέπων πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, συνεβούλευσαν τὸν βασι-
λέα Δαρεῖον καὶ προσέταξε νὰ μὴ ζητήσῃ τις ἐπὶ τριάκοντα ἡμέ-
ρας παρ’ ἄλλου τίποτε, εἰμὴ μόνον παρὰ τοῦ βασιλέως ὁ δὲ πα-
ραβάτης τῆς διαταγῆς ταύτης νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόν-

των. Ὁ Δανιὴλ παρακούσας εἰς τὴν διαταγὴν ταύτην ὡς ἀσεβῆ, ἔξηκολούθει νὰ προσεύχηται εἰς τὸν Θεὸν ὡς καὶ πρότερον. Καταδοθεῖς δὲ εἰς τὸν βασιλέα ἐφρίψθη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, ὡς παραβάτης τῆς προσταγῆς του. Ὁ βασιλεὺς ἐλυπήθη διὰ τὸ συμβάν τούτο, καὶ ἐκοιμήθη χωρὶς νὰ δειπνήσῃ, ἀλλ’ ὁ Θεὸς ἔφραξε τὰ στόματα τῶν λεόντων. Τὸ πρῶτην ἦλθεν ὁ βασιλεὺς νὰ ἴδῃ αὐτοπροσώπως τί ἀπέγεινεν ὁ ἀγαπητὸς εἰς αὐτὸν Δανιὴλ. Ἰδών δὲ σῶν αὐτὸν, διέταξε πάντας νὰ σέβωνται τὸν Θεὸν τοῦ Δανιὴλ, καὶ ἐφρίψεν εἰς τὸν λάκκον τοὺς διαβαλόντας αὐτὸν μεγιστάντας, τοὺς ὄποιους εὐθὺς κατεσπάραχαν οἱ λέοντες.

Οὕτω δὲ ὁ Δανιὴλ ἔξηκολούθει ἔχων μέγα ἀξίωμα ἐπὶ τοῦ βασιλέως τούτου καὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ. Κατέστρεψε δὲ καὶ τὸν ψευδοθεὸν Βῆλ καὶ τὸ τέμενος αὐτοῦ, καὶ ἐξηφάνισε μέγαν τινὰ δράκοντα, τὸν ὄποιον ἐσέβοντο οἱ Βαβυλώνιοι.

Προφητεύσας δὲ σαφέστατα τὰ περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσίου καὶ προσδιορίσας μάλιστα καὶ τὸν καιρὸν αὐτῆς, ἐτελεύτησε γέρων καὶ πιστὸς εἰς τὸν Κύριον.

Παρατηρήσεις.

Δὲν λείπουσιν οὐδέποτε οἱ ἐπιθουλεύοντες τοὺς ἀγίους καὶ τοὺς ἵεροὺς ἄνδρας· ἀλλ’ ὁ Θεὸς εἶναι πάντοτε μὲ αὐτούς. Εἰς πάντα διωγμὸν πρέπει ν’ ἀφιερώμεθα εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀφόδιος νὰ διμολογήσωμεν τὸ ἄγιον αὐτοῦ ὄνομα, μυδῶλως φοβούμενοι· τὰς παρὰ ἀνθρώπων ἀσεβῶν ἀπειλὰς, μηδ’ αὐτὸν τὸν θάνατον. Ὁ Θεὸς οὗτος οὐ μόνον σώζει ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ προάγει ἡμᾶς εἰς δόξαν ἀληθῆ καὶ ἀμείβει ἡμᾶς καὶ μετὰ θάνατον.

§ 54. Τέλος τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων.

(Ἐσθρας Α. κτλ.)

Κύρος ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἔχουσιάσας τὸ βασιλεῖον τῶν Μήδων καὶ τῶν Χαλδαίων, ἔγεινε κύριος καὶ τῆς Βαβυλώνος. Ἐκήρυξε δὲ εἰς ὅλον τὸ κράτος του τὰ ἔξης, «Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, δόστις μοι ἔδωκε πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου, μὲ διέταξε νὰ οἰκοδομήσω ναὸν αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ» δόστις λοιπὸν θέλει ἐκ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων, ἃς ὑπάγη εἰς Ἱερουσαλήμ νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὸν οἴκον τοῦ Θεοῦ Ἱεραλήμ». Εἰθὺς περὶ τὰς 50, 000 Ἰουδαίων, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Δαειδ καταγομένου Ζοροθάβελ καὶ τοῦ ἀρχιερέως Ἰησοῦ, ἐπανῆλθον εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες μεθ’ ἑκυτῶν τὰ ιερὰ σκεύη τοῦ ναοῦ, τὰ

όποια ἀπέδωκεν εἰς αὐτοὺς ὁ Κύρος· εὗρεν δὲ αὕτην ἔρημον καὶ κατεστραμμένην.

Ἐπανελθόντες εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτῶν οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ. Κατὰ διαταγὴν τοῦ Κύρου, οἱ ἐμποροὶ τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδώνος ἐχορήγησαν τὸ ἀναγκαῖον ὄλιχὸν καὶ τὸ ἔργον ἐπροχώρει. Ἀλλ' εἰ Σαμαρεῖται, λαὸς ἀνάμικτος ἐκ τῶν παλαιῶν Ἱσραηλίτων καὶ Ἀσσυρίων ἀποίκων, τοὺς ὅποιους εἶχε στείλει ὁ Σαλμανασάρ, παρενθέαλλον ἀπειρα ἐμπόδια, συκοφαντοῦντες εἰς τὸν διάδοχον τοῦ Κύρου Καμβύσην τοὺς Ἰουδαίους ὡς λαὸν ἀχάριστον καὶ ἐπαναστατικόν. Ο Καμβύσης ἀκούσας τοὺς λόγους των, ἡκύρωσε τὸ διάταγμα τοῦ πατρός του Κύρου· ἀλλ' ὁ μετ' αὐτὸν βασιλεύσας Δαρεῖος ἐδωκεν ἀδειαν νὰ οἰκοδομηθῇ ὁ ναὸς, καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἐπροστάτευσαν τὰ προνόμια τῶν Ἰουδαίων. Ο ναὸς ἐτελείωσε διὰ τῆς προτροπῆς τῶν προφητῶν Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου, εἴκοσι ἔτη μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τῆς αἰγαλωσίας. Τὰ ἐγκαίνια δὲ αὐτοῦ ἔγειναν μετὰ πολλῆς κατανύξεως καὶ χαρᾶς. Νεεμίας δὲ ὁ Ἰουδαῖος, ὁ οἰνοχόος τοῦ βασιλέως Ἀρταξέρξου (Ἀρθασασθᾶ), ἐλαθεν ἀδειαν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐλθὼν οἰκοδόμησε τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ διωργάνωσε τὸν λαόν. Ο δὲ Ἐσδρας, ιερεὺς καὶ γραμματεὺς, ἀνέγνωσε πολλάκις εἰς τὸν λαὸν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὕμοσαν ὅλοι νὰ φυλάξωσι τὸν νόμον αὐτόν. Οἱ Σαμαρεῖται δὲ ἐξηκολούθουν ἀντιπολιτεύομενοι πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἴδρυσαν δὲ καὶ ναὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Γαριζίν. Δὲν ὑπῆρχε δὲ οὐδεμία πλέον σχέσις μεταξὺ τούτων καὶ ἑκείνων (οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις).

Παρατηρήσεις.

Καθὼς ἡ ὄρμη τοῦ Ὅδατος, οὕτω καὶ ἡ καρδία τῶν βασιλέων στρέφεται παρὰ τοῦ Θεοῦ ὃν θέλῃ, λέγει ὁ Σολομών. Καὶ αὐτοὶ οἱ ζῶντες ξένοι τῆς ἀληθινῆς θρησκείας, λαμβάνουσι, ὡς ὁ Κύρος, πεποιθήσεις περὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν ἔξουσίαν αὐτοῦ καὶ ἐκπληροῦσι τὰ προσδιωρισμένα παρ' αὐτοῦ. Οὕτως ὁ ἐθνικὸς Κύρος δίδει ἀδειαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των καὶ νὰ οἰκοδομήσωσι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ.

Τὰ ἐκ φθόνου παρεμβαλλόμενα ἐμπόδια δὲν κατισχύουσιν ἐπὶ τέλους ν' ἀντρέψουσι τὰ εὐτελῆ ἔργα. Οἱ Σαμαρεῖται δὲν ἐπέτυχον νὰ ἐμποδίσωσι τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, ἢν καὶ πρὸς ὄραν ἡ διαθολὴ αὐτῶν ἔφερε μικράν ἀναβολήν.

§ 55. Ἔσθηρ.

(Βιβλ. Ἔσθηρ.)

Ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἔμειναν πολλοὶ εἰς τοὺς ζένους τόπους, ὅπου εἶχον ἀπαχθῆ ἐπὶ τῶν αἰγαλῶσιῶν οἱ γονεῖς αὐτῶν καὶ ἐκεῖ ἐτυραννοῦντο, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἡ ἀρετὴ τῶν εὑσεβεστέρων ἐβράχευετο, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἑζῆς ἴστορίας δεικνύεται.

Οἱ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης ὁ μακρόχειρ, πλείστων χωρῶν ἔξουσιαστής γενόμενος, ἐκαμε μέγα συμπόσιον ἐν Σούσοις εἰς τοὺς προῦχοντας τοῦ κράτους του, τὸ ὄποιον πολλάς ἡμέρας διήρκεσε. Τὴν τελευταίαν ἡμέραν, χάριν ἐπιδείξεως, ἑζήτησε νὰ ἐλθῃ μὲ δόλα της τὰ στολίσματα εὔπρεπισμένη ἡ βασίλισσα γυνή του Ἀστίν. Αὕτη δόμως δὲν κατεδέχθη νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ συμπόσιον· δῆθεν ὁ Ἀρταξέρξης διὰ τὴν παρακοήν της ἀπέβαλεν αὐτήν. Ἐξέλεξε δὲ ἐξ ὅλων τῶν κορασίων ὡς νέαν γυναῖκα του τὴν ὥραιοτάτην κόρην τοῦ βασιλείου· αὕτη δὲ ἦτο ἡ Ἰουδαία Ἔσθηρ, τὴν ὁποίαν, ὄρφανήν, εἶχεν ἀναθρέψει κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμίν θειός της Μαρδοχαῖος.

Οἱ Μαρδοχαῖοι ἐρχόμενος πᾶσαν ἡμέραν εἰς τὴν αἰλὴν τοῦ βασιλέως δόπιον εἶχεν ὑπηρεσίαν, ἔμαθεν ὅτι δύο εὐνοῦχοι ἐσκεπτοντο νὰ φονεύσωσι τὸν Ἀρταξέρξην καὶ ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν τὴν συνωμοσίαν διὰ τῆς Ἔσθηρος ἑξετάσας δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνακαλύψας τὴν ἀλήθειαν τῆς καταγγελίας ἐθανάτωσε τοὺς εὐνόγχους. Τὸ περιστατικὸν τούτο ἐγράφη εἰς τὰ χρονικὰ τῆς βασιλείας.

Πρῶτον ἀρχοντα εἶχεν ἀναδεῖξει ὁ Ἀρταξέρξης ἀνδρα τινὰ ὀνομαζόμενον Ἀμάν, καὶ τοῦτον ἐχρεώστουν νὰ προσκυνῶσι πάντες κατὰ βασιλικὴν διαταγὴν. Οἱ Μαρδοχαῖοι δὲν ήθέλησε νὰ τὸν προσκυνήσῃ, διότι τούτο ἀντέβαινεν εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐκ τούτου ὀργισθεὶς ὁ Ἀμάν ἀπεφάσισε νὰ ἔξολοθρεύσῃ ὅλους τοὺς εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἀρταξέρξου εὐρισκομένους Ἰσραηλίτας. Κατέπεισε δὲ διὰ ψευδολογιῶν τὸν βασιλέα καὶ ἐδόθη προσταγὴ νὰ φονευθῶσιν εἰς ῥητὴν ἡμέραν δόλοι οἱ Ἰσραηλῖται.

Μαθὼν ὁ Μαρδοχαῖος τὴν ἀπόφασιν ταύτην, εἰδόποιει τὴν Ἔσθηρ νὰ παρακαλέσῃ τὸν βασιλέα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ γένους της. Πληροφορθεὶς παρὰ ταύτης ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἡ τοιαύτη διαταγὴ ἑξεδόθη ἐξ αἰτίας τοῦ Ἀμάν, τὸν μὲν Μαρδοχαῖον ἀνακαλύψας μάλιστα ἐκ τῶν ἀρχείων, ὅτι ἦτο ὁ σώσας αὐτὸν ἀπὸ τῆς συνωμοσίας τῶν δύο εὐνοῦχων, ἐτίμησεν ἐπαξίως καὶ ἀνύψω-

σεν εἰς μέγα ἀξίωμα, τὸν δὲ Ἀμάλην διέταξε νὰ κρεμάσωσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, εἰς τὸν ὅποιον εἶχεν ἀποφασίσει ὁ πονηρὸς οὗτος ὑπάλληλος νὰ κρεμάσῃ τὸν Μαρδοχαῖον. Οὔτως ἡ Ἐσθήρ ἔγεινεν αἰτία τῆς σωτηρίας τῶν ὄμογενῶν της.

Παρατηρήσεις.

Ἐνεκα τῆς παρακοῆς της ἡ Ἀστίν ἔχασε τὴν βασιλικὴν δόξαν της, ἡ δὲ πτωχὴ καὶ ταπεινὴ Ἐσθήρ ὑψοῦται καὶ γίνεται αἰτία τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ της ἀπὸ τῆς ἀδίκου σφαγῆς. «Κύριος ὁ Θεὸς ἀνιστᾶ ἀπὸ γῆς πένητα».

Ἡ καλὴ ἀνατροφὴ φέρει πάντοτε καλὰ ἀποτελέσματα. Ἡ Ἐσθήρ, καὶ τοι ὑψώσασα, δὲν ἐλησμόντην οὔτε τὸν Μαρδοχαῖον, οὔτε τὸ ἔθνος της.

Εἰς τὸν Ἀμάλην ἐφερμόζεται τὸ, «λάκκον ὕρεις . . . καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο». Ἐπαθεν δὲ, τι ἐνήργει νὰ πάθῃ ὁ εὐσεβὴς Μαρδοχαῖος.

§ 56. Οἱ Ἰουδαῖοι: ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν διαδόχων του. Μακκαβαῖοι.

(Μακ. Β.)

Ἀλεξανδρος ὁ μέγας, ἀφ' οὗ ὑπέταξε τὴν Συρίαν μετὰ τὴν ἐν Ἰστρῷ μάχην ὑπῆργε καὶ εἰς Ἱερουσαλήμ. Εισελθὼν ἐν εἰρήνῃ καὶ μετὰ πομπῆς εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν, ἀπέδειξε σέβας πρὸς τὰ ιερά καὶ τὸν μέγαν ἀρχιερέα καὶ ἐχάρισεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ταὺς φόρους κατὰ πᾶν ἔβδομον ἔτος (σαββατικὸν ἔτος).

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξανδρου ἡ Ἰουδαία ἀπετέλεσε μέρος τοῦ κράτους τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος.

Ἐπὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἐν ἔτει 283 π. Χ. κατὰ συμβουλὴν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ τότε ὄντος Ἀθηναίου Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, μετεφράσθη ἐι τοῦ ἔβραικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ 72 ἐρμηνευτῶν ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Ἡ μετάφρασις αὕτη, τὴν ὅποιαν μόνην παραδέχεται ἡ ὄρθοδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, λέγεται μετάφρασις τῶν ἔβδομοικοντα.

Ἡ Ἰουδαία διετέλεσεν οὔτως ὑπὸ τοὺς Ἑλληνας βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου σχεδὸν ἔνα αἰῶνα. Ἐπειτα περιῆλθεν ὑπὸ τὸν βασιλέα τῆς Συρίας Ἀντίοχον τὸν Γ'. δοτις ἐξήρεσε τοῦ φόρου πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ο διάδοχος αὐτοῦ Σέλευκος ὁ Δ'. ἥθέλησε νὰ συλήσῃ τὸν ναὸν διὰ νὰ πληρώσῃ φόρον εἰς τοὺς Ρωμαίους, ἀλλ' ὁ στρατη-

γός του Ἡλιόδωρος ἀπεκρούσθη ἐκ θείας δυνάμεως καὶ ἐπέστρεψεν ἄπρακτος.

Ἐπὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Σελεύκου, Ἀντιόχου τοῦ Δ'. (τοῦ Ἐπιφανοῦς), ἤρξατο φονικωτάτη καταδίωξις. Ὁ κοδόμησεν οὗτος ἀκρόπολιν εἰς Ἱερουσαλήμ· ἐμπόδισε τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἔκτελῶσι τὰ τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως καὶ ἴδρυσεν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ναοῦ ἄγαλμα τοῦ Διός· οἱ δὲ θέλοντες νὰ τηρῶσι τὸν νόμον ἐβασανίζοντο. Πολλοὶ εὐσεβεῖς προετίμων νὰ θανατώνωνται παρὰ νὰ παραβαίνωσι τὰ τῆς θρησκείας τῶν πατέρων των. Ὁ Ἐλεάζαρος, γέρων εὐσεβής, ἀναγκαζόμενος νὰ φάγῃ παρὰ τὸν νόμον κρέας χοίρινον, προετίμησε νὰ βασανισθῇ καὶ ν' ἀποθάνῃ παρὰ νὰ μιαροφαγήσῃ καὶ νὰ δώσῃ παράδειγμα ἀποτίας εἰς τοὺς νεωτέρους.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Ἐλεάζαρου ἐμιμήθη ἡ Σολομονὴ μετὰ τῶν ἐπτὰ υἱῶν της. Ἄφ' οὖ ἐφόνευσαν τοὺς ἔξ αλλεπαλλήλως, διότι ἐπέμεναν εἰς τὴν πίστιν των, ἤρχισαν νὰ κολακεύωσι τὸν τελευταῖον καὶ νὰ ὑπόσχωνται εἰς αὐτὸν πολλὰ, ἀλλ' ἡ γηραιὰ μήτηρ του λέγει εἰς αὐτὸν, «Ἔγὼ σ' ἐκυοφόρησα, σ' ἐγέννησα καὶ σ' ἐβίζαξα, λυπήσου με καὶ μὴ στέρξῃς νὰ παρεκτραπῆς, μηδὲ νὰ φοβηθῆς τὸν θάνατον· ἀπόβλεπε εἰς τὸν Θεόν καὶ ἐκείνος θὰ σὲ ἀνταμεῖψῃ». Ἐνθαρρύνθεις ὁ νέος ὑπέστη τρομερὸν μαρτύριον καὶ ἐθανατώθη· ὑστερὸν δὲ ἐθανατώθη ὄμοιώς καὶ ἡ εὐσεβής γυνὴ, μήτηρ αὐτῶν. Ὁνομάσθησαν δὲ οἱ ἐπτὰ οὗτοι Μακκαβαῖοι.

Παρατηρήσεις.

Οἱ Ἐλεάζαρος καὶ ἡ εὐσεβής γυνὴ καὶ τὰ τέκνα της διδάσκουσιν ἡμᾶς νὰ κκταφρονῶμεν καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μας ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως καὶ τῆς ἀληθείας τῆς ὁρθοδόξου πίστεως. Ὕλος ὁ χρός τῶν ἀγίων μαρτύρων, τοὺς ὑπεισέλθοντας ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία γεράρει, ἔχουσαν τὸ αἷμά των ὑπὲρ τῆς πίστεως εἰς Χριστόν, δι' ὃ καὶ ἡ ἕξιώθησαν ἀμφιράντων στεφάνων ἐν οὐρανοῖς. Ὁ ὑπὲρ πίστεως θάνατος εἶναι γλυκύτερος τῆς ἀγορακομένης δι' ἀποστάσεως ἀπὸ τῆς θρησκείας ζωῆς.

§ 57. Ματταθίας.

(Μακκαβ. Α).

Ματταθίας ὁ ἱερεὺς, βλέπων τὰ δεινὰ ὅσα ἔπασχεν ὁ λαός τοῦ Θεοῦ παρὰ τῶν ἀσεβῶν βασιλέων, ἀνεχώρησεν, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐποίησαν, ἐξ Ἱερουσαλήμ καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος Μω-

δασίμ. Οὗτος εὗχε πέντε υἱοὺς, Ἰωάννην, Σίμωνα, Ἰούδαν τὸν Μακκαβαῖον, Ἐλεάζαρον καὶ Ἰωνάθαν.

Μετ' οὐ πολὺ ἀπεσταλμένοι τοῦ βασιλέως ἦλθον εἰς Μωδαεὶμ διὰ νὰ καταστρέψωσι τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ μὲν Ματταθίας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ διέμειναν πιστοὶ εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων των, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων ἐγκατέλιπε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Κυρίου, ἐνδίδον εἰς τὴν βίαν.

‘Ημέραν τινὰ ὁ Ματταθίας ἐξ ἀγανακτήσεως ἐφόνευσε καὶ Ἰουδαῖον, ἔτοιμον νὰ θυσιάσῃ δημοσίως εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ τὸν καταναγκάζοντα αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ ἀξιωματικόν· κατέστρεψε δὲ καὶ τὸν βωμόν. Ἀνέκραξε δὲ πότε ὁ Ματταθίας, «Πᾶς ὁ ζηλῶν τὸν νόμον καὶ ιστῶν διαθήκην ἔξελθέτω ὀπίσω μου», καὶ ἔφυγε μετὰ τῶν υἱῶν του εἰς τὰ ὄρη. Πολλοὶ συναχθέντες διὰ νὰ ἐνωθῶσι μετ' αὐτοῦ, προσεβλήθησαν παρὰ τῶν βασιλικῶν ἐν ἡμέρᾳ σαββάτου προετίμησαν δὲ νὰ κατασφαγῶσι παρ' αὐτῶν παρὰ νὰ βεβηλώσωσι τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου ἀντιπολεμοῦντες.

Οἱ περὶ τὸν Ματταθίαν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐπληθύνοντο· διὰ τοῦ μικροῦ δὲ αὐτοῦ στρατοῦ ἥδυνήθη νὰ τιμωρήσῃ τοὺς παραβάτας τοῦ θείου νόμου καὶ νὰ καταστρέψῃ τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων.

Προϊδὼν τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ὁ Ματταθίας, συνέστησεν⁷ ὡς διάδοχόν του καὶ σύμβουλον τοῦ λαοῦ τὸν υἱόν του Σίμωνα, τὸν δὲ ἄλλον υἱόν του Ἰούδαν, τὸν ἐπικληθέντα Μακκαβαῖον, ὡς ὁδηγὸν τοῦ λαοῦ εἰς τὰς μάχας, καὶ οὕτως ἀπεβίωσε.

Παρατηρήσεις.

Οὐ πέπερ τῆς πατρίου θρησκείας ζῆλος τοῦ Ματταθίου ἤτο μέγας. Εἰς μόνος ἀνθρώπους εὔσεβῆς δύναται διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ πολλοὺς νὰ κρατύνῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν.

Καὶ ἀποθνήσκων ὁ Ματταθίας οὐδὲν ἄλλο ἐσυλλογίζθη εἰμὴ νὰ στερεώσῃ τὰ τέκνα του εἰς τὴν πίστιν καὶ νὰ καθοδηγήσῃ αὐτὰ εἰς ἔξακολούθησιν τῶν ὑπὲρ αὐτῆς ἀγώνων του. Ὡς τι καὶ ἀν ἔχωμεν φθείρεται, μόνη ἡ πίστις παραμένει, καὶ δι' αὐτῆς ἀξιούμεθα τῆς αἰωνίου μακαριότητος καὶ καταισχύνομεν τὰς τῶν ἀσεβῶν βουλάς.

§ 58. Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος.

(Μακκαβ. Α.)

‘Ο ἀνδρεῖος Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος ἐδίωξε πανταχόθεν τοὺς ἀπίστους, κατασφάζων ὅχι μόνον αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀρνητούς.

θράσκους Ἰουδαίους. Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος, ὥμοσε νὰ ἔξολοθρεύσῃ πάντας τοὺς Ἰουδαίους. Ὁθεν ἀπέστειλε τὸν συγγενὴν τοῦ Διοσίνην νὰ ἔξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον κατ' αὐτῶν. Συνάξας οὗτος 40,000 πεζῶν καὶ 7,000 ἵππων, ἔθεσεν αὐτοὺς ὑπὸ τοὺς στρατηγοὺς Πτολεμαῖον, Γοργαν καὶ Νικάνορα. Ὁ Ἰουδαῖος ἐπολέμησε τούτους δῆλους μὲ 3,000 μόνον πολεμιστὰς καὶ διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ κατετρόπωσεν αὐτούς.

Τὸ ἐπίόν ἔτος ἐκστρατεύει αὐτὸς ὁ Λυσίχος μετὰ 60,000 πεζικοῦ καὶ 5,000 ἵππου. Τὴν τρομερὰν δὲ ταύτην δύναμιν ἐνίκησεν ὁ Ἰουδαῖος μετὰ 10,000 ἴδικῶν του καὶ ἐτρεψεν εἰς φυγὴν. Γενόμενος δὲ κύριος τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ, περιέζωσεν εἰς τὸ φρούριον τοὺς κατέχοντας αὐτὸ Σύρους. Ἔπισκευάσας δὲ τὸν ναὸν ἐνεκαίνισε τὸ νεόδμητον θυσιαστήριον, ἀπέιρου λαοῦ εἰς τὰ ἐγκαίνια συβρέεσσαντος, καὶ συνέστησεν ἐτησίαν ἑορτὴν εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἐγκαινιών τούτων. Τὰ γείτονα ἔθνη, μαθόντα ταῦτα καὶ διὰ τὴν ὀχυρώθη πάλιν ὡς Ἱερουσαλήμ, ἐφοβήθησαν, διότι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἀνελάμβανε δύναμιν· διεγένετο δὲ τὸν ἔχθροπραξίας κατ' αὐτοῦ, ἀλλ᾽ ὁ Ἰουδαῖος κτυπήσκεις αὐτὰ τὰ περιώρισε καὶ τὰ κατέβαλε. Μαθὼν τὰ γεγονότα ταῦτα ὁ Ἀντίοχος, ἀπεφάσισε νὰ ἐκστρατεύσῃ ὁ Ἰδιος κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἐν ᾧ δὲ ἐπασχε δεινῶς ὑπὸ πόνων τῶν ἐντοσθίων του, ἐπέσην εἰς τὴν ἄμαξάν του καὶ ἐρχόμενος δρομαίως, ἔπεσεν ἐκ τῆς ἄμαξης· ὑπὸ πόνων δὲ καὶ λύπης καταληφθεὶς ἀπέθανεν ὀδυνηράτατα. Πρὶν δὲ ἀποθάνην, ἐν ᾧ τὸ σῶμά του κατέστη δυσωδέστατον, ηγήθη εἰς τὸν Θεόν, ἀν τὸν σώση ἀπὸ τῆς ἀσθενείας του νὰ ἐπανορθώσῃ ὅσα κακὰ καὶ ζημιάς ἐπραξε, νὰ καταστήσῃ ἐλευθέρους τοὺς Ἰουδαίους καὶ νὰ γείνη καὶ αὐτὸς ὅμορθος καὶ αὐτούς· ἀλλὰ κατ' οὐδὲν ὀφέλησαν αὐτὸν αἱ τοιαῦται πρόσις ἰδιοτέλεικν μᾶλλον γενόμεναι εὐχάριτοι.

Ο διάδοχος αὐτοῦ Ἀντίοχος ὁ Εύπατωρ, ἐκστρατεύεις κατὰ τῶν Ἰουδαίων καὶ μηδὲν κατορθώσας, ἡναγκάσθη νὰ κάμῃ εἰρήνην καὶ νὰ ὑποσχεθῇ εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίαν θρησκείας. Ἀλλ᾽ ἡ εἰρήνη αὕτη δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ· διότι ὁ Ἰουδαῖος ἡθέλησε νὰ διώξῃ ἐκ τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ ἐπὶ τὸ ὅρος Σιών ἀχροπόλεως τὴν τοῦ ἔχθρου φρουρὰν καὶ ἐποιούρκησεν αὐτήν· τότε ὁ νέος βασιλεὺς μετὰ 100,000 πεζῶν καὶ 20,000 ἵππων καὶ 32 ἐλεφάντων ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Ἰουδαίου διὰ τὸ δυσανάλογον δὲ τῶν δυνάμεων ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ κατέλαβε τὴν Ἱερουσαλήμ, παραχωρίστας δικαιώματά τινα εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ Ἰουδαίους.

Ο διάδοχος τοῦ Εὐπάτερος Δημήτριος ὁ Σωτὴρ ἀνενέωσε τὰς ἔχθροπραξίας, ἀλλ' ὅμως δἰς ἡττήθη· ὑστερὸν δὲ ἀπέστειλε μετὰ πολλοῦ στρατοῦ τὸν στρατηγόν του Βακχίδην. Οἱ μετὰ τοῦ Ἰούδα δειλιάσαντες διεσκορπίσθησαν, αὐτὸς δὲ μείνας μετὰ ὀλιγίστων μόνον ἐπολέμησεν, ἀλλ' εἰς τὴν μάχην ταύτην ἐπεσει ὁ γενναῖος Ἰούδας ὁ Μακκαθίδης. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἔκραζον θρηνοῦντες, «Πῶς ἐπεσε δυνατὸς σώζων τὸν Ἰσραὴλ».

Παρατηρήσεις.

Η βοήθεια τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅπλον ἀκαταμάχητον.

Ο Ἰούδας, νικήσας τὸν ἔχθρὸν, εὐθὺς ἐπεχειρίσθη νὰ οἰκοδομήσῃ νέον θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν. Ὁ ἀληθώς εὔσεβης οὐδέποτε λησμονεῖ τὸν Θεόν. Ὁ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος θάνατος εἶναι ἐνδιόκος καὶ τὸ ὄνομα τοῦ οὗτω πίπτοντος εὐλογεῖται παρὰ πάντων.

Τρομερὸς εἶναι καὶ ἐπώδυνος ὁ θάνατος τοῦ ἀμαρτωλοῦ· ὁδυγηρότατον ἦτο τὸ τέλος τοῦ ἀσεβοῦς Ἀντιόχου, διώκτου τῶν Ἰουδαίων. Δὲν ὠφέλησεν αὐτὸν ἡ ἐν τῷ ἀγωνίᾳ ἀπόφρασις διὰ νὰ μεταβληθῇ. Ἐζήτησεν οὕτω νὰ ἔξαγοράσῃ τὴν ζωὴν, ἀλλ' εἰς μάτην ἀπίθανεν ὁ ἄθλιος.

§ 59. Ἰωνάθας, Σίμων, Ἰω. Τρκανός.

(Μακκαθ. Α.)

Μετὰ τὸν ἡρωϊκὸν θάνατον τοῦ Ἰούδα, ἔγεινε στρατηγὸς τῶν Ἰουδαίων Ἰωνάθαν ὁ ἀδελφός του· πολλάκις δὲ νικήσας οὗτος τὸν Βακχίδην, ἡνάγκασεν αὐτὸν νὰ συνομολογήσῃ μετ' αὐτοῦ εἰρήνην καὶ ν̄ ἀπέλθῃ ἐκ τῆς χώρας τῶν Ἰουδαίων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωνάθαν ἐβοήθησε τὸν Ἀλέξανδρον, κηρύζοντα ἔαυτὸν τοῦ Ἀντιόχου, ἀφ' οὗ ἐθανάτωσεν οὗτος τὸν Δημήτριον, ἔχάρισε πλούσια δῶρα εἰς τὸν Ἰωνάθαν καὶ διετέλει ἐν εἰρήνῃ μετ' αὐτοῦ. Ο Ἰωνάθαν ἐζήτησε τὴν ἀνανέωσιν τῆς φιλίας τῶν Ρωμαίων, τὴν ὁποίαν εἶχε ζητήσει πρῶτον ὁ Ἰούδας· ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας περίεργον ἐπιστολὴν, ὑπενθυμίζων τὴν φιλίαν καὶ τὴν συγγένειαν αὐτῶν μὲ τοὺς Ἰουδαίους (ιδ. Μακκαθ. Α. κεφ. 16). τέλος δὲ ἐδολοφονήθη ὑπὸ Τρύφωνος στρατηγοῦ εἰς Πτολεμαΐδα δι' ἀπάτης.

Τὸν Ἰωνάθαν διεδέχθη Σίμων ὁ ἀδελφός του, ὅστις νικήσας τοὺς πολεμίους καὶ ἐκδιώξας αὐτοὺς ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῆς Σιών, διῆγεν ἐν εἰρήνῃ συνωμολόγησε δὲ καὶ συμμαχίαν μὲ τοὺς Ρωμαίους. Ἐξαπατήσας ὅμως αὐτὸν ὁ Πτολεμαΐος ὁ διοικητὴς

τῆς Ἱεριχώ νὰ ἔλθῃ εἰς Ἱεριχώ, ἐδολοφόνησεν αὐτὸν καὶ τοὺς δύο αὐτοῦ υἱοὺς Ματταθίαν καὶ Ἰουδαν.

Τοῦτον διεδέχθη Ἰωάννης ὁ Τρκανὸς, ὀνομασθεὶς οὗτω, διότι καθυπέταξε τοὺς Τρκανούς. Ἀπήλλαξεν οὗτος τὴν Ἰουδαίαν ὅλως ἥπο τῆς ἔξουσίας τῶν Σύρων κυριεύσας δὲ καὶ τὴν Συρά-ρεικαν κατέστρεψεν αὐτήν. Βιώσας δὲ εὐδαιμόνως καὶ ἀριστα διοι-κήσας ἐτελεύτησεν ἀρξας ἔτη 31.

Τοῦτον διεδέχθη ὁ υἱός του Ἀριστόβουλος, ὁ ἐπικληθεὶς Φι-λέλλην ἔνεκα τῆς πρὸς τοὺς Ἐλλήνας εὔνοίας του· οὗτος ὡνο-μάσθι βασιλεὺς, διάδημα φορέσας πρῶτος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἰουδαίων ἐκ τῆς Βαβυλῶνος. Πιστεύσας εἰς συκοφαντίας ἐθινάτωσεν ἔνα τῶν ἀδελφῶν του, τὸν Ἀντίγονον, δὴ ὑπερη-γάπα. Εἶχε δὲ φυλακίσει καὶ τὴν μητέρα του καὶ ἀφῆσει αὐτὴν ν' ἀποθάνῃ ἐξ ἀστίας, διότι εἶχεν αὐτὴ λάβει τὴν ἀρχὴν κατὰ θέλησιν τοῦ Τρκανοῦ. Καθυπέταξε δὲ τὴν Ἰτουραίαν καὶ ἡνάγ-κασε τοὺς καταίκους νὰ παραδεχθῶσι τὸν Ἰουδαίον νόμον· βα-σιλεύσας δὲ ἐν ἔτος ἀπέθανεν ὑπὸ φρίκης καὶ λύπης, συνιδὼν ὅτι ἀδίκως ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του.

Τὸν Ἀριστόβουλον διεδέχθη ὁ ἀδελφός του Ἰωάννεας, ὅστις ὡνομάσθι καὶ Ἀλέξανδρος, σκληρὸς τοὺς τρόπους, ἀλλὰ καὶ νι-κητὴς γενόμενος γειτονικῶν λαῶν. Ἀποθανόντας τούτου, ἐλαβε τὴν ἀρχὴν ἡ γυνὴ του Ἀλεξάνδρα, ἥτις καὶ Σαλώμη ὡνομάζετο.

Παρατηρήσεις.

Εἰς πάντα τὰ θλιβερὰ γεγονότα ὁ πιστὸς πρέπει ν' ἀνερευνᾷ μᾶτιας αὐτὰ ἐξ ἀμαρτιῶν προέρχονται ἢ πρὸς δοκιμασίαν. Ωσαύτως δὲ τὴν ἀπαλλαγὴν ἥπο τῶν θλίψεων καὶ τῶν καταδιωγμῶν πρέπει νὰ ἀποδίδῃ τις εἰς τὴν θείαν εὐ-σπλαγχνίαν.

§ 60. Τρκανὸς Β'. Ἡρώδης.

Ἀποθανούσης τῆς Ἀλεξάνδρας, ὁ πρεσβύτερος υἱός της Τρ-κανὸς Β'. ἔγινεν ἥδη μέγας ἀρχιερεὺς, καὶ, ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, ἀνεδείχθη καὶ βασιλεὺς. Ὁ δεύτερος υἱός τῆς Ἀλεξάνδρας Ἀριστόβουλος, ὅστις πρὸ πολλοῦ ἥδη συνεν-νοεῖτο μὲ τοὺς ἀντιπάλους τῶν Φαρισαίων Σαδδουκαίους, ὅπλι-σθεὶς ἐλαβε τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα τοῦ ἀδελφοῦ του Τρκανοῦ, ὅστις εὐχαριστήθη νὰ ζῇ ἀναπαυτικῶς, ἀρκούμενος εἰς τὴν ἀρ-χιερωσύνην. Εἶχε δὲ κατορθώσει ὁ Τρκανὸς νὰ ἔχῃ ὑπὲρ ἔαυτοῦ

τὸν Ὄρωμαῖον στρατηγὸν Πομπήιον, δόστις προσέβαλε τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ, καὶ, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὅρκανὸν, εἰσῆλθεν
εἰς αὐτὴν. Ὁ Ἀριστόβουλος μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν κατέφυγεν εἰς
τὸν ναὸν, ἀλλὰ μετὰ τριῶν μηνῶν ἀντίστασιν ὑπετάγησαν. Ὁ
Ὕρκανὸς κατεστάθη πάλιν περὶ τοῦ Πομπηίου ἐθνάρχης τῶν
Ἰουδαίων, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον ἀπέστειλε μετὰ τῶν δύο υἱῶν
του δέσμιον εἰς Ῥώμην. Ὁ Ὅρκανὸς εἶχεν ὑπουργὸν τὸν Ἰδου-
μαῖον Ἀντίπατρον, τοῦ ὄποιου ὁ υἱὸς Ἡρώδης προήχθη βαθμηδὸν
βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας, ἀντὶ τοῦ Ὅρκανοῦ, ὑπὸ τῶν Ῥώμαίων.

Πάντες οἱ τοῦ Ἡρώδου ἔχθροι ἀπηνῶς ἔθανατῷ θησαν παρ’ αὐ-
τοῦ καὶ ἐσυλήθη ὁ ναός. Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀριστόβουλου ἐφονεύθη ὑπὸ
τοῦ Ἀντωνίου, εἰς τὸν ὄποιον ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου δέσμιος.
Οὗτος ἦτο ὁ τελευταῖος γόνος τῶν Μακκαβαίων, οἵτινες, ἐπὶ
120 ἔτη ἔχοντες ἐκ διαδοχῆς ἔκαστος τὸ ἀξιωμα τοῦ ἀρχιερέως
καὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἤγγων θησαν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους των καὶ τῆς πί-
στεώς των ἐνδόξως.

Ὁ Ἡρώδης, ἐκ ζένης τῶν Ἰουδαίων φυλῆς, δὲν ἦδύνατο, κατὰ
τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, νὰ ἥναι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Δικ
νὰ καταβάλῃ δὲ τὴν κατ’ αὐτοῦ ἀντίδρασιν, ἔγεινε σκληρὸς καὶ
αἰμοδόρος· ἐσφαξε πάντα τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου τῶν Ἰουδαίων
καὶ ὑστερον ἔθανάτωσε τὸν Ὅρκανὸν, τὸν πενθερὸν τοῦ Ἀριστό-
βουλον, τὴν πενθεράν του Ἀλέξανδραν καὶ τὴν γυναικά του Μα-
ριάμνην, καὶ μετὰ τούτους ἔθανάτωσε τοὺς ἐκ τῆς Μαριάμνης
δύο υἱούς του Ἀριστόβουλον καὶ Ἀλέξανδρον· πέντε δὲ ἡμέρας
πρὶν ἀποθάνη διέταξε καὶ ἔθανάτωσαν τὸν μεγαλείτερον τῶν
υἱῶν του Ἀντίπατρον. Οὕτω, βασιλεύσαντος ὑποτελῶς εἰς τοὺς
Ῥώμαίους τοῦ μὴ Ἰουδαίου Ἡρώδου, ἔξέλιπον οἱ ἐξ Ἰουδαίων
χοντες καὶ ἤγγικεν ἥδη ὁ χρόνος τῆς ἐλέύσεως τοῦ Μεσσίου, κατὰ
τὴν περὶ τούτου προφητείαν τοῦ Ἰακώβ. (Σελ. 34 § 19.)

Παρατηρήσεις.

Οἱ μὴ φοβούμενος τὸν Θεὸν, οὐδεμίαν ἀγάπην δύναται νὰ ἔχῃ πρὸς τοὺς ἀν-
θρώπους· εἴναι θηρίον ἀνήμερον καὶ αἰμοδόρον. Ὁ ἀθλιος Ἡρώδης ἐφόνευσε τοὺς
οἰκείους του, τὰ τέκνα του αὐτά, νομίζων ὅτι οὕτω κραταιοῦται εἰς τὴν ἀρχὴν.
Ηἱ φιλαρχία καὶ ἡ φιλοδοξία τυφλώνει καὶ ἀποθηριώνει τὸν ἀνθρώπον καὶ ἔξα-
λεῖει ἀπ’ αὐτοῦ πᾶσαν συμπάθειαν, πᾶσαν φιλανθρωπίαν.

ΙΕΡΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Απὸ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀποστόλων.

§ I. Ὁ Εὐαγγελισμός.

(Δουκ. Α.)

Οτε ἔβασίλευσεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν Ἡρώδης ὁ μέγας, ὑπῆρχεν ἵερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἔχων γυναικα ὄνομαζομένην Ἐλισάβετ. Ἀμφότεροι οὗτοι κατήγοροι ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἀχρών· ἦσαν δὲ δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς, ἀλλὰ δὲν εἶχαν τέκνα, ἐπειδὴ ἡ Ἐλισάβετ ἦτο στείρα καὶ ἦσαν ἥδη καὶ οἱ δύο προθεβηκότες τὴν ἡλικίαν.

Μίαν ἡμέραν, ἐν ᾧ ὁ Ζαχαρίας ἐθυμίαζεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ καὶ τὸν εἰδοποίησεν, ὅτι ἡ γυνή του θὰ γεννήσῃ υἱὸν καὶ νὰ ὀνομάσῃ αὐτὸν Ἰωάννην, καὶ ὅτι θὰ ἔναι ὁ υἱὸς του αὐτὸς μέγας ἐνώπιο τοῦ Κυρίου καὶ πλήρης ἀγίου Πνεύματος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ζαχαρίας εἶπε, πῶς θὰ γνωρίσῃ ὅτι τὰ εἰρημένα θὰ γείνωσιν, ὁ ἄγγελος εἶπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι θὰ μένῃ ἄφωνος μέχρι τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐπαγγελθέντων εἰς αὐτόν. Καὶ τῷ ὄντι ὁ Ζαχαρίας κατέστη ἄφωνος· ὡμίλησε δὲ ὅτε ἐγεννήθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης καὶ ἐπρόκειτο πῶς νὰ ὀνομασθῇ.

Μετὰ μῆνας δὲ ἐξ ἔκτοτε ὁ αὐτὸς ἄγγελος Γαβριὴλ ἐμφαίνεται εἰς παρθένον ὄνομαζομένην Μαρίνην καὶ κατοικοῦσαν εἰς τὴν πόλιν Ναζαρὲτ, ἀρραβωνισμένην Ἰωσὴφ τὸν τέκτονα καὶ καταγομένην, ὡς καὶ ὁ Ἰωσὴφ, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους τοῦ Δαβὶδ, καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν, «Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶν».

Ἡ παρθένος ἀκούσασα τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον τοῦ ἀγγέλου ἐταράχθη, καὶ ἡπόρει αὐτὸς δὲ λέγει πρὸς αὐτὴν, «Μὴ φοβοῦ,

Μαριάμ, διότι εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ ἴδον θὰ συλλάβῃς καὶ θὰ γεννήσῃς υἱὸν, καὶ θὰ ὀνομάσῃς αὐτὸν Ἰησοῦν. Οὗτος θὰ ἦναι μέγας καὶ θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς Ὑψίστου, καὶ θὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν Κύριος ὁ Θεός τὸν θρόνον Δαΐδ τοῦ πατρός του καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας». Ἡ παρθένος εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς δύναται νὰ γείνῃ τοῦτο ἀφ' οὐ εἴμαι ἀνύπανδρος; Ὁ ἄγγελος ἀποκριθεὶς εἶπεν εἰς αὐτὴν, Πνεῦμα ἄγιον θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις τοῦ Ὑψίστου θὰ σ' ἐπιτκιάσῃ, διὰ τοῦτο τὸ γεννηθῆσόμενον ἐκ σοῦ ἄγιον τέκνον θὰ κληθῇ υἱὸς Θεοῦ. Τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸν Θεόν. Εἶπε δὲ τότε ἡ παρθένος, Ἰδού η δούλη Κυρίου, ἀς γείνῃ κατὰ τὸν λόγον σου· καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. Οὕτω συνέλαβεν ἡ παρθένος τὸν Ἰησοῦν· ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐξήγησε κατ' ὄντας τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Ἰωσήφ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ μὴ φοβηθῇ νὰ παραλάβῃ αὐτὴν ὑπὸ τὴν προστασίαν του.

Παρατηρήσεις.

Ο Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ ἦσαν εὐσεβεῖς, ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν ἀτεκνίαν των ἐλυποῦντο. Ἐκ τούτου δῆλον ὅτι δὲν εἶναι ἀμέτοχοι οἰκιακῆς λύπης καὶ οἱ εὐσεβεῖς ἐνίστε, ἀλλ' ὅμως ὀφείλομεν καὶ εἰς τὰς θλίψεις νὰ ζητῶμεν παρὰ Θεοῦ παρηγορίαν.

Ἐκ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ἀειπαρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας διδασκόμεθα πρὸς πολλοῖς ἀλλοῖς καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην. Ἀξιωθεῖσα τυσάντης τιμῆς οὐδόλως ὑπερηφανεύθη, ἀλλὰ ταπεινῶς εἶπεν, Ἰδού η δούλη Κυρίου, γένοιτο ἡ μοι κατὰ τὸ ἥπιό σου. Ἄξιομάμπτος εἶναι ἔτι ἡ πίστις αὐτῆς· ἐπίστευσεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι παντοδύναμος καὶ ηύχθη νὰ γείνῃ τὸ εἰς αὐτὴν εὐαγγελισθέν. ἔχουσα τοιαύτην εὐσέβειαν ἔγεινε τῷ ὄντι εὐλογημένη μεταξὺ ὅλων τῶν γυναικῶν καὶ μακαρία.

Ἴστον ὅτι ἡ Θεοτόκος ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἀννης, ἐγεννήθη δὲ ἐξ ἐπαγγελίας, δηλαδὴ ἐν φῷ ἡ ἀγία Ἀννα ἦτο στείρα, ὁ Θεός ἐπακούσας τῆς δεήσεως αὐτῆς ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τέκνον τὴν παναγίαν παρθένον, τὴν ὄποιαν τριετῆ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ναόν. Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς εἰσόδου τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν ναὸν, ἔορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας τὴν 21 Νοεμβρίου.

§. 2. Γέννησις τοῦ Σωτῆρος.

(Λουκ. Ε.)

“Οτε ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς νὰ γεννήσῃ ἡ παρθένος Μαρία, ἐξῆλθε διάταγμα παρὰ τοῦ ἐξουσιάζοντος τότε καὶ τὴν Ἰουδαίαν αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης Καίσαρος Αὐγούστου ν' ἀπογραφῶσιν

όλοι οἱ ὑπήκοοί του, ἔκαστος εἰς τὴν ἴδιαν του πόλιν. Ὁ Ἰω-
σήφ, καταγόμενος, ὡς καὶ ἡ παρθένος Μαρία, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ
Ἰουδα καὶ ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Δαβὶδ, ἦλθε μετ' αὐτῆς ἐκ Ναζα-
ρὲτ εἰς Βηθλεέμ, ὅπου ὁ προπάτωρ αὐτῶν Δαβὶδ εἶχε γεννηθῆ,
διὰ νὰ καταγραφῶσιν. Ἐν ᾧ δὲ ἦσαν ἐνταῦθα, ἐπληρώθη ὁ και-
ρὸς νὰ γεννήσῃ ἡ ἀγία παρθένος καὶ ἐγέννησε τὸν Χριστόν· τὸν
ἔβαλε δὲ εἰς φάτνην, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος καλλίτερος τό-
πος εὔκαιρος εἰς τὸ κατάλυμα.

Ἄμα γεννηθέντος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐφάνη αἰφνιδίως ἄγ-
γελος Κυρίου εἰς τοὺς πλησίους ἐκεῖ ἀγραυλούντας ποιμένας, καὶ
λάμψις Κυρίου περιεκύκλωσεν αὐτούς· εἴπε δὲ εἰς αὐτοὺς ὁ ἄγ-
γελος, «Ἐρχομαι νὰ σᾶς εὐαγγελίσω μεγάλην χαρὰν, ἣτις θὰ
μεταδοθῇ εἰς ὅλον τὸν λαόν· ἐγεννήθη σῆμερον εἰς Βηθλεέμ σω-
τὴρ, ὃστις εἶναι Χριστὸς Κύριος· θὰ εὑρητε αὐτὸν ἐσπαργανωμέ-
νον εἰς τὴν φάτνην. Πάραυτα δὲ ἤκουσαν ἀγγέλων στρατιῶν
αἰνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων, «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ
ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίᾳ». Ἐλθόντες δὲ οἱ ποιμένες
εἰς Βηθλεέμ ἀνεῦρον τὴν παρθένον καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος
εἰς τὴν φάτνην, ὅπως εἶχεν εἰς αὐτοὺς ἀγγελθῆ. . . .

Παρατηρήσεις.

Η ἐν τῇ φάτνῃ ἀπόθεσις τοῦ γεννηθέντος Κυρίου τῶν ὅλων διδάσκει ἡμᾶς τὴν
ἄκραν αὐτοῦ συγκατάδεσιν· ὅλον του τὸν κατόπιν ἐπὶ τῆς γῆς βίον διῆλθεν ἐν
μεγάλῃ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἄγευ ἐπιδειξεως. Τὸ ἔργον του ἦτο ἡ σωτηρία τοῦ
κόσμου.

Ἀπλοῦ καὶ ταπεινοὶ ποιμένες ἀξιοῦνται οὐρανόθεν εὐαγγελίας καὶ πιστεύου-
σιν εἰς αὐτήν. Οὐδεμία ηδύνατο γὰρ ἦναι εἰς τὴν γῆν πλέον χαρούσυνος ἀγγε-
λία ἢ ἡ γέννησις τοῦ λυτρωτοῦ αὐτῆς ἀπὸ τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας. Ἡγ-
γέλθη δὲ αὕτη οὐχὶ εἰς πλουσίους καὶ ἰσχυρούς, ἀλλ' εἰς ἐκείνους τῶν ὅποιων ἢ
καρδία ἦτοι μηνύ ἀκούση τοιοῦτον νέον καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς αὐτό.

§ 3. Περιτομή. Υπαπαντή.

(Δουκ. Β.)

Προσκύνη ησις τῶν μάγων.

(Ματθ. Β.)

Τὴν ὄγδόνην μετὰ τὴν γέννησίν του ἡμέραν περιετμήθη τὸ
παιδίον κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, καὶ ὡνομασθη Ἰησοῦς,
ὅπως ὁ ἄγγελος εἶχεν εἰπεῖ εἰς τὴν ἀειπάρθενον Θεοτόκον.

Τεσσαράκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ὑπῆγεν ἡ ἀγία παρθένος μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ ἀφιερώσῃ αὐτὸν, ὡς πρωτότοκον, κατὰ τὸν ἵερὸν νόμον, εἰς τὸν Θεόν, καὶ προσφέρῃ τὰ νενομισμένα δῶρα, ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο νεοστοὺς περιστερῶν. Ἀμα εἰσελθούσης τῆς παναγίας παρθένου εἰς τὸν ναὸν μετὰ τοῦ παιδίου, ὁ εὐλαβῆς καὶ δίκαιος πρεσβύτης Συμεὼν, εἰς τὸν ὅποιον ἦτο ἀποκεκαλυμμένον ὑπὸ Πνεύματος ἀγίου, ὅτι δὲν ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ πρὶν ἴδη τὸν Χριστὸν Κυρίου, λαβὼν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὰς ἀγκάλας του, εὐλόγησε τὸν Θεόν ὅτι εἶδε τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ εἴκήτησε νὰ ἀποθάνῃ πλέον. Προεῖπε δὲ εἰς τὴν παρθένον, ὅτι θὰ διαπεράσῃ τὴν ψυχὴν αὐτῆς ῥομφαία, (ἐννοῶν τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου). Καὶ προφῆτις δέ τις Ἀννα, διατρίβουσα ἐξ εὐλαβείας πάντοτε εἰς τὸν ναὸν, ἐκήρυξε τὴν διὰ τοῦ Κυρίου ἐλθούσαν εἰς τὸν κόσμον σωτηρίαν.

Μάγοι δὲ (δηλαδὴ σοφοὶ καὶ ἱερεῖς τῶν Μήδων καὶ Περσῶν) ἤλθον εἰς Ἱερουσαλήμ ἐξ ἀνατολῶν ζητοῦντες τὸν νεωστὶ τεχθέντα βασιλέα τῶν Ιουδαίων, λέγοντες ὅτι εἶδον τὸν ἀστέρα αὐτοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθον νὰ προσκυνήσωσιν αὐτόν. Καὶ ὁ Βασιλεὺς Ἡρώδης καὶ δλη ἡ Ἱερουσαλήμ ἐταράχθη ἐκ τῶν λόγων τῶν μάγων· ἡρώτησε δὲ ὁ Ἡρώδης τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. Μαθὼν δὲ παρ' αὐτῶν ὅτι εἰς Βηθλεὲμ, εἶπεν εἰς τοὺς μάγους, ἀφ' οὗ εὕρωσι τὸ παιδίον νὰ εἰδοποιήσωσι καὶ αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ· εἰχεν ὅμως σκοπὸν νὰ θανατώσῃ αὐτό.

Οἱ μάγοι ὁδηγηθέντες πάλιν εἰς Βηθλεὲμ ὑπὸ τοῦ ἀστέρος, ἔως οὗ ἐστάθη ὑπεράνω τοῦ τόπου ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς, ἤλθον καὶ προσεκύνησαν αὐτὸν καὶ προσήνεγκαν εἰς αὐτὸν δῶρα, χρυσὸν καὶ λίθανον καὶ σμύρναν. Τὴν ἐπιοῦσαν δὲ νύκτα εἰδοποιηθέντες κατ' ὄνχρη παρ' ἀγγέλου νὰ μὴ ἐπανέλθωσι πρὸς τὸν Ἡρώδην, ἀνεχώρησαν εἰς τὸν τόπον των δι' ἄλλης ὁδοῦ.

Παρατηρήσεις.

Οἱ Ἰησοῦς, καίτοι μὴ ἔχων περιτομῆς ἀνάγκην, ὅμως ἔκεπλήρωσε τὸν νόμον. Ὁπως δὲ Συμεὼν, οὔτως ἂς προσπαθῶμεν καὶ ἡμεῖς δι' εὐσεβοῦς βίου νὰ βλέπωμεν καὶ ὑπόδεχώμεθα τὸ σωτήριον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ παντὸς τοῦ κόσμου πρὶν ἢ ἀποθάνωμεν ἐν ταῖς ὀμαρτίαις ἡμῶν.

Ἀστὴρ ὁδηγητος τοὺς μάγους εἰς ἀνάρεσιν τοῦ Ἰησοῦ. Θεία ἐλλαμψίς ὁδηγεῖ καὶ τὸν χριστιανὸν εἰς τὴν ἀληθῆ ἐπίγνωσιν τοῦ Κυρίου. Ἄγγελος Κυρίου ὡδή-

γησεν αὐτοὺς νὰ μὴ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸν Ἡρώδην. Αἱ παρακαλῶμεν ἔκτενῶς τὸν Ὑψιτόν Θεὸν ἵνα καθοδηγῇ ἡμᾶς εἰς τὴν πρέπουσαν ὁδὸν, καὶ ἃς ἀποφεύγωμεν τὴν ὁδὸν τῆς ἀμαρτίας, εἰς ἣν ἡμεθα πρὶν ἢ γνωρίσωμεν καὶ προσέλθωμεν εἰς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν.

§ 4. Φυγὴ εἰς Αἴγυπτον. Παιδικὴ ἡλικία τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. Β. Δουκ. Β.)

‘Αφ’ οὗ ἀνεχώρησαν οἱ Μάγοι, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται εἰς τὸν Ἱωσὴφ κατ’ ὄναρ καὶ λέγει εἰς αὐτὸν νὰ πάρῃ τὴν Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ νὰ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον, διότι ὁ Ἡρώδης ἥθελε ζητήσει νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον. Οὕτως ἀνεχώρησε διὰ νυκτὸς εἰς Αἴγυπτον. ‘Ο Ἡρώδης ἴδων ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων καὶ θυμωθεὶς ἀπέστειλε καὶ ἔθανάτωσεν ὅλα τὰ εἰς Βηθλεὲμ καὶ τὰ περίχωρα αὐτῆς παιδία, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, πιστεύσας ὅτι μετεῖξεν αὐτῶν ἥθελε φονευθῆ καὶ ὁ Ἰησοῦς.

Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ὁ ἄγγελος διατάσσει κατ’ ὄναρ πάλιν τὸν εἰς Αἴγυπτον Ἱωσὴφ νὰ παραλάβῃ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ οὕτως ἐπράξεν. Ἐπανελθών οὕτως ὁ Ἱωσὴφ ἐκατοίκησεν εἰς Ναζαρέτ. Ἐν δὲ ᾧτο δωδεκαετής ἔτι ὁ Ἰησοῦς, ἥλθε μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἱωσὴφ εἰς Ιερουσαλήμ, ὅπως ἐσυνειθίζον κατ’ ἐτος νὰ κάμνωσι, νὰ ἔστρασσιν εἰς τὸν ναὸν τὸ πάσχα. Μετὰ τὴν ἔορτὴν ἀνεχώρησαν ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἱωσὴφ, νομίζοντες ὅτι ὁ Ἰησοῦς ᾧτο εἰς τὴν συνοδίαν μὲ συγγενεῖς των ἄλλους. Ἀλλ’ ἐπειδὴ δὲν τὸν εὗρον τὸ ἐσπέρας, ἐπέστρεψκεν τὴν ἐπιοῦσαν εἰς Ιερουσαλήμ καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας εὗρον τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν ναὸν καθήμενον ἐν μέσῳ τῶν ἱεροδιδασκάλων ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτοὺς εἰς τὰ τῆς διδασκαλίας τῶν Γραφῶν. Ἐθαύμαζον δὲ πάντες διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ. Ἡ δὲ μάτηρ του λέγει εἰς αὐτόν. Τί ἐποίησας οὕτως; ἡμεῖς σ’ ἔζητούσαμεν ὁδυνώμενοι. Αὐτὸς δὲ εἶπε, Δὲν ἡζεύρετε ὅτι πρέπει νὰ εὑρίσκωμει εἰς τὰ τοῦ πατρός μου; ‘Υστερὸν δὲ κατέβη μετ’ αὐτῶν εἰς Ναζαρέτ καὶ ᾧτο ὑποτασσόμενος εἰς αὐτοὺς, καὶ ἐπρόκοπτεν εἰς σοφίαν καὶ ἡλικίαν καὶ χάριν παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

Παρατηρήσεις.

Η ἀπάνθρωπος διαγωγὴ τοῦ ἡρώδου δεικνύει καθαρῶς εἰς τί φέρει τὸν ἄνθρωπον ἢ φιλαρχία· καὶ ὅμως οὐδὲ ἐκ τοιούτων μέτρων ὠφελεῖται, ἀλλὰ καταισχύνεται ἐπὶ τέλους καὶ κακῶς καὶ αἰώνιως ἀπόλλυται ὁ τὴν κακίαν ταύτην ἔχων. Η σωτηρία τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς σφαγῆς τοῦ ἡρώδου ἔστω εἰς σπουδεῖον, ὅτι ὁ Θεὸς φροντίζει νὰ φυλάττῃ σῶαν τὴν ἀγίαν αὐτοῦ ἐκκλησίαν ἀπὸ πάσσοντος ἐπιβουλῆς.

Η ἐν τῷ ναῷ διατεριθή τοῦ Ἰησοῦ διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ἐκ παιδικῆς ἡλικίας πρέπει ν' ἀσχολώμεθα εἰς τὴν ἀκρόστιν καὶ τὴν μελέτην τοῦ ἀγίου αὐτοῦ λόγου. Μανθάνομεν ἔτι ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἴστορίας νὰ ὑποτασσώμεθα εἰς τοὺς γονεῖς ἡμῶν, καὶ νὰ αὔξανωμεν εἰς χάριν παρὰ Θεῷ φυλάττοντες τὰ θεῖα αὐτοῦ παραγγέλματα.

§ 5. Κήρυγμα Ἰωάννου, Βάπτισις τοῦ
Σωτῆρος. Πειρασμός.

(Ματ. 0. Γ. Μάρκ. Α. Λουκ. Γ. Ἰωάν Α.)

Ἄνδρωθεὶς ὁ Ἰωάννης ὁ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου, ἦλθεν εἰς τὰ πέρι τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ Βάπτισμα μετανοίας λέγων, «Μετανοεῖτε, διότι ἥγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ δὲ καὶ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς περιχώρου τοῦ Ἰορδάνου ἤρχοντο πολλοὶ καὶ ἐβαπτίζοντο παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἐξομολογούμενοι τὰς ἀμαρτίας των. Συνεθεόλευε δὲ πάντας νὰ κάμνωσι καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας των λέγων, ὅτι πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καλὸν καρπὸν ἐκκόπτεται καὶ βάλλεται εἰς τὸ πῦρ. Ἐπειδὴ δέ τινες διελογίζοντο μήπως εἶναι αὐτὸς ὁ περιμενόμενος Μεσσίας, ὁ Ἰωάννης ἐκήρυξεν, ὅτι κατόπιν του ἔρχεται ὁ μέλλων νὰ βαπτίσῃ αὐτοὺς ἐν Πνεύματi ἀγίῳ. Ἐφόρει δὲ ὁ Ἰωάννης τρίχινον φόρεμα καὶ ἡτο ἐζωσμένος ζώνην δερματίνην ἔτρωγε δὲ ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.

Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην διὰ νὰ βαπτισθῇ παρ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἐμπόδιζε τὸν Ἰησοῦν λέγων, «Ἐγὼ ἔχω χρείαν νὰ βαπτισθῶ παρὰ σοῦ». Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, «Αφες ἄρτι, διότι πρέπον εἶναι εἰς ἡμᾶς νὰ ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν δίκαιοσύνην. Τότε ἀφίνει αὐτὸν ὁ Ἰωάννης. Βαπτισθεὶς οὕτως ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, καὶ ἰδοὺ ἤνοιξαν οἱ οὐρανοὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἶδεν ὁ

Ίωάννης τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαίνον ὡς περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπάνω εἰς τὸν Ἰησοῦν· ἡκουόσθη δὲ καὶ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα, «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἡδόκησα».

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐφέρθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἵνα πειρασθῇ ὑπὸ τοῦ διαβόλου· νικητεύσας δὲ ἐκεῖ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ὑστερον ἐπείνατε. Τότε ἔρχεται πρὸς αὐτὸν ὁ πειράζων καὶ λέγει, «Ἄν εἴσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ νὰ γένινωσιν ἄρτοι οἱ λίθοι οὗτοι», ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, «Γέγραπται, οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἀνθρώπος, ἀλλ’ ἐν παντὶ ἥματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ». Τότε ἀναβιβάζει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ ναοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν, «Ἄν εἴσαι υἱὸς Θεοῦ, ρίψου κάτω, διότι εἶναι γεγραμμένον, ὅτι θὰ διατάξῃ τοὺς ἀγγέλους του νὰ σὲ λάθωσιν εἰς χειράς των, ἵνα μὴ προσκόψῃς εἰς λίθον τὸν πόδα σου». Ἀλλ’ εἶναι γεγραμμένον, λέγει ὁ Ἰησοῦς, καὶ νὰ μὴ ἐκπειράζῃς Κύριον τὸν Θεόν σου. Τελευταῖον ἀνάγει τὸν Ἰησοῦν εἰς ὅρος ὑψηλὸν καὶ δεικνύων ἐκεῖθεν ὅλας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν λέγει, «Θὰ σοὶ δώσω ταῦτα πάντα, ἂν πεσὼν προσκυνήσῃς με». Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς, «Ταπεγε ὅπίσω μου Σατανᾶ, διότι εἶναι γεγραμμένον, «Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις». Τότε ἀφίνει αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἐλθόντες ἀγγελοι Κυρίου ὑπηρέτουν τὸν Ἰησοῦν.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μανθάνομεν ὅτι πρώτιστον καθῆκον ἡμῶν εἶναι ἡ μετάνοια, ἵνα γείνωμεν ἄξεις τῆς ἐγγιζούσης βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Λέξιομίμητος εἶναι ἡ περὶ τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὴν τροφὴν ἀπλότητος τοῦ τιμίου Προδρόμου. Οἱ πολυτελῆς ἴματισμὸς καὶ ἡ τροφὴ εἶναι σημεῖα κενοδοξίας καὶ κωλύμματα εἰς εὔσεβην καὶ κατὰ Θεὸν βίον.

Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐκπληρῶμεν πάντα τὰ τοῦ θείου νόμου.

Μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἀς ἀντιστεκώμεθα διὰ τῆς θείας χάριτος εἰς πάντα πειρασμὸν, ἵνα οὖτα φεύγῃ ἀφ’ ἡμῶν ἐπὶ τέλους. Πᾶς ὁ ὑπηρετῶν τὴν ἀμαρτίαν δὲν δύναται νὰ νομισθῇ ὅτι προσκυνεῖ Κύριον τὸν Θεόν καὶ αὐτὸν μόνον λατρεύει. Όταν τυχὸν εὑρεθῶμεν εἰς πειρασμὸν, ἀς λέγωμεν, ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν εἴπεν, Ταπεγε ὅπίσω μου Σατανᾶ.

§ 6. Μαρτυρία Ἰωάννου περὶ Χριστοῦ. Πρῶτοι
μαθηταὶ του. Καὶ πρῶτον θαῦμα.

(Ιω. Α. Β.)

Οἱ Ἱερεῖς καὶ Λευπταὶ ἀπέστειλαν εἰς Ἱεροσολύμων νὰ ἐρωτήσωσι τὸν Ἰωάννην τίς ἦτο. «Ο Ἰωάννης ὡμολόγησεν, ὅτι δὲν ἔτοι αὐτὸς ὁ Χριστὸς, ἀλλ ὁ προπαρασκευαστὴς τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ· εἴπε δὲ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ηδη μεταξύ των. Τὴν ἐπαύριον ἵδων ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν λέγει, «Ἴδε ὁ ἀμύνος τοῦ Θεοῦ ὁ αἵρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου καὶ ἐδεβαίωσεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι ἄγιῳ. Δύο ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου ἤκολούθησαν τότε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἐμειναν παρ’ αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Εἷς τούτων ἦτο ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου Ἀνδρέας. Τὸ ἐσπέρας εύρων ὁ Ἀνδρέας Σίμωνα τὸν ἀδελφόν του, λέγει εἰς αὐτὸν, «Εὔρήκαμεν τὸν Μεσσίαν» καὶ φέρει αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὅστις παρατηρήσας τὸν Σίμωνα λέγει, Σὺ εἶσαι Σίμων ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννα, εἰς τὸ ἔκτη θάνατον δομάζοντας Πέτρος. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκει τὸν Φίλιππον καὶ τῷ λέγει «Ἀκολούθει μοι». Ὁ Φίλιππος ὑπήκοουσεν. Εύρων δὲ ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ τῷ λέγει, «Ον ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται εὐρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ». Ο Ναθαναὴλ ἔρχεται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὅστις ἵδων αὐτὸν λέγει, «Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, εἰς τὸν ὃποῖον δὲν ὑπάρχει δόλος». Ὁ Ναθαναὴλ λέγει «Πόθεν μὲ γνωρίζεις», ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίνεται, Πρὶν σὲ καλέσῃ ὁ Φίλιππος σὲ εἰδα δῆτα ὑπὸ τὴν συκῆν». Τότε ὁ Ναθαναὴλ λέγει, «Διδάσκαλε, σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ». Ὁ Χριστὸς δὲ ἐπρόσθεσεν, Πιστεύεις δι’ ὃ, τι σοὶ εἶπον· Θὰ ἴδης ὅμως μεγαλείτερα πράγματα. Βεβαίως σᾶς λέγω ὅτι ἀπὸ τοῦδε θὰ ἴδητε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. Οὗτοι λοιπὸν ἥσαν οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Κυρίου.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔγεινε γάμος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, εἰς τὸν ὃποῖον ἦτο καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ· προσεκλήθη δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του. Ἐπειδὴ δὲ ἐτελεώσεν ὁ οἶνος καὶ ἡ πανάγραντος αὐτοῦ μήτηρ παρετήρησε τοῦτο, τὸ ἀνήγγειλεν ἐπ’ ἐλπῖδι ἀναπληρώσεως εἰς τὸν Ἰησοῦν παρήγειλε δὲ εἰς τοὺς ἐν τῷ γάμῳ διακονοῦντας νὰ πράξωσι καθὼς

τοῖς εἶπη ὁ Κύριος ἡμῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς μετέβαλεν ἔξ
μεγάλας ὑδρίας πλήρεις ὕδατος εἰς οἶνον ἐξαίρετον. Τοῦτο εἴναι
τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐφανέρωσε τὴν δό-
ξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Παρατηρήσεις.

Οἱ Ἰησοῦς Χριστὸς εἴναι ὁ θυσιασθεὶς ἀμνὸς καὶ διὰ τοῦ τιμίου αἵματος αὐτοῦ
ἐξηγοράσθη ἡ σωτηρία ἡμῶν. (Α. Πέτρ. Α, 18—19.)

Οἱ ἄδολοι Ναθαναὴλ ἐν τῇ καθαρῷ αὐτοῦ καρδίᾳ ἀνεγνώρισε τὸν Ἰησοῦν ὡς
υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἡ καθαρὰ καὶ ἡγιασμένη καρδία δὲν ἀφίνει οὐδένα δισταγμὸν
εἰς τὴν πρὸς τὸν Σωτῆρα πίστιν.

Διὰ τῆς παρουσίας του ὁ Κύριος εἰς τὸν γάμον καὶ τοῦ θαύματός του ἡγίασε
τὸ ματήριον τοῦτον, θεόθεν συσταθέν. Τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν δι-
δάσκει ἡμᾶς τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν τῆς ἀγίας αὐτοῦ μητρὸς, ἡτις, γνωρίζουσα
τὴν καταγωγὴν τοῦ υἱοῦ της, ἦτο πεπεισμένη ὅτι ἡδύνατο νὰ θαυματουργήσῃ.
Πολὺ βεβαίος ηὐχαριστήθη ἡ πανάμωμος Παρθένος, ὅτι ὁ υἱὸς παρέσχε διὰ θαύ-
ματος οἶνον εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν γάμων, συμφώνως πρὸς τὴν παρατήρησιν καὶ
τὴν ἐπιθυμίαν της. Ἡ συμβουλὴ τῆς Παρθένου πρὸς τὸν ὑπηρετοῦντας ἐν τῷ
γάμῳ νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἀρμόζει καὶ εἰς ἡμᾶς. Οἱ ὑπακούων εἰς
τὸν Κύριον ἀπολαμβάνει τὴν θεραπείαν τῶν ἐλλείψεών του, μάλιστα τῶν πνευ-
ματικῶν.

Ἐν ταῖς ἀθώαις καὶ νομίμοις διασκεδάσεσιν ἡμῶν ὀνυάμεθα εὐσεβῶς γὰ ἐπικα-
λώμεθα τὴν ἀόρατον παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Τὸ παράδειγμά του δὲ μᾶς
διδάσκει νὰ πληρῶμεν τὰς ἐλλείψεις τῶν ἀλλων.

§ 7. Οἱ πωληταὶ διώκονται τοῦ ναοῦ. Ὁ Νικόδημος.

(Ιω. Γ. Λουκ. Γ. Ματθ. ΙΔ.)

Πλησιάζοντος ἥδη τοῦ Πάσχα, ὁ Ἰησοῦς ἥλθεν εἰς Ἱεροπό-
λυμα· ἐκεὶ δὲ εὑρὼν εἰς τὸ ἱερὸν τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρό-
βατα καὶ περιστερὰς καὶ τοὺς ἀργυραμοιδίους, ἐδίωξεν αὐτοὺς
ἐκεῖθεν λέγων, «Μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἴκον ἐμ-
πορίου». Οἱ Ιουδαῖοι εἶπον εἰς αὐτὸν τότε, τί σημεῖον (τῆς ἐξου-
σίας σου) δεικνύεις πιοῶν ταῦτα; «Ο Ἰησοῦς δὲ ἀπεκρίθη, «Κα-
ταστρέψετε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας θὰ τὸν ἐγέρω»
(ἐννοῶν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ τὴν τριήμερόν του ἀνάστασιν).

Μεταξὺ δὲ τῶν Φαρισαίων ὑπῆρχε τις ὀνόματι Νικόδημος,
ἀρχων τῶν Ιουδαίων, ὅστις ἐλθὼν νύκτα πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἐδι-
δάχθη παρ' αὐτοῦ εἰπόντος, «Ἐὰν μὴ γεννηθῇ τις ἐξ ὕδατος καὶ
πνεύματος, δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-

νῶν. Ὅπως δὲ ὁ Μωϋσῆς ὑψώσει τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἑρήμῳ, οὕτω
χρειάζεται νὰ ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς τοῦ ἀνθρώπου, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ
πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν· διότι οὕτως ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κό-
σμον, ὥστε ἐδωκε τὸν μονογενῆ αὐτοῦ οὐρανόν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων
εἰς αὐτὸν μὴ χαθῇ, ἀλλὰ λάβῃ ζωὴν αἰώνιον.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς Ἰου-
δαίαν καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἔβαπτίζει διὰ τῶν μαθη-
τῶν του (Ιω. Δ, 2). Καὶ πάλιν ἐνταῦθα ὁ Ἰωάννης ὁ πρόδρομος
τοῦ Κυρίου, γενομένης συζητήσεως περὶ τοῦ βαπτίσματος, ἐμαρ-
τύρησε περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἦτο οὗτος τοῦ Θεοῦ, εἰπὼν ὅτι,
ὅ πιστεύων εἰς τὸν οὐρανὸν ἔγειρι ζωὴν αἰώνιον, ὁ δὲ ἀπειθῶν εἰς τὸν
οὐρανόν, δὲν θὰ ἤλη αἰώνιον ζωὴν, ἀλλ᾽ ἡ ὄργη τοῦ Θεοῦ μένει εἰς
αὐτόν.

Τὸν Ἰωάννην δὲ τοῖτον κατέκλεισεν ἥδη ὁ Ἡρώδης εἰς τὴν
φυλακὴν, διότι ἠλεγχεῖν αὐτὸν διὰ τὸν παράνομον γάμον του
καὶ δι' ὃσα ἐπράξει πονηρά. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἀπεκεφάλισεν
αὐτὸν ὁ Ἡρώδης δι' ἐνεργείας τῆς Ἡρωδιάδος, τῆς παρανόμου
γυναικός του.

Περὶ τοῦ Ἰωάννου εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, οὐδεὶς ἐγεννήθη ἐκ τῶν
ἀνθρώπων μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ἐπρόσθεσεν ὅμως, ὅτι
ὁ μικρότερος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν εἶναι μείζων αὐτοῦ.

Παρατηρήσεις.

Η ἀποδολὴ ἀπὸ τοῦ γαστρὸς τῶν πωλεύντων καὶ τῶν ἀγοραζόντων διδάσκει ἡμᾶς
νὰ ἀποθάλλωμεν ἐκ τῶν καρδιῶν ἡμῶν, εἰσερχόμενοι εἰς τὸν γαστὸν τοῦ Θεοῦ,
πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν, αἰσθανόμενοι ὅτι ἐνός ἐστι χρεία — τῆς ἀκρασίσεως
τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀπὸ καθαραῖς καρδίας προσευχῆς. "Ἄς παρακαλῶ-
μεν δὲ τὸν Κύριον, ξανθά, ὅπως τὸν γαστὸν, οὕτω καθαρίζῃ καὶ τὰς καρδίας ἡμῶν
ἀπὸ παντὸς πονηροῦ αἰσθάντας.

Ἔνα μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς ἡ ὄργη τοῦ Θεοῦ, ὁφείλομεν, ὡς συνεδούλευσεν ὁ
Ἰωάννης, νὰ πιστεύωμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ.

Οἱ Ἰωάννης κηρύττων τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐλέγχων τὴν παρανομίαν ὑπέστη
διωγμοὺς καὶ θάνατον. Οὕτω ποιούσιν οἱ πιστῶς τὸν Κύριον δουλεύοντες καὶ
οὕτως ἀξιούνται θέστεις ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

§ 8. Ἡ Σαμαρείτις. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ναζαρέτ.

(Ιω. Δ, Λουκ. Δ, Μαρκ. ΣΤ.)

Ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ Ἰωάννης ἐφυλακίσθη, ἀνεγώρησεν ἐξ

Ιουδαιάς διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς Γαλιλαίαν. Διερχόμενος δὲ διὰ τῆς Σαμαρείας, καὶ ὡν κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκάθησε παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, πλησίον ὃν τῆς πόλεως Σιγάρ. Ἐρχεται δὲ γυνὴ τις Σαμαρείτις ν' ἀντλήσῃ ὕδωρ ἐν ὧ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ εἶχον ἀπέλθει εἰς τὴν πόλιν ν' ἀγοράσωσι τροφάς. Ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ λάβῃ ἀφορμὴν νὰ τὴν διδάξῃ πρὸς σωτηρίαν της, ἐζήτησε παρὰ τῆς Σαμαρείτιδος ὕδωρ νὰ πίῃ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ιουδαιοὶ οὐδεμίαν ἐπιμιξίαν εἶχον ἐπὶ πολλοῦ μὲ τοὺς Σαμαρείτας, ή γυνὴ ἡπόρησε πῶς ὁ Ἰησοῦς ἐζήτησεν ὕδωρ παρ' αὐτῆς Ιουδαίος ὡν. Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτὴν, δτι αὐτὸς ἔχει ὕδωρ ζῶν, ἐκ τοῦ ὅποιου ὅστις πίῃ δὲν διψᾷ εἰς τὸν αἰῶνα, διλαδὴ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Η γυνὴ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐκ τοῦ ζῶντος τούτου ὕδατος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐλαβεν ἐκ τούτου ἀφορμὴν νὰ ἐξελέγῃ τὴν παράνομον καὶ τὴν ἀμαρτωλὴν διαγωγὴν αὐτῆς, καὶ ωτῷ νὰ τὴν διδάξῃ. Βίπε δὲ εἰς αὐτὴν ἐπ' ἄλλοις δτι πρέπει νὰ προσκυνῆται ὁ Θεὸς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ καὶ ἐπειδὴ αὕτη εἶπεν, δτι ὁ περιμενόμενος Μεσσίας θὰ διδάξῃ τὰ περὶ τούτων, ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὴν, δτι αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας. Ἐν τοσούτῳ ἥλθον οἱ μαθηταὶ του ἐκ τῆς πόλεως. Η δὲ Σαμαρείτις, ἀφεῖσα τὴν ὑδρίαν της, ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει εἰς τοὺς κατοίκους τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ· οὗτοι δὲ ἐξῆλθον πρὸς αὐτόν. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ μαθηταὶ του εἴπαν εἰς αὐτὸν νὰ φάγῃ, ἀλλὰ δὲν ἡθέλησεν ἐπειδὴ δὲ ἡπόρουν, τοῖς λέγει, «Φαγητόν μου εἶναι νὰ ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργον αὐτοῦ».

Ἐκ τῶν Σαμαρείτῶν δὲ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐκ τῆς μαρτυρίας τῆς γυναικὸς, καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτὸν καὶ ἐμεινες δύο ἡμέρας, καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ πολὺ περισσότεροι ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

Ἐλθὼν δὲ ὑπερον εἰς Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, ἐδίδασκε τὸν λαὸν ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου, ἐξηγῶν τὸν νόμον καὶ ἐφαρμόζων εἰς ἔκατὸν τὰς προφητείας. Κατ' ἀρχὰς ἐθαύμαζον οἱ Ναζωραῖοι τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, ἐπειτα ὄμως, ἐπειδὴ τοὺς ἥλεγχες διὰ τὰς περὶ τῆς φαινομένης εὔτελοὺς καταγωγῆς αὐτοῦ ἀπορίας των, ἐθυμώθησαν καὶ ἐζήτησαν νὰ τὸν κρημνίσωσιν ἐκ τοῦ δρους, ἀλλ' αὐτὸς διῆλθε διὰ μέσου αὐτῶν καὶ ἀνεγώρησεν εἰς τὴν Καρπερνάον, ὅπου ἐξηκολούθει διδάσκων ἐν τοῖς σάββασι.

Παράτηρήσεις.

Ο εἰς τὸν κόσμον ἐλθὼν ἵνα καλέσῃ τοὺς ἀμαρτωλούς εἰς μετάνοιαν Κύριος ἡμῶν κατεκίνωσε τῆς ἑαυτοῦ διδασκαλίας τὴν Σαμαρείτιδα. ὅπως δὲ αὕτη, οὕτω καὶ ἡμεῖς οἱ ἀμαρτωλοὶ πρέπει νὰ ζητῶμεν παρὰ τοῦ Κυρίου ζῶν ψυχῶν, δηλαδὴ τὸ ζωοποίὸν πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὄποιον μόνον δύναται νὰ σύσῃ τὴν δίψαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν εἰς ἀπόλαυσιν τῆς αἰώνιου ζωῆς. Ας προσκενῶμεν δὲ τὸν Θεὸν ὃχι μόνον δι' ἔξωτερικῶν σημειών, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ.

Οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ φυλάσσοντες αὐτὸν ὅμιλάζουσι μὲ τοὺς Ναζωραίους, οἵτινες ἔζητησαν νὰ κρημνίσωσι τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ ὄρους.

§ 9. Ὁ Ιησοῦς θεραπεύει τὸν υἱὸν τοῦ βασιλικοῦ
καὶ ἀλλούς.

(Ιω. Δ. Μάρκ. Λ. Ματθ. Δ Λουκ. Ε, ΣΤ.)

Μεταβαίνων ὁ Ἰησοῦς, ὡς εἴπομεν, ἐκ Σαμαρείας εἰς Γαλιλαίαν, ἥλθεν ἐκ δευτέρου εἰς Κανᾶ. Ἐκεὶ ἐλθὼν βασιλικός τις ἀνὴρ παρειάλεσεν αὐτὸν νὰ θεραπεύσῃ τὸν ἀσθεοῦντα υἱόν του εἰς Καπερναούμ· ὁ δὲ Ἰησοῦς, χωρὶς νὰ ὑπάγῃ ἐκεὶ, τὸν ιάτρευσεν, εἰπὼν εἰς τὸν πατέρα, πορεύου, ὁ νιός σου ζῇ. Επίστευσε δὲ οὗτος εἰς τὸν λόγον, τὸν ὄποιον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς καὶ μετέβη εἰς τὸν οἰκόν του, ἤπου εὗρε καλὰ τὸν υἱόν του.

Ἴσταμενος δὲ τότε ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρὲτ, εἶδε δύο πλοῖα· ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν ἐξ αὐτῶν, τὸ τοῦ Πέτρου, ἐδίδασκεν ἐξ αὐτοῦ τὸν παρεστῶτα εἰς τὴν ξηρὰν λαόν· ὕστερον δὲ εἶπεν εἰς τοὺς ἀλιεῖς νὰ ρίψωσι τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν, αὐτοὶ δὲ εἰπον, "Αν καὶ εἰς μάτην ἐκοπιάσαμεν δλην τὴν νύκτα, ἀλλ᾽ ὅμως ἀς γείνη ὁ λόγος σου· ρίψαντες οὔτω τὰ δίκτυα ἐπίσταν ἀπειρον πλῆθος ιχθύων. Εἰς τοὺς φοβηθέντας δὲ ἀλιεῖς Ιάκωβον καὶ Ιωάννην καὶ τὸν σύντροφόν των Πέτρον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβεῖσθε, ἀκολουθήσατε με καὶ θὰ σᾶς κάμω εἰς τὸ ἔζης ἀλιεῖς ἀνθρώπων. Οὗτοι δὲ, ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὰ δίκτυα, ἀκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν, ὅτις ἐλθὼν εἰς Καπερναούμ, ἐθεράπευσέ τινα δαιμονιζόμενον καὶ τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου δεινῶς ἀσθενοῦσαν, καὶ ἔνα λεπρόν.

Ὕζελθὼν ὕστερον ἐκάλεσε τὸν τελώνην Λευὶ (Ματθαῖον), ὅστις ἀφήσας τὸ κατάστημά του καὶ ὅλα ἡκολούθησε πάραυτα τὸν Ἰησοῦν· ὁ δὲ Ἰησοῦς κατέλυσε καὶ ἔφαγεν εἰς τὴν οἰκίαν τούτου. Οἱ δὲ γραμματεῖς καὶ φρισταῖδι ἐμέμφοντο τὸν Χριστὸν, διότι

συναναστρέφεται καὶ τρώγει μὲν ἀμαρτωλοὺς καὶ τελώνας· ὁ Ἰη-
σοῦς ὅμως εἶπεν, δτὶ ηλθε νὰ καλέσῃ οὐχὶ τοὺς δικαίους, ἀλλὰ
τοὺς ἀμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

Οἱ γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι διερεθιζόμενοι, διότι ὅλος ὁ λαὸς
ἐτρεχεν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ οὐχὶ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, πα-
ρετήρουν τὰς πράξεις του. Οὕτως ἰδόντες δτὶ οἱ μαθηταὶ του ἐν
ἡμέρᾳ σαββάτου διαβαίνοντες διὰ τῶν σπαρτῶν ἐπῆραν καὶ ἐ-
τριβον στάχυα, εἶπον, δτὶ παρίθαινον τὸν νόμον. Ὁ Ἰησοῦς τοῖς
εἶπεν, δτὶ αὐτὸς εἶναι κυρίος καὶ τοῦ σαββάτου, καὶ διὰ διαφό-
ρων ἔρωτήσεων ἐσύγχυσε τὴν σοφίαν αὐτῶν. Ἀλλο δὲ σάββατον
ἐθεράπευσεν ἀνθρώπον ζηράν ἔχοντα τὴν χειρά του, διὰ νὰ δε-
ξῃ εἰς τοὺς φροσείους, δτὶ τὰ ἔργα τῆς φιλανθρωπίας δύναν-
ται καὶ τὸ σάββατον νὰ γίνωνται. Οὕτοι δὲ παροργισθέντες διε-
βούλευθσαν μετ' ἄλλων νὰ φονεύσωσιν αὐτὸν.

Παρατηρήσεις.

Η ἵστις τοῦ οἵου τοῦ βασιλικοῦ διδάσκει ἡμᾶς δτὶ, ὅπως ὁ Θεὸς εἶναι παν-
ταχοῦ παρὼν, οὕτω καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ πανταχοῦ φθάνει τὸν μετὰ πίστεως
επικαλούμενον αὐτὸν.

Τὸ κάρυγμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ σαγηνεύει τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τοῦ πελάγους
τῶν ἀμαρτιῶν, εἰς τὸ ὅποιον καταποντίζονται.

Οἱ Ματθαῖος, ἣν καὶ τελώνης, ἀφῆκε τὰ πάντα καὶ ἤκολούθησε τὸν Χριστόν.
Οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ δύνκται νὰ ἔναι ἀντάξιον τῆς σωτηρίας χάριν αὐτῆς πᾶσα
οἰαδήποτε θυσία εἶναι μικρὰ καὶ ἀσήμαντος.

Οἱ ἀμαρτωλὸς εὑρίσκει παρηγορίαν εἰς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, δτὶ ἀμαρτωλοὺς
ηλθε νὰ καλέσῃ εἰς μετάνοιαν.

Τὸ ἀγαθοεργεῖν δὲν εἶναι ἀπηγορευμένον νὰ γίνηται καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἀνα-
παύσεως.

§ 10. Ο 38 ἔτη παράλυτος θεραπεύεται.

(Ιω. Ε.)

Οὕστις ἑορτῆς τῶν Ἰουδαίων, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,
ὅπου ὑπῆρχεν εἰς τὴν προθατικὴν πύλην κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλε-
γομένη ἑδραῖστι Βηθεσδᾷ (δηλαδὴ οἶκος ἐλέους), ἔχουσα πέντε
στοάς, εἰς τὰς ὅποις κατέκειντο πολὺ πλῆθος ἀσθενούντων τυ-
φλῶν, χωλῶν, ἔηρῶν, οἱ ὅποιοι περιέμενον τὴν κίνησιν τοῦ ὄδατος·
διότι ἀγγελος κατέβαινε κατὰ καιρὸν καὶ ἐτάρασσε τὸ ὄδωρο, καὶ
ὁ πρῶτος μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὄδατος ἐμβὰς ὑγιῆς ἐγίνετο.
Ἔπειτα ἔτις ἔλει ἀσθενῶν τριάκοντα καὶ ὅκτω χρόνους. Τούτον

ιδὼν ὁ Ἰησοῦς ἐν σάββατον κατακείμενον, καὶ γνωρίσας ὅτι πολὺν ἥδη καιρὸν ἔμενεν ἐκεῖ, τὸν ἡρώτησεν ἀνθέλη νὰ γείνῃ ὑγιής. Ὁ ἀσθενῶν ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἔχει ἄνθρωπον νὰ τὸν βάλῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν δταν ταραχθῆ τὸ ὄδωρ, καὶ τὸν προλαμβάνουσιν ἀλλοι. Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτὸν, «"Ἐγειραί, λάβε τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». Εὐθὺς δὲ ιάθη ὁ πάσχων, καὶ σηκώσας τὸν κράββατόν του περιπάτει. Οἱ Ἰουδαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ὅτι σάββατον μεταφέρει τὸν κράββατόν του, εἶπον εἰς αὐτὸν, ὅτι δὲν εἶναι συγκεχωρημένον τοῦτο. Αὐτὸς δὲ εἶπεν. Ὁ ιατρεύσας με μὲ διέταξε. Ἡρώτησαν δὲ αὐτὸν, τίς τὸν διέταξεν, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζεν ὁ ἀποκριθῆ. Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγει, "Ιδε ὑγιῆς γέγονας, μηκέτι ἀμάρτανε διὰ νὰ μή σοι συμβῇ τι χειρότερον. Τότε ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος οὗτος καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ιάτρευσεν αὐτὸν, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐξήτουν διὰ τοῦτο ν' ἀποκτείνωσι τὸν Ἰησοῦν, ποιοῦντα ταῦτα τὸ σάββατον, καὶ μᾶλιστα διότι ἐλεγε πατέρα του τὸν Θεόν.

Παρατηρήσεις.

Οἱ Ἰησοῦς ιατρεύσας τὸν ἀσθενῆ τοῦτον, εἶπεν εἰς αὐτὸν, «Μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μή σοί τι χειρὸν γένηται». Ἡ ἀμαρτία εἶναι τῷ ὄντι ἡ φίζα ὅλων τῶν κακῶν καὶ ὅλων τῶν θλίψεων. Ἀκολουθοῦντες δὲ τὴν παραγγελίαν τοῦ Σωτῆρος, χρεωστοῦμεν, δταν ἀπολλαττώμεθα νόσου ἡ ἀλλού δυστυχήματος, νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ περιπίπτωμεν εἰς ἀμαρτίαν, διὰ νὰ μὴ πάθωμεν ὕστερον τὰ χειρότερα, καὶ ἀπολέσωμεν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ὅπερ εἶναι τὰ πάντων χειρίστων.

Πᾶσα ἡ γῆ ὁμοίαζει μὲ τὴν εἰς τὴν προβατικὴν πύλην κολυμβήθραν, εἶναι νοσοκομεῖον, πληρες νοσούντων τὴν ψυχὴν ἐν τῶν ἀμαρτιῶν. Ἡ φίλανθρωπία τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς οὕτω πάσχοντας παρέχει μέσα θεραπείας τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου, τὸ ὄποιον, εὐπρόσδεκτον γενόμενον, φέρει μετάνοιαν καὶ πίστιν εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν, ἥτις εἶναι ἡ τοιούτων ψυχικῶν νόσων μόνη θεραπεία. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ ιατρὸς τῶν ψυχῶν, δταν εἰλικρινῶς λέγωμεν, Κύριε, θέλω νὰ γείνω ὑγιής.

§ 74. Ὁ λόγος ἐν τῷ ὅρει.

(Ματθ. Ε., ΣΤ. Λουκ. ΣΤ.)

Διαβάζεις ὁ Ἰησοῦς τὴν λίμνην Γεννησαρὲτ, ἥτις ἐλέγετο καὶ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος, ἀνέέν εἰς τὸ ὅρος νὰ προσευχηθῇ καὶ ἐκεὶ διενυκτέρευσεν. «Οτε δὲ ἐξημέρωσεν, ἐξέλεξεν ἐκ τῶν μαθητῶν του δώδεκα, τοὺς ὄποιους ὠνόμασε καὶ ἀποστόλους, τοὺς

έξης, Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφόν του, τοὺς δύο ἀδελφοὺς Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Βερθολομαίον (ὅστις καὶ Ναθαναὴλ ἐλέγετο), Φίλιππον, Ματθαῖον, Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλφαίου, Σίμωνα, Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην.

Καταβὰς δὲ μετ' αὐτῶν εἰς πεδινὸν τόπον, ὡμίλησε πρὸς τὸν συνελθόντα πολὺν λαὸν μακρὸν λόγον, βλέπων πρὸς τοὺς μαθητάς του.

Ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ μακαρίζονται οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, οἱ πενθοῦντες, οἱ πρᾷεῖς, οἱ ἀδικούμενοι, οἱ ἐλεήμονες, οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, οἱ εἰρηνοποιοί, οἱ διὰ τὴν δικαιοσύνην δεδιωγμένοι, οἱ ὄνειδιζόμενοι καὶ οἱ κακολογούμενοι διὰ τὸν Κύριον. Ἐπειτα οὐθετοῦνται παρ' αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ του νὰ γείνωσι παράδειγμα συσσείας εἰς τὸν κόσμον ἔξηγεῖται ὁ θηικὸς νόμος τοῦ Μωϋσεως. συσταίνεται ἡ συγχώρησις πρὸς τοὺς ἀδικοῦντας ἡμᾶς· ἀπαγορεύονται τὰ ἄνευ αἰτίας διαζύγια, οἱ ὄρκοι, αἱ ἐκδικήσεις· συσταίνεται ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πρὸς τοὺς μιστοῦντας ἡμᾶς ἀγάπη καὶ ἡ ἀπόδοσις καλοῦ ἀντὶ κακοῦ, καὶ πρὸς τούτοις τὸ νὰ μὴ γίνηται ἡ ἐλεημοσύνη πρὸς ἐπίδειξιν, ἀλλὰ μυστικῶς. Εἴτα διδάσκει ἡμᾶς ὁ Κύριος πῶς νὰ προσευχώμεθα καὶ δίδει τύπον προσευχῆς τὸ Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς κτλ. Διδάσκει πῶς πρέπει νὰ γίνηται ἡ ἀληθῆς νηστεία. Ἀπαγορεύει τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν μεγάλην σπουδὴν καὶ τὴν μέριμναν περὶ τὰς τροφὰς καὶ τὰ ἐνδύματα, καὶ λέγει διὰ πρὸ πάντων πρέπει νὰ ζητῶμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τότε οὐδὲν θὰ μᾶς λείπῃ. Ἐμποδίζει τὴν κατάκρισιν καὶ λέγει, ὅσα ἀν ὑέλωμεν νὰ ποιῶσιν εἰς ἡμᾶς οἱ ἀνθρώποι, νὰ ποιῶμεν καὶ ἡμεῖς ὄμοιώς, νὰ μὴ ἀμαρτάνωμεν μηδὲ κατὰ διάνοιαν· νὰ προσέχωμεν ἀπὸ τῶν ὑποκριτῶν καὶ τῶν φευδοδιδασκάλων καὶ νὰ θεμελιώμεν τὴν διαγωγὴν ἡμῶν εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν λόγων αὐτοῦ, ἵνα ἀσάλευτοι εἰς αὐτὸν μένωμεν. Πάντες δὲ ἔξεπλήττοντο διὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον ταύτην διδαχὴν, καὶ τὴν ἔξουσίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐδίδασκε.

Παρατηρήσεις.

Η ἀξιοθαύμαστος καὶ ὑπεράνθρωπος ὄμιλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ ὅρους πρέπει νὰ ἔναι εἰς τὸν ἐπιθυμοῦντα τὴν ἔαυτοῦ σωτηρίαν ὁ ἀπαράβατος καγών τῆς διαγωγῆς του. Ας ἐπικαλώμεθα νυχθυμερὸν τὴν θείαν δύναμιν νὰ ἐνισχύσῃ ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ ἐννοήσωμεν τὰς θείας αὐτὰς ἀληθείας καὶ πράττωμεν αὐτάς. Οὕτω δυνάμεθα νὰ γείνωμεν μακάριοι, ἀξιούμενοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

§ 12. "Αλλα θαύματα.

(Μαρ. Ζ. Δουκ. Ε, Ζ. Η'. Μάρκ Α, Β, Γ.)

"Οτε κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους ὁ Ἰησοῦς ἰατρεύσει λεπρὸν εἰπόντα, Κύριε, ἐὰν θέλῃς δύνασαι νὰ μὲ καθαρίσῃς.

"Ηλθεν ἔπειτα ὁ Κύριος εἰς Καπερναούμ· ἐκεῖ δὲ ἐκατόνταρχός τις παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἰατρεύσῃ τὸν ὑπηρέτην του, δεινῶς πάσχοντα ἐκ παραλυσίας. Οὗτος ὁ ἐκατόνταρχος εἶχεν οἰκοδομήσει καὶ συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες διὰ τοῦτο παρεκάλουν τὸν Ἰησοῦν ν' ἀκούσῃ τὴν παράκλησιν αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Θὰ ἔλθω νὰ τὸν θεραπεύσω, ἀλλ' ὁ ἐκατόνταρχος ἐπανελάβε, Κύριε, δὲν εἴμαι ἀξιος νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἀλλ' εἰπὲ λόγον καὶ θὰ ἰατρευθῇ ὁ ἀνθρωπός μου. Καὶ ἐγὼ ἔχω στρατιώτας καὶ κάμνουσιν ὅπως διατάξω αὐτούς. Ἀκούσας ταύτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐδὲ εἰς τὸν Ἰσραὴλ εὔρον τοσαύτην πίστιν· εἰς δὲ τὸν ἐκατόνταρχον εἶπε, Πήγαινε καὶ ἀς σοι γείνη καθὼς ἐπίστευσας, καὶ ιάθη ὁ πάσχων ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

"Ἐνῷ δὲ ἐπλησίαζεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως Ναΐν μετὰ τῶν μαθητῶν του καὶ πολλοῦ λαοῦ, ἐξεκομιζετο ἐκ τῆς πόλεως αὐτῆς νεκρὸς, οὐδὲ μονογενῆς χήρας. Ἰδὼν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς τὴν εὐσπλαγχνίσθη καὶ εἶπε. Μὴ κλαῖε, καὶ ἀνέστησε τὸν νεκρίσκον καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα του. Κατέλαβε δὲ φόρος ὅλους τοὺς παρόντας καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν εἰπόντες ὅτι μέγας προφήτης ἡγέρθη εἰς τὸν Ἰσραὴλ.

Φαρισσαῖος δέ τις παρεκάλεσε τὸν Ἰησοῦν νὰ φάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν του μετ' αὐτοῦ. Γυνὴ δέ τις ἀμαρτωλὴ, ἔλθουσα ἐκεῖ, ἤλειψε μὲ μύρον τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ κλαίουσα ἔβρεχεν αὐτοὺς μὲ τὰ δάκρυα της, καὶ ἐσπόγγιζεν αὐτοὺς μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της.

"Ο Ἰησοῦς, ἴδων τὴν μετάνοιαν αὐτῆς, τῇ εἶπεν, Ἀφέωνται σοι αἱ ἀμαρτίαι σου· οἱ δὲ παρακαθήμενοι διελογίζοντο λέγοντες, «Τίς εἶναι οὗτος ὁστις καὶ ἀμαρτίας συγχωρεῖν. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν γυναῖκα, «Η πίστις σου σὲ ἔσωσεν, ὑπαγε εἰς εἰρήνην.

"Εξηκολούθει δὲ ὁ Ἰησοῦς διοδεύων εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας, κηρύττων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Παρηκολούθουν δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ γυναικές τινες τὰς ὁποίας εἶχε θεραπεύσει ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν. Μαρία ἡ Μαγδαλινὴ, ἀπὸ τὴν ὄποιαν εἶχεν ἐκβάλει ἐπτά

δαιμόνια, καὶ Ἰωάννα γυνὴ τοῦ Χουζᾶ ἐπιτρόπου τοῦ Ἡρώδου, καὶ ἡ Σουσάννα καὶ ὄλλαι πολλαὶ, αἱ ὅποιαι διηκόνουν αὐτὸν ἐξ ιδίων τῶν.

Παρατηρήσεις.

Οἱ ἑκατόνταρχος δίδει εἰς ἡμᾶς πολλὰ καὶ καλὰ παραδείγματα, οἷς ἐπιμελεῖσας καὶ φροντίδος διὰ τοὺς ὑπηρέτας ἀγαθοεργίας πρὸς τὸν ἄλλους (ῷκοδόμησε συναγωγὴν διὰ τὸν Ιουδαίον), καὶ ταπεινώσεως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τιλείας πίστεως.

Τὰ περὶ τῆς ἀμαρτωλῆς γυναικὸς διδάσκουσιν ἡμᾶς, ὅτι ἡ μετάνοια σώζει τὸν ἄνθρωπον. Εἴθε, ὡς αἱ θεραπευθεῖσαι γυναικεῖς, ν' ἀκολουθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὸν Κύριον, ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ.

§ 13. *"Ιασίς παραλυτικοῦ.*

(Μαρκ. Β, Λουκ. Ε, Ματθ. Θ.)

Ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς ἦτο εἰς τὴν Καπερναοῦμ διδάσκων εἰς τινὰ οἰκίαν καὶ θεραπεύων ἀσθενεῖς, παρόντων πολλῶν ἐκ τῶν φαρισαίων καὶ γραμματέων, ἔφερον ἔνα παράλυτον κατακείμενον ἐπὶ κλίνης διὰ νὰ θεραπεύσῃ αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ, διὰ τὸ πλῆθος τῶν συνηθροισμένων ν' ἀκούσωσι τὴν διδάσκαλιαν τοῦ Ἰησοῦ, δὲν ἡδυνήθησαν νὰ εἰσαγάγωσι τὸν παράλυτον διὰ τῆς θύρας, ἀνέβησαν εἰς τὸ δῶμα, καὶ σηκώσαντες μέρος τῆς στέγης, κατεβίβασαν αὐτὸν διὰ σγοινῶν μετὰ τῆς κλίνης του ἐμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις ἴδων τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν εἰς τὸν παράλυτον, «Ἐγε θάρρος, ἀφέωνταί σοι αἱ ἀμαρτίαι σου». Ἀκούσαντες οἱ παρόντες φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς τὸν λόγον τοῦτον, διελογίζοντο ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, ὅτι τάχα βλασφημεῖ. Γνωρίζων δὲ ὁ Ἰησοῦς τί διεπούντο, λέγει εἰς αὐτοὺς, διὰ τί διαλογίζεσθε πονηρὰ εἰς τὰς καρδίας σας; Τί εἶναι εὐκολώτερον νὰ εἴπῃ τις εἰς τὸν πάσχοντα, συγχωροῦνται αἱ ἀμαρτίαι σου, ἢ ἔγειραι καὶ περιπάτει; Διὰ νὰ γνωρίσητε δὲ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἔξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ ἀμαρτίας (τότε λέγει εἰς τὸν παραλυτικὸν), Σοὶ λέγω, «Ἐγειραι, ἀρόν σου τὸν καρδιστὸν καὶ περιπάτει». ὁ δὲ παραλυτικὸς λαβὼν τὸν κραδίσταν του ἐξῆλθεν ἐμπροσθεν πάντων, οἵτινες ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν καὶ ἐφοβήθησαν, λέγοντες, Ποτὲ τοιοῦτο γεγονός δὲν εἶδαμεν.

Παρατηρήσεις.

Παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει τοὺς μετὰ πίστεως προσερχομένους

πρῶτον δὲ συγχωρεῖ τὰς ἀμαρτίας τοῦ πάσχοντος, αἵτινες εἶναι ἡ πηγὴ ὅλων τῶν κακουχιῶν μας φυχιῶν τε καὶ σωματικῶν.

Οἱ Ἰησοῦς, διὰ τῆς διδομένης παρ' αὐτοῦ συγχωρήσεως τῶν ἀμαρτιῶν, δειχνεῖ τὴν θεότητα αὐτοῦ. Οἱ παραλυτικὸς δὲν ἔζητησεν ἄφεσιν ἀμαρτιῶν, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἴδων τὴν πίστιν του, ἔδωκεν ὅ,τι περισσότερον εἰς αὐτὸν ἵτο ἀναγκαῖον, δηλαδὴ τὴν ἰασιν τῆς φυχῆς του, καὶ ὑστερὸν ἐθεράπευσε τὴν σωματικὴν του ἀσθένειαν.

§ 14 Παραβολὴ σπορέως.

(Ματθ. ΙΓ. Μαρκ. Δ. Λουκ. Η.)

Πηρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ διδάσκῃ καὶ συνίχθη πρὸς αὐτὸν πολὺς κόσμος, ὥστε ἡναγκάσθη νὰ ἔμενῃ εἰς πλοῖον καὶ ἀπὸ ἑκεὶ νὰ διδάσκῃ, ὅλοι δὲ ἔμειναν εἰς τὴν ξηράν ἀκούοντες· ἐδίδασκε δὲ αὐτοὺς διὰ παραβολῶν, ἐξ ὧν εἶναι καὶ ἡ ἔξης.

Γεωργός τις ἔξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον του. Ἐνῷ δὲ ἔσπειρε, μέρος τοῦ σπόρου ἔπεσεν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη καὶ κατέφαγον αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· μέρος δὲ ἔπεσεν ἐπάνω εἰς πέτρας, καὶ φυτρώσαν ἔξηράνθη, μὴ ὑπαρχούσης ἑκεὶ ὑγρασίας· μέρος ἔπεσε μεταξὺ τῶν ἀκανθῶν, αἱ ὄπισι, φυτρώσασαι ἀναμιξὶ μετ' αὐτοῦ, τὸ ἔπινιξαν· μέρος δὲ ἔπεσεν εἰς γόνιμον γῆν, καὶ φυτρώσαν ἔδωκε καρπὸν ἄλλο μὲν τριάκοντα, ἄλλο δὲ ἑξήκοντα καὶ ἄλλο ἑκατόν.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἤρωτησαν αὐτὸν, τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὕτη· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔξήγησεν αὐτὴν οὕτω. "Οἱ μὲν σπόροι εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁδὸς δὲ, ὅπου ὁ σπόρος ἔπεσεν, εἶναι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μὴ ἐννοοῦντες αὐτὸν· ἔπειτα ἔρχεται ὁ διάδολος καὶ ἀρπάζει αὐτὸν ἐξ τῶν καρδιῶν των, διὰ νὰ μὴ πιστεύσωσι καὶ σωθῶσι. Πέτραι δὲ εἶναι οἱ ἀκούοντες καὶ μετὰ χαρᾶς δεχόμειοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ προσωρινῶς πιστεύοντες εἰς αὐτὸν, ὅταν δὲ ἔλθῃ πειρασμὸς, δὲν διατηροῦσι τὸν θείον λόγον, ἔπειδὴ δὲν ῥίζωνται ἐν αὐτοῖς, "Ακανθαι δὲ εἶναι αἱ βιωτικαὶ μέριμναι καὶ αἱ φροντίδες, αἵτινες, φυόμεναι καὶ αὐξάνουσαι εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκούοντων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, πνίγουσιν αὐτὸν καὶ δὲν καρποφορεῖ. Γῇ δὲ ἀγαθὴ εἶναι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐννοοῦντες αὐτὸν καὶ κρατοῦντες αὐτὸν εἰς τὰς καρδίας των, καὶ οὕτω μὲν ὑπομονὴν καρποφορεῖ οὗτος καρποὺς ἀρετῆς.

Παρατηρήσεις.

Ας παρασκευάσωμεν τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου, ἵνα καρποφορήσῃ εἰς πίστιν καὶ καλὰ ἔργα.

Ας ἀποδιώκωμεν πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν διὰ νὰ μὴ πνίγῃ εἰς τὰς καρδίας μας τὴν θείαν διδασκαλίαν.

Ας ἀποκρύψωμεν πάντα πειρασμὸν, διὰ νὰ ῥίζωνται εἰς ἡμᾶς ὁ σπόρος τῶν θείων ἐντολῶν εἰς σωτηρίαν ἡμῶν. Θέν όφειλομεν πρῶτον νὰ ἀκούωμεν προθύμως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· δεύτερον, νὰ καταλαμβάνωμεν αὐτόν· τρίτον, νὰ δεχώμεθα αὐτὸν μὲ τελείαν πίστιν, καὶ τέταρτον νὰ τηρῶμεν αὐτὸν, καὶ οὕτω καρποφορεῖ.

§ 15. Κατάπαυσις τρικυμίας. "Ιασίς δαιμονιζομένων.

(Ματθ. Η. Μαρκ. Δ, Ε. Λουκ. Η.)

Ἐνῷ διέπλεεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, ἀπεκοιμήθη καὶ παρευθεὶς ἤγερθη τρικυμία καὶ ἐκινδύνευον. Οἱ μαθηταὶ φοβηθέντες ἐξύπνησαν τὸν Ἰησοῦν· ἐγερθεὶς δὲ διέταξε τὸν ἄνεμον καὶ ἐκόπασε. Διαβάντες δὲ τὴν λίμνην, ἀπέβησαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν. Ἐκεὶ ἦσαν δύο δαιμονιζόμενοι, ἔξων ὁ εἰς καὶ τὰς ἀλύσεις συνέτριθε. Καὶ οἱ δύο δὲ ἐξηγραίνοντο κατὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐδεὶς ἡδύνατο διὰ τοῦτο νὰ περάσῃ ἐκεῖθεν. Ἰδόντες οὖτοι τὸν Ἰησοῦν ἐκράζον «Τί ἡμῖν καὶ σοι, νιέ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἥλθες ἔδω νὰ μᾶς βασανίσῃς»;

Ο δὲ Ἰησοῦς ἤρωτησε τὸν ἔνα ἔξ αὐτῶν, Πῶς ὁνομάζεσαι; Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη, Λεγεών (δηλαδὴ τάγμα), διύτι εἴμεθα πολλοί. Τότε ὁ Ἰησοῦς προσέταξε τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα νὰ ἐξέλθωσιν ἔξ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὰ ν' ἀπέλθωσιν εἰς ἀγέλην δισχιλίων περίπου χοιρῶν, ἵτις ἐβοσκεν ἐκεῖ που. Παρευθὺς δὲ οἱ χοιροί, ἅμα εἰσῆλθον εἰς αὐτοὺς οἱ δαιμονες, ὁρμάσαντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατακρημνισθέντες ἐπνίγησαν. Οἱ χοιροθόσκοι ἔψυγον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλαν τὰ γεγονότα ταῦτα· οἱ δὲ πολῖται ἐξελθόντες παρεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τοῦ τόπου των.

Παρατηρήσεις.

Εἰς πάντα κίνδυνον πρέπει νὰ προστρέχωμεν εἰς τὸν Κύριον ἵνα σώζῃ ἡμᾶς. Εἶγεντο δητὶ δὲ προφήτης Δαβὶδ εἶπε (ψαλ. 106), «Καὶ ἐπέταξε τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς».

Δύνανται σχι μόνον ἐν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ δαιμόνια νὰ κατέχωσι τὸν ἀνθρωπον,

ὅταν δὲν ἦναι ὥπλισμένος μὲν πίστιν διὰ ν' ἀποκρούῃ αὐτά. Οἱ πράττων μίαν ἀμαρτίαν καὶ πολλὰς εἶναι ἵκανός νὰ πράξῃ. Οἱ πνευματικῶς ὑπὸ τοῦ διαβόλου κατεχόμενος συντρίβει τὸ κράτος τοῦ λογικοῦ του καὶ παραδίδεται εἰς τὰς ὄρμας τῶν παθῶν του πρὸς βλάβην ἑαυτοῦ καὶ ἀλλων. Μόνος δὲ θεός δύναται νὰ ἀπαλλάξῃ τῆς τοιαύτης νόσου τὸν ἄνθρωπον. «Οἱ θεός τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει». (Ῥωμ. ΙΣΤ', 20).

§ 16. Η θυγάτηρ τοῦ Ἰασίρου καὶ ἡ αἵμορροοῦσα.

(Ματθ. Θ. Δουκ. Η)

Ἐνῷ ἐδίδασκεν ὁ Κύριος ὑμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἥλθε πρὸς αὐτὸν ἀρχισυνάγωγός τις ὀνομαζόμενος Ἰάσιρος, τοῦ ὅποιου ἡ δωδεκατητὴς θυγάτηρ ἔπνεε τὰ λοίσθια. Πεσὼν οὗτος εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν οἰκίαν του νὰ ἐπιθέσῃ τὴν χειρὸν του ἐπὶ τὴν κινδυνεύουσαν θυγατέρα του καὶ ἰαθῆ. Ἐνῷ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο μετὰ τῶν μαθητῶν του, ἀκολουθοῦντος καὶ πλήθους λαοῦ, γυνὴ τις, πάσχουσα αἵμορροιαν ἀνίατον, προσελθοῦσα ἐπίασε τὸ κράσπεδον τοῦ ἴματίου τοῦ Ἰησοῦ καὶ εὐθὺς ἰάθη. Οἱ Ἰησοῦς τότε ἤρωτησε, Τίς μου ἤψατο; ἐπειδὴ ἐκατάλαβα ὅτι δύναμις ἔξηλθεν ἀπ' ἐμοῦ. Τότε ἡ γυνὴ παρουσιασθεῖσα προσέπεσεν εἰς αὐτὸν καὶ εἶπεν ὅτι ἰάθη. Οἱ Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτήν, Ἐγε θάρρος, θυγάτηρ, η πίστις σου σ' ἔσωσε, ὑπαγε εἰς εἰρήνην. Ἐνῷ δὲ ἐλάλει, ἔρχεται τις καὶ λέγει εἰς τὸν ἀρχισυνάγωγον, ὅτι ἡ θυγατέρα του ἀπέθανε καὶ νὰ μὴ ἐνοχλῇ τὸν διδάσκαλον. Οἱ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτὸν, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ πίστευε καὶ ἡ θυγάτηρ σου θὰ σωθῇ. Φθάσας δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, εἶπεν εἰς τοὺς γονεῖς της ὁ Ἰησοῦς, Μὴ κλαιετε, δὲν ἀπέθανεν ἡ θυγάτηρ σας, ἀλλὰ κοιμάται. Οἱ παρόντες δὲ περιεγέλων τὸν Ἰησοῦν, βλέποντες ὅτι ἦτορ πραγματικῶς νεκρός. Τότε ὁ Ἰησοῦς, ἀφ' οὐ ἔξεβαλεν ὅλους ἔξω, ἐκτὸς τῶν γονέων καὶ τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου, ἐλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τὴν νεκρὰν καὶ εἶπεν, «Ἡ παῖς, ἐγείρου» καὶ παρευθεὶς ἀνέστη. Κατεπλάγησαν δὲ οἱ παρόντες διὰ τὸ γεγονός· ὃ δὲ Ἰησοῦς διέταξεν αὐτούς νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς κανένα τίποτε.

Ἐνῷ δὲ ἀνεγώρει ἐκεῖθεν ἱάτρευσε δύο τυφλοὺς πιστεύσαντας εἰς αὐτὸν, καὶ ἔνα δαιμονιζόμενον κωφὸν καὶ ἀλαλον.

Παρατηρήσεις.

Η πίστις καὶ ἡ ἐλπὶς τῆς αἵμορροιαν πασχούσας εἶναι παραδειγματική. Ο

Ἴησοῦς ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῆς εὐηρεστήθη καὶ διὰ λόγου νὰ παρηγορήσῃ αὐτὴν καὶ ν' ἀποδεῖξῃ, ὅτι μόνη ἡ τοιαύτη πίστις ἔλει.

Οἱ Ἰησοῦς εἶναι ὅλως ἀγάπην καὶ ἔλεος. Ἐστικώθη εὐθὺς ἄμα προκειμένου νὰ πράξῃ τὸ ἀγαθόν. Οἱ θάνατος εἴναι γλυκὺς ὑπνος εἰς τὴν παντοδύναμίαν τοῦ Κυρίου. Οπως τὴν νέαν ταύτην, οὔτω θὰ ἀναστήσῃ καὶ ἡμᾶς τὴν τελευταίαν ἡμέραν. Εύτυχεις δὲ, ἂν μετὰ τὴν ἀνάστασιν ταύτην ἔχωμεν νὰ παραστήσωμεν εἰς τὸν ἀδέκαστον τάτε χριτήν μας ἕργα ἄξια τῆς αἰώνιου ζωῆς, μὲ τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἐφοδιασθῶμεν ἐν ὅσῳ ζῶμεν, διότι ἐν τῷ ἥδῃ οὐκ ἔστι μετάγονα.

§ 17. Ἀποστολὴ τῶν 12 Ἀποστόλων.

(Ματθ. Ι. Μαρκ. ΣΤ, Διουκ. Θ.)

Προσκαλέσας ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς του, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἔξουσίαν κατὰ τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων καὶ δύναμιν νὰ θεραπεύωσι πᾶσαν νόσον καὶ ἀσθένειαν. Παρήγγειλε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ κηρύττωσιν, ὅτι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, καὶ νὰ μὴ φέρωσι μαζύ των καθ' ὅδὸν μήτε χρήματα, μήτε πήραν, μήτε ὅρτον, μήτε διπλᾶ φορέματα, ἀλλὰ μόνον ῥάβδον. "Ἐλεγε δὲ εἰς αὐτοὺς μεταξὺ πολλῶν σωτηρίων συμβουλῶν καὶ τὰ ἔξης—" Οπου ἥθελον σᾶς δεχθῆ, νὰ μένητε, καὶ διου δὲν ἥθελον σᾶς δεχθῆ καὶ δὲν ἥθελον ἀκούει το κήρυγμά σας, νὰ φεύγητε ἐκεῖθεν, τινάζοντες καὶ τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν σας. Σᾶς στέλλω ὡς πρόσβατα ἐν μέσῳ λύκων καὶ ἔστε προσεκτικοὶ καὶ ἀκέραιοι. Θὰ σᾶς καταδιώξωσι καὶ θὰ σᾶς παραδώσωσιν εἰς ἡγεμόνας καὶ βασιλεῖς· θὰ ὑποφέρητε ἐνεκεν ἔμου. Μὴ φοβηθῆτε τοὺς φονεύοντας τὸ σῶμα, μὴ δυναμένους δὲ νὰ φονεύσωσι τὴν ψυχήν. "Οστις ὁμολογήσῃ καὶ μαρτυρήσῃ δι' ἐμὲ ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θὰ ὁμολογήσω κάγὼ ἀυτὸν ἐμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

"Οστις ἀγαπᾷ τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του ἢ τὰ τέκνα του πλειότερον ἢ ἐμὲ, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ· ὅμοιος δὲ καὶ ὅστις δὲν ἀποφασίζει νὰ πάθῃ ὑπὲρ ἐμοῦ. "Οστις δέχεται ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅστις δέχεται ἐμὲ, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. "Ο, τι δὲ πράξῃ τις καλὸν χάριν ἐμοῦ, δὲν θὰ χάσῃ τὴν ἀνταπόδοσιν.

"Αλλοτε δὲ εἶπεν εἰς αὐτοὺς, "Οσα ἀν δέσητε ἐπὶ τῆς γῆς θὰ ἦναι δεδεμένα καὶ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ὅσα ἀν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ ἦναι λελυμένα καὶ εἰς τοὺς οὐρανούς. Εἰτα ἐπρόσθεσε, Καὶ πάλιν σᾶς λέγω, ἐάν δύο ἔξ ουρανῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς

περὶ παντὸς πράγματος, τὸ ὅποιον ἦθελον ζητήσει, θὰ γείνῃ εἰς αὐτοὺς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς διότι ὅπου δύο ἢ τρεῖς συνυγγμένοι εἰς τὸ ὄνομά μου, ἔκει εἰμαι καὶ ἐγώ ἐν μέσῳ αὐτῶν.

Παρατηρήσεις

Οἱ ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου ἀκόμη κηρύγτουσιν εἰς ἡμᾶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἄγιον Εὐαγγέλιον, τὰ συγγένηματα τῶν ἀγίων Πατέρων, οἱ ψυχωφελεῖς λόγοι τῶν κηρύκων τοῦ θείου λόγου, εἴναι δὲ ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου. Ὁ βουλέμενος νὰ σιωθῇ, πᾶσαν στιγμὴν δύναται νὰ ὠφελῆται ἐκ τοῦ κηρύγματος αὐτῶν. «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν». (ψαλ. 18.) ὅπου συνερχόμεθα ἐν πίστει καὶ εὐλαβείᾳ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς εἴναι εἰκὲν μεταξὺ ἡμῶν δοράτων.

§ 15. Οἱ 5000 τραφέντες.

(Ματθ. ΙΔ. Μαρκ. ΣΤ. Λουκ. Θ.)

Ἄπελθόντες οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυξαν εἰς τοὺς λαοὺς μετάνοιαν, ἐξέβαλον δαιμόνια, ἤλεψαν μὲν ἔλαιον πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευσαν αὐτούς.

Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης τὴν φήμην τοῦ Ἰησοῦ, ἐνόμισεν ὅτι ἡγέρθη ἐκ νεκρῶν ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, τὸν ὅποιον εἶχεν ἀποκεφαλίσει.

Ἐπανελθόντες δὲ οἱ ἀπόστολοι εἶπον εἰς τὸν Ἰησοῦν ὅσα ἔπραξαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. Τότε λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, «”Ἐλθετε κατ’ ἵδιαν εἰς ἔρημον τόπον ν’ ἀναπαυθῆτε ὅλίγον»· διότι πλειστοι ἐπήγαιναν καὶ ἤρχοντο καὶ δεν εἶχαν διὰ τοῦτο εὐκαιρίαν μηδὲ νὰ φάγωσιν.

Οὕτω λοιπὸν ἀπῆλθον μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς ἔρημον τόπον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πόλεως Βηθσαϊδᾶ, πέραν τῆς λίμνης Γεννισαρὲτ, ἀλλ’ ὅμως καὶ ἐδῶ πολλοὶ ἔξ οἰων τῶν πόλεων συνέδραμον πεζοί. Ἰδών δὲ ὁ Ἰησοῦς τὸν λαὸν, εὐσπλαγχνίσθη αὐτὸν καὶ ἤρχισε νὰ διηδάσκῃ. Περὶ δὲ τὸ δειλινὸν εἶπον εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ του, Ἄπολυσον τὸν λαὸν διὰ ν’ ἀπέλθωσι καὶ ἀγοράσωσιν ἄρτους. Οἱ Ἰησοῦς εἶπε, Δότε εἰς αὐτοὺς σεῖς νὰ φάγωσιν.

Οἱ μαθηταὶ εἶπον, Πῶς εἴναι δυνατὸν ν’ ἀγοράσωμεν ἄρτους διὰ τοσούτους ἀνθρώπους; Οἱ Φίλιππος δὲ εἶπεν ὅτι οὐδὲ διακοσίων δηναρίων ἄρτοι ἔξαρκούσιν. Εἶτα ἤρωτησεν ὁ Ἰησοῦς, «Πόσους ἄρτους ἔχετε»; Οἱ Ἀνδρέας ἀπεκρίθη, Εἴναι ἐδῶ παιδίον ἔχον

πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὄψαρια. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε νὰ καθήσωσιν ὅλοι οἱ ἀνθρώποι κατὰ κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα καὶ ἀνὰ ἑκατόν. Λαβὼν δὲ τοὺς ἄρτους καὶ εὐλογήσας ἐδώκεν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ μοιράσωσιν εἰς τοὺς καθημένους, ὥμοιώς καὶ ἐκ τῶν ὄψαριών. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφαγον πάντες, ὅντες πέντε χιλιάδες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων, συνήθοισαν τὰ περισσεύματα καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνια. Ἰδόντες οἱ ἀνθρώποι τὸ θαῦμα τοῦτο, ἔλεγαν, Οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. Ἐννοήσας δὲ ὅτι ἔμελλον νὰ τὸν ἀρπάξω καὶ νὰ κάμωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεγώρησεν εἰς τὸ ὅρος μόνος.

Παραγηῆσεις.

Τὸν Ἰησοῦν ὀφείλομεν ν'. ἀκολουθῶμεν πάντοτε κατὰ πνεῦμα, καὶ οὐδέποτε πρέπει νὰ παύωμεν ἀναγινώσκοντες τὸν λόγον αὐτοῦ. Εὔσπλάγχνως δέχεται τὸν προσερχόμενον καὶ ζωογονεῖ καὶ τρέφει τοὺς πεινῶντας, καὶ ποτίζει τοὺς διψῶντας μὲ πνευματικὴν τροφήν.

Πάντες ἔχομεν ἀνάγκην τῆς θείας καὶ νοερᾶς τροφῆς, διότι ὅπως ἡ ὑλικὴ τροφὴ εἴναι ἀναπόφευκτος εἰς διατήρησιν τῆς ζωῆς, οὕτω καὶ ἡ ἐκ τοῦ θείου λόγου πνευματικὴ τροφὴ εἴναι ἀναπόφευκτος εἰς συντήρησιν τῆς πίστεως ἡμῶν. Αὐξάνει δὲ αὐτὴν καὶ πολλαπλασιάζεται καὶ ἀρκοῦσα καθίσταται διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

§ 19. Περιπατεῖ ὁ Πέτρος ἐπὶ τῆς Θαλάσσης. Χαναναία.

(Ματθ. ΙΔ, ΙΕ. Μαρκ. ΣΤ, Ζ, Ιωάν. ΣΤ.)

Ἐν' ὦ ὁ Ἰησοῦς ἦτο εἰς τὸ ὅρος ἀποσυρμένος, οἱ μαθηταὶ του ἐπιβάντες εἰς τὸ πλοίον ἔπλεον εἰς τὴν λίμνην. ἔγεινε δὲ ἥδη σκότος καὶ ἤρχισε νὰ πνέῃ σφροδόρος ἀνεμος καὶ νὰ γίνηται θαλασσοταραχή. Απομακρυνθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἀπὸ τῆς παραλίας εἰδόν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπάνω εἰς τὰ ὅδατα καὶ πλησιάζοντα εἰς τὸ πλοίον καὶ ἐφοβήθησαν, νομίσαντες ὅτι εἴαι φάντασμα. Ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτοὺς τότε, Εἴμαι ἐγώ, μὴ φοβεῖσθε. Ὁ Πέτρος λέγει, «Ἄν ἦσαι σὺ, Κύριε, πρόσταξόν με νὰ ἔλθω πρὸς σὲ ἐπὶ τῶν ὁδῶν». Ὁ Ἰησοῦς τῷ λέγει: «Ἐλθέ». Τότε καταβὰς ὁ Πέτρος ἀπὸ τοῦ πλοίου περιεπάτει εἰς τὴν θάλασσαν ἐρχόμενος πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Φοβήθεις ὅμως ἐκ τοῦ ἀνέμου καὶ ἀρχίσας νὰ καταποντίζεται ἐφώναζε, «Κύριε, σῶσόν με». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπλώσας τὴν χειρά του ἐπίλασεν αὐτὸν καὶ

εἶπεν, «^τΩ δὲ ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας»; Ἐφ' οὖ δὲ ἐμβῆκαν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος καὶ ἔγεινε γαλήνη καὶ ἡλθον εἰς τὸν ξηράν. Οἱ ἐν τῷ πλιέῳ ἴδόντες ταῦτα ἐπροσκύνησαν τὸν Κύριον λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶσαι

Μετὰ ταῦτα ἀνεγώρησεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη τῆς Τύρου καὶ τὴν Σιδώνιος. Ἐξελθοῦσα δὲ ἐκεῖ γυνὴ Χαναναία ἔκραξε λέγουσα, «Γιε Δαΐδη, ἐλέησόν με, διότι ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται». Οἱ Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτὴν, ὡς μὴ Ιουδαίαν οῦσαν, «Δὲν εἴναι καλὸν νὰ λάθῃ τις τὸν ἀρτον τῶν τέκνων του καὶ νὰ φίτη αὐτὸν εἰς τὰ κυνάρια». Ἰκείνη ἀπεκρίθη, «Ναὶ, Κύριε, ἀλλὰ καὶ τὰ κυνάρια τρώγουσι τὰ ψυχία τῶν παίδων τῶν κυρίων των πιπτοντα ἐκ τῆς τραπέζης». Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς, ^τΩ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω ὡς θέλεις. Καὶ ἵσθι ἀπὸ τῆς ὥρας ἑκείνης ἡ θυγάτηρ αὐτῆς.

Ἐπιστρέψας δὲ ἐκεῖθεν καὶ διαβὰς τὴν λίμνην, ἀνέβη εἰς τὸ δόρος καὶ ἐκάθητο ἐκεῖ. Ἐθεράπευσε δὲ ἐνταῦθα πολλοὺς τυφλοὺς, χωλοὺς, κυλλοὺς, κωφοὺς καὶ ἄλλους πάσχοντας. Ἐθρεψε δὲ πάλιν τὸν λαὸν, τετρακισχιλίους ἄνδρας χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων, μὲν ἐπτὰ ἀρτοὺς καὶ ὀλίγα ὄφαρια· καὶ ἐπερίστευσαν ἐπτὰ σπυρίδες πλήρεις.

Παρατηρήσεις.

ὅς τοῦ Πέτρου οὕτω καὶ πολλῶν χριστιανῶν ἡ πίστις κλονίζεται ἐνίστε, ὅταν μάλιστα εἰς κινδύνους περιπίπτωσιν. Εἰς τοιαύτην περίστασιν πρέπει πρὸς σωτηρίαν νὰ κράζωμεν, Κύριε, σῶσόν με.

Η διαγωγὴ τῆς Χαναναίας ἐμψυχώνει τὸν ταπεινῶς τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἐπιζητοῦντα ἀμαρτωλόν. Η μεγάλη αὐτῆς πίστις ἀποδεικνύει ὅτι δύναται νὰ ὑπάρχωσιν ἄνθρωποι φαινόμενοι εἰς τοὺς ἄλλους ἄθλοις καὶ ἀνάξιοι θείου ἔλεους, ἀλλ᾽ ὅμως ἔχοντες περισσότεραν πίστιν ἀλλων ἀξιοῦνται τῆς προσοχῆς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς εἰσακούσεως αὐτῶν. Η γυνὴ αὕτη δὲν ἐπικασεν ἱκετεύουσα, ὅπερ διδάσκει· ήμᾶς νὰ προσκαρτερῷμεν εἰς τὴν προσευχὴν καὶ οὕτω δυνάμεθα νὰ ἐπίσωμεν, ὅτι θὰ εἴπῃ εἰς ἡμᾶς ὁ Κύριος, «Γενηθήτω σοι ὡς θέλεις», ἃν τὸ ζητούμενον ἦναι συμφέρον εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν.

§ 20. Μεταμόρφωσις.

(Ματ. ΙΣΤ, ΙΖ, ΙΗ. Μαρκ. Η, Θ. Λουκ. Θ.)

Ἐλθόντων ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθσαϊδά ^{επειδή} ἐθεράπευσε τυφλὸν διὰ τῆς ἐπικέσεως τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ἐξελθόν δὲ μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ἡρώτα καθ' ὅδον

αύτοὺς, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἴμαι; Αὐτοὶ δὲ εἰπον, οἱ μέν σε νομίζουσιν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἄλλοι δὲ Ἰεζερίαν ἢ ἐνα τῶν προφητῶν. Λέγει τότε ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς, Σεῖς δὲ τίνα με λέγετε; Ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων Πέτρος, εἶπε, Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ οὐίος τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτὸν, Μακάριος εἶσαι, Σίμων, υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, διότι τοῦτο δέν σοι ἀπεκάλυψε σάρξ καὶ αἷμα, ἄλλ’ ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Παρῆγγειλε δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν εἰς τοὺς μαθητὰς του νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς κανένα, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός. Ἀπὸ τότε δὲ ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ προλέγῃ εἰς αὐτοὺς, ὅτι πρέπει ν’ ἀπέλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ διτὶ μέλλει νὰ θανατωθῇ καὶ ν’ ἀναστῇ τὴν τρίτην ἡμέραν. Νουθετεῖ δὲ αὐτοὺς νὰ ἔχωσιν αὐταπάρησιν καὶ νὰ ἦναι ἔτοιμοι νὰ πάθωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, προσθέτας ἐπ’ ἄλλοις καὶ ὅτι, Τί ὡφελεῖ τὸν ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἢ τί δύναται νὰ θώσῃ ὁ ἄνθρωπος ἀνάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

Μετ’ ἡμέρας δ’ ἐξ παραλαβών ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν νὰ προευχηθῇ, καὶ μετεμορφώθη ἐμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἐλαύψε τὸ πρόσωπόν του ὡς ὁ Ἡλίος καὶ τὰ φορέματά τοῦ ἔγειναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς· καὶ ᾧδον ἐφάνησαν συλλαλοῦντες μὲ αὐτὸν ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡλίας. Ὁ Πέτρος τότε λέγει εἰς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ· ἐχν θέλη;, ἀς ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σὲ, καὶ μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆν, καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν. Ἐν ᾧ δὲ ἐλάλει ἔτι, ᾧδον ἔγεινε νεφέλη καὶ ἐπεσκίσεν αὐτοὺς καὶ φωνὴ ἐξ αὐτῆς λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ οὐίος μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηδόκησα αὐτοῦ ἀκούετε. Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπεσκάν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ προσελθών ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐγγίσας αὐτοὺς τοὺς εἶπε καὶ ἡγέρθησαν. Γέψαντες δὲ τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτῶν δέν εἶδον ἄλλον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον, οἵτις εἶπεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς οὐδένα ὅτι εἶδον, ἔως οὐ ὁ οὐίος τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.

— Πέτρος — 386.

Καλὸν ἐνόμισεν ὁ Πέτρος νὰ μένῃ πάντοτε ἐκεὶ ὅπου εἴδε τὸν Κύριον ἐν δόξῃ μεταμορφωθέντα· ἀλλὰ πόσον καλλίτερον εἴναι ἂν ἀξιωθῶμεν διὰ τῆς πίστεως

στιώς καὶ τῶν καλῶν ἔργων νὴ εἴμεθα μετὰ τοῦ Κυρίου εἰς τὰς ἐπουρανίους μονὸς ὅπου, καθημένου ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς, νὰ βλέπωμεν τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ὅχι μόνον τὸ Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἡλίαν, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν χρείαν τῶν ἀπ' αἰῶνας ἀγίων ἀνδρῶν, προφητῶν, ἀποστόλων, ὄσιων, μαρτύρων καὶ πολλῶν ἀλλων τῆς οὐρανίας δόξης τίξιμένων.

Η ἐπικνειλημάρτινη οὐρανόθεν μαρτυρίᾳ, ὅτι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἀγαπητὸς, ἃς αὐξήσῃ τὴν πίστιν ἡμῶν, ἵνα καταξιωθῶμεν τῆς ἀγάπης αὐτοῦ καὶ τῆς οὐρανίου βασιλείας μέτοχοι γείνωμεν.

§ 21. Οἱ 70 Απόστολοι. (Λουκ.)

Οὐδεὶς αἰμαρτιτος ~~λέων Η.~~

Καταβάς ἀπὸ τοῦ ὄρους τὴν ἑζῆς ἡμέραν ἐθεράπευσε μονογενῆ οὐνόμα τινος σεληνιαζόμενον, τὸν ὄποιον δὲ μετεῖχον δυνηθῆ νὰ θεραπεύσωσιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ εἰς αὐτὸνς ἐρωτήσαντας, διατὶ δὲν ἡδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσι τὸν πάσχοντα; ὅτι διὰ τὴν ἀπιστίαν των δὲν ἡδυνήθησαν, προσθέσας ὅτι, Ὁ ἔχων πίστιν ως κόκκον σινάπεως καὶ τὰ ὅρη δύνανται νὰ μετατοπίσῃ. (Ματθ. ΙΖ. Μαρκ. Θ. Λουκ. Θ.) Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νιστείᾳ.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἄλλους ἑδομήκοντα μαθητὰς καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον, ὅπου ἔμελλε καὶ αὐτὸς νὰ ἐλθῃ ἐφωδίασε δὲ αὐτοὺς μὲ τὰς αὐτὰς νουθεσίας, τὰς ὄποικας εἰπε καὶ ὅτε ἀπέστειλε τοὺς δωδεκα. "Οτε δὲ ἥλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερνοῦμ. μετὰ τῶν μαθητῶν του, προσῆλθον οἱ συλλέγοντες τοὺς φόρους καὶ εἶπον εἰς τὸν Πέτρον, Ὁ διδασκαλός σας δὲν πληρόνει φόρους; λέγει ὁ Πέτρος, Ναί. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει εἰς τὸν Πέτρον, Πήγαινε εἰς τὴν Θάλασσαν, βάλε ἀγκιστρὸν καὶ ἀνοιξον τὸ πρῶτον ὄψαριον ὅπερ θὰ πιάσῃς καὶ θὰ εὔηρης στατῆρα (νόμισμα), δός λοιπὸν αὐτὸν εἰς τὸν ζητοῦντας φόρον καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ σέ.

'Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἡρώτησαν οἱ μαθηταὶ, ποῖος εἶναι μεγαλετέρος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν; 'Ο Ἰησοῦς προσκαλέσας παιδίον εἶπεν, Ἐάν μὴ γείνητε ως τὰ παιδία (δηλαδὴ ἀπλοὶ καὶ ταπεινόφρονες), δὲν θὰ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Μεταβάς δὲ εἰς Ιερουσαλήμ, ὅπου ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ τῆς σκηνοπηγίας (α), ἐπειράζετο ὑπὸ τῶν γραμματέων καὶ τῶν φαρισσαίων,

(α) Ἰδε § 5 τοῦ ἐπιμέτρου.

οι ὁποῖοι, διὰ νὰ λάβωσι καὶ ἀφορμὴν κατηγορίας, ἔφεραν γυναικα πράξασαν ἔγκλημα τιμωρούμενον, κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, διὰ λιθοβολίας. Εἶπον δὲ εἰς τὸν Ἰησοῦν, Σὺ τί λέγεις περὶ τούτου; Ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενον, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὁ ἀμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. Οἱ παρόντες δὲ ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς των, ἐζήρχοντο εἰς καθ' εἰς, ἔως οὗ δὲν ἔμεινεν οὐδείς. Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν γυναικα, Πήγαινε καὶ μὴ ἀμάρτανε πλέον.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διδάσκομεθα, ὅτι χρειάζεται τελεία πίστις διὰ νὰ ἔναι τις μαθητὴς καὶ ὀπαδὸς τοῦ Κυρίου· διὰ δὲ τῆς τοιαύτης πίστεως πολλὰ κατορθοῦνται, καὶ δυνάμεθα νὰ ἐκρίζωσωμεν ἀπὸ τὰς καρδίας ὑμῶν τὴν νόσον τῆς ἀμαρτίας.

Ὅτι ἀγοργύστως ὀφείλομεν νὰ ὑπακούωμεν εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος.

Ὅτι οἱ ταπεινόφρονες καὶ ἀπλοὶ καὶ ἀθόοι ὡς τὰ παιδία εἰσέρχονται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ὅτι ἄπαντες εἰμεθα ἀμαρτωλοί, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει ὑπερηφάνως καὶ φορισταϊκῶς νὰ κατακρίνωμεν τοὺς ἄλλους· ὀφείλομεν δὲ μᾶλλον νὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεὸν νὰ φέρῃ καὶ αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς εἰς τελείαν μετάνοιαν.

§ 22. ἐκ γενετῆς τυφλός.

(Ιω. Θ.)

Ἐνῷ δὲ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς, εἰδέ τινα τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Οἱ μαθηταὶ του δὲ τὸν ἡρώτησαν, ἂν αὐτὸς ὁ τυφλὸς ἡμαρτεν ἢ οἱ γονεῖς του καὶ ἐγεννήθη τοιοῦτος. Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλ᾽ ἐγεννήθη τυφλὸς διὰ νὰ φανερωθῶσιν ἐν αὐτῷ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐπέτυσε χαμαὶ καὶ ἔκαμε πηλὸν, μὲ τὸν ὅποιον ἔχρισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ νὰ νιφθῇ. Τοῦτο πράξας ὁ τυφλὸς ἦλθε βλέπων. Οἱ ἰδόντες δὲ αὐτὸν καὶ γνωρίζοντες ὅτι ἐκ γενετῆς ἦτο τυφλὸς, τὸν προσήγαγον εἰς τοὺς φαρισσαίους, καὶ διηγήθη εἰς αὐτοὺς πῶς ἡ νοίχησαν οἱ ὀφθαλμοὶ του. Ἔλεγον δὲ ἐκ τῶν φαρισσαίων τινὲς, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἴναι ἀνθρωπος παρὰ Θεοῦ, ἐπειδὴ δὲν φυλάττει τὸ σάββατον. Ἀλλοι δὲ ἔλεγον, Καὶ πῶς δύναται ἀμαρτωλὸς ἀνθρωπος τοιαῦτα νὰ πράττῃ; Ὁ δὲ ιαθεὶς τυφλὸς ἐλεγεν, ὅτι ὁ θεραπεύσας αὐτὸν εἴναι προφήτης. Ἐξήταζον δὲ οἱ Ιουδαῖοι

τοὺς γονεῖς τοῦ πρώην τυφλοῦ καὶ περὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, αὐτοὶ δὲ εἶπον, Αὐτὸς ἔχει τὴν λίκιν, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ὁργισθέντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἐδίωξαν τὸν θεραπευθέντα, τὸν ὥποιον ἀπαντήσας ὁ Ἰησοῦς τῷ λέγει, Πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; καὶ ἐκεῖνος εἶπε, Καὶ τίς εἰναι, Κύριε, διὰ νὰ πιστεύσω εἰς αὐτὸν; Οἱ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐκεῖνος τὸν ὥποιον βλέπεις καὶ ὄμιλεῖ μετὰ σου. Οἱ τυφλὸς ἀπεκρίθη, Πιστεύω, Κύριε, καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτόν.

Παρατημήτεις.

Οἱ Ἰησοῦς Χριστὸς εἴναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ἡμεῖς οἱ ἐν ἀμαρτίαις βεβυθι-
σμένοι χρεία νὰ παρακαλῶμεν τὸν Κύριον ν' ἀνοίξῃ διὰ τῆς θείας αὐτοῦ χάρι-
τος τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ἵνα ἴδωμεν τὴν πρὸς αὐτὸν ὁδὸν, καὶ νὰ
διαθέσῃ τὰς καρδίας ἡμῶν νὰ ἀγαπήσωμεν καὶ ὀδεύσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν ὁδὸν.
Διὰ ὄμολογώμενον δὲ αὐτὸν, ὃχι μόνον μὲ λόγους, ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων οὕτω δὲ
θὰ ἴηται, κατὰ τὸν προφητάνακτα φαλμῷδὸν, «οὐφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαιούς,
καὶ ὅτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν» (ψαλ. 35).

§ 23. ἀκλός Σαμαρείτης.

(Δουκ. I).

Νομικός τις ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε, Διδάσκαλε, τί ὁφεί-
λω νὰ πράξω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωήν; Οἱ Ἰησοῦς
ἀπεκρίθη, Τί εἴναι γεγραμμένον εἰς τὸν νόμον; πῶς ἀναγινώ-
σκεις εἰς αὐτόν; καὶ ἐκεῖνος εἶπεν, «Ἄγαπήσεις Κύριον τὸν
Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, Ορθῶς ἀπεκρίθης.
οὕτω ποίει καὶ σὺ καὶ θὰ ζήσῃς (δῆλ. θὰ κληρονομήσῃς τὴν αι-
ώνιον ζωήν). Οἱ δὲ νομικὸς, θέλων νὰ δικαιώσῃ ἑαυτὸν, εἶπε. Καὶ
τίς εἴναι ὁ πλησίον μου; Οἱ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη διὰ τῆς ἐξῆς
παραβολῆς· "Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱερι-
χὼ, καὶ καθ' ὁδὸν περιέπεσεν εἰς ληστάς οἱ ὥποιοι, γυμνώσαν-
τες αὐτὸν, τὸν κατεπλήγωσαν καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἡμιθανῆ ἀνεγώ
ρησαν. Κατὰ τύχην δὲ διέβαινεν ἐκεῖθεν ἱερεύς τις, ὅστις ἴδων
αὐτὸν, ἐπέρασε χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν, ὄμοιος δὲ διέβαινε καὶ
τις Λευΐτης καὶ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἴδων τὴν κατάστασίν του,
ἀνεγώρησε. Δικαιώνων ἐκεῖθεν καὶ Σαμαρείτης τις, καὶ ἴδων τὴν
κατάστασιν τοῦ πληγωμένου, τὸν εὐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθών
κατέδησε τὰς πληγάς του, ἐπιχύσας ἔλαιον καὶ οἶνον ἐπ' αὐτάς.

"Επειτα τὸν ἔβαλε ἐπάνω εἰς τὸ κτῆνός του καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ πανδοχεῖον καὶ τὸν περιεπούθη τὴν δὲ ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἀναγωρῶν ἐδώκε δύο δηνάρια εἰς τὸν ξενοδόχον καὶ τῷ εἶπεν, Ἐπιμελήσου τὸν ἄνθρωπον τούτον καὶ σα ἐξοδεύσῃς περισσότερα δι' αὐτὸν ἐγὼ θά σοι τὰ πληρώσω δταν ἐπιστρέψω. Τίς λοιπὸν τῶν τριῶν τούτων οἱ φαίνεται δτι εἴναι πλησίον τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστάς; Ο δὲ νομικὸς ἀπεκρίθη, ἐκεῖνος δστις τὸν ἡλέησε. Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πορεύου καὶ σὺ ποίει ὅμοιώς.

Παρατηρήσεις.

Σπουδαῖον καὶ ώφελιμον εἴναι νὰ ἔξετάζωμεν πάντες τί πρέπει νὰ ποιῶμεν ἵνα κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωήν.

Μανθάνομεν ἔτι, δτι πᾶς ἄνθρωπος ἔχων μάλιστα ἀνάγκην τοῦ ἐλέους καὶ τῆς περιθύλωφεως ἡμῶν, εἴναι ὁ πλησίον ἡμῶν, ἀδιάφορον ἢν καὶ δμσφύλος μὲν ἡ μή. Οφείλομεν δὲ νὰ βοηθῶμεν ὑλικῶς καὶ πνευματικῶς τοὺς τοιούτους μὲν προθυμίαν.

§ 24. Ἀσωτος υἱός.

(Δουκ. ΙΙ.Ε.)

Εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τὴν ἔξης παραβολὴν, διὰ νὰ δείξῃ δτι ὁ μετανοῶν ἀμαρτωλὸς εἴναι εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν Θεόν.

"Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱοὺς, ἕξ δὲ νὰ νεώτερος ἔζητησε παρὰ τοῦ πατέρος του τὸ ἀνάλογον μέρος τῆς κληρονομίας του. Ο δὲ πατήρ διένειμεν εἰς αὐτοὺς τὴν περιουσίν του. Οὗτος δὲ ὁ νεώτερος λαβὼν τὸ μερίδιόν του ἀνεχώρησε μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς μακρινὸν τόπον, καὶ ἐκεῖ δεσκόρπισε τὸν πλοῦτόν του ζῶν ἀσώτως. Ἀφ' οὗ δὲ ἀσωτος πεινῶντας ὅλα, συνέβη ἐκεῖ μεγάλη πεινα καὶ αὐτὸς, μὴ ἔχων νὰ φάγῃ, ἔγεινε δούλος εἰς τινα τῶν πολιτῶν, δστις τὸν ἀπέστειλεν εἰς τοὺς ἀγρούς του νὰ βόσκῃ χοίρους. Ἐπεθύμει δὲ ὁ ἀσωτος πεινῶν νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του μὲ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὅποια οἱ χοῖροι ἔτρωγον, ἀλλ' οὐδεὶς τοῦ ἐδιδε. Συνελθὼν τότε εἰς ἔκυτόν, εἶπε· Πόσοις ὑπηρέται τοῦ πατέρος μου εὐποροῦσιν ἄρτου καὶ ἐγὼ λιμώττω. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν πατέρα του καὶ νὰ προσπέσῃ εἰς τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐπιστρέφοντα δὲ εἰδεν αὐτὸν μακρόθεν ὁ πατήρ καὶ εὐσπλαγχνισθεὶς ἔτρεξε καὶ ῥιφθεὶς εἰς τὸν τράχηλόν του τὸν κατεφίλησε. Τότε εἶπεν ὁ υἱός, Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἴμαι ἀξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱός σου, καταστησόν με

ώς ἔνα τῶν δούλων σου. Ὁ δὲ πατήρ λέγει εἰς τοὺς δούλους του, Φέρετε τὴν πρώτην στολὴν καὶ ἐνδύσατε τον, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του, σφαζετε δὲ καὶ τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν νὰ φάγωμεν καὶ νὰ εὐφρανθῶμεν, διότι οὗτος ὁ υἱός μου ἥτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ καὶ ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη. Ἐν ᾧ δὲ ἤρχισαν οὕτω νὰ εὐφραίνωται, ἔρχεται ὁ προσβύτερος υἱὸς ἐκ τοῦ ἀγροῦ. Ἀκούσας δὲ τὰς εὐθυμιὰς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός του καὶ πληροφορηθεὶς παρὰ τινος τῶν δούλων τὰ γενόμενα καὶ ἀγανακτήσας, δέν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός του. Τότε ἔξελθων ὁ πατήρ του τὸν παρεκάλει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον· αὐτὸς δὲ εἰπεν, Ἐγὼ σὲ δουλεύω τόσα ἔτη καὶ οὐδέποτε παρέβην προσταγῆν σου, καὶ ὅμως οὐδέποτε μοὶ ἔδωκας ἔριφον διὰ νὰ εὐφρανθῶ μετὰ τῶν φίλων μου· τώρα δὲ ὅτε ἥλθεν ὁ κατασωτεύσας τὸν πλοῦτόν του υἱός σου, ἔσφαξα; χάριν αὐτοῦ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ πατήρ εἰπεν εἰς αὐτὸν, Σὺ, τέκνον, εἰσαι πάντοτε μετ' ἐμοῦ καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μου ιδικά σου εἶναι, ἐπρεπε δὲ νὰ εὐφρανθῆς καὶ σὺ καὶ νὰ χαρῆς, ἐπειδὴ ὁ ἀδελφός σου ἥτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη.

Πατηματικής.

Η ἀπομάκρυνσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὸν φέρει εἰς ἄμαρτίας, καὶ αἱ ἄμαρτίαι εἰς δυστυχήματα μέγιστα.

Εὔτυχης εἶναι ἕκεīνος ὅστις, συνερχόμενος εἰς ἑαυτὸν, ἐνθυμεῖται τὸ πλούσιον ἔλεος καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέψῃ δι' εἰλικρινοῦς μετανοίας πρὸς αὐτόν.

Ο Θεὸς δέχεται πάντα ἐγκαρδίως μετανοοῦντα καὶ προσπίπτοντα εἰς τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καθὼς δὲ εἰπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀλλαχοῦ. Μεγάλη γίνεται χαρὰ εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅταν εἰς ἄμαρτωλὸς μετανοῆ, οὐδέποτε ὁ Θεὸς ἀποβάλλει τὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ μάλιστα εὐμενῶς τὸν δέχεται.

§ 25. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ Λάζαρος.

(Λουκ. ΙΣΤ.)

Καὶ ἀλλην διδακτικὴν παραβολὴν εἰπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, τὴν ἔξῆς.

Ἡτό ποτε ἀνθρωπός τις πλούσιος, καὶ ἐνεδύετο πορφύραν καὶ βύσσον, καὶ ἔζη καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. Ἡτο δὲ καὶ πτωχός τις ὄνομαζόμενος Λάζαρος, ὁ ὃποῖος ἔκειτο ἐμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ

πλουσίου καταπληγωμένος, καὶ ἐπεθύμει: νὰ χορτασθῇ μὲ τὰς φίχας, αἱ δόπαι ἔπιπτον ἐκ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· οἱ δὲ κύνες ἤρχοντο καὶ ἔλειχον τὰς πληγάς του. Συνέβη δὲ νὰ ἀποθάνῃ ὁ πτωχὸς καὶ τὸν ἔφεραν οἱ ἄγγελοι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλουσίος, καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν τῷ ἀδηνεύσι τοῦ πλουσίου εἰς τὰ βάσανα, ἀτενίσας εἶδε τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρὰν, καὶ τὸν Λάζαρον εἰς τοὺς κόλπους του, καὶ κράξας εἶπε, Πάτερ Ἀβραὰμ! ἐλέησόν με, καὶ πέμψον τὸν Λάζαρον, νὰ βρεῖῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του εἰς τὸ ὅδωρ καὶ νὰ δροσίσῃ τὴν γλῶσσάν μου, διότι καταβασανίζομαι μέσα εἰς ταύτην τὴν φλόγα. Οὐ δὲ Ἀβραὰμ εἶπεν εἰς αὐτὸν, Τέκνον, ἐνθυμοῦ δὲ τὸ σὺ ἀπέλαθες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, ὁ δὲ Λάζαρος ὄμοιώς τὰ κακὰ, καὶ τώρα αὐτὸς μὲν εὑφραίνεται, σὺ δὲ βασανίζεσαι: ἔτι δὲ μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν εἶναι μέγα χάσμα, καὶ δὲν ἐμποροῦσιν οἱ θέλοντες γὰρ περάσωσιν ἀπ' ἑδῶ εἰς ὑμᾶς, οὐδὲ ἀπὸ μέρους ὑμῶν εἰς ἡμᾶς. Τότε εἶπεν ὁ πλουσίος, Παρακαλῶ σε λοιπὸν, ὦ πάτερ, νὰ στείλῃς τὸν Λάζαρον εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, διότι ἔχω καὶ ἄλλους πέντε ἀδελφούς, νὰ εἴπῃ εἰς αὐτοὺς ταῦτα, διὰ νὰ μὴ ἐλθωσι καὶ ἐκεῖνοι εἰς τοῦτον τὸν τόπον τῆς βασάνου. Καὶ ὁ Ἀβραὰμ εἶπεν, Ἐχουσι τὸν Μωσέα καὶ τοὺς προφήτας καὶ ἀς ἀκούσωσιν αὐτούς. Οὐχὶ πάτερ Ἀβραὰμ, ἀλλ᾽ ἔάν τις ἐκ νεκρῶν πορευθῇ εἰς αὐτοὺς, θὰ μετανοήσωσιν. Οὐ δὲ Ἀβραὰμ εἶπεν, Εάν δὲν ἀκούωσι τὸν Μωσέα καὶ τοὺς προφήτας, οὐδὲ ἔάν τις ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστηθῇ, θὰ πεισθῶσιν.

Παρατηρησεις.

Διδασκόμεθα ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅτι εἰς τὸν ἄδην γίνεται μετάνοια. Ἐχοντες δὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ δυνάμεθα νὰ φωτισθῶμεν εἰς τὰ τῆς σωτηρίας ἡμῶν, δὲν δυνάμεθα εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν νὰ προτείγωμεν ἀπολογίας. Αν μὴ φυλάττωμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, οὐδὲν ἄλλο δύναται νὰ μᾶς ὡφελήσῃ. Εἴ τοῦ μαθήματος τούτου διδασκόμεθα καὶ τὴν ἐπίκλησιν τῶν ἀγίων εἰς βοηθείαν μας, καὶ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν μεσιτείαν των πρὸς τὸν Κύριον τῆς δόξης, ἐνώπιον τοῦ ὅποιού ἔστανται.

§ 26. Οἱ δέκα λεπροί.

(Δουκ. ΙΖ.)

Ἐρχόμενος ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ διαπορευόμενος διὰ μετου τῆς Σαμαρείας καὶ τῆς Γαλιλαίας, ἐν ὧ εἰσήρχετο εἰς τινα

κώμην, ἀπήντησαν αὐτὸν δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἵτινες ἐστάθησαν μακρόθεν φωνάζοντες, Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἰδὼν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς τοῖς εἶπεν, ‘Τι πάγετε καὶ ἐπιδείξατε τὸν ἔχυτόν σας εἰς τοὺς ἵερεῖς. Ἐνῷ δὲ ἐπορεύοντο εἰς τοὺς ἵερεῖς, ἐκαθαρίσθησαν. Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἱάθη, ἐπέστρεψε δοξάζων μεγαλοφρόνως τὸν Θεόν, καὶ ἐπέσεις κατὰ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ εὐχαριστῶν αὐτὸν· ἦτο δὲ ὁ ἐπιστρέψας οὗτος Σαμαρείτης. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν οὕτως εὐγνωμονοῦντα εἶπε, Δὲν ἐκαθαρίσθησαν καὶ οἱ δέκα; ποῦ εἴναι λοιπὸν οἱ ἐννέα; δὲν εὑρέθησαν νὰ ἐπιστρέψωσι καὶ νὰ δοξάσωσι τὸν Θεόν, παρ’ αὐτὸς ὁ ἀλλογενής; Εἶπε δὲ εἰς αὐτὸν Ἰησοῦς, ‘Δημαστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν δέκα λεπρῶν διδασκόμεθα ἡ. νὰ ἐπικητῶμεν παρὰ τοῦ Κύριου νὰ καθαρίζῃ ἡμᾶς ἐκ τῆς σπαρᾶς καὶ λεπρώδους ἀσθενείας τῆς ἀμαρτίας, καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Σαμαρείτου, νὰ δοξάζωμεν τὸν Θεόν θεραπεύμενοι.

6'. Νὰ ἡμεθα εὐγνώμονες εἰς τοὺς εὐεργετοῦντας ἡμᾶς.

γ'. ὅτι πολλάκις ἀνθρώποι, νομιζόμενοι ἀμαρτωλοὶ, φέρονται ἀρεστότερον εἰς τὸν Κύριον ἢ οἱ νομιζόμενοι εὐσεβεῖς καὶ πιστοί.

Σημ. Ὁ Ἰησοῦς παρέπεμψε τοὺς λεπροὺς εἰς τοὺς ἵερεῖς. Οὗτοι δὲ πιστεύσαντες, ἀπῆλθον εἰς εὔρεσιν τῶν ἵερων, καὶ μεταξὺ πορευόμενοι ἴαθησαν.

Οφειλον δὲ νὰ δειξωσιν ἔχυτούς καθαρούς εἰς τοὺς ἵερεῖς, διότι κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, δὲν ἐπετρέπετο ἄλλως εἰς αὐτοὺς μήτε θυσίαν νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸ ἵερον, μήτε μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ν' ἀναμιχθῶσιν ἄγεις ἀδείας τῶν ἵερέων, διδομένης μετὰ τὴν ἴασιν.

ὅπως οἱ λεπροὶ ἀποκλείονται τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, οὕτω καὶ οἱ ἀμαρτωλοὶ, μένοντες ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν, εἴναι ἀποκεκλεισμένοι τῆς ἐν οὐρανῷ κοινωνίας τῶν καθαρῶν καὶ ἀγίων.

§ 27. Ὁ τελώνης ~~καὶ~~ ὁ φαρισσαῖος. (Λουκ. ΙΙ.)

Εὐλογία τῶν μικρῶν παιδίων.

(Ματθ. ΙΘ. Μάρκ. Ι. Λουκ. ΙΙ.)

Ἐπειδὴ τινες πεπεισμένοι εἰς ἔχυτούς, ὅτι εἴναι δίκαιοι, καταφρονοῦσι τοὺς ἄλλους, ὁ Ἰησοῦς εἶπε διὰ τοὺς τοιούτους τὴν παραβολὴν ταύτην. “Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἵερον νὰ προσευχηθῶσιν, ὁ εἰς ἦτο φαρισσαῖος, ὁ δὲ ἄλλος τελώνης. Καὶ ὁ μὲν φαρισσαῖος σταθεὶς πρὸς ἔχυτὸν προστύχετο ταῦτα, Θεέ μου, σὲ

εὐχαριστῶ, ὅτι δὲν εἴμαι καὶ ἐγὼ καθὼς εἶναι οἱ λοιποὶ ἀνθρώποι, ἄξπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ ὡς καὶ οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω διὸς τῆς ἑέδομάδος καὶ δίδω τὸ δέκατον ἐξ ὅλων, ὅσα ἀποκτῶ. Ὁ δὲ τελώνης ἐξ ἐναντίας ἐστάθη μακρόθεν, καὶ δὲν ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμούς του νὰ ὑψώσῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἀλλ᾽ ἐκτύπα τὸ στῆθός του καὶ ἔλεγεν, "Ο Θεὸς ἐλέησόν με τὸν ἀμαρτωλόν. Ἀφ' οὗ ἐτελείωσε ταῦτην τὴν παραβολὴν ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Σᾶς λέγω, ὅτι οὗτος ὁ τελώνης κατέβη εἰς τὸν οἶκόν του δεδικαιωμένος οὐχὶ δὲ καὶ ὁ φαρισσαῖος· διότι πᾶς ὁ ὑψῶν ἐκυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἐκυτὸν ὑψωθήσεται.

Προσέφερον δέ τινες εἰς τὸν Ἰησοῦν μικρὰ παιδία διὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ, οἱ δὲ μαθηταὶ του ὠνείδισαν τοὺς φέροντας. Τοῦτο ὕδων ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀγανακτήσας εἶπε πρὸς αὐτοὺς, "Ἄφ· τε τὰ παιδία νὰ ἔρχωνται πρὸς με καὶ μὴ τὰ ἐμποδίζετε, διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· βεβαίως σᾶς λέγω, ὅτι ὅστις δὲν δευθῇ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, δὲν θὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐπειτα τὰ ἐνηγκαλίσθη καὶ τὰ ηὐλόγησε, βαλὼν τὴν χειρά του ἐπ' αὐτά.

ΠαρατηρήσεΙΣ.

Η ὑπερηφανία καὶ ἡ ὑπεροφία καταστρέφει ὅσας καὶ ἀν ἔχωμεν ἀρετάς. Δύναται τις νὰ τηρῇ τὰ τοῦ νόμου ἀν ὅμως δὲν ἔχῃ ἀλγθινὴν εὐσέβειαν καὶ ὀγιασμὸν εἰς τὴν καρδίαν του οὐδὲν κατορθώνει. Η ταπεινοφροσύνη, ἡ συναίσθησις τῆς ἀναξιότητος, ἡ εἰλικρινῆς μετάνοια ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον εὐπρόσδεκτον εἰς τὸν Θεόν, τὸ βλέποντα εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας, καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς ἐπιδείξεις.

Χρέος τῶν γονέων εἶναι διὰ παντὸς μέσου νὰ φέρωσι τὰ τέκνα αὐτῶν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ νὰ ἐπικαλῶνται ὑπὲρ αὐτῶν τὴν εὐλογίαν του. Τοιούτων παιδίων εὐσεβῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ὡς καὶ παντὸς χριστιανοῦ, ὅστις ἔχει τὴν ἀδωρότητα καὶ πίστιν τῶν μικρῶν παιδίων.

§ 28. Ο πλούσιος νεανίσκος.

(Ματθ. 10. Μάρκ. 1. Λουκ. 11.)

Απήντησε καθ' ὁδὸν τὸν Ἰησοῦν νεανίσκος πλούσιος, ὅστις ἐδραμε πρὸς αὐτὸν, καὶ γονατίσας ἐμπροσθεν του, εἶπε, Διδασκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, Τί μὲ λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς εἶναι ἀγαθός εἰμι εἰς ὁ Θεός. Ἐὰν δὲ θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Καὶ ὁ νεανίσκος εἶπεν εἰς αὐτὸν, Ποίας; Ο δὲ Ἰησοῦς

ἀπεκρίθη, Ταῦτας, οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτηρύσεις, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ὁ δὲ νεανίσκος εἶπε, Πάντα ταῦτα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου, τί ἄλλο μοι λείπει; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτὸν, Ἐάν θέλῃς νὰ γείνης τέλειος, ὑπαγε, πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ δός τα εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοιουτοτρόπως θὰ ἔγης θησαυροὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἐπειτα δὲ ἐλθὲ καὶ ἀκολούθει μοι. Ἀφ' οὗ ἦλουσε τοῦτον τὸν λόγον ὁ νεανίσκος, ἔγινε κατηφῆς καὶ ἀνεχώρησε λυπούμενος, ἐπειδὴ ἵτο πλιύσιος καὶ εἶχε πολλὰ κτήματα. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε, τῇ ἀληθείᾳ σᾶς λέγω ὅτι εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ εἰσέλθῃ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· εὐκολώτερον εἶναι νὰ διέλθῃ κάμπης; διὰ τῆς τρύπας τῆς βελόνης, παρὰ νὰ εἰσέλθῃ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐξεπλήττοντο διὰ ταῦτα καὶ ἐλεγον πρὸς ἄλλήλους, Καὶ τίς δύναται νὰ σωθῇ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις εἶναι δύνατά παρὰ τῷ Θεῷ.

Παρατηρήσεις.

Οἱ θίλων νὰ σωθῇ δὲν ἔχει νὰ ἐπινοήσῃ τι νὰ πράξῃ· εἶναι ὡρισμένον τοῦτο —νὰ τηρῇ τὰς ἐντολὰς πιστεύων εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Τὰ πλούτη εἶναι εὐλογία, ἀν γίνεται κακὴ χρῆσις αὐτῶν· ἄλλως εἶναι ἐπικίνδυνα καὶ ἔξοδοθευτικά τῆς ψυχῆς.

§ 29. Ὁ Ζακχαῖος

(Λουκ. ΙΘ.)

Εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχὼ ἤτο τις ἀνθρωπος πλούσιος καὶ ἀρχιτελώνης, ὄνομαζόμενος Ζακχαῖος. Οὗτος ἐζήτει νὰ ἰδῃ τὸν Ἰησοῦν, δὲν ἡμπόρει δύμας ἐξ αἰτίας τοῦ πλήθους, διότι ἵτο μικρὸς κατὰ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος. Ὅθεν ἔτρεξε καὶ ἀνέβη εἰς μίαν συκομωρέαν, διὰ νὰ ἡμπορέσῃ νὰ τὸν ἰδῃ, ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ περάσῃ ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφθασεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, εἶδε τὸν Ζακχαῖον, καὶ τῷ εἶπε, Ζακχαῖε, κατάβα ταχέως ἐπειδὴ πήμερον πρέπει νὰ μείνω εἰς τὸν οἶκον σου. Ὁ δὲ Ζακχαῖος κατέβη εὐθὺς καὶ τὸν ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς. Καὶ ὅσοι εἶδον τὸν Ἰησοῦν ἐγόργυγζον λέγοντες, Ἡλθε νὰ μείνῃ εἰς τὸν οἶκον ἀνδρὸς ἀμαρτωλοῦ. Ὁ δὲ Ζακχαῖος σταθεὶς εἶπεν, Ἰδοὺ, κύριε, διδω τὸ ἥμισυ τῶν ὑπαρχόντων μου εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ, ἀν τινα ἡδίκησά τι, τὸ ἀποδιδώ τετραπλοῦν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς

εἶπε, Σήμερον σωτηρία εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἔγεινε, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραὰμ εἴναι, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός.

Παρατηρήσεις.

Ο Κύριος ἡμῶν παρέχει εἰς τὸν αἰτοῦντα δὲ λίγον πολλάς τὰς εὐλογίας αὐτοῦ· οὗτῳ διότι ἐπεδύμησε νὰ ἰδῃ μόνον αὐτὸν ὁ Ζαχαρίας, ἕξωσε γὰρ ἔλθη εἰς τὸν οἶκόν του· καὶ νὰ συμφάγῃ μετ' αὐτοῦ, καὶ νὰ σώσῃ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

Η μετάνοια τοῦ Ζαχαρίου, εἰλικρινῆς καὶ πραγματικῆς οὕτα, ἐπροκάλεσε τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου του. Καὶ πλούσιος λοιπὸν καὶ τελώνης δύνανται νὰ σωθῶσιν, ὑποδεχόμενοι ἐν πίστει καὶ πνεύματι τὸν Κύριον ἡμῶν εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν, καὶ εἰλικρινῶς μετανοοῦντες καὶ ἀποδίδοντες τὰ ἀδίκως ἡρπαγμένα.

§ 30. Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

(~~Ιησοῦς ΙΔΟΥ~~)

Τοῦ εἰς τὴν Βηθανίαν ἀσθενής τις ὄνόματι Λάζαρος, ὅστις εἶχε δύο ἀδελφάς, τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ὠνομάζετο Μαρία, ἡ δὲ ἄλλη Μάρθα. Ταῦτα δὲ τὰ τρία ἀδέλφια ἤγάπα ὁ Ἰησοῦς. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ πενήνησεν ὁ Λάζαρος, αἱ ἀδελφαὶ του ἐμήνυσαν τοῦτο τὸ γεγονός εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθενεῖα οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς. Καὶ τότε μὲν δὲν ὑπῆγεν, ἀλλ' ἔμεινε δύο ἡμέρας. Μετὰ δὲ ταῦτα εἶπε πρὸς τους μαθητάς του. Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν ἐκοιμήθη, ἀλλὰ ὑπάγω νὰ ἔχυπνιστω αὐτόν· οἱ δὲ μαθηταὶ του ἀπεκρίθησαν, Κύριε, ἀν ἐκοιμήθη, θὰ σωθῇ. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῖς εἶπεν, Ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν ἀς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν. Ἡλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Βηθανίαν, καὶ εὗρε τὸν Λάζαρον ἐκ τεσσάρων ἥδη ἡμερῶν κείμενον εἰς τὸν τάφον, Ἐρχομένου δὲ τοῦ Ἰησοῦ, ἡ μὲν Μάρθα ἦλθεν εἰς ὑπάντησί του, ἡ δὲ Μαρία ἐκάθητο εἰς τὸν οἶκον. Ἰδοῦσα δὲ τὸν Ἰησοῦν ἡ Μάρθα εἶπε, Κύριε, ἀν ἦσο ἐδῶ, δὲν θὰ ἀπέθηνησκεν ὁ ἀδελφός μου· ἀλλὰ καὶ τώρα ἡζεύρω, δτι ὅσα ζητήσῃς παρὰ Θεοῦ σοι τὰ δίδει. Ἀπῆλθε δὲ καὶ ἐκάλεσε καὶ τὴν ἀδελφήν της Μαρίαν, ἥτις ἐλθοῦσα ἐπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, τὰ αὐτὰ λέγουσα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἴδων καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς ἄλλους κλαίοντας, ἐστενοχωρήθη πολὺ καὶ συγκινηθεὶς εἶπε, Ποῦ τὸν ἐβάλετε; Καὶ ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν, Κύριε, ἔρχου καὶ ἵδε, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐδάκρυσεν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν τάφον, ἐπρόσταξε νὰ ἀνοίξωσιν αὐτὴν, σηκώσαντες τὸν λίθον· καὶ τότε μὲν ἐπεκαλέσθη

τὸν οὐρανίον του πατέρα, ἐπειτα δὲ ἔκραξε μεγάλη τῇ φωνῇ, Λάζαρε δεῦρο ἔξω· καὶ ὁ Λάζαρος ἐξῆλθε τοῦ τάφου. Τοῦτο ἰδόντες πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων ἐπίστεσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν· τινὲς ὅμως ἔξ αὐτῶν ὑπῆγαν εἰς τοὺς φαρισαίους, καὶ ἀνήγγειλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, οὗτοι δὲ ἐσύναξαν συνέδριον καὶ ἀπεφάσισαν νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὸν φονεύσωσι, καὶ ἐπειδὴ ἦκουσαν ὅτι πολὺς ὄχλος συρρέει νὰ ἴδῃ τὸν Λάζαρον ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, ἀπεφάσισαν νὰ φονεύσωσι καὶ τὸν Λάζαρον.

Παρατηρήσεις.

Εὔδαιμονες εἶναι αἱ οἰκογένειαι εἰς τὰς ὄποιας ἐπικρατεῖ ἡ τοῦ Θεοῦ ἀγάπη, τὴν ὄποιαν κερδαίνει τις διὰ τῆς πίστεως καὶ τῶν ἀγαθοεργιῶν.

Δέγε ἔξαιροῦνται τῶν ἀσθενεῶν καὶ τοῦ θανάτου καὶ αὐτοὶ οἱ παρὰ τοῦ Κυρίου ἀγαπώμενοι, ἀλλ’ ἡ ἐλπὶς αὐτῶν γίνεται εἰς αὐτοὺς λίαν παρήγορος. Οἱ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἥλθεν εἰς τὸν κόσμον νὰ φυλάξῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοινύτων θλίψεων, ἀλλὰ νὰ σώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν νόσων τῆς ψυχῆς καὶ τῆς μελλούσης ὀργῆς.

Η ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου δεικνύει, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι κύριος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, αὐτὸς εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις. Όπως δὲ ὁ Λάζαρος, οὕτω πάγιτες τὴν ἐσχάτην ἡμέραν θ' ἀκούσωμεν τῆς φωνῆς τοῦ Χριστοῦ. «Ἐργεται ὥρα, ἐν ᾧ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀκούσοντες ζήσονται, καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως». (Ιω. Ε. 28, 29).

§ 31. Περὶ τῶν δύο λεπτῶν τῆς χήρας.

(Μαρκ. ΙΒ. Λουκ. ΚΑ').

Παραδολὴ τῶν δέκα παρθένων.

(Ματθ. ΚΕ.)

Καθήμενος ὁ Ἰησοῦς ἀπέναντι τοῦ εἰς τὸν ναὸν γαζοφυλακίου, εἰς τὸ ὄποιον οἱ βουλόμενοι ἔβαλλον δῶρα, ἔβλεπεν δὲ οἱ πολὺ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά. Ἐν τούτοις εἶδε καὶ μίαν χήραν πτωχὴν, ἡ ὄποια ἔβαλεν ἐκεὶ δύο λεπτά. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του, Τῇ ἀληθείᾳ ἡ χήρα αὕτη ἔβαλεν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον περισσότερον πάντων τῶν ἀλλων· ἐπειδὴ πάντες μὲν οἱ ἄλλοι ἔβαλον ἐκ τοῦ περισσύματός των εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματός της ἔβαλεν δὲ, καὶ ἀν εἶχε.

Θέλων ὁ Ἰησοῦς νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὕσι πάντοτε προητοιμασμένοι διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ τὴν ἔχης παραδολήν. Θὰ ὅμοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δέκα παρθένους, αἱ ὄποιαι λαβόσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλ-

θον πρὸς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου, ἐκ τούτων δὲ αἱ μὲν πέντε ἦσαν μωραὶ, αἱ δὲ πέντε φρόνιμοι· καὶ αἱ μὲν μωραὶ ἔλαβοι τὰς λαμπάδας, δὲν ἔλαβον δύμας μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἔλαιον, ὡς αἱ φρόνιμοι. Ἐπειδὴ δὲ ἔβράδυνεν ὁ νυμφίος ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκοιμῶντο. Μετὰ δὲ ταῦτα, περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἤκουσθη φωνὴ, Ἰδοὺ ἔρχεται ὁ νυμφίος, ἔξελθετε εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ! Τότε ἐ-έσηκωθησαν ὅλαι αἱ παρθένοι, καὶ ἤτοι μασαν τὰς λαμπάδας των, καὶ αἱ μὲν μωραὶ εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους, Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἔλαιου σας, διότι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται· αἱ δὲ φρόνι-
μοι ἀπεκρίθησαν, Μήπως τὸ ἔλαιον δὲν ἀρκέσῃ καὶ διὰ ἡμᾶς καὶ διὰ σᾶς, ὑπάγετε μᾶλλον εἰς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε δι' ἑαυτάς. Καὶ αὐταὶ μὲν ἀπῆλθον ν' ἀγοράσωσιν· ἐν τῷ μετα-
ξὺ δὲ ἥλθεν ὁ νυμφίος, καὶ αἱ μὲν ἔτοιμοι παρθένοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα· αἱ δὲ λοιπαὶ ἥλθον μετὰ ταῦτα, καὶ ἔλεγον, Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· ὁ δὲ νυμ-
φίος εἶπε, Δέν σᾶς γνωρίζω. Προσέχετε λοιπὸν πάντες, διότι δὲν ἡξεύρετε οὔτε τὴν ἡμέραν οὔτε τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἔρχεται.

Παρατηρήσεις.

Ο Θεὸς πάντοτε παρατηρεῖ καὶ ἐκτιμᾷ τὰς ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἐχόν-
των χρείαν τῆς βιωθείας ἡμῶν συνδρομάς. Βέβαια δὲ αἱ ἐκ τοῦ ὑστερήματος δι-
δόμεναι ἔχουσι πλείονα ἀξίαν παρ' αὐτῷ.

Ο Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ νυμφίος τῆς Ἑκκλησίας, καὶ γάμος ἡ κοινωνία τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἐκαστος δὲ πρέπει νὰ παρασκευάζηται δι' αὐτὴν ἐν ὅσῳ ζῇ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς γνωρίζει οὔτε τὴν ἡμέραν, οὔτε τὴν ὥραν τῆς τελευ-
τῆς του, οἱ ἀπαρασκεύαστοι ἀποθνήσκοντες ἀποκλείονται τῆς οὐρανίου βασιλείας. Καὶ ἀλλαχοῦ (Λουκ. ΙΒ. 36) εἴπεν ὁ Κύριος «εἴστωσαν ὑμῶν αἱ ὁσφύες περι-
ζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι κατόμενοι».

Η θύρα τοῦ ἐλέους θὰ κλεισθῇ, καὶ οἱ ἕργάται τῆς ἀνθημίας θὰ μένωσιν ἔξω. Ή ἡμέρα τῆς χάρτος ἔχει τὰ δριά της, καὶ εἰς τοὺς μὴ ὠφελουμένους ἔξ αὐτῆς δὲν μένει ἄλλο εἰμήν, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, «ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν αἰῶνα». (Ιούδ. στίχ. 13).

§ 32. Παραβολὴ τῶν ταλάντων.

(Ματθ. ΚΕ.)

“Ανθρωπός τις ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς δούλους του, καὶ πα-
ρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ κεφάλαιά του· καὶ εἰς ἄλλοι, μὲν ἐδώκε
πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο, καὶ εἰς ἄλλον ἐν, κατὰ τὴν
ἰκανότητα ἐκάστου· εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ τὰ ἐμπορευθῶσιν ἔως
οὗ νὰ ἐπιστρέψῃ. Καὶ ὁ μὲν λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, ὄμοιως δὲ

καὶ ὁ λαβὼν τὰ δύο, ἐδιπλασίασαν αὐτὰ, ὁ λαβὼν δὲ τὸ ἐν τάλαντον τὸ ἔθαψεν εἰς τὴν γῆν· Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέστρεψεν ὁ κύριος, ἐπρόσταξε νὰ κράξωσι τοὺς δούλους ἐκείνους διὰ νὰ ἵδῃ πόσα ἐκέρδησεν ἔκαστος αὐτῶν διὰ τῆς ἐπιμελείας του. Καὶ πρῶτον μὲν ἦλθεν ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα φέρων καὶ ἀλλὰ πέντε εἰς κέρδος. Ὁ δὲ κύριος εἶπε πρὸς αὐτὸν, Εὗγε δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, ἐπὶ ὅλιγα ἔγεινες πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν θά σε καταστήσω, γενοῦ μέτοχος τῆς χαρᾶς τοῦ κυρίου σου. Τελευταῖον δὲ ἦλθε καὶ ὁ λαβὼν τὸ ἐπιτάξιον τάλαντον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Κύριε ἰδοὺ ἔχεις πάλιν τὸ ἐν τάλαντον σου. Ἐγὼ ἡζεύρων ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος σκληρὸς, θερίζων ὅπου δὲν ἐσπειρας, καὶ συνάγων ὅπεν δὲν διεσκόρπισας, ἔκρυψα τὸ τάλαντον εἰς τὴν γῆν, καὶ ἴδου ἔχεις τὸ ἴδικόν σου. Ὁ δὲ κύριος εἶπε πρὸς αὐτὸν, Δοῦλε πονηρὲ καὶ ὀκνηρέ! ἐκ τοῦ ἴδιου σου στόματος σὲ καταδικάζω· ἀφ' οὗ ἡζεύρες ὅτι εἴμαι σκληρὸς ἄνθρωπος, καὶ θερίζω ὅπου δὲν ἐσπειρα, καὶ συνάγω ὅπου δὲν διεσκόρπισα, ἐπρεπε νὰ βάλῃς τὸ ἀργύριόν μου εἰς τοὺς τραπέζιτας καὶ ἔγὼ ἐρχομενος θὰ τὸ ἐλάμβανα παρ' αὐτῶν μετὰ τόκου. Καὶ εύθυνς ἐπρόσταξε τοὺς περιεστῶτας, λέγων, Λάβετε ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε αὐτὸν εἰς τὸν ἔχοντα τὰ δέκα τάλαντα· ἐπειδὴ εἰς πάντα ἔχοντα δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ δὲ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ· καὶ τὸν ἀχρείον δοῦλον ἐκβάλετε ἔξω, καὶ ρύψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἔξωτερον, ὅπου θὰ ἥναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων.

Παρατηρήσεις.

Οἱ ὑπηρέται τοῦ Κυρίου δὲν εἶναι πάντες μὲ ἵστα προτερήματα πεπροκισμένοι. Ἐκαστος δὲ ὁφείλει νὰ χρησιμοποιῇ τὴν ἴκανόττητα του καὶ νὰ ἐπαιδάνῃ αὐτὴν εἰς τιμὴν καὶ δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἐκαστος δὲ θὰ κριθῇ ἀναλόγως τῆς τοιαύτης βελτιώσεως αὐτοῦ. Πάντες οἱ ἀμαρτωλοὶ νομίζουσι βαρέα τὰ προστάγματα τοῦ Κυρίου καὶ ἐπομένως σκληρὸν αὐτὸν δεσπότην, ἀπαιτοῦντα ὅσα δὲν πρέπει. Θὰ κριθῶσιν οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι ὅχι μόνον διότι δὲν ἐπρέπειν κακὸν, ὅσοι δηλαδὴ δὲν ἐπρέπειν τοῦτο, ἀλλὰ καὶ διότι ἡμέλησαν νὰ πράξωσι τὸ ἀγαθόν. Ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγει «Ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν».

Οἱ καταστρέψοντες διὸ καταχρήσων τὰς παρὰ Θεοῦ δεδομένας εὐγενεῖς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος δυνάμεις καὶ οὕτε αὐτοὺς οὔτως ὠφελοῦντες ἡθικῶς, οὕτε τοὺς ἄλλους, θὰ καταχριθῶσι καὶ θὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἔξωτερον, ὅπου θὰ ἥναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων.

§ 33. Ἐσχάτη ἡμέρα τῆς κρίσεως.

(Ματθ. ΚΕ.)

Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς κρίσεως περιέγραψεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὃς ἐξῆν. "Οταν ἔλθῃ ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ ὅλοι οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θὰ καθήσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης του καὶ θὰ συναθροισθῶσιν ἐμπροσθέν του πάντα τὰ ἔθνη, καὶ θὰ τοὺς χωρίσῃ ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς ὁ ποιμὴν τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ ἔριφια, καὶ θὰ βάλῃ τὰ μὲν πρόβατα πρὸς τὰ δεξιά του, τὰ δὲ ἔριφια πρὸς τὰ ἀριστερά του. τότε θὰ εἰπῇ ὁ βασιλεὺς εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἶναι ἐκ δεξιῶν, Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· διότι ἐπείναστα, καὶ μοι ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψησα, καὶ ἐδώκατέ μοι νὰ πιω· ξένος ἦμην καὶ με ἐδέχθητε εἰς τὸν οἰκόν σας· γυμνὸς ἦμην καὶ με ἐνεδύσατε· ἡσθένησα, καὶ με ἐπεσκέφθητε· ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθατε πρός με. Ἐκείνοι δὲ θὰ εἴπωσι πρὸς αὐτὸν, Κύριε, πότε σε εἰδομεν πεινῶντα καὶ σε ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ σε ἐποτίσαμεν; πότε σε εἰδομεν ξένον καὶ σε ἐδέχθημεν; ἢ γυμνὸν καὶ σε ἐνεδύσαμεν; πότε σε εἰδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρός σε; Καὶ ὁ βασιλεὺς θὰ ἀποκριθῇ. Τῇ ἀληθείᾳ σας λέγω δτι, δσα ἐπράξατε εἰς ἔνα ἐκ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, εἰς ἐμὲ τὰ ἐπράξατε. "Ἐπειτα δὲ θὰ εἰπῇ καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἶναι ἐξ ἀριστερῶν. Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· διότι ἐπείναστα, καὶ δέν μοι ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψησα, καὶ δέν με ἐποτίσατε· ξένος ἦμην, καὶ δέν με ἐδέχθητε εἰς τὸν οἰκόν σας· γυμνὸς ἦμην, καὶ δέν με ἐνέδύσατε· ἀσθενῆς ἦμην καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ δέν με ἐπεσκέφθητε. Αὐτοὶ δὲ θὰ ἀποκριθῶσι, Κύριε, πότε σε εἰδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ γυμνὸν, ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ δέν σε ὑπηρετήσαμεν; Καὶ ὁ βασιλεὺς θὰ ἀποκριθῇ. "Οσα δὲν ἐπράξατε εἰς ἔνα τῶν ἀδελφῶν μου τούτων τῶν ἐλαχίστων, δὲν τὰ ἐπράξατε οὐδὲ εἰς ἐμέ. Καὶ οὕτως, οἱ μὲν ἐξ ἀριστερῶν θὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, οἱ δὲ δίκαιοι, εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν.

Παρατηρήσεις.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀνωτέρω καθαρᾶς καὶ ἀπλῆς περιγραφῆς τῆς τρομερᾶς ἡμέρας τῆς κρίσεως, ἔκαστος βεβαίως ἔκετάζων ἐσυτὸν ἐννοεῖ μετὰ ποιῶν

θὰ συγκαταριθμηθῇ. Αἱ πράξεις του δύνανται νὰ τὸν ὀδηγήσωσιν εἰς τὴν ἀπάντησιν, ἢ διαγωγὴ του πρὸς ἐκείνους, τοὺς ὅποιους ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὀνομάζει ἀδελφούς του. Ή παραβολὴ τῶν πράξεών του πρὸς τὰς θείας παραγγελίας θὰ τοῦ ὑπόστει ἥπια εἶναι ἡ θέσις του.

Ἐκαστος ἡμῶν βλέπων πτωχοὺς ἐστεφημένους, πάσχοντας, βλέπει τοὺς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου, καὶ πρὸς Κύριον ποιεῖ δὲ τι ἀν πρὸς αὐτὸς πράττη.

§ 34. Εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

(Ματ. ΚΑ, Μάρκ. ΙΑ, Δουκ. ΙΘ, Ἰω. ΙΒ.)

“Οτε ἐπλησίασεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀπέστειλε δύο μαθητάς του, εἰπὼν εἰς αὐτοὺς, ‘Ὕπαγετε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὑθὺς θὰ εὗρητε ἐκεῖ μίλια ὄνον δεμένην, καὶ ἔνα πῶλον μετ’ αὐτῆς· λύσατε τα καὶ φέρετε τα ἐδῶ· ἂν δέ σας εἴπῃ τίς τι, εἴπατε εἰς αὐτὸν, ὁ Κύριος τὰ χρειάζεται, καὶ εὑθὺς θὰ τ’ ἀφήσῃ.’ Ἐπορεύθησαν οἱ μαθηταὶ, καὶ ἐπράξαν κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Ἰησοῦ, ἔφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἔβαλαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἐνδύματά των εἰς τὴν ὁδὸν, δι’ ἣς διέβαινεν ὁ Ἰησοῦς ἀλλοι δὲ ἐκοπτον κλαδία ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρων αὐτὰ εἰς τὴν ὁδόν. Τὸ δὲ προπορεύμενον καὶ ἐπακολουθοῦν πλῆθος ἔκραζε λέγον, ‘Ωσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὄνόματι Κυρίου. Ωσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις! Τινὲς δὲ τῶν φαρισσαίων ἐλεγον εἰς τὸν Ἰησοῦν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοὺς μαθητάς σου. Οὐ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, ‘Ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι θὰ φωνάζωσιν. Βίσελθόντος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη δὴν ἡ πόλις καὶ ἔλεγε, Τίς εἶναι οὗτος; Τὸ δὲ πλῆθος ἔκραζεν, Οὗτος εἶναι ὁ Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας. Ἀφ’ οὗ δὲ ἐμβῆκεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, οἱ παιδες ἔκραζον. Ωσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ! Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πειραχθέντες, εἶπον εἰς τὸν Ἰησοῦν, Ἀκούεις τί λέγουσιν; Οὐ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, Ναί· ἀλλ’ οὐδέποτε ἀνέγνωτε, δῆτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἴνον; (Ψαλμ. Η, 2). Ἐδίωξε δὲ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοὺς πωλοῦντας εἰς αὐτὸν καὶ ἀγοράζοντας, λέγων, Εἶναι γε γραμμένον, ὃ οἶκός μου εἶναι οἶκος προσευχῆς, καὶ σεῖς ἐποιήσατε αὐτὸν σπῆλαιον ληστῶν (Ιεζ. Ζ. 11).

Παρατηρήσεις.

Ἀνωτέρω εἰδωμεν ὅτι τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον ἐτίμησαν οἱ συνοδοιπόροι καὶ ὅπαδοι στρώνοντες τὰ φορέματα αὐτῶν εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ κλάδους δένδρων. Ήμεῖς ἀντὶ τούτων, δυνάμεθα νὰ περιποιηθῶμεν τὸν Ἰησοῦν ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ

καὶ ἀποδεικνύοντες οὕτω τὴν δόξαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πίστεως καὶ σωτηρίας ἡμῶν.

Τὴν εἰσοδὸν ταύτην ἑορτάζει ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων.

Οἶπως οἱ δύο ἀπόστολοι ὑπήκουσαν εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου καὶ ἐφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ὁ ἰδιοκτήτης αὐτῶν τὰ παρεχόρησεν, οὕτως ὅφειλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ προθύμως νὰ παραχωρῶμεν ὅτι πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν συντελεῖ.

Οἶλοι εἰμεθικά τέκνα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅφειλομεν νὰ ὑμνῶμεν τὸν Σωτῆρα, οὐχὶ μόνον νοερῷς ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ χεῖλη, ὅπως τὰ παιδία ἔφαλαν «Ὄσαννά τῷ οὐρῷ Δασίδ». Διὰ νὰ γείνῃ δὲ ἡ καρδία ἡμῶν ὄντως ναὸς Θεοῦ, πρέπει νὰ καθαρίζωμεν αὐτὴν ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόρῳ Θεοῦ (Α. Κορινθ. ζ, ο).

§ 35. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

Ματθ. ΚΣΤ. Μάρκ. ΙΔ. Λουκ. ΚΒ. Ιω. ΙΓ. καὶ Α. Κορινθ. ΙΑ)

“Οτε ἐπλησίασεν ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομένη Πάσχα, ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ιωάννην διὰ νὰ ἐτομάστωσιν αὐτό. Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ δείπνου ἐκάθησε καὶ αὐτὸς καὶ οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐδείπνησε μετ' αὐτῶν τὸν τελευταῖον δεῖπνον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Τότε δὲ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς, Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα νὰ φάγω τοῦτο τὸ πάσχα μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ νὰ πάθω. Σᾶς λέγω δὲ ὅτι δὲν θὰ φάγω πλέον ἐξ αὐτοῦ, ἔως ὅτου πληρωθῇ ἡ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Ἐγερθεὶς δὲ ἤρχισε νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του καὶ νὰ τοὺς σπογγίζῃ. Τοῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ὑπόδειγμα καὶ διδασκαλίαν τῆς ταπεινοφροσύνης. Ἐπειτα καθήπτας πάλιν εἰς τὴν τράπεζαν, ἔλαβεν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἐκοψε· αὐτὸν καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτο ἔστι τὸ σῶμα μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον, τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ἐπειτα ἔλαβε καὶ τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του, εἰπὼν, Πίετε εὖς αὐτοῦ πάντες, τοῦτο ἔστι τὸ αἷμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἀφέσιν ἀμαρτιῶν, τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

Παρατηρήσεις.

Διὰ τοῦ Ἱεροῦ νυπτῆρος διδασκόμεθα τὴν ταπεινοφροσύνην. Λας αἰσθανθῶμεν βαθέως εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὰ παραδείγματα τοῦ πάντων δεσπότου συγκαταβάντως ἵνα νίψῃ τοὺς πόδας τῶν ἑαυτοῦ μαθητῶν.

Ἐν τῷ μυστικῷ δείπνῳ συνεστάθη παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν τὸ πανάγιον τῆς

Μεταλήψεως μυστήριον. Δι' αὐτοῦ, ὑπὸ τὸ ἔδος τοῦ ἡγιασμένου ἄρτου, καὶ ὑπὸ τὸ εἶδος τοῦ ἡγιασμένου σίνου, μεταλαμβάνομεν αὐτοῦ τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἀφεσιν ἀμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Πρέπει δὲ νὰ πιστεύωμεν ὅτι μεταβάλλονται πραγματικῶς ὁ ἄρτος καὶ ὁ σίνος, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἱερουργοῦντος ἐπίκλησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ μεταποιοῦνται εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ σῶμα καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιστεύοντες ἀδιστάκτως εἰς τοῦτο, ἃς ἐννοήσωμεν πῶς πρέπει νὰ ἥμεθα παρεσκευασμένοι ὅταν προσερχόμεθα εἰς τὴν ἀγίαν κοινωνίαν: Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν, «Οἱ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἑμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ». Ὁ δὲ ἀπόστολος Παῦλος παραγγέλλει, «Δοκιμάζετω ἀνθρώπως ἐσυτόν . . . ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναζίνως κρίμα ἐσυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου».

§ 36. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

(Ματθ. ΚΣΤ, ΚΖ. Μάρκ. ΙΔ. Δουκ. ΚΒ. Ιω. ΙΓ—ΙΗ.)

Εἴς, ἐκ τῶν δώδεκα μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, Ἡ Ιούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἶχε προσυμφωνήσει μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν τριάκοντα ἀργύρια, διὰ νὰ παραδώσῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὰς χεῖράς των, χωρὶς νὰ τὸ καταλάθῃ ἢ λαός. Τὸν σκοπὸν τοῦτον τοῦ Ἡούδα γνῶθίζων ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν ἐν τῷ δεῖπνῳ, ἀφ' οὗ ἔνιψε τοὺς πόδας τῶν Ἀποστόλων, Βέβαια σᾶς λέγω ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν θά με παραδώσῃ. Ἀκούσαντες τοῦτο οἱ μαθηταὶ, ἔβλεπον πρὸς ἀλλήλους, ἀποροῦντες διὰ ποῖον τὸ λέγει καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης, τὸν ὄποιον ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς ἔκειτο εἰς τὸ πλευρόν του, ἔνευσε πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος, διὰ νὰ ἐρωτήσῃ ποῖος εἶναι ἔκεινος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸν Ἰωάννην, πεσόντα εἰς τὸ στῆθός του καὶ ἐρωτήσαντα μυστικῶς, Εἰς ὄποιον ἐγὼ βάψας εἰς τὸν ζωμὸν τὸ ψωμίον δώσω, ἔκεινος εἶναι, καὶ ἐμβάψας ψωμίον, τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἡούδαν τὸν Ἰσκαριώτην, λέγων συγχρόνως πρὸς αὐτὸν, Ὅ, τι θὰ κάμεις, κάμε τὸ τὸ ὄγλιγωρότερον, τὸ ὄποιον ἀκούσαντές τινες ἐνόμισαν ὅτι τοῦ λέγει ν' ἀγοράσῃ τ' ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἑορτὴν, ἐπειδὴ εἶχε τὰ κοινὰ χρήματα, ἢ νὰ δώσῃ τι εἰς τοὺς πτωχούς. Ὁ δὲ Ἡούδας λαβὼν τὸ ψωμίον, εὐθὺς ἐξῆλθε.

Μετὰ τὸν δεῖπνον, ὅτε ἦτο ἥδη νὺξ, ὁ Ἰησοῦς συνωμβίλησεν ἵκανῶς μὲ τοὺς μαθητάς του¹ συμβούλευσας δὲ καὶ παρηγορήσας αὐτοὺς καὶ εὐχάριστος ὑπὲρ αὐτῶν, ἐξῆλθε μετ' αὐτῶν πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦτο κῆπος. Ὁ Ἡούδας ἤζευρε τὸν τόπον τοῦτον, διότι πολλάκις ἤρχετο ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του.

Αφ' οὗ ἦλθεν ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του, Καθήσατε ἐνταῦθα, ἵνας οὖν ὑπάγω νὰ προσευχηθῶ. Ἐλαβε δὲ μεθ' ἔαυτοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ παραμερίσας εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου ἵνας θανάτου, μείνατε ἐδῶ καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ· καὶ παραμερίσας ὄλιγον ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον, καὶ εἶπε, Πάτερ εἰ δύνατον, δις παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο, πλὴν δις γείνῃ τὸ θελημά σου, καὶ δοξῇ τὸ ἴδιον μου· τοῦτο δὲ εἶπεν ἐκ δευτέρου καὶ ἐκ τρίτου. Ἐφάνη δὲ ἄγγελος καὶ τὸν ἐνίσχυσεν. Ὁ Ἰησοῦς κατήντησεν εἰς μεγάλην ἀγωνίαν, ὥστε ὁ ἴδιος αὐτοῦ ἔγεινεν ὡς θρόμοις αἴματος καὶ ἔπιπτον εἰς τὴν γῆν. Ἐπειτα δὲ ἐλθὼν εἰς τοὺς μαθητάς του εὔρεν αὐτοὺς κοιμαμένους, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τί κοιμᾶσθε; γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε διὰ νὰ μὴ πέσητε εἰς πειρασμόν. Καὶ ἐν ᾧ ἔλεγε ταῦτα, ἦλθεν ὁ Ἰούδας μὲ πολλοὺς στρατιώτας καὶ δούλους τῶν ἀρχιερέων, φέροντας μάχαιρας καὶ ξύλα καὶ λαμπάδας, καὶ ὁ Ἰούδας (ἐπειδὴ ἐδῶκεν εἰς αὐτοὺς σπυτοῖν, ὅτι ἔκεινος τὸν ὄποῖον ἦθελε φιλήσει εἰναι ὁ Ἰησοῦς), πλησιάσας πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε, Χαῖρε διδάσκαλε, καὶ τὸν ἐφίλησεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Φίλε, διὰ τί ἦλθες; Ἰούδα μὲ φίλημα παραδίδεις τὸν μίδον τοῦ ἀνθρώπου; Οἱ δὲ στρατιώται συνέλαβον αὐτόν. Ὁ δὲ Πέτρος εἶλκυσε τὴν μάχαιράν του καὶ ἔκοψε τὸ δεξιὸν ὡτίον τοῦ δούλου τοῦ ἀρχιερέως, ὀνομαζομένου Μάλχου· καὶ τὸ μὲν ὡτίον τοῦ Μάλχου ἐθεραπευσεν ὁ Ἰησοῦς, πρὸς δὲ τὸν Πέτρον εἶπε, Βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην, διότι ὅστις σύρει μάχαιραν ἐναντίον ἄλλου, ὑπὸ μαχαιρίας χάνεται.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἰούδας μετενόησε καὶ ἐπέστρεψεν ὅπισσω τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς λέγων, Ἡμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῶν, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀπεκρίθησαν, Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ δῆψε ὁ Ἰούδας τότε ἀπελπισθεὶς ἐπῆγε καὶ ἐκρεμάσθη.

Παρατηρήσεις.

Τὸ φρικτὸν κακούργημα τοῦ Ἰούδα ἔστω εἰς ἡμᾶς πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ἀν καὶ ὀνυμαζόμενα χριστιανοὶ, δηλ. ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, ἔξομοιούμεθα μὲ τὸν προδότην, ὅταν παραδιδώμεθα εἰς τὸν πειρασμὸν καὶ διὰ τῶν ἔργων ἡμῶν προδίωμεν τρόπον τινὰ τὸν Χριστὸν, ἀμαρτάνοντες χάριν νομιζομένων ἡδονῶν, πολλάκις μικρῶν. Ὡπως εἰς τὸν Ἰούδα, οὕτω καὶ εἰς πάντα μὴ ὀπλισμένον ὑπὸ τῆς πίστεως καὶ τῆς προσευχῆς ἐμβάλλει ὁ διάβολος πονηροὺς στοχασμούς. Ὁ Ἰούδας μεταμεληθεὶς ἐπέστρεψε τὸ ἀργύριον καὶ ἐκρεμάσθη (πλοῦτος ἀδίκως

συναγόμενος ἔξεμεθίσεται (ἴωθ. Κ. 15). Όταν παρέλθῃ ἡ ἐκ τῆς ἀμαρτίας ὥδονή, ἡ συνείδησις μᾶς δεικνύει τὴν φρίκην αὐτῆς καὶ μᾶς φέρει εἰς ἀπελπισίαν.

Οἱ μὴ γρηγοροῦντες καὶ μὴ προσέχοντες εἰς τὴν διαγωγὴν αὐτῶν περιπτούσιν εἰς πειρασμόν. Οἱ διάδολος καιροφυλακτεῖ καὶ ὅταν εὗρῃ τὸν ἄνθρωπον ῥαθυμοῦντα, ἀρπάζει αὐτόν.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἃς διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι πᾶσαν ἀποστολὴν ἀγίαν πρέπει νὰ ἐκπληρώμενη, δὸν δυσχερής καὶ φρικελέα φαίνεται. Πρέπει νὰ λέγωμεν, Υψίστε Θεὲ, γεννηθῆτα τὸ θέλημά σου, ἐνίσχυσον ἡμᾶς νὰ ὑπομείνωμεν διὰ σέ.

§ 37. Ἀρνησις τοῦ Πέτρου.

(Ματθ. ΚΣΤ. Μάρκ. ΙΔ. Λουκ. ΚΒ. Ἰω. ΙΔ).

Μετὰ τὸν δεῖπνον εἶχεν εἶπει ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς του πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ταῦτα· Ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ θὰ σκανδαλισθῆτε πάντες ἐν ἐμοί! Ὁ δὲ Πέτρος ἀπεκρίθη, "Ἄν καὶ πάντες σκανδαλισθῶσιν ἐν σοὶ, ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ σκανδαλισθῶ ποτε, ἔτοιμος εἰμαι νὰ ὑπάγω μετὰ σοῦ καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Τῇ ἀληθείᾳ σοὶ λέγω, σήμερον κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα, πρὶν φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ δίς, σὺ θά με ἀρνηθῆς τρίς. Εἴτα ὑπεσχέθη εἰς τοὺς μαθητάς ὅτι θὰ στείλῃ εἰς αὐτοὺς τὸ ἄγιον Πνεῦμα, τὸ ὄποιον ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, "Οτε δὲ παρέδωκεν ὁ Ιούδας τὸν Ἰησοῦν, οἱ μὲν ἄλλοι μαθηταὶ, ἐκτὸς τοῦ Πέτρου καὶ Ἰωάννου, τὸν ἀφῆκαν καὶ ἔφυγον, καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης ὡς γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ εἰσῆχθη μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ δὲ Πέτρος τὸν ἱκολούθει μακρόθεν ἔως εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, ὅπου οἱ δοῦλοι εἶχον ἀνθρακιὰν καὶ ἔθερμαίνοντο· πλησιάσας δὲ ἐκάθητο καὶ αὐτὸς μετ' αὐτῶν. Ἐκεῖ δὲ ἐξητάζετο μήπως καὶ αὐτὸς εἶναι ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ' ὅμως αὐτὸς ἡρηνῆθη τρὶς τούτῳ, τὴν τελευταίαν μάλιστα φορὰν ἤρχισε νὰ καταρρᾶται καὶ γὰρ ὀμβύη, λέγων, Δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον, τὸν δόποιον λέγετε. Καὶ ἐν ᾧ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα, ἔφωνησεν ὁ ἀλέκτωρ τὸ δεύτερον, καὶ ὁ Ἰησοῦς στραφεὶς, ἤτένισε πρὸς τὸν Πέτρον· ὁ δὲ Πέτρος ἐνθυμηθεὶς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, δστις τῷ εἶπε, πρὶν ἡ φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ δίς σὺ θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς τρίς, ἐξῆλθεν ἔξω καὶ ἐκλαυσε πικρῶς.

Παρατηρήσεις.

Τοῦ Πέτρου ἡ διαγωγὴ δεικνύει τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, καὶ αὐτῶν ἐτι τῶν μᾶλλον εὔσεβῶν, ὅταν ἀφίνωνται εἰς τὰς ἴδιας τῶν δυνάμεις.

Φαίνεται δὲ συγγρόνως καὶ ἡ δύναμις τῆς μετανοίας. Τοῦ Πέτρου ἡ μετά-

νοια ἐγένετο εὐπρόσδεκτος, διότι ἦτο εἰλικρινής. Τὰ πικρά του δάκρυα ἔξηπλυναν τὸ σφάλμα του. Ἡ ἀληθής μετάνοια τοιαύτη πρέπει νὰ ἦναι. Ὁ Πέτρος ἔκπτε ἔμεινε τῷ ὄντι πιστὸς εἰς τὸν Κύριον. Ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας καὶ ἐθανατώθη διὰ τὴν Ἰησοῦν σταθερὰν πίστιν του.

Ἄς μάθωμεν, ὅτι μόνον διὰ τῆς θελας βοηθείας δύναται ν' ἀντισταθῇ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν πειρασμόν. Λε ἐνθυμηθῶμεν τὸ τοῦ Ἀποστόλου, Ὁ νομίζων ὅτι στέκει, ἀς προσέξῃ μὴ πέσῃ (Α. Κορινθ. 1, 12.)

§ 38. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων.

(Ματθ. ΚΣΤ, ΚΖ. Μαρκ. ΙΔ. Λουκ. ΚΒ, ΚΓ. Ἰωάν. ΙΗ, ΙΘ).

Οἱ συλλαβόντες τὸν Ἰησοῦν τὸν ἔδησαν καὶ τὸν ἔφεραν πρῶτον εἰς τὸν Ἀνναν, ὅστις ἦτο πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ἀρχιερέως τοῦ ἔτους ἑκείνου. Ἡρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἀννας περὶ τῶν μαθητῶν του καὶ περὶ τῆς διδασκαλίας του· ὃ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγὼ παρρήσιᾳ ἐλάλησα εἰς τὸν κόσμον, ἐρώτησον τοὺς ἀκροατάς μου, διότι οὗτοι ήξενύουσι τί ἔλεγα εἰς αὐτούς. Ἄφ' οὐδὲ εἶπε ταῦτα, εἰς τῶν ὑπηρετῶν τὸν ἐρόπατισεν, εἰπὼν, Οὕτως ἀποκοινεσσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα; Ο δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, Ἄν κακῶς ἐλάληλα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπέστειλεν ὁ Ἀννας τὸν Ἰησοῦν δεμένον εἰς τὸν Καϊάφαν, ὃπου συνήχθησαν δῆλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ· ἐζήτουν δὲ ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ διὰ νὰ τὸν θανατώσωσι καὶ δὲν εῖρον, ἀν καὶ πολλοὶ ἥλθον ψευδομάρτυρες. Τοτερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες νὰ μαρτυρήσωσι κατὰ τοῦ Ἰησοῦ εἶπον, Ἡμεῖς ἡκούσαμεν ὅτι εἶπεν, Ἐγὼ δύναμαι νὰ κρημνίσω τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ τὸν οἰκοδομήσω πάλιν. Τότε ἐσηκώθη ὁ ἀρχιερεὺς καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Δὲν ἀποκρίνεσαι τίποτε εἰς ὅσα σοῦ καταμαρτυροῦσιν οὗτοι; ὃ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν, Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος νὰ εἴπης εἰς ἡμᾶς, ἀν σὺ ἡσαι ὁ Χριστὸς, ὁ οὐρανὸς τοῦ Θεοῦ· καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, Σὺ εἶπας· πλὴν σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔδητε τὸν οὐρανὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀρχιερεὺς, ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του καὶ εἶπεν, Ἐβλασφήμησε! τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; Καὶ πρὸς τοὺς ἀλλούς εἶπε, Τώρα ἡκούσατε τὴν βλασφημίαν, τί στοχάζεσθε; ἑκεῖνοι δὲ εἶπον, Ἐνοχος θανάτου εἶναι. Καὶ μετὰ τοῦτο οἱ κρατοῦντες αὐτὸν τοῦ ἔκαμαν μυρίους ἐμπαιγμούς, ἀλλοι μὲν

τὸν ἔπειτον καὶ τὸν ἐρράπιζον εἰς τὸ πρόσωπον, ἀλλοι δὲ ἐσκέ-
παζον τὸ πρόσωπόν του καὶ τὸν ἐκτύπων, λέγοντες, Προφήτε-
σον, Χριστὲ, τίς εἶναι ὁ παῖς σε;

Παρατηρήσεις.

Οἱ Ἰησοῦς ἥχθη ἕδη, κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ Ἰσαίου, ὃς πρόβατον ἐπὶ¹
σφαγῆν, καὶ ὡς ὁ ἀμύνος ἐναντίον τοῦ κείροντος ἄφωνος (ΝΓ). Οἱ διὰ τὰς ἀμαρ-
τίας ἡμῶν εἰς τὸ ἑκούσιον πάθος ἐλθων Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἐγώπιον τοῦ ἀρχιε-
ρέως ὀμολόγησε τὴν ἀληθείαν ἐρωτηθείς, ἀν καὶ ἐμήνωρίζεν, ὅτι δὲ αὐτῆς ἡθελε
καταδίκασθη εἰς θάνατον. Όταν νομίμως καλώμεθα, ὀφείλομεν νὰ λέγωμεν τὴν
ἀληθείαν, οὐδόλως τὰς συνεπείας αὐτῆς συλλογιζόμενοι.

Τὰ πάθη τοῦ Ἰησοῦ ἂς φέρωσιν ἡμᾶς εἰς συναίσθησιν, ὅτι ταῦτα ὑπέστη χά-
ριν τῆς σωτηρίας ἡμῶν.

§ 39. 'Ο Ιησοῦς ἐγώπιον τοῦ Πιλάτου.

(Ιω. ΙΗ. Δουκ· ΚΓ. Ματθ. ΚΖ. Μάρκως ΙΕ.)

"Οτε δὲ ἐξημέρωσεν, ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ συνέδριον, ὅ-
που ἦσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
λαοῦ, καὶ τὸν ἡρώτησαν, Σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Καὶ ὁ Ἰη-
σοῦς ἀπεκρίθη, σεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ είμι. "Ἐπειτα εἶπον πάν-
τες, τί ἔτι ἔχομεν χρέιαν μαρτυρίας; διότι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἡκού-
σαμεν ἀπὸ τοῦ στόματός του, καὶ εὐθὺς τὸ πλῆθος τὸν ἔφερεν
εἰς τὸν Πιλάτον, τὸν Ῥωμαϊον ἡγεμόνα αὐτῶν. 'Ο δὲ Πιλάτος
τοὺς ἡρώτησε, Τίνα κατηγορίαν ἔχετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τού-
του; Αὐτοὶ δὲ ἀπεκρίθησαν, "Αν δὲν ἦτο οὗτος κακοποιὸς, βέ-
βαια δέν σοι τὸν παρεδίδομεν. 'Ο δὲ Πιλάτος εἶπε, Λάθετε σεῖς
αὐτὸν καὶ κρίνατε τὸν κατὰ τὸν νόμον σας· καὶ αὐτοὶ ἀπεκρί-
θησαν, Δέν μας εἶναι συγκεχωρημένον νὰ καταδικάσωμεν εἰς
θάνατον οὐδὲ ἔνα. 'Αφ' οὐ εἶπον αὐτὰ, ὁ Πιλάτος ἐμβῆκεν εἰς
τὸ δικαστήριον, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς
τῶν Ιουδαίων; Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, 'Αφ' ἔαυτοῦ σου λέγεις
τοῦτο, ἢ ἀλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; Καὶ ὁ Πιλάτος εἶπε, Μή-
πως εἴμαι ἐγώ Ιουδαῖος; Τὸ ἔθνος σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέ-
δωκάν σε εἰς ἐμὲ, τί λοιπὸν ἐπράξας; 'Ο δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, 'Η
βασιλεία μου δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· ἐπειδὴ, ἀν ἦτο
ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, οἱ ὑπηρέται μου ἥθελον πολεμήσει ὑπὲρ
ἐμοῦ. Καὶ ὁ Πιλάτος εἶπε, Λοιπὸν εἶσαι βασιλεὺς; καὶ ὁ Ἰη-
σοῦς ἀπεκρίθη, Σὺ λέγεις ὅτι εἴμαι βασιλεὺς· ἐγὼ διὰ τοῦτο ἐ-
γεννήθην καὶ ἥλθον εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ μαρτυρήσω τὴν ἀλή-

θειαν, καὶ ὅστις εἶναι ἐκ τῆς ἀληθείας, ἐκεῖνος ὑπακούει εἰς τὴν φωνήν μου. Οὐδὲ Πιλάτος εἶπε, Τί εἶναι ἀληθεία; Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ εἶπεν, Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω εἰς αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐπέμενεν ἴσχυρότερα λέγοντες, ὅτι διεγείρει τὸν λαὸν εἰς ἀποστασίαν, διδάσκων εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως τῆς Ἱερουσαλήμ. Οὐδὲ Πιλάτος ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἡρώτησεν ἄν ήνται Γαλιλαῖος ὁ Ἰησοῦς, καὶ μαθὼν ὅτι ἦτο ἐκ τῆς ἐπικρατείας τοῦ Ἡρώδου, δόντος τετράχου τῆς Γαλιλαίας, τὸν ἔστειλε πρὸς αὐτὸν, ὅστις διὰ τὰς ἑορτὰς ἦτο εἰς Ἱερουσαλήμ.

Οὐδὲ Ἡρώδης ἰδὼν αὐτὸν ἔχαρῃ διότι ἀκούων πάντοτε πολλὰ περὶ αὐτοῦ, ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ ἐπρότεινε δὲ εἰς αὐτὸν πολλὰς ἐρωτήσεις, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἵστατο σιωπῶν, καὶ δὲν ἀπεκρίθη οὐδὲ ἔνα λόγον· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἵσταντο ἐκεῖ καὶ τὸν κατηγόρουν σφοδρῶς. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἥθελε ν' ἀποκριθῇ, διὰ νὰ τὸν περιπατήῃ ὁ Ἡρώδης, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἐνέδυσαν λαμπρὸν φόρεμα (ώς βασιλέα τάχα τῶν Ἰουδαίων), καὶ οὕτω τὸν ἔστειλεν ὅπισω εἰς τὸν Πιλάτον.

Παρατηρήσεις.

Ο Πιλάτος, ἀν καὶ ἔθνικός, ἔξηλεγξε διὰ τῆς παρατηρήσεώς του τὴν κακόβουλον διάθεσιν τῶν Ἰουδαίων. Πολλάκις συμβαίνει τὰς παρεκτροπὰς τῶν νομιζομένων πιστῶν εἰς τὸν Θεὸν νὰ ἔξελέγχῃ ἡ τῶν ἀπίστων καλλιτέρᾳ ἐνίστε διαγνῶν. Αξιομίμητος εἶναι πάλιν ἡ παρρήσια τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ Πιλάτου. Πόσον ἀμαρτάγομεν ὅταν ἐρωτώμενοι ἡ ἔξεταζόμενοι συστελλώμεθα νὰ λέγωμεν τὴν ἀληθείαν, διότι ἵσως συλλογιζόμεθα, ὅτι δύναται αὕτη ἡ ἡμᾶς μικρὸν νὰ βλάψῃ ἡ τοὺς μισουμένους τυχὸν παρ' ἡμῶν νὰ ὠφελήσῃ.

§ 40. Καταδίκη τοῦ Χριστοῦ.

(Ματ. ΚΖ Δουκ. ΚΓ. Ἰω. ΙΗ, ΙΘ).

Μετὰ δὲ ταῦτα προσκαλέσας ὁ Πιλάτος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἶπεν, ὅτι δὲν εὑρίσκει νὰ ἐπρεζεν ὁ Ἰησοῦς τι ἀξιον θανάτου· καὶ ἐπειδὴ συνειθίζεν ὁ ἡγεμὼν κατὰ τὴν ἑορτὴν ν' ἀπολύῃ ἔνα κατάδικον, ὃν τινα ἥθελεν ὁ λαὸς, καὶ τότε εἰλέν ἔνα κατάδικον, ληστὴν διαβόητον, ὀνομαζόμενον Βαραβᾶν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τίνα θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω, Βαραβᾶν ἡ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Καὶ ὅλον τὸ πλῆθος ἔκραζεν, Αἴρε τούτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραβᾶν. Καὶ ὁ

Πιλάτος τοὺς ἡρώτησε, Τί νὰ κάμω λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν; Καὶ πάντες ἀπεκρίθησαν, Σταυρωθήτω. Ἐν τούτοις ἔστειλε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Πιλάτου πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, Νὰ μὴ ἔχῃς νὰ κάμης μὲ τὸν δίκαιον τοῦτον, διότι πολλὰ ἔπαθον εἰς τὸ ὄνειρόν μου δι' αὐτόν· ὅθεν ὁ Πιλάτος εἶπεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους περὶ τοῦ Ἰησοῦ, Καὶ τί κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐπέμενον μεγαλοφύνων κράζοντες, Σταυρωθήτω, σταυρωθήτω; Ὁθεν ἀναγκασθεὶς ὁ Πιλάτος τὸν μὲν Βαραβᾶν ἀπέλυσε, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἐμαστίγωσεν. Ἔπειτα ἥρχισαν νὰ τὸν περιπαῖζωσιν οἱ στρατιῶται, καὶ τὸν ἐνέδυσαν κοκκίνην χλαμύδα καὶ τὸν ἐστεφάνωσαν μὲ στέφανον ἑξ ἀκανθῶν καὶ τῷ ἔδωκαν κάλαμον εἰς τὴν χειρόν· γονατίσαντες δὲ ἐμπροσθέν του, ἔλεγον περιπαῖζοντές του, Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων! καὶ ἐμπτύζαντες αὐτὸν, ἔλαβαν τὸν κάλαμον ἀπὸ τὴν χειρόν του καὶ ἔτυπτον αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλήν. Ὁ δὲ Πιλάτος προστάξας τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν ὅμοι μὲ τὸν Ἰησοῦν, ἑξῆλθεν ἑξὼ καὶ εἶπεν, ὅτι δὲν εὑρίσκει οὐδὲν πταῖσμα εἰς αὐτόν. Ἀλλ’ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν ἐφώναξαν ὅλοι ὅμοι, Σταύρωσον! σταύρωσον αὐτόν! Καὶ ὁ Πιλάτος εἶπε, Λάθετε αὐτὸν σεῖς καὶ σταυρώσατε τὸν, ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν εὑρίσκω καμμίαν αἰτίαν εἰς αὐτὸν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἀπεκρίθησαν, Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν πρέπει ν' ἀποθάνῃ διότι ἔκαμε τὸν ἑαυτόν του ιδὸν Θεοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀκούσας τοῦτο ἐφοβήθη, καὶ εἰσελθὼν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Πόθεν εἶσαι σύ; Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπεκρίθη, ὁ δὲ Πιλάτος τῷ εἶπεν, εἰς ἐμὲ δὲν λαλεῖς; Δὲν ἡξεύρεις διτι ἔξουσίαν ἔχω νὰ σὲ σταυρώσω καὶ ἔξουσίαν ἔχω νὰ σὲ ἀπολύσω; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Δὲν εἶχές τινα ἔξουσίαν κατ' ἐμοῦ, ἀν μὴ σοι ἡτο δεδομένον ἄνωθεν. Καὶ ἐκ τούτου ὁ Πιλάτος ἑζήτει νὰ τὸν ἀπολύσῃ· ἀλλ’ οἱ Ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος· ἐπειδὴ δότις λέγει ἑαυτὸν βασιλέα, ἀντιφέρεται εἰς τὸν Καίσαρα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πιλάτος ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σας. Αὐτοὶ δὲ ἐφώναζον, Ἄρον! Ἄρον! σταύρωσον αὐτόν. ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε, Τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω; οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀπεκρίθησαν, Δὲν ἔχομεν βασιλέα, εἰμὴ Καίσαρα. Τότε ὁ Πιλάτος βλέπων διτι οὐδὲν ὡτελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θύρυσος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἔνιψε τὰς χειράς του ἐμπροσθέν τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῶσι εἶμαι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δίκαιου τούτου, ὑμεῖς δψεσθε. Καὶ ὅλος ὁ λαός, ως ἑξ ἐνὸς στόματος,

ἀπεκρίθη. Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν! Καὶ τότε ὁ Πιλάτος παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ σταυρωθῇ.

Παρατηρήσεις.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἐπροτίμησαν ν' ἀπολυθῇ ὁ κακοῦργος Βαραβᾶς καὶ νὰ θανατωθῇ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Οὕτω πᾶς ἀμαρτωλὸς καὶ κακὸς ἄνθρωπος προτιμᾷ τὴν κακίαν παρὰ τὴν ἀρετήν. Ὁ Ἰησοῦς ὑπομείνας ἐμπατιγμὸς καὶ κακώσεις μετὰ πραξότητος καὶ ὑπομονῆς παρέχει εἰς ἡμᾶς παράδειγμα θείον. [Ωσάκις ἡ διὰ λόγου ἡ καὶ ἄλλως προσβάλλωμεθα, ἐνώμοιούμενοι τὸν Ἰησοῦν πρέπει νὰ μὴ ἐπιζητῶμεν ἐκδίκησιν, ἀλλὰ μάλιστα νὰ συγχωρῶμεν τοὺς βλάπτοντας ἡμᾶς.]

Ἀπειληθεὶς ὁ Πιλάτος παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ σταυρωθῆναι, νομίσας ὅτι ἔπραξεν δὲ τι πολύνθιτη διὰ νὰ τὸν ἀπολύσῃ καὶ θεωρήσας πλέον ἕαυτὸν ἀθῶν. Οὕτω πράττουσιν οἱ δειλοί, καὶ οἱ πράττοντες ἀδικίαν ἐπὶ τέλους, διὰ νὰ στερεῶνται εἰς τὴν ἔξουσίαν. Τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὄρθινον πρέπει νὰ πράττῃ ὁ ἄνθρωπος, χωρὶς γὰρ φοβῆται δὲ τι καὶ ἀν ἥθελε πάθει διὰ τοῦτο. Ὁ Πιλάτος διὰ τὴν φιλαργίαν καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ χαρακτῆρός του ἔτεινε συνένοχος μὲ τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἀνέλαβον ἐφ' ἕαυτοὺς καὶ τὰ τέκνα των τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ ἴστορία μᾶς διδάσκει, ὅτι μετ' οὐ πολλὰ ἐτη (70 μ. Χ.) ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ νάos κατεστράφησαν· πλέον τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου Ἰουδαίων ἀπωλέσθησαν· χιλιάδες ἀπέθανον ἐκ πείνης καὶ ἄλλοι διὰ σφαγῆς· τὸ αἷμά των ἔρρεεν ὡς ποταμὸς εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐσταυρώθησαν τοσοῦτοι, ὡστε, κατὰ τὸν ἱστορικὸν Ἰώσηπον, οὕτε τόπος ἦτο πλέον διὰ σταυρούς, οὕτε στυροὶ διὰ τοὺς Ἰουδαίους. Καὶ μέχρι δὲ τῆς σήμερον ἡμέρας διεσπαρμένοι πανταχοῦ τοῦ γῆς πάσχουσιν. Εἴθε νὰ προσέλθωσι δι' εἰλικρινῆς μετανοίας καὶ πίστεως εἰς τὴν πίστιν Ἐκείνου, τὸν ὄποιον ἡδίκησαν οἱ προπάτορές των.

§ 41. Σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.

(Μάρκ. ΙΕ. ΙΘ· Δουκ. ΚΓ. Ματθ. ΚΖ.)

'Αφ' οὖ ἔλαθον οἱ στρατιῶται τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἐξέδυσαν τὴν χλαμύδα καὶ τὸν ἐνέδυσαν τὰ ἵματιά του, καὶ ἐπιθέντες τὸν σαυρὸν εἰς τοὺς ὄμους τὸν ἔφεραν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης· ἥκολούθει δὲ πλῆθος πολὺν, καὶ εὐσεβεῖς τινες γυναῖκες κλαίουσαι καὶ θρηνοῦσαι. Καθ' ὅδον δὲ εὗρον Σίμωνά τινα Κυρηναῖον, καὶ τὸν ἔβίασαν νὰ σηκωσῃ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ. 'Αφ' οὖ δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, Ἐβραϊστὶ δὲ Γολγοθᾶ, πρῶτον ἔδωκαν εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ πίῃ ὅξος μεμιγμένον μὲ χολὴν, ὃ δὲ Ἰησοῦς τὸ ἐδοκίμασε μὲν, δὲν τηθέλησεν ὅμως νὰ τὸ πίῃ· ἔπειτα τὸν ἐσταύρωσαν, ἡμέραν παρασκευήν. 'Εσταύρωσαν δὲ καὶ

δύο κακούργους παρ' αὐτῷ, τὸν μὲν ἐκ δεξιῶν, τὸν δὲ ἔξ αριστερῶν. Οὐ δὲ Ἰησοῦς πάσχων ταῦτα, ἐδέετο λέγων· «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν». Ἐπάνω δὲ εἰς τὸν σταυρὸν ἐθηκαν τὴν ἐπιγραφὴν, «Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ Βασιλεὺς τῶν Ιουδαίων». Τῶν συσταυρωθέντων δὲ κακούργων οὐ μὲν εἰς ἑβλασφήμει, λέγων. «Ἄν ήσαι σὺν ὧ Χριστός, σῶσον σε αυτὸν καὶ ἡμᾶς». Οὐ δὲ ἔτερος ἐπέπληττε τοῦτον λέγων, Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεόν, ἐν ᾧ καὶ σὺ τὰ αὐτὰ ὑποφέρεις; καὶ ἡμεῖς μὲν πάσχομεν δικαίως, διότι ἀπολαμβάνομεν ἄξια τῶν ἔργων μας, οὗτος δὲ οὐδὲν ἐποίησε· καὶ πρὸς τὸν Ἰησούν ἔλεγε, Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Οὐ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν· Βεβαίως λέγω σοι, ὅτι σήμερον θὰ ἦσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ. Ἀφ' οὗ δὲ τὸν ἐσταύρωσαν οἱ στρατιῶται, ἐμοιρασαν τὰ φορέματά του μεταξύ των καὶ εἰς τὸν χιτῶνά του ἔβαλαν κλῆρον, καὶ οὕτως ἐπληρώθη ἡ περὶ τούτου προφητεία (Ψαλμ. ΚΑ 18).

Παρατημήσεις.

Οὐ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκρεμάσθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Οὐ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ἐσταυρώθη αἵρων τὸν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου. Οὐ ἀνεξίκακος Κύριος πάρεκάλεσεν ἐν μέσῳ τῶν πόνων καὶ τῶν ὀδυνῶν του τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ὑπὲρ τῶν βασανίζοντων καὶ ἐμπαιζόντων αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν».

Η μετάνοια τοῦ ληστοῦ δεικνύει εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ σωτηρίους καρπὸνς αὐτῆς· ἃς λέγωμεν δὲ πάντες μετ' αὐτοῦ, Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ αἰώνιᾳ βασιλείᾳ σου.

Εἴθε δὲ προσευχὴ τοῦ Κυρίου νὰ ἥναι καὶ δι' ἡμᾶς, οὕτως δὲν γγωρίζομεν τί πράττομεν, διημέραις ἀμαρτάνοντες καὶ μὴ ἐκτιμῶντες τὸν ὑπὲρ ἡμῶν τὰ φρικτὰ ταῦτα πάθη καὶ τὸν σκληρὸν αὐτὸν θάνατον ὑπομείναντα.

Η κακία ἐτύφλων τοὺς ἰουδαίους καὶ δὲν ἐγνώριζαν τί πράττουσι. Καὶ ἡμεῖς πολλάκις, τυφλωνόμενοι ὑπὸ τοῦ διαβόλου, παραγγωρίζομεν τὸν Κύριον καὶ τὸν ἄγιον αὐτοῦ λόγον, πράττοντες κακίας, αἱ ὅποιαι ἔξιστονται μὲ τὰς τῶν βασανίσαντων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ Ἰουδαίων.

§ 42. Τελευτὴ τοῦ Ἰησοῦ.

(Λουκ. ΚΓ. Ματθ. ΚΖ. Μάρκ. Ιω. ΙΘ.)

«Ισταντο παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἀλλαὶ γυναῖκες καὶ ὁ Ἰωάννης, τὸν ὄποιον ἤγάπα ὁ Ἰησοῦς· ἴδων δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν μητέρα του καὶ τὸν Ἰωάννην, πρὸς μὲν τὴν μητέρα του εἶπε, Γύναι, ίδού ὁ υἱός σου· πρὸς δὲ τὸν Ἰωάννην

εἶπεν, Ἰδοὺ ή μήτηρ σου! Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας τὴν ἔλαθεν
ό Ιωάννης εἰς τὴν οἰκίαν του. "Οτε δὲ ἔγεινε μεσημέρια, μέγα
σκότος ἐκάλυψεν ὅλην τὴν γῆν, ἐπικρατήσαν τρεῖς ὥρας. Μετὰ
δὲ ταῦτα ἐφώνησεν ὁ Ἰησοῦς, Θεέ μου! Θεέ! μου διὰ τί με ἐγ-
κατέλιπες! Μετ' ὀλίγον δὲ πάλιν εἶπε, Διψῶ· δραμῶν δέ τις
τῶν ἑκεῖ ισταμένων καὶ γεμίσας σπόγγον ὅξους τὸν ἔβαλεν εἰς
κάλαμον καὶ ἐπότιζεν αὐτόν. 'Ο δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Τετέλεσται!
Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου, καὶ οὕτω
κλίνας τὴν κεφαλὴν ἔξεπνευσε. Καὶ ίδοι εὐθὺς ἐσχίσθη τὸ κατα-
πέτασμα τοῦ ναοῦ εἰς δύο μέρη ἀπὸ ἀνωθεν ἔως κάτω, ἡ γῆ ἐ-
σείσθη, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῳχθησαν, καὶ
πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμένων ἀγίων ἤγερθησαν καὶ ἐνεφα-
νίσθησαν εἰς πολλούς. Ταῦτα ίδων ὁ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ πα-
ρεστῶτες ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἔλεγον, 'Αληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦτο
οὗτος.

'Η ἡμέρα καθ' ἣν ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ δύο κακούργοι
ἥτο παραμονὴ τοῦ σαββάτου τοῦ πάσχα, τὸ ὄποιον ἦτο καὶ ἡ
κυρία ἡμέρα τοῦ πάσχα. Διὰ νὰ μὴ μείνωσι λοιπὸν τὰ σώματα
ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, παρεκάλεσαν
τὸν Πιλάτον οἱ Ιουδαῖοι νὰ συντρίψωσι τὰ σκέλη τῶν ἐσταυρω-
μένων διὰ ν' ἀποθάνωσι καὶ νὰ καταβιβάσωσι τὰ σώματά των
ἀπὸ τὸν σταυρὸν διὰ νὰ τὰ θάψωσι. Καὶ ὁ μὲν Πιλάτος ἔδωκε
τὴν προσταγὴν, οἱ δὲ στρατιῶται τῶν μὲν ἄλλων δύω συνέτρι-
ψαν τὰ σκέλη, τοῦ δὲ Ἰησοῦ οὐχί· διότι ἦτο ἡδη ἀποθαμμένος.
Εἰς δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησε τὴν πλευρὰν τοῦ Ἰησοῦ μὲ
λόγχην, καὶ εὐθὺς ἔξηλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

Παρατηρήσεις.

Οὕτε δὲ κίνδυνος, οὕτε τὸ σπαραξικάρδιον τοῦ θεάματος, οὕτε οἱ ὄνυδισμοὶ
τῶν ὄνυδιζόντων ἡδυνθήσαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πανάχραγτον Παρθένον καὶ
Θεοτόκον ἀπὸ τοῦ νὰ παρασταθῇ, ὡς μήτηρ φιλόστοργος, εἰς τὰ πάθη καὶ τὰς
τελευταῖς στιγμὰς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ αὐτῆς ἐπὶ τοῦ στυχοῦ. Παράδειγμα εὐ-
γενὲς ζῆλου καὶ εὐλαβείας.

Ίδοι ἐκπληρουμένη καὶ ἡ τοῦ θεοδόχου Συμεὼνος προφητεία, διέρχεται τὴν
ἀγίαν καρδίαν τῆς Παρθένου ῥομφαία.

Ο Κύριος ἡμῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν πόνων καὶ τῶν ὀδυνῶν του ἡτένισε συμπα-
θῆς πρὸς τὴν ἀγίαν αὐτοῦ μητέρα, καὶ ὡς φιλόστοργον τέκνον ἐφρόντισε περὶ
αὐτῆς, καὶ ἐσύστησεν αὐτὴν εἰς τὸν ἡγαπημένον του μαθητὴν, ὅστις ἤξιόθη
τῆς μαργίστης τιμῆς νὰ παραλάβῃ εἰς τὰ ἴδια τὴν ἀειπάρθενον καὶ μητέρα τοῦ
Θεοῦ ἡμῶν.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο τοῦ Κυρίου ἡμῶν διδάσκει ἡμᾶς νὰ τιμῶμεν τοὺς γονεῖς καὶ νὰ φροντίζωμεν περὶ αὐτῶν φιλοστόργως, εἰς οἰανθῆποτε καὶ ἂν εὑρισκώμεθα κατάστασιν, μέχρις ἐσχάτης ἀναπνοῆς, καὶ ἀποθνήσκοντες δὲ νὰ διδωμεν τοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις τὰς δεούσας ὑπὲρ τῶν γονέων ἡμῶν παραγγελίας.

Οὕτις οἱ προφῆται προείπον, ὅτι προδιευπάθη, πᾶν ὅτι ἀπηγέτετο εἰς ἔξιλέωσιν τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ κόσμου ἐνώπιον τῆς θείας δικαιοσύνης, ἐτελίσσεν ἥδη θεύ ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπε, — Τετέλεσται, πάτερ, εἰς χειράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν.

Κατέβη εἰς τὸν ἄδην καὶ συντρίψας τὸ κράτος τοῦ διαβόλου, ἀπῆλλαξεν ἡμᾶς τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς.

§ 43. Ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. ΚΖ. Μάρκ. ΙΕ. Δούκ. ΚΓ. Ἰω. ΙΘ.)

Περὶ τὸ ἑσπέρας τῆς παρασκευῆς ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον ἀνθρώπος τις ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὄνομαζόμενος Ἰωσήφ· ἦτο δὲ πλούσιος καὶ βουλευτὴς ἐπίσημος, καὶ δὲν εἶχε συγκατανεύσει οὔτε εἰς τὴν βουλὴν, οὔτε εἰς τὴν πρᾶξιν τῶν ἄλλων κατὰ τοῦ Χριστοῦ, διότι ἦτο δίκαιος καὶ ἀγαθὸς καὶ μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένος διὰ τὸν φόδον τῶν Ιουδαίων. Οὗτος λοιπὸν ἐλθὼν εἰς τὸν Πιλάτον, ἔζητησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπροσκάλεσε τὸν ἐκατόνταρχον καὶ τὸν ἡρώτησε, ἀνὸς Ἰησοῦς εἶχεν ἥδη ἐκπνεύσει. Πληροφορθεὶς δὲ παρ’ αὐτοῦ, ὅτι ἀπέθανεν, ἐπρόσταξε νὰ δοθῇ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν Ἰωσήφ. Ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν, ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ, ἔχων μεθ’ ἑαυτοῦ καὶ σινδόνιον καθαρὸν, διὰ νὰ τυλίξῃ μὲ αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἡλθε δὲ καὶ ὁ Νικόδημος ἀνὴρ ἐκ τῶν φαρισαίων, ὅστις πρὸ τριῶν ἐτῶν εἶχε συνομιλήσει μετὰ τοῦ Ἰησοῦ· εἶχε δὲ μεθ’ ἑαυτοῦ μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης σχεδὸν ἐκατὸν λίτρας. Οὗτοι οἱ δύο ἀποκαθήλωσαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ τὸ ἥλειψαν μὲ τὰ πολύτιμα μῆρα καὶ τὸ περιετύλιξαν μὲ τὸ σινδόνιον. Ἐκεῖ δὲ πλησίον ἦτο κηπὸς τοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἐν αὐτῷ μνημεῖον λαξευτὸν, τὸ ὃποῖον κατεσκεύασεν ὁ Ἰωσήφ δι’ ἑαυτὸν, καὶ δὲν εἶχεν ἐνταφιασθῆ εἰς αὐτὸ ἄλλος· εἰς αὐτὸ τὸ μνημεῖον ἐνταφίασαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ κυλίσαντες ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου μέγαν λίθον, ἀνεχώρησαν. Ἡσαν δὲ εἰς τὸν ἐνταφιασμὸν του Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου, αἵτινες ἐκάθηντο ἀπέναντι τοῦ τάφου καὶ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Τὴν δὲ ἐπαύριον ἐλθόντες ὅμοιοι πρὸς τὸν Πιλάτον οἱ ἀρχιερεῖς

καὶ οἱ φαρισαῖοι, εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἐνεθυμήθημεν ὅτι ὁ πλάγος ἐκεῖνος ζῶν ἔτι εἶπε, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔγειρομαι· ὅθεν πρόσταξον νὰ φυλαχθῇ ὁ τάφος ἔως τῆς τρίτης ἡμέρας, μὴπως ἔλθωσιν οἱ μαθηταὶ του τὴν νύκτα καὶ κλέψωσι τὸ σῶμά του, καὶ ἔπειτα εἰπώσιν εἰς τὸν λαὸν ὅτι ἤγερθη ἐκ νεκρῶν, καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. Ο δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη, Ἐχετε φύλακας, ὑπάγετε καὶ ἀσφαλίσατε τὸν τάφον, καθὼς ἡζεύρετε. Ἐκεῖνοι δὲ πορευθέντες ἡσφάλισαν παρευθὺς τὸ μνῆμα καὶ ἐσφράγισαν τὸν λίθον, καὶ κατέστησαν εἰς φύλαξιν στρατιώτας.

Παρατηρήσεις.

Ο Σωτὴρ ἡμῶν θανὼν ἀφῆσε πᾶν ἐμπόδιον εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ λαοῦ αδτοῦ. Ἐκτοτε ὁ τάφος τῶν πιστῶν εἶναι ἀναπαυτήριον τοῦ σῶματος μέχρι τῆς ἀναστάσεως κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν.

Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὡς ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίς, χωρὶς ἐπίδειξιν, εἴναι μαθηταὶ καὶ πιστοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅστις γινώσκει τὰς καρδίας αὐτῶν. Ός δὲ οὗτος καὶ ὁ ἕτερος μυστικὸς μαθητὴς αὐτοῦ Νικόδημος, ἃς περιποιῶμεν νοερῷς τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, πράττοντες δὲ τὸ ἀρεστὸν εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διδασκαλίαν.

Πολλάκις δὲ διὰ τῆς διαγωγῆς ἡμῶν προσβάλλομεν τὸν παθόντα ὑπὲρ ἡμῶν Σωτῆρα, ὡς οἱ σταυρώσαντες αὐτόν. Εἴθε διὰ τῆς γνησίας καὶ εὐαγγελικῆς θλίψεως ἔξιλεωσαμεν αὐτὸν, καὶ διὰ τῶν δακρύων τῆς μετανοίας πλύνωμεν τὰς πληγάς, τὰς ὄποιας ἐργαζόμεθα διὰ τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν. "Ἄν μὴ διάγωμεν ὅπως αὐτὸς μᾶς συμβούλευει, καὶ ἀποθάνωμεν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν, εἰς μάτην ἥλθε δι' ἡμᾶς εἰς τὸν κόσμον καὶ ἔπαθεν.

§ 44. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. ΚΗ. Μάρκ. ΙΣΤ. Δουκ. ΚΔ. Ἰω. Κ.)

Τὴν μετὰ τὸ σάββατον ἡμέραν, ὅρθου βαθέος ἥλθον αἱ γυναῖκες εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ, φέρουσαι ἀρώματα· καὶ ἵδον γίνεται σεισμὸς μέγας· ἄγγελος δὲ Κυρίου κατέβη ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀπεκύλισε τὸν λίθο, ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου, καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ· ἡ δὲ ὄψις αὐτοῦ ἦτο ὡς ἡ ἀστραπὴ, καὶ τὸ ἔνδυμά του λευκὸν, ὡς ἡ χιών· οἱ στρατιῶται ἐκπλαγέντες ἔπεσαν κατὰ γῆς ὡς νεκροί.

Ο δὲ ἄγγελος λέγει πρὸς τὰς γυναῖκας, μὴ φοβεῖσθε! Ἰπσοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν, τὸν ἐσταυρωμένον; ἤγερθη, δὲν εἶναι ἐδῶ· ἐλάτε καὶ ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Ὑπάγετε λοιπὸν ταχέως καὶ ἀναγγείλατε τὴν ἔγερσίν του εἰς τοὺς μαθητάς του.

Τότε ἐξῆλθον αἱ γυναῖκες τοῦ μνημείου μετὰ φόβου ἄμα δὲ καὶ χαρᾶς μεγάλης καὶ ἔτρεξαν εἰς τὴν πόλιν διὰ ν' ἀναγγείλωσιν εἰς τοὺς μαθητὰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου. Μετ' ὅλιγον δὲ συνήντησεν ὁ Κύριος τὰς γυναῖκας, αἱ ὅποιαι ἤρχοντο εἰς τὴν πόλιν, κατὰ παραγγελίαν τῶν ἀγγέλων, νὰ μηνύσωσιν εἰς τοὺς ἀποστόλους τὴν ἀνάστασιν, καὶ ταῖς εἶπε, Χαίρετε· αὗται δὲ προσελθοῦσαι τὸν ἐπροσκύνησαν καὶ ἐνηγαλίσθησαν τοὺς πόδας του· Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Μὴ φοβεῖσθε, ἀλλ' ὑπάγετε καὶ εἴπατε εἰς τοὺς ἀδελφούς μου νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἔκει θά μὲ λίωσι. Καὶ αἱ μὲν γυναῖκες ἐπορεύοντο νὰ δῶσωσι τὴν εἰδήσιν εἰς τοὺς μαθητὰς, τῶν δὲ στρατιώτῶν τινες ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλαν ὅλα τὰ γενόμενα εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, οἵτινες συναθροισθέντες μετὰ τῶν περσευτέρων ἔκαμψαν συμβούλιον καὶ ἔδωκαν ἀργύρια ἵκανά εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς ἐδίδαξαν λέγοντες, Εἴπατε ὅτι, ἐνῷ ἡμεῖς ἔκοιμώμεθα, ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν νύκτα καὶ ἔκλεψαν αὐτόν. Οἱ δὲ στρατιῶται λαβόντες τὸ ἀργύρια, ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν.

Τὸ ἐσπέρας τῆς ἡμέρας ἔκεινης, ἥτις ἦτο ἡ πρώτη τῆς ἑδομάδος (δηλ. ἡ Κυριακὴ καθ' ἡμᾶς), ἐνῷ ἦσαν συνηθροισμένοι οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι διὰ τὸν φόβον τῶν Ιουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ σταθεὶς ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Βιρήνη ὑμῖν. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐτρόμαξαν, νομίσαντες ὅτι βλέπουσι φάντασμα. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί εἰσθε τεταργμένοι; καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν; ἰδετε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμαι· φύλαφήσατέ με καὶ ἰδετε, ὅτι πνεῦμα δὲν ἔχει σάρκα καὶ ὄστα, καθὼς βλέπετε ὅτι ἐγὼ ἔχω. Καὶ ἀφ' οὗ εἶπε ταῦτα, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐκ τῆς χαρᾶς των, ὅτι εἶδον τὸν Κύριον, δὲν ἐπίστευον ἔτι καὶ ἐθαύμαζον· εἶπε δὲ τότε ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς. Ἐκεῖτε τι φαγώσιμον ἐνταῦθα; Καὶ ἔκεινοι τῷ ἔδωκαν μέρος ἴχθυός ὅπτου καὶ ὅλιγον μέλι· ὁ δὲ Ἰησοῦς λαβὼν ἔφαγεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. Ἐπειτα ἐξῆγησεν εἰς αὐτοὺς τὰς Γραφὰς καὶ διήνοιξε τῶν νοῦν των εἰς τὸ νὰ τὰς καταλαμβάνωσι· παρήγγειλε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ μείνωσιν εἰς Ἱερουσαλήμ ἔως νὰ στείλῃ εἰς αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ ἄγιον. Ἐπειτα πάλιν τοῖς εἶπεν, Βιρήνη ὑμῖν καθὼς ὁ πατήρ μου ἔστειλεν ἐμὲ, οὕτω καὶ ἐγὼ στέλλω ὑμᾶς. Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐνεφύσησε καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Λάβετε Πνεῦμα ἄγιον, καὶ ἀν τινῶν συγχωρήσοντε τὰς ἀμαρτίας, θὰ ἦναι συγκε-

χωρημέναι, ἀν δὲ δὲν τὰς συγχωρήστε, ἀσυγχώρητοι θὰ ἦναι,
Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔγεινεν ἄφαντος ἀπ' αὐτῶν. Οὕτω λοιπὸν ὁ
Κύριος αὐθημερὸν ἐπιστοποίησεν τὴν ἀνάστασίν του εἰς τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ.

Παρατηρήσεις.

Η ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ μεγάλη ἡμέρα τῶν
ἐλπίδων τῆς πίστεως ἡμῶν, ἡ ἀναγέννησις τοῦ κόσμου. Ἐν τῇ ἀναστάσει φαί-
νεται ἡ ἀλήθεια τῆς θείας ὑποσχέσεως. «Οὐκ ἐγκαταλεῖψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς
ἄβην, οὐδὲ δύσθεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν» (Ψαλ. 15). «Νυνὶ δὲ Χριστὸς
ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο» (Ἄ. Κορινθ. ΙΕ).
Εἴθε καὶ ἡμεῖς ν' ἀποθάνωμεν τῇ ἀμαρτίᾳ καὶ τῷ κόσμῳ, «ἴνα δύσπερ ἡγέρθη
Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὐτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς
περιπατήσωμεν» (Ρωμ. ΣΤ). Καὶ οὕτω «ὁ ἐγέιρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζω-
ποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ἡμῶν διὰ τοῦ ἐνοικεῦντος αὐτοῦ πνεύματος ἐν
ἡμῖν» (Ρωμ. Η).

§ 45. Ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ.

(Ιω. Κ. Μάρκ. ΙΣΤ.)

“Οτε ἐφάνη ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητὰς, ὁ Θωμᾶς, ὁ λεγόμε-
νος Δίδυμος, εἰς ὃν καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν δώδεκα, δὲν εὑρέθη ἐκεῖ·
οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ ἔλεγον ἔπειτα πρὸς αὐτὸν, Εἴδαμεν τὸν
Κύριον. Καὶ ὁ Θωμᾶς εἶπεν, Ἐάν μὴ ἴδω εἰς τὰς χεῖράς του
τὸ σημεῖον τῶν καρφίων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν
τύπον τῶν καρφίων, καὶ τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευράν του,
δὲν θὰ πιστεύσω. Μετὰ δόκτω λοιπὸν ἡμέρας εύρισκοντο οἱ μα-
θηταὶ συνηθροισμένοι, ὅπου συνήθως συνηθροίζοντο· ἦτο δὲ καὶ
ὁ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν, καὶ εἶχον τὰς θύρας κεκλεισμένας· τότε
ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ εἶπεν, Εἰρήνη
ἡμῖν· ἔπειτα εἶπε πρὸς τὸν Θωμᾶν, Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ
καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευ-
ράν μου, καὶ μὴ γίνου ἀπιστος ἀλλὰ πιστός. Καὶ ὁ Θωμᾶς εἶ-
πεν, Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου! Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ,
Ἐπειδὴ μὲ εἶδες, Θωμᾶ, ἐπίστευσας, μακάριοι οἱ μὴ ἴδοντες καὶ
πιστεύοντες.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὰς γυναῖκας νὰ εἰδοποιήσωσι
τοὺς μαθητὰς του νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου ἦθελον
τὸν ἴδει, κατὰ τὴν παραγγελίαν του ἥλθαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
καὶ συνήθησαν εἰς τὸ δρός. Ἐκεῖ ἥλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἴδον-

τες αὐτὸν ἐπροσκύνησαν, τινὲς δῆμως ἐδίστασαν. 'Ο Ιησοῦς εἶ-
πεν εἰς αὐτοὺς, 'Εδόθη μοι πᾶσα ἔξουσία ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ¹
γῆς ὑπάγετε λοιπὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ κηρύξατε τὸ εὐαγ-
γέλιον εἰς ὅλην τὴν κτίσιν καὶ διδάξατε ὅλα τὰ ἔθνη, βαπτί-
ζοντες αὐτὰ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ χιοῦ καὶ τοῦ ἀ-
γίου Πνεύματος, καὶ λέγετε πρὸς αὐτὰ, ὅτι πρέπει νὰ φυλάτ-
τωσι πάντα, δσα σᾶς παρήγγειλα, καὶ ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισ-
θεὶς θὰ σωθῇ, ὁ δὲ ἀπιστήσας θὰ κατακριθῇ, καὶ ιδοὺ ἐγὼ εἴμαι
μὲ ὑμᾶς πάσας τὰς ἡμέρας μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Παραγγήσεις.

Ἴμεις γινόμεθα ἀπιστότεροι τοῦ Θωμᾶ, ἂν μὴ πιστεύωμεν εἰς τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, ἔξαγγελόμενον ἡμῖν διὰ τῶν αηρύκων αὐτοῦ καὶ θεοπνεύστως ἐγγρα-
φέντα καὶ περιελθόντα εἰς ἡμᾶς. Συναισθανόμενοι τὴν ἀπιστίαν ἡμῶν, ἃς προσ-
πέσωμεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου ἡμῶν κράζοντες, ὁ Κύριος μου καὶ ὁ Θεός
μου. Δὲν ἔχομεν τὰς αἰσθητὰς εἰς τοὺς ὑλικοὺς ὄφθαλμοὺς ἀποδεῖξεις, αὕτινες
ἐκ συγκαταβάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐδόθησαν εἰς τὸν Θωμᾶν, ἀλλ' ἃς ἀρκε-
σθῶμεν ὅτι οἱ Ἀπόστολοι εἶναι οἱ διορισθέντες μάρτυρες πάντων τῶν γε-
γονότων καὶ αὕτινες λέγουσιν εἰς ἡμᾶς, «Ο ἐωράκαμεν τοῖς ὄφθαλμοῖς ἡμῶν,
ἢ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς ἀπαγ-
γέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν» (Α., Ιωάν. 1—8).
Αἱ ἀποδειχθῶμεν μετ' εὐχαριστίας τὴν πειστικωτάτην ταύτην μαρτυρίαν, ἵνα
ἀκούσωμεν παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν τὸ, «Μακάριοι οἱ μὴ ιδόντες καὶ πιστεύσαν-
τες». Πιστεύοντες δὲ εἰς Κύριον, εἰς ὃν ἐβαπτίσθημεν, καὶ φυλάττοντες τὰς πα-
ραγγειάς αὐτοῦ θὰ σωθῶμεν, καὶ ὁ Κύριος θὰ ἤναι μὲ ἡμᾶς πάσας τὰς ἡμέ-
ρας τῆς ζωῆς ἡμῶν, καὶ κληρονόμοι τῆς αἰώνιου βασιλείας τῶν οὐρανῶν θὰ
γένωμεν.

Οἱ ἀπιστοῦντες καὶ ἀπιστοὶ θυντούντες θέλουσι καταδίκασθῆ, καὶ η κατα-
δίκη αὐτῶν θὰ ἤναι ἀτελεύτητος, διότι εἰς τὸν ἄδην δὲν ὀφελεῖ ἡ μετάνοια.

§ 46. Ἀγάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Λουκ. ΚΔ. Πράξ. Α.)

'Ο Ιησοῦς μετὰ τὴν ἔγερσίν του ἐφαίνετο ἐπὶ τῆς γῆς τεσσα-
ράκοντα ἡμέρας διδάσκων τοὺς μαθητάς του τὰ περὶ τῆς βασι-
λείας τοῦ Θεοῦ. Παρήγγειλε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶ-
σιν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ νὰ προσμένωσιν ἐκεῖ, ἔως ὅτου νὰ
πληρωθῇ ἡ ὑπόσχεσις, τὴν ὅποιαν ἤκουσαν ἐκ τοῦ στοματός του.
Εἶπε δὲ εἰς αὐτούς. 'Ο μὲν Ἰωάννης ἐβάπτιζε μόνον μὲ ὅδωρ, ὑμεῖς
δὲ θὰ βαπτισθῆτε μετ' ὅλιγον ἐν Πνεύματι ἀγίῳ. 'Εκεῖνοι δὲ

συνελθόντες τὸν ἡρώτων, Κύριε, εἰπέ μας, ἀνὲν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστᾶς τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσραήλ· Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, Δὲν ἀνήκει εἰς σᾶς νὰ γνωρίζετε χρόνους ἢ καιροὺς, τοὺς ὅποιους ὁ πατὴρ ἔθεσεν εἰς τὴν ἔξουσίαν του. Σεῖς δύμας θὰ λάθητε δύναμιν, ἐπελθόντος τοῦ ἀγίου Πνεύματος εἰς σᾶς, καὶ θὰ γείνητε μάρτυρες μου καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ εἰς τὴν Σαμάρειαν καὶ ἕως τὰ ἔσχατα μέρη τῆς γῆς.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἔφερεν ἔξω τῆς πόλεως ἕως εἰς Βηθανίαν εἰς τὸ ὅρος τῶν Ἐλαιῶν, ἔνθα εὐλογῶν αὐτοὺς, ἔχωρέσθη ἀπ' αὐτῶν διότι, ὅρώντων τῶν Ἀποστόλων, ὑψώθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ νεφέλῃ τὸν ὑπεδέχθη ἔμπροσθεν τῶν ὁφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ τὸν ἔχασαν ἀπ' ἔμπροσθεν των ἀναβάτας δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐκάθησεν ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρός του Θεοῦ. Καὶ ἐν ᾧ ἔβλεπον εἰς τὸν οὐρανὸν, τοῦ Ἰησοῦ ἀνερχομένου, ίδού παρεστάθησαν εἰς αὐτοὺς δύο ἀνδρες μὲ λευκὰ ἐνδύματα, καὶ εἶπον, "Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί στέκεσθε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν, θὰ ἔλθῃ ποτὲ οὕτω, καθὼς τὸν εἴδατε ἀναβαίνοντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψαν περιχαρεῖς ἀπὸ τηῦ ὅρους τῶν Ἐλαιῶν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἥσαν διὰ παντὸς εἰς τὸ ἱερόν, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

'Ελθόντες δέ τερον οἱ ἔνδεκα μαθηταὶ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον ὅπου ἥσαν καταμένοντες, καὶ προσεκαρτέρουν ὅμοιθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ δεήσει δόμοῦ μὲ τὰς γυναικας καὶ μὲ τὴν ἀειπάρθενον Μαρίαν, τὴν μακαρίαν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

'Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις σκεπτόμενοι οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ἥμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ ἐκλογῆς ἀλλου ἀποστόλου ἀντὶ τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου (ἥσαν δὲ ἐκεῖ ὡς ἐκατὸν εἴκοσιν ὄνδρα), ἔφερον εἰς τὸ μέσον δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρθαρᾶν, ὅστις ἐπωνομάσθη Ἰοῦστος, καὶ τὸν Ματθίαν, καὶ προσευχάμενοι εἶπον, Σὺ Κύριε, καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ἐκ τούτων τῶν δύο ἓνα, τὸν διποῖον σὺ ἐξέλεξας, διὰ νὰ λάθῃ τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς. Καὶ ἔβαλον τοὺς κλήρους αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν. Καὶ οὕτως ὁ Ματθίας συνηριθμήθη μὲ τοὺς ἔνδεκα Ἀποστόλους, καὶ ἔγεινεν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν πάλιν δώδεκα.

Παρατηρήσεις.

Ας ἐπικαλώμεθα τὸν Κύριον ἵνα διὰ τοῦ ὑποσχεθέντος εἰς τοὺς ἀγίους αὐτοῦ Ἀποστόλους ἀγίου Πνεύματος ἀγιάζῃ ἡμᾶς καὶ φωτίζῃ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

Μὲ πίστιν, ἀγάπην καὶ ἐλπίδα ἃς ἀκολουθήσωμεν τὸν Κύριον ἀναλαμβάνομεν εἰς οὐρανούς* ἃς ἥναι αἱ καρδῖαι μας ἕκεī μετ' αὐτοῦ καὶ ἃς προσδοκῶμεν τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν «ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὔσεβείαις, σπουδάζοντες ἵνα ἀσπίλοι καὶ ἀμῷμητοι αὐτῷ εὑρεθῶμεν ἐν εἰρήνῃ» (Β. Πέτρ. γ.).

**§ 47. Ἐπιφοίτησις τοῦ ἀγίου Πνεύματος
ἐπὶ τοὺς Ἀποστόλους.**

(Πράξ. Β.)

“Οτε συνεπληρώθη ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἦτις ἐωρτάζεται εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ νομοθεσίας, ἦσαν ἀπαντες οἱ Ἀπόστολοι ὅμοιοι μαρτυρίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένοι. Καὶ αἰρνεῖσθαι ἔγεινεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἥγος ὡς νὰ ἤρχετο ἀνέμου πνοὴ βιαλία, καὶ ἐγέμισεν ὅλον τὸν οἶκον, ὅπου ἦσαν καθήκεντοι, καὶ ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς διαμεριζόμεναι ὡς γλῶσσαι πυρός, αἱ δόποιαι ἐκάθησαν ἐπὶ ἔνα ἔκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήνθησαν ἀπαντες Πνεύματος ἀγίου, καὶ ἤρχισαν νὰ λαλῶσι ἔνας γλώσσας καθὼς τὸ ἀγίον Πνεῦμα ἔχαριζεν εἰς αὐτοὺς νὰ λαλῶσι.

Κατ’ ἔκεινον τὸν καιρὸν, διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, διέτριθον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἰουδαῖοι ἀνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῆς γῆς. Ἀφ. οὐ δὲ ἔγεινεν αὐτὴ ἡ φωνὴ, συνηθροίσθη πλήθος πολὺ καὶ ἐξέστησαν· ἐπειδὴ εἰς ἔκαστος ἦκουε τοὺς Ἀποστόλους, ὅτι ὡμίλουν τὴν ιδίαν του διάλεκτον, καὶ θαυμάζοντες ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Οὗτοι πάντες οἱ λαλοῦντες δὲν εἰναι Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς τοὺς ἀκούομεν ἔκαστος μὲ τὴν ιδίαν μητρικὴν μας διάλεκτον νὰ διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; Ἀποροῦντες δὲ ἡρώτων ἀλλήλους, Τί εἰναι τοῦτο; Τινὲς δὲ περιέπαιζον τοὺς Ἀποστόλους λέγοντες, Βέβαια εἰναι μεθυσμένοι οὗτοι. Ο δὲ Πέτρος ὅμοι μὲ τοὺς ἔνδεκα σταθεῖς, ὡμίλησε μεγαλοφώνως καὶ ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἦσαν μεθυσμένοι, ἀλλ’ ἐπληρώθησαν ἐν αὐτοῖς τὰ πεπροφητευμένα, καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ἀναβὰς εἰς τὸν οὐρανὸν, ἔζεχεν ἐπ’ αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ ἀγίον, ἀπέδειξε δὲ ταῦτα ἐκ τῶν προφητῶν. Οἱ δὲ ἀκούσαντες εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσο-

μεν, ἄνδρες ἀδελφοί; καὶ ὁ Πέτρος εἶπε, Μετανοήσατε καὶ βα-
πτίσθητε ἐν ὄντυσι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν,
καὶ θὰ λάβητε τὴν χάριν τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Καὶ καθ' ἡμέραν
δὲ ηὔξανεν ὁ ἀριθμὸς τὸν πιστεύοντων. Πάντες δὲ οἱ πιστεύον-
τες συνήρχοντο εἰς τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἀπαντα κοινά.

Παρατηρήσεις.

Ἀναληφθεῖς εἰς οὐρανοὺς ὁ Κύριος ἡμῶν, ἀπέστειλε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
ὅπως ὑπεσχύθῃ εἰς αὐτοὺς, τὸ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον ἄγιον Πνεῦμα, ἐν
ῷ πάντες εὑρίσκοντο ὅμοιομαδὸν εἰς τὸ αὐτὸ μέρας συνηγμένοι ἐν τῷ ὄντυσι
τοῦ ἑαυτῶν διδασκάλου.

Οὕτω φοίτης αἵρεστοιοι διὰ τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἀγίου Πνεύ-
ματος σύνεστησαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἰησοῦ, ἐκτίναξαν τὸ ἄγιον αὐτοῦ Εὐαγ-
γέλιον εἰς τὰ ἔθνα καὶ ἐγένοντο ἔξι ἀλιέων ιχθύων, ἀλιές τις ἀνθρώπων.

Οἱ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν, ὅτι ὁ πρετήρος ὁ ἐξ οὐρανοῦ θὰ δῶσῃ Πνεῦμα ἄγιον
εἰς τοὺς αἰτοῦντας αὐτὸν (Λουκ. ΙΑ, 13). Οὗτον ἀδιατείπτως πρέπει νὰ παρα-
καλῶμεν τὸν Ἡψίστον Θεὸν νὰ φωτίζῃ ἡμᾶς διὰ τοῦ ἀγίου Πνεύματος εἰς τὸ
νὰ κατανοῶμεν καὶ ἐκτελῶμεν τὸ θέλημα αὐτοῦ. Λε παρακαλῶμεν ἵνα αὐτὸ^ν
σκηνώσῃ ἐν ἡμῖν καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος καὶ σωθῇ τὰς ψυχὰς
ἡμῶν.

§ 48. Διάκονοι. Ἐπιστροφὴ τοῦ Παύλου.

(Πράξ. ΣΤ, Ζ, Η. Θ καὶ Ι. Φ. λιππησ. Γ.)

Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοῦ θείου κηρύγματος τῶν ἀγίων καὶ πανευ-
φήμων Ἀποστόλων ηὔξανεν ὄσημέραι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ,
ἐξέλεξαν οὗτοι μετ' αὐτῆς ἐπτὰ διεκκόνους νὰ βοηθῶσιν αὐτοὺς
πρῶτον μὲν εἰς τὴν ἀλληλὴν ὑπηρεσίαν των, εἰτα δὲ καὶ εἰς τὸ
κηρύγμα. Κατεδιώκοντο δὲ πάντες ἐκτοτε, καὶ εἰς μαρτύρια
καὶ θάνατον ὑπεβάλλοντο. “Οθεν καὶ πρῶτος τῶν ἐπτὰ διακό-
νων, ὁ Στέφανος, ἐλιθοβολήθη παρὰ τῶν σκληροτραχήλων Ἰου-
δαίων καὶ ἀπέθανε, πρῶτος μάρτυς μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ γενόμενος.

Τρομερὸς διώκτης τῶν χριστιανῶν ὑπῆρχε τότε νέος τις λε-
βόμενος Σαῦλος, φαρισαῖος σοφώτατος εἰς τὰς γραφάς. Ἐνῷ δὲ
ηὔχετο οὗτος εἰς Δαμασκὸν μὲν ἐπιστολὰς τοῦ ἀρχιερέως διὰ νὰ
συλλάβῃ καὶ φυλακίσῃ τοὺς χριστιανοὺς, εἶδεν ὑπερβολικόν τι
φῶς, τὸ ὄποιον τὸν ἐπύφλωσε, καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε
φωνὴν λέγουσαν πρὸς αὐτὸν, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; ἐγὼ
εἴμαι ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὄποιον σὺ διώκεις, εἰναι σκληρὸν νὰ λαττίζῃς

εἰς κέντρα. Ὁ Σαοὺλ ἔντρομος ἐπίστευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν· ἀφ' οὗ δὲ ἦλθε χειραγωγούμενος ὑπὸ ἄλλων εἰς Δασμακὸν, ἀπέστειλεν ὁ Κύριος ἡμῶν ἄγιον ἄνδρα, τὸν Ἀνανίαν, καὶ ἐβάπτισε τὸν Σαῦλον καὶ ἐθεράπευσε τοὺς τυφλωθέντας ὄφθαλμούς του. Ἐκτότε ὁ Σαῦλος, ὀνομασθεὶς ἔπειτα Παῦλος, ἔγεινε μέγας ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὰ ἔθνη καὶ πραφορικῶς καὶ δι' ἐπιστολῶν, ἔκαμε δὲ καὶ πολλὰ θαύματα.

Παρατηρήσεις.

Ἐκ τῆς ἀνώτερων ἴστορίας τοῦ ἀποστόλου Παύλου μανθάνομεν, ὅτι ὁ Κύριος δύναται τὰς πλέον σκληρὰς καὶ ἀσεβεῖς καρδίας εἰς σκέψην ἐκλογῆς αὐτοῦ νὰ κατασκευάσῃ. Ὅθεν δὲν πρέπει ν' ἀπελπιζόμενα ὅταν βλέπωμεν ἀμειλίκτους διώκτας τῆς ὄρθδοξίας, ἀλλὰ νὰ παρακαλῶμεν τὸν Θεόν νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν καὶ καταστήσῃ αὐτοὺς θερμοὺς ὑποστηρικτάς.

Οἱ πολεμοῦντες τὴν ἀγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἢ ἀπ' εὐθείας ἢ πλαγίως, ἃς μάθωσαν ὅτι πρὸς κέντρο λαχτίζουσι. Πολέμοι: τῆς Ἐκκλησίας εἴναι καὶ ὅσοι τῶν χριστιανῶν διὰ τῆς ἀμαρτωλῆς καὶ σκανδαλώδους διαγωγῆς αὐτῶν παρέχουσιν εἰς μὲν τοὺς ἀπίστους ἀφορμάς σκανδάλων, εἰς τοὺς ἀπλουστέρους χριστιανοὺς αἰτίαν ψυχρότητος περὶ τὰ θεῖα.

Αἱ παρακαλῶμεν διηπεκτῶς τὸν Κύριον ἵνα ὅπως τοῦ Παύλου, οὕτω καὶ οἱ τῆς ἡμετέρας καρδίας ὄφθαλμοι διαγοιγθῶσι καὶ γνωρίσωμεν τὰ καθίκοντα ἡμῶν. Οὕτω δὲ διὰ χριστιανῆς διαγωγῆς, διὰ λόγων καὶ πράξεων ἀποδείξωμεν εἰς τοὺς ἀπίστους τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ συντελέσωμεν ἵνα ἐπὶ τέλους γείνη μία ποιμνὴ καὶ εἰς ποιμὴν, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, τοῦ ὄποιού ἡ χάρις καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ ἡ καινωνία τοῦ ἀγίου Πνεύματος εἴθε νὰ ἥναι μὲ δόλους ἡμᾶς. Άμην.

§ 49. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις.

(Πράξ. ΙΖ.)

'Αναγωρήσας ὁ Παῦλος ἐκ τῆς Βερροίας, ὅπου ἐζήτουν νὰ κινήσωσι τὸν ὄχλον κατ' αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας· βλέπων δὲ τὴν πόλιν ταύτην πλήρη εἰδώλων, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα του. Πᾶσαν δὲ ἡμέραν διελέγετο ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐδίδασκεν εἰς τὴν ἀγορὰν ὅσους εὔρισκε. Τινὲς δὲ τῶν φιλοσόφων ἔκαμνον συζητήσεις μὲ αὐτὸν, ἀλλοι δὲ ἐλέγον, Τὶ τάχα κηρύττει ὁ σπερμολόγος οὗτος; ἐπειδὴ δὲ ἐκήρυττε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εἰς αὐτοὺς, ἐπῆραν αὐτὸν καὶ τὸν προσήγαγον εἰς τὸν Ἀρειον Πάγον, τὸ μέγα καὶ σοβαρὸν αὐτὸ δικαστήριον τῶν Ἀθηνῶν, Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐνώπιον αὐτοῦ ἐξετάζοντος, εἶπε

πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ταῦτα, Ὡ οὖν Ἀθηναῖοι, διερχόμενος καὶ παρατηρῶν τὰ σεβάσματά σας, εὔρον καὶ βωμὸν ἐπιγεγραμμένον «Ἀγνώστῳ Θεῷ»· τὸν Θεὸν λοιπὸν τὸν ὅποιον μὴ γνωρίζοντες τιμᾶτε, τοῦτον ἐγὼ σᾶς ἀναγγέλλω. Ἀφ' οὗ δὲ ἔξήγησεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ὡμίλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ μὲν ἐκ τῶν παρόντων ἀλούσαντες ἀνάστασιν νεκρῶν τὸν περιεγέλων, ἄλλοι δὲ εἴπον, θὰ σὲ ἀκούσωμεν πάλιν ὁμιλοῦντα περὶ τούτου. Τινὲς δικιῶς προσεκολλήθησαν εἰς αὐτὸν καὶ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρειοπαγίτης, ὅστις ἔγεινεν ὑστερον καὶ ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, καὶ γυνὴ τις ὀνόματι Δάμαρις καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν.

Παραγράφεις.

Ἐκ τῶν ἀνώτερων μακθάνομεν ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔκποδούθει τὸ ἔργον τῆς ἀπόστολῆς του ἐπιμελέστατα. ὅτι οἱ χριστιανοὶ, εὐρισκόμενοι τυχὸν εἰς πόλεις λαμπρὰς καὶ εὐθύμους, ἢ καὶ εἰς πενιχρὰς, ὀφείλουσι νὰ ἔξταξωσι τὴν ἡδικὴν καὶ θρησκευτικὴν κατάστασιν τῶν κατοίκων καὶ ἀφέως νὰ κηρύττωσιν ὅτι πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν συντελεῖ καὶ νὰ συζητῶσι τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Τὸ παράδειγμα τοῦ ἀγίου Παύλου εἶναι καλὸν δι' ὅλους τοὺς χριστιανούς. ὅπου τις καὶ ἂν εὐρίσκηται, μεταξὺ πλουσίων ἢ πτωχῶν, πεπαιδευμένων ἢ ἀμαθῶν, φίλων ἢ ξένων καὶ ἀγνώστων, πρέπει κατ' εὐκαιρίαν νὰ γίνηται ὡφέλιμος, νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ ὑψώνῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ νὰ προάγῃ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ὅμιλών του διαβίδων καὶ ὑποστηρίζων τὰ παραγγέλματα τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τὰς εὐκαγγελικὰς ἀρετάς.

§ 50. Τὸ Κεφαλαίον τῶν Ἀπόστολων. (*)

‘Αφ' οὗ διέμειναν, κατὰ παράδοσιν, δώδεκα ἔτη μετὰ τὴν ἀνάληψιν ἐν Ιερουσαλήμ οἱ Ἀπόστολοι, διεσπάρησαν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, καὶ καθίδρυσαν Ἐκκλησίας καὶ οἰκονόμους τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ. Κατὰ παράδοσιν δὲ ἐκήρυξαν οὕτως·

Ο μὲν Πέτρος περιοδέύσας πολλὰ τῆς Ἀσίας μέρη, κατήντησε τέλος καὶ εἰς Ρώμην, ὅπου εἰς τὸν ἐπὶ Νέρωνος διωγμὸν σταυρωθεὶς ἀπέθανεν. Ἔγραψε δὲ καὶ δύο Καθολικὰς ἐπιστολάς.

Ο δὲ Ἀνδρέας διὰ Γαλατίας, Καππαδοκίας, Σκυθίας καὶ Βιθυνίας κατήντησεν εἰς Πάτρας τῆς Ἀχαΐας, ὅπου καὶ ἐσταυρώθη.

Ο Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μετὰ τὴν κοιμησιν τῆς Θεοτόκου

(*) Ή παράγραφος αὕτη ἐλήφθη ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἰστορίας τοῦ καθηγητοῦ καὶ πρωτοπρεσβυτέρου Ε. Π. Φοινόποτου.

μετέβη εἰς Μ. Ἀσίαν καὶ ιδίως εἰς Ἐφεσον, ὅθεν ἐπεσκέπτετο τὰς Ἐκκλησίας, ἃς ἥδη εἶχε καθιδρύσει ὁ Παῦλος. Ἐπὶ Δομητίανοῦ ἐξώρισθη εἰς Πάτμον (95 μ. Χ.) ὅπου εἶδε τὴν Ἀποκάλυψιν. Μετὰ ταῦτα ἔζησεν ἐν Ἐφέσῳ μέχρι τοῦ Τραιανοῦ.

Ο Φίλιππος ἐκήρυξεν ἐν τῇ ἀνω Ἀσίᾳ καὶ ἐσταυρώθη ἐν Ιεραπόλει τῆς Φρυγίας. Ο δὲ Θωμᾶς ἐκήρυξεν ἐν Ἰνδίᾳ.

Ο Ματθαῖος ἐκήρυξεν ἐν Αἴθιοπίᾳ. Ιάκωβος δὲ ὁ Ἀδελφόθεος ἦτο ἐπίσκοπος Ἱερουσαλήμ. μέχρι τοῦ 60 ἔτους μ. Χ. Ο δὲ Θαδδαῖος (εἴτε Ιούδας Τικνώθιος) ἐκήρυξεν ἐν Συρίᾳ. Περὶ δὲ δὲ τοῦ Σίμωνος τοῦ ζηλωτοῦ εἴναι μόνον γνωστὸν ὅτι ἐν Ἀσίᾳ ἐκήρυξε.

Ο Παῦλος ἀφ' οὗ ἐκήρυξεν εἰς διάφορα ἔθνη τὸ εὐαγγέλιον ἐθανατώθη ἐν Ρώμῃ ἐπὶ Νέρωνος.

Εγγραφή
1820 Ι. Τιμίων
11 χι
20
23

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ.

§ 1. Θαύματα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τοῖς
Ἱεροῖς Εὐαγγελίοις μνημονευόμενα.

— Μεταβάλλει τὸ ὄδωρ εἰς οἶνον. Ἰω. Β. 1. 11.

— Εγείρει νεκρούς. Δουκ. Ζ. 11—17, Η. 40—56, Ἰω. ΙΑ.
1—57, Ματθ. Θ. 18—26.

— Θεραπεύει ἀσθενεῖς. Μάρκ. Γ. 1—6, Δουκ. Δ. 38—44, Ε.
17—26, Ζ. 1—10, Η. 43—48, ΗΓ. 10—17, Ἰω. Δ. 43—54,
Ε. 4—16, Δουκ. ΚΒ. 49—51, Μάρκ. Α. 30—31, Ματθ. Η.
5—13, Θ. 1—8, ΙΒ. 10—13, ΙΕ. 22—28, Δουκ. ΙΔ. 1—6,
ΚΒ. 50—51.

— Καθαρίζει λεπρούς. Ματθ. Η. 1—4, Δουκ. ΙΖ. 11—19,
Μάρκ. Α. 40—55.

— Εκβάλλει δαιμόνια. Δουκ. Δ. 31—37, Ματθ. Η. 28—34,
Δουκ. Η. 1—3, Ματθ. ΙΕ. 21—28, ΙΖ. 14—21, Μάρκ. Α.
22—28, Ματθ. ΙΒ. 32—33.

— Ποιεῖ κωφοὺς ν' ἀκούωσι. Μάρκ. Ζ. 31—37.

— Βαθός ποιεῖ νὰ λαλῶσι. Ματθ. Θ. 32—38, ΙΒ. 22—23.

— Θεραπεύει τυφλούς. Ματθ. Θ. 27—31, Κ. 29—34, Ἰω. Θ.
1—7, Μάρκ. Η. 22—26.

— Περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ματθ. ΙΔ. 22—23, παράδ. καὶ
24—33.

— Κατευνάζει τρικυμίαν. Ματθ. Η. 18—27.

— Τρέφει πεντακισχιλίους. Ἰω. ΣΤ. 14. Ματθ. ΙΔ. 15—21.

— Τρέφει τετρακισχιλίους. Ματθ. ΙΕ. 32—39.

— Προμηθεύει ἀργύριον διὰ φόρον. Ματθ. ΙΖ. 24—27.

Φεύγει τοὺς Ἰουδαίους. Ἰω. Η. 59.

Ξηραίνει τὴν ἄκαρπον συκῆν. Ματθ. ΚΑ. 18—22.

Προστάζει καὶ ἀγρεύονται πλῆθος ἰχθύων. Δουκ. Ε. 1—4.
Ἰω. ΚΑ. 1—4.

§ 2. Παραβολαι Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- Θεοφάνειαν. Ματθ. ΙΓ. 3, Μάρκ. Δ. 3, Λουκ. Η. 5.
 — Τὰ ζιζάνια. Ματθ. ΙΓ. 24.
 — Ο κόκκος σινάπεως. Ματθ. ΙΓ. 31. Μάρκ. Δ. 30, Λουκ. Η. 18.
 — Η ζύμη. Ματθ. ΙΓ. 33. Λουκ. ΙΓ. 20.
 — Ο κεκρυμμένος θησαυρός. Ματθ. ΙΓ. 44.
 — Ο πολύτιμος μαργαρίτης. Ματθ. ΙΓ. 45.
 — Η ἄκαρπος συκῆ. Λουκ. ΙΓ. 6.
 — Ο ἀσωτος υἱός. Λουκ. ΙΕ. 11.
 — Ο καλὸς Σαμαρείτης. Λουκ. 1. 30.
 — Ο πλούσιος καὶ ὁ Λάζαρος. Λουκ. ΙΣΤ. 19.
 — Ο ἀδικος οἰκονόμος. Λουκ. ΙΕ. 1.
 — Τὸ ἀπολωλὸς πρόσθατον. Ματθ. ΙΗ. 12. Λουκ. ΙΕ. 4.
 — Η ἀπολεσθεῖσα δραχμὴ. Λουκ. ΙΕ. 8.
 — Η ἐνοχλητικὴ χήρα. Λουκ. ΙΗ. 1.
 — Ο τελώνης καὶ ὁ φαρισσαῖος. Λουκ. ΙΗ. 10.
 — Ο εὐγενὴς ὅστις ὑπῆγε νὰ λάθῃ βασιλείαν. Λουκ. ΙΘ. 11.
 — Ο δανειστής. Λουκ. Ζ. 41.
 — Η ἀμπελὸς καὶ τὰ κλήματα. Ιω. ΙΣΤ. 1.
 — Ο ἀνοιγόμενος σπόρος. Μάρκ. Δ. 26.
 — Το δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν. Ματθ. ΙΓ. 47.
 — Ο εὔσπλαγχνος ὑπηρέτης. Ματθ. ΙΗ. 28.
 — Οι ἔργαται τοῦ ἀμπελῶνος. Ματθ. Κ. 1.
 — Οι σταλέντες δύο υἱοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα. Ματθ. ΚΑ. 28.
 — Οι πονηροὶ γέωργοι. Ματθ. ΚΑ. 33. Μάρκ. ΙΒ. 1. Λουκ. Κ. 9.
 — Η πρόσκλησις εἰς τὸ συμπόσιον. Ματθ. ΚΒ. 1. Λουκ. ΙΔ. 16.
 — Ο μὴ ἔχων φόρεμα γάμου. Ματθ. ΚΒ. 11.
 — Λί δέκα παρθένοι. Ματθ. ΚΕ. 1.
 — Τὰ τάλαντα. Ματθ. ΚΕ. 14.
 — Η θύρα καὶ ὁ καλὸς ποιμὴν. Ιω. 1.

§ 3. Χρονολογικὸς πίναξ.

— Δημιουργία τοῦ κόσμου	•	π. Χ. 5508
— Κατακλυσμὸς	•	» 3246
— Πυργοποιία (ὅτε ἐγεννήθη Φαλέγ υἱὸς Ἐεβρ)	• . .	» 2716

— Κλῆσις τοῦ Ἀθραὰμ	• • • • •	»	2040
— "Ελευσίς εἰς Αἰγύπτου τοῦ Ἰακώβ	• • •	»	1825
— "Εξοδος ἐξ Αἰγύπτου	• • • • •	»	1610
— Διάβασις τοῦ Ἰορδάνου ὑπὸ Ἰησοῦ Ναοῦ	•	»	1570
— Οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ ὑπὸ Σολομῶντος	• • •	»	1010
— Διαιρέσις τοῦ βασιλείου εἰς τὸ τοῦ Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ	»	973	
— Κατάλυσις τοῦ βασιλείου Ἰσραὴλ	• • •	»	722
— Κατάλυσις τοῦ βασιλείου Ἰούδα	• • •	»	588
— Ἐπιστροφὴ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος	»	536	
— Εγκαίνια τοῦ ἀνόικοδομηθέντος ναοῦ	• • •	»	516
— Ο μέγας Ἀλέξανδρος εἰς Ιερουσαλήμ	• • •	»	332
— Μετάφρασις τῶν Ἑβδομήκοντα	• • • •	»	283
— Καταδιωγμοὶ ὑπὸ Ἀντιόχου	• • • •	»	172
— Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος	• • • •	»	166
— Ηρώδης βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας	• • •	»	40

§ 4. Σημειώσεις ἀρχαιολογικαί.

Τρεῖς μεγάλας ἑορτὰς ἔτησίας εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι — τὸ Πάσχα, τὴν Πεντηκοστὴν καὶ τὴν Σκηνοπηγίαν. Ὁφειλον δὲ εἰς αὐτὰς πάντες οἱ δυνάμενοι νὰ ὅδοιπορῶσιν ἄνδρες νὰ πηγαίνωσιν ὅπου ἡτο ἡ Κιβωτὸς καὶ ἡ σκηνὴ, ἀφ' οὗ δὲ ὁ ναὸς ἐκτίσθη εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰς αὐτὴν ἤχοντο.

Τὸ Πάσχα ἐωρτάζετο εἰς ἀνάμνησιν τῆς Ἐξόδου τῶν Ἰσραηλίτων ἐξ Αἰγύπτου. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων.

Ἡ Πεντηκοστὴ ὠνομάζετο οὕτως, ἐπειδὴ ἐωρτάζετο τὴν πεντηκοστὴν ἡμέραν μετὰ τὸ Πάσχα. Ἐτελεῖτο δὲ εἰς ἀνάμνησιν τῆς νομοδοσίας τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας ἐτελεῖτο εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν σκηναῖς διατριβῆς τῆς Ἰσραηλίτων, ὅτε ἐξελθόντες τῆς Αἰγύπτου διέτριψον ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Πᾶν ἑβδομόν ἔτος ἐλέγετο Σαββατικὸν καὶ ἡτο ἔτος ἀναπαύσεως· κατ' αὐτὸν οὔτε ἐσπειρον τὴν γῆν, οὔτε ἐκλάδευον τὰς ἀμπέλους, οἱ δὲ αὐτομάτως παραγόμενοι καρποὶ παρεχωροῦντο εἰς τοὺς πτωχούς. Οἱ δέσμιοι Ἐβραῖοι ἀφίνοντο ἐλεύθεροι ("Ἐξοδ. ΚΓ. 11).

Ίωβηλαῖον ἔτος ἐλέγετο ὁ μετὰ ἑπτὰ σαββατικὰ ἔτη ἐνιαυτός· δηλ. ἐκαστὸν πεντηκοστὸν ἔτος. Ἐάν τις Ἰσραηλίτης εἶχε πωλήσει τὰ κτήματά του ἐκ πενίας, ἐπρεπε νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτὸν

Ο Αρχιερευς γητο πρωτος αρχηγος του ιουδαιικου πολιτεύματος. Οι ιερεις ήσαν λειτουργοι της θρησκείας και κατήγοντο ἐκ του Ἀαρών. Οι δὲ Λευΐται ήσαν ἐκ της φυλῆς του Λευΐ, ούχι δὲ και ἐκ του οἴκου του Ἀαρών ήσαν δὲ βοηθοι τῶν ιερέων. "Οντες δὲ διεσπαρμένοι εἰς τὰς δώδεκα φυλὰς, ἔχροσίμευαν και ὡς διδάσκαλοι του λαοῦ, ἀρχοντες και κριται· ἀκτήμονες δὲ ὅντες, ἔζων ἐκ τῶν δεκάτων τῶν γεννημάτων τῆς γῆς.

Προφῆται ήσαν οι θεόπεμπτοι διδάσκαλοι του λαοῦ προέλεγαν δὲ, φωτιζόμενοι ὑπὸ του ἀγίου Πνεύματος, τὰ μέλλοντα, διάκις δὲ Θεός ήθελε νὰ δηλώσῃ ταῦτα εἰς τους ἄνθρωπους δι' αὐτῶν.

Οι Γραμματεῖς ήσαν γραφεῖς και ἔζηγηται του νόμου. Ἐκ τῆς τάξεως τούτων ήσαν και οι λεγόμενοι νομικοί.

Τελῶναι ήσαν οι εἰσπράττοντες τους φόρους και τὰ δοσίματα (τέλη) τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, διταν ἔξουσίαζον τους Ιουδαίους· διθεν ἐμισοῦντο ὑπὸ του λαοῦ.

Φαρισαῖοι ἐλέγοντο ὅσοι ἔχωριζοντο ἐκ τῶν ἀλλων, ὑποκρινόμενοι ἀκριβειαν εἰς τὰ του νόμου ήσαν ὑπερήφανοι, μεμψίμοιροι και φιλάργυροι.

Σαδδουκαῖοι ήσαν αἵρεσις τις ἀρνουμένη τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, τὴν ἀνάστασιν και τὴν ὑπαρξιν τῶν ἀγγέλων ἢ πνευμάτων.

Ἡρωδιαῖοι ἐλέγοντο ὅσοι συγκατένευον εἰς πολλὰς πρᾶξεις ἔθνικῶν, ὥντας ἀρέσκωσιν εἰς τους κρατοῦντας, ήσαν δὲ ἐναντίοι τῶν Φαρισαίων.

Οι Σαμαρεῖται εἶχον μικτὴν θρησκείαν ἐξ ιουδαιϊσμοῦ και ειδωλολατρείας, διὰ τοῦτο ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν και τῶν Ιουδαίων μέγα μῆσος. Εἶχαν δὲ και ναὸν ἴδιαίτερον ἐπὶ του ὄρους Γαριζείν, τὸν ὅποιον ἔκτισαν ἐκεῖ μὲ ἄδειαν του μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ι. Τόμος
Θ. Μανούσης

Ι. Τόμος
Θ. Μανούσης

Ι. Τόμος
1967 ΝΟΥ

ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Εἰσαγωγὴ γεωγραφ.	Σελ.	5	Πλάνη ἐν τῇ ἑρήμῳ	Σελ.	43
Τερᾶς Ἰστορίας ὄρισμὸς	11	Ἴησοῦς Ναυῆ		45	
Δημιουργία τοῦ κόσμου		» Δεβεώρα. Γεδεῶν		46	
Παράδεισος καὶ ἡ πτῶσις		, Ρούθ		47	
τοῦ ἀνθρώπου	13	Σαμψῶν		48	
Ο Καίν φονεύει τὸν Ἀβελ	14	Ο 'Ηλι		49	
Κατακλυσμὸς	16	Σαμουὴλ		50	
Τιοὶ Νῶε καὶ Πυργοποιία	17	Σαοὺλ		51	
Κλῆσις τοῦ Ἀβραὰμ	18	Γολιάθ καὶ Δαβὶδ		52	
Σοδόμων καὶ Γομόρρων		Βασιλεία Δαβὶδ		53	
καταστροφὴ	20	Ἀβεσσαλὼμ		55	
Θυσία τοῦ Ἰσαὰκ	21	Σολομὼν		56	
Μνηστεία τοῦ Ἰσαὰκ	22	Οἰκοδομὴ τοῦ Ναοῦ		58	
Εὐλογία τοῦ Ἰσαὰκ	23	Διαιρεσίς τοῦ βασιλείου		59	
Κλίμαξ τοῦ Ἰακὼβ	25	Βασιλεῖς Ιούδα		61	
Διπλοῦς γάμους τοῦ Ἰακὼβ		» Βασιλεῖς Ἰσραὴλ		62	
Ἐπιστροφὴ τοῦ Ἰακὼβ	27	Ἡλιοὺς		64	
Πώλησις τοῦ Ἰωσὴφ	28	"Αμπελὸς Ναβουθαί. Ἀνά-			
Ο Ἰωσὴφ ἐν τῇ φυλακῇ	29	ληψὶς Ἡλιοὺς		65	
Δόξα τοῦ Ἰωσὴφ	30	Ἐλισσαὶ		67	
Ἐλευσις ἀδελφῶν Ἰωσὴφ		Ιωνᾶς ὁ προφήτης		68	
εἰς Αἴγυπτον	31	Τωβῖτ		69	
Φανέρωσις τοῦ Ἰωσὴφ εἰς		Ιουδίθ		70	
τοὺς ἀδελφούς του	32	Ἡ εἰς Βαθυλῶνα αἰχμα-			
Θάνατος Ἰακὼβ καὶ Ἰωσὴφ	34	λωσία		71	
Ἡ ἐν Αἴγυπτῷ δουλεία	35	Δανιὴλ καὶ ἡ Σουσάννα		73	
Ιστορία τοῦ Ἰώβ	36	Ἐνύπνιον Ναβουχοδονόσορος		74	
Σκλήρυνσις τῆς καρδίας		Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ		75	
Φαραὼ	37	"Ἐτερον ἐνύπνιον Ναβουχο-			
Ἐξόδος ἐξ Αἴγυπτου	39	δονόσορος		76	
Τὸ Μάννα ἐν τῇ ἑρήμῳ Σινᾶ	40	Ο Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον			
Δέκα ἐντολαὶ	41	τῶν λεόντων		77	

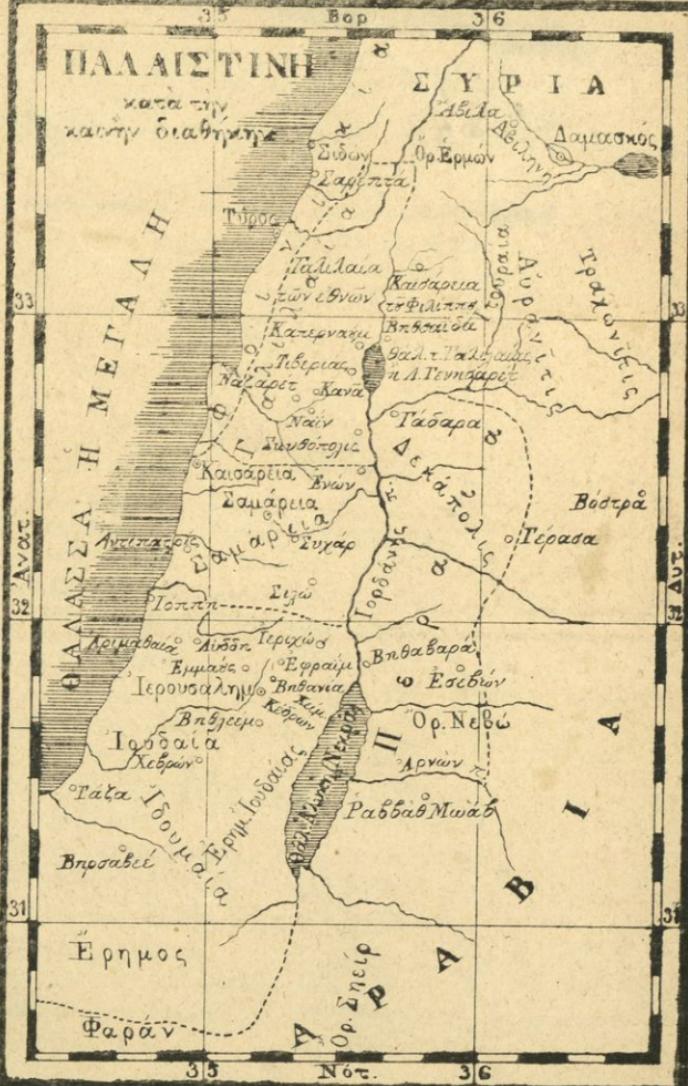
Ορθοίς Λαϊκοῖς Χρήσεων

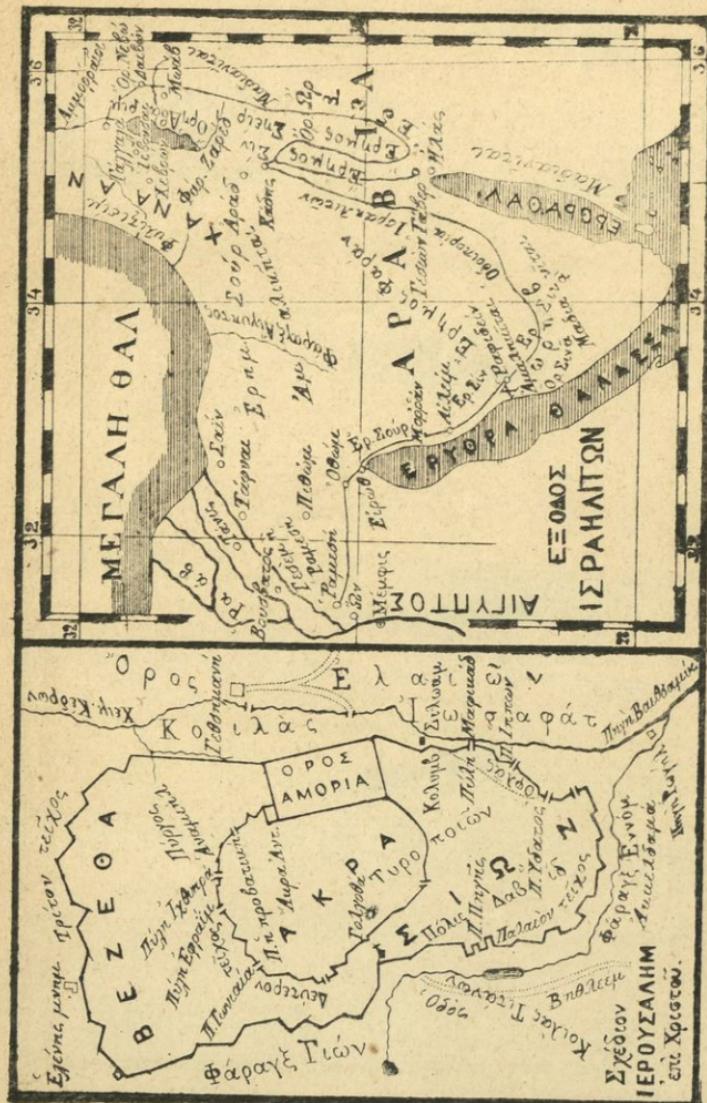
1870 (1. 4 Νοέμβριος)		τοπώλησις το παρ
1871		αύγουστος 12 θερινό
1873 Δεκεμβρίου		τι = 3
1872 Απριλίου		τρυγαράσφερος
1873 Σεπτεμβρίου		τρυγαράσφερος

τοπώλησις το παρ αύγουστος 12 θερινό

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

κατά την
κατοχή διαβόλων

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Επαρχιακό
Χερ.

Ψηφιοποιηθήκε από το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Πολιτικής

Μηχανολογικές απόστολες Εκπαιδεύσεις Πολιτικής